

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

7572
EUCLIDIS
ELEMENTO-
RUM

Libri xv. breviter
demonstrati ,

Operâ

I S. B A R R O W,
CANTABRIGIENSIS
Coll. TRIN. Soc.

HIEROCL.

Καθαρμοὶ ψυχῆς λογικῆς εἰσιν αἱ μαθηματικαὶ
ἐπιστήμαι.

CANTABRIGIÆ:

Ex celeberrimæ Academix Typographeo.

Impensis Guiljelmi Nealand Bibliopola.

ANN. DOM. MDCLV.

367

1596

Nobilissimis & Generosissimis

Adolescentibus

D^{no} EDUARDO CECILIO,

Illustriss. Comitis Sarisburiensis Filio;

D^{no} JOHANNI KNATCHBUL,

Et

D. FRANCIS. WILLOUGHBY,

ARMIGERIS.

Nuncque vestrum (Optimi Adolescentes) tantum me debere reputo, quantum homo homini debere potest. Meam enim sententiam, ultra sincerum amorem non est quod quispiam de alio bene mereri possit. Hunc autem jamdiu est quod ex singulari vestra bonitate mihi indultum experior, ejusque sensus intimis animi medullis inherens, ipsi ardens studium impressit, quo vis honesto modo reciprocos affectus prodendi. Quandoquidem vero ea fortunarum mearum tenuitas, ea vestrarum amplitudo existit, ut nec ego aliam quam gratæ alicujus agnitionis significatione uti queam, nec vos aliam admittere velitis, eapropter haud illibenter hanc occasionem arripio, honoris & benevolentiae, quibus vos

Epistola Dedicatoria.

prosequor, publicum hoc & durable *μνημόσυνον*
edendi. Etsi cum oblato anathematis exilitatem,
& libellum vestris nominibus consecratum, quàm
is longè infra vestrorum meritorum dignitatem
subsidiat, attentius considero, timor subindè ali-
quis & dubitatio animum incessant, nè hoc stu-
dium erga vos meum vobis dehonestamento sit
potius, quàm ornamento; scilicet memor cum
sim, ut malæ causæ, sic & mali libri patrocinium
in patroni contumeliam magis quàm in gloriam
cedere. Sed quum vestrarum virtutum id robur,
eam fore soliditatem recognoscerem, quæ ve-
strum decus, meo quantumvis labefactato, in-
concussum sustinere possint, idcirco non dubita-
vi vos in aliquatenus commune mecum pericu-
lum induere. Virtutes illas intelligo, quibus ne-
mo unquam in vestra aetate, aut in vestro ordi-
ne, saltem me iudice, majores deprehendit, quæ
vos insigniter gratos omnibus & amabiles red-
dunt, eximiam modestiam, sobrietatem, benigni-
tatem animi, morum comitatem, prudentiam,
magnanimitatem, fidem; præclaram insuper in-
genii indolem, quæ vos ad omnem ingenuam
scientiam non tantum excellenti captu, sed &
appetitu forti ac sincero instruxit. Quas vestras
præclarissimas dotes prout nemo est fortassis,
qui me melius novit, aut pro consuetudine,
quam jamdudum vobiscum dulcissimam coluisse
ex vestro favore mihi contigit, penitiùs introspe-
xerit, ità nemo est, qui impensius miratur, & su-
spicit; aut qui ipsas libentius prædicare, ac cele-
brare

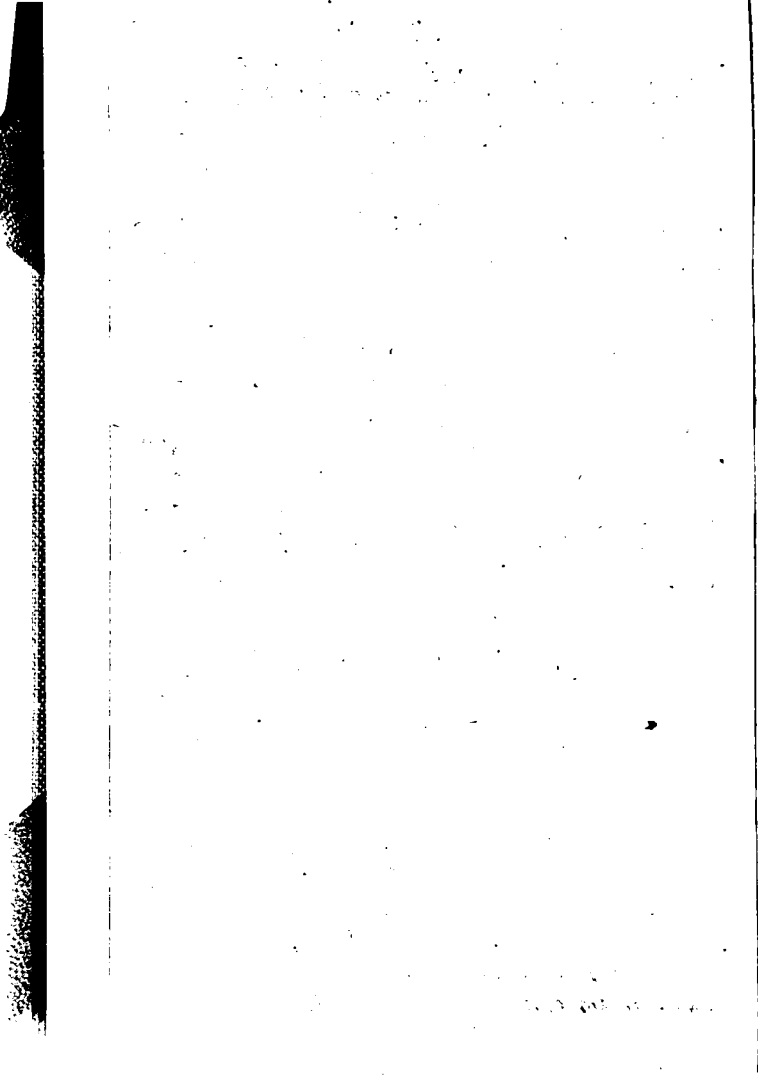
Epistola Dedicatoria.

brare vellet, si non cum eloquii mei vires super-
grederentur, tum etiam quæ in singulis vobis e-
lucent, prolixi alicujus commentarii, aut panegy-
ricæ orationis libertatem, potius quam præstitu-
tas hujusmodi salutationibus angustias, exposce-
rent. Quin potius divinam clementiam imploro,
ut vos earundem virtutum sancto tramiti insiste-
re, atque hos egregios fructus vernæ vestræ ata-
tis felicibus incrementis maturescere concedat,
vitamque vobis in hoc seculo ingenuam, inno-
centem, jucundam, & in futuro beatam ac sem-
piternam transigere largiatur. Minime autem
dubito, nè pro consueto vestro in me candore,
hoc ultimum fortassis, quod vobis præstare po-
tero, benevolentia erga vos & observantia te-
stimonium, alacriter accepturi sitis, quod vobis
propensissimo affectu offert

Vestri in aeternum amantissimus,

& observantissimus,

I. B.

BENEVOLO LECTORI.

SI quid in hac elementorum editione praestitum sit, scire desideras, amice Lector, accipe, pro genio operis, breviter. Ad duos praecipuè fines conatus meos direxi. Primum ut cum requisita perspicuitate summam demonstrationum brevitatem conjungerem, quò eam libello molem compararem, quae commode absque molestia circumferri posset. Id quod affectus video, si absentem Typographi cura non frustretur. Concinnius enim quispiam meliori ingenio, aut majori peritiâ excellens, at nemo forsitan brevius plerasque propositiones demonstraverit, praesertim cum in numero & ordine propositionum ipse nihil immutârim, nec licentiam mihi assumpserim quamcunque propositionem Euclidean procul ablegandi tanquam minus necessariam, aut quasdam faciliores in axiomatum censum referendi, quod nonnulli fecerunt; inter quos peritissimus Geometra A. Tacquetus C quem idè etiam nomino, (quòd quadam ex eo desumpta agnoscere honestum duco) post cujus elegantissimam editionem, ipse nihil attentare

Ad Lectorem.

tare voluissem, si non visum fuisset doctissimo viro non nisi octo Euclidis libros suâ curâ adornatos publico communicare, reliquis septem, tanquam ad elementa Geometria minus spectantibus, omnino quasi spretis atque posthabitis. Mihi autem jam ab initio alia provincia demandata fuit, non elementa Geometria utcumque pro arbitrio conscribendi, verum Euclidem ipsum, eumque totum, quàm possem brevissimè, demonstrandi. Quod enim quatuor libros spectat, septimum, octavum, nonum, decimum, quamvis illi ad Geometria planâ & solida elementa, ut sex precedentes, & duo subsequentes, non tam prope pertineant, quòd tamen ad res Geometricas admodum utiles sint, tam propter Arithmeticâ & Geometria valde propinquam cognationem, quàm ob notitiam commensurabilium & incommensurabilium magnitudinum ad figurarum tam planarum, quàm solidarum apprimè necessariam, nemo est è peritioribus Geometris qui ignorat. Quæ verò in tribus ultimis libris continetur, & corporum regularium nobilis contemplatio, illa non nisi injuriâ prætermitti potuit, quando nempe illius gratiâ noster socius, Platonica familia philosophus, hoc elementarum systema universum condidisse perhibetur,

Ad Lectorem.

*uti testis est * Proclus, in verbis, "Ὅτι" * lib. 2.*
δὴ καὶ τῆς συμπαύσεως συχναίως τέλος περὶ
εἰσάγει τοὺς καλεμένους πλατωνικῶν σχη-
μάτων οὕτως. Præterea facile in ani-
 mum induxi ut opinarer, nemini harum
 scientiarum amanti non futurum esse
 cordi, penes se habere integrum Eucli-
 deum opus, quale passim ab omnibus ci-
 tatur, & celebratur. Quare nullum li-
 brum, nullamque propositionem negligere
 volui earum, quæ apud P. Herigonium
 habentur, cujus vestigiis pressè insistere
 necesse habui, quoniam ejusce libri sche-
 matismus maximâ ex parte uti statutum
 erat, quòd præviderem mihi ad novas
 describendas tempus non suppetere, etsi
 nonnunquam id facere præoptâssem. Ea-
 dem de causa nec alias plerâsque quàm
 Euclidean demonstrationes adhibere vo-
 lui, succinctiori formâ expressas, nisi
 fortè in 2, & 13, & parcè in 7, 8, 9 li-
 bris, ubi ab eo nonnihil deflectere opere
 pretium videbatur. Bona igitur spes est
 saltem in hac parte cum nostris consiliis,
 tum studiosorum votis aliquo modo satis-
 factum iri. Nam quæ adjecta sunt in
 Scholiis problemata quadam & theore-
 mata, sive ob suum frequentem usum ad
 naturam elementarem accedentia, sive ad
 eorum, quæ sequuntur, expeditam demon-
 strationem conducuntia, seu quæ regula-
 rum

Ad Lectorem.

rum practicae Geometria quarundam præcipuarum rationes innuunt ad suos fontes relatas, per ea, ut spero, libellus ultra destinatam molem magnopere non intumesceat.

Alter scopus, ad quem collineatum est, eorum desideriis consuluit, qui demonstrationibus symbolicis potius quam verbalibus delectantur. In quo genere cum plerique apud nos Gulielmi Oughtredi symbolis assueti sint, ea plerumque usurpare consultius duximus. Nam qui Euclidem, hanc viâ tradere & interpretari aggressus sit, hactenus, quod ego sciam, præter unum P. Herigonium, repertus est nemo. Cujus viri longè doctissimi methodus, sanè in multis egregia, ac ejus peculiari proposito admodum accommodata, duplici tamen defectu laborare mihi visa est. Primò, quòd cum Propositionum ad unius alicujus theorematis aut problematis probationem adductarum, posterior à priori non semper dependeat, quando tamen illa inter se cohærent, quando non, nec ex ordine singularum, nec ullo alio modo satis promptè innotescere potest; unde ob defectum conjunctionum, & adjektivorum ergò, rursus, &c. non rarò difficultas & dubitandi occasio, præsertim minus exercitatis, inter legendum oboriri solent. Deinde sæpe evenit, ut prædi-
cta

Ad Lectorem.

Et a methodus nimis frequenter supervacaneas repetitiones effugere nequeat, à quibus demonstrationes est quando prolixæ, aliquando & magis intricatæ evadunt. Quibus vitiis noster modus facile per verborum signorumque arbitrariam mixturam medetur. Atque hac de opella hujus intentione & methodo dicta sufficiant. Ceterum quæ in laudem Matheos in genere, aut Geometria ipsius; & quæ de historia harum scientiarum, idè-òque de Euclide horum elementorum digestore dici possent, & reliqua hujusmodi ΕΠΙΧΡΕΣΤΑ, cui hac placent, apud alios interpretes consulere potest. Neque nos angustias temporis, quod huic operi impendi potuit, nec interpellationes negotiorum, nec adjumentorum ad hac studia apud nos egestatem, & quadam alia, ut liceret non immeritò, in excusationem obtendemus, metu scilicet inducti, nè hac nostra omnibus minus satisfaciant. Verum quæ ingenui Lectoris nobis elaboravimus, eadem in solidum ipsius censuræ ac judicio submittimus, probanda si utilia sibi compererit, sine amonino secus, rejicienda.

Ad amicissimum Virum J. B. de
E U C L I D E contracto
Ευκλειδους.

FActum bene! didicit Laconicè loqui
 Senex profundus, & aphorismos induit.
 Immensa dudum margo commentarii
 Diagramma circuit minutum; utque Insula
 Problema breve natabat in vasto mari.
 Sed unda jam detumuit; & glossa ætior
 Stringit Theor. mata: minoris anguli
 Lateribus ecce totus Euclides jacet;
 Inclusus olim velut Homerus in nuce;
 Pluteoque sarcina modo qui incubuit, levis
 En fit manipulus. Pelle in exigua latet
 Ingens Mathesis, matris ut in utero Hercules,
 In glande quercus, vel Ithaca Eurys in pila.
 Nec mole dum decrescit, usu fit minor,
 Quin auctior jam evadit, & cumulatis
 Contracta prodest erudita pagina.
 Sic ubere magis liquor è presso effluit,
 Sic pleniori vasa inundat sanguinis
 Torrente cordis Systole; sic fusiùs
 Procurrit æquor ex Abyla angustiis.
 Tantilli operis ars tanta referenda unicè est
 BAROVLANO nomini, ac solertia.
 Sublimis euge mentis ingenium potens!
 Cui invium nil, arduum esse nil solet.
 Sic usque pergas prospero conamine,
 Radiusque multum debeat ac abactu: tibi.
 Sic crescat indies feracior seges,
 Simili colonum germine assiduo beans.
 Specimen futura messis hic fiet labor,
 Magna que fama illustra hæc præludia.
 Juvenis dedit qui tanta, quid dabit senex?

Car. Robotham, CANTAB.
 Coll. Trin. Sen. Soc.

In

In novam Elementorum
EUCLIDIS
Editionem, à D. I S. BARROW,
Collegii SS. TRIN. Socio,
viro opt. & eruditissimo
adornatam.

Benigne Lector ! si uspiam auditum est tibi,
Quantus tenella Nix Geometres fiet ;
Qua mille radiis, mille ludit angulis,
Totumque puro ducit Euclidem sinu :
Amabis ultro candidissimum Virum,
Cui plena nivium est indoles, sed quas tamen
Praclarus ardor mentis urget Enthea;
Et usque blandis temperat caloribus :
Quo suavius nil vivit, & melius nihil.
Is, dum liquentes pectore excutit nives,
Et inde, & inde spargit, en. aliam tibi,
Lector benigne, è nivibus Geometriam !

G. C. A. M. C. E. S.

Notarum explicatio.

- $\equiv$ æqualitatem.
- $\supset$ majoritatem.
- $\subset$ minoritatem.
- $+$ plùs, vel addendum esse.
- $-$ minùs, vel subtrahendum esse.
- $:-$ differentiam vel excessum; item quantitates omnes, quæ sequuntur, subtrahendas esse, signis non mutatis.
- $\times$ multiplicationem, vel ductum lateris rectanguli in aliud latus.
- Idem denotat conjunctio literarum, ut $AB = A \times B$.
- $\sqrt{\quad}$ Latus, vel radicem quadrati, vel cubi, &c.
- $Q.$ & q quadratum. $C.$ & c cubum.
- $Q. Q.$ rationem quadrati numeri ad quadratum numerum.

significat.

Reliquas, quæ ubique occurrunt, vocabulorum abbreviationes ipse Lector per se facile intelliget; exceptis iis, quas tanquam minus generalis usus, suis locis explicandas relinquimus.

CANDIDE LECTOR, Quamvis in hac editione accuranda multum opera insumpsimus, caveri tamen ammodo non potuit, nè irreperent opacula. Quorum summa si subducas eam qua iacuria & importunitati operarum, tum qua Autoris manuscripto calamo festinante exarato debentur; reliqua, siqua modo restant, pro nostris libenter agnoscimus. In universum tamen, si omnia nobis imputes, non ita multa sunt, ut illorum nos admodum pudeat, aut ut æquus Lector ea & uni, & homini difficulter ignoret.

Pauca hæc, quæ temere aliquoties pagellas sparsim relegenti obiter occurrebant, diligenter adnotes velim, aut si placet, calamo emendas.

Pag. 5. lin. 10. pro æquilatæ lege quadrilat. p. 13. l. 6, & 7. pro $\supset$ pone $\supset$ in aliquibus exempl. p. 21. desunt figura pro 2 & 3. Cas. Prop. 24. p. 168. l. penult. pro Aq. lege AB. p. 314. l. ult. pro AC. l. AD. p. 144. & 145 pro Lib. VI. l. Lib. VII. & in octavo libro :: pro $\equiv$, sed locum non memini.

LIB. I.

Definitiones.

I. Unctum est cuius pars nulla est.

II. Linea verò longitudo latitudinis expers.

III. Lineæ autem termini sunt puncta.

IV. Recta linea est, quæ ex æquo sua interjacet puncta.

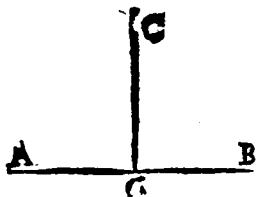
V. Superficies est, quæ longitudinem, latitudinémque tantum habet.

VI. Superficiæ autem extrema sunt lineæ.

VII. Plana superficies est, quæ ex æquo suas interjacet lineas.

VIII. Planus verò angulus est, duarum linearum in plano se mutuò tangentium, & non in directum jacentiū alterius ad alteram inclinatio.

IX. Cum autem quæ angulum continent lineæ, rectæ fuerint, rectilineus ille angulus appellatur.

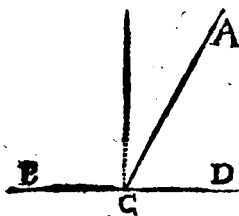
X. Cum verò recta linea CG super rectam lineam AB consistens, eos qui sunt deinceps angulos CGA, CGB æquales inter se fecerit, rectus est uterque

æqualium angulorum, & quæ insistit recta linea CG, perpendicularis vocatur ejus (AB) cui insistit.

Not. Cum plures anguli ad unum punctum: (ut ad G) existunt, designatur quilibet angulus tribus literis, quarum media ad verticem est illius de quo agitur: ut angulus quem rectæ CG, AG efficiunt ad partes A vocatur CGA, vel AGC.

B

Obtusus

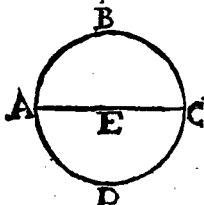
XI. Obtusus angulus est, qui recto major est, ut ACB .

XII. Acutus verò, qui minor est recto, ut ACD .

XIII. Terminus est, quod alicujus extremum est.

XIV. Figura est, quæ sub aliquo, vel aliquibus terminis comprehenditur.

XV. Circulus est figura plana, sub una linea comprehensa, quæ peripheria appellatur, ad quam ab uno puncto eorum, quæ intra figuram sunt posita, cadentes omnes rectæ lineæ inter se sunt æquales.

XVI. Hoc verò punctum centrum circuli appellatur.

XVII. Diameter autem circuli est recta quædam linea per centrum ducta, & ex utraque parte in

circuli peripheriam terminata, quæ circumulum bifariam secat.

XVIII. Semicirculus verò est figura, quæ continetur sub diametro, & sub ea linea, quæ de circuli peripheria aufertur.

In circulo $EACD$. E est centrum, AC diameter, ABC semicirculus.

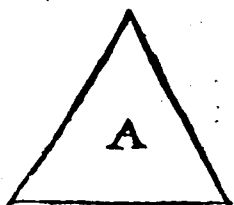
XIX. Rectilinéæ figuræ sunt, quæ sub rectis lineis continentur.

XX. Trilateræ quidem, quæ sub tribus.

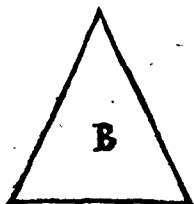
XXI. Quadrilateræ verò, quæ sub quatuor,

XXII. Multilateræ autem, quæ sub pluribus, quam quatuor rectis lineis comprehenduntur,

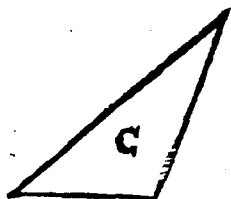
XXIII. Tri-

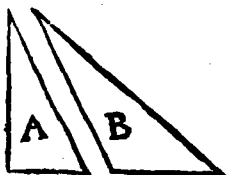
XXIII. Trilaterarum autem figurarum, æquilaterum est triangulum, quod tria latera habet æqualia, ut triangulum A.

XXIV. Isosceles autem, quod duo tantum æqualia habet latera, ut triangulum B.

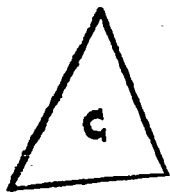

XXV. Scalenum verò, quod tria inæqualia habet latera, ut C.

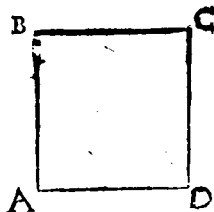
XXVI. Adhæc etiam trilaterarum figurarum, rectangulum quidē triangulum est, quod rectum angulum habet, ut triangulum A.

XXVII. Amblygonium autem, quod obtusum angulum habet, ut B.

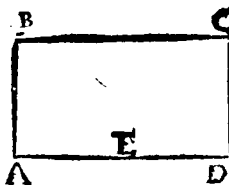

XXVIII. Oxygonium verò, quod tres habet acutos angulos, ut C.

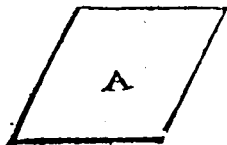
Figura æquiangularis est, cujus omnes anguli inter se æquales sunt. Dux verò figuræ æquiangularæ sunt; si singuli anguli unius singulis angulis alterius sint æquales. Similiter de figuris æquilateris concipe.

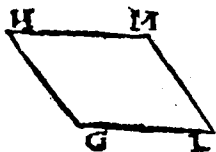
XXIX. Quadrilaterarum autem figurarum, quadratum quidem est, quod & æquilaterum, & rectangulum est, ut ABCD.

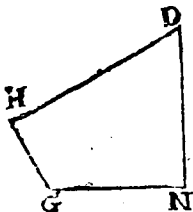
XXX. Alteri verò parte longior figura est, quæ rectangula quidem, at æquilatera non est, ut ABCD.

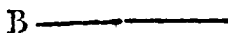
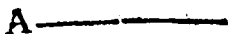
XXXI. Rhombus autem, quæ æquilatera, sed rectangula non est, ut A.

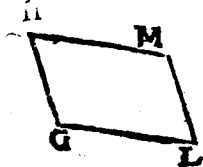
XXXII. Rhomboides verò, quæ ad-
versa & latera, & an-
gulos habens inter se
æquales, neque æqui-
latera est, neque re-
ctangula, ut GLMH.

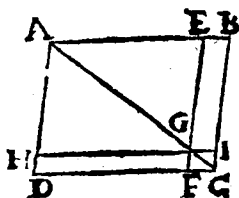
XXXIII. Præ-
ter has autem reliquæ
æquilateræ figuræ tra-
pezia appellantur; ut
GNDH.

XXXIIII. Pa-
rallæ rectæ lineæ
sunt, quæ cùm in eo-
dem sint plano, & ex utraque parte in infinitum
producantur, in neutram sibi mutuò incidunt,
ut A, & B.

XXXV. Paral-
lelogrammum est fi-
gura quadrilatera, cu-
jus bina opposita la-
tera sunt parallela,
seu æquidistantia, ut
GLHM.

XXXVI. Cùm
verò in parallelo-
grammo ABCD di-
ameter AC ducta fu-
erit, duæq; lineæ EF,
HI, lateribus paral-
læ secantes diame-
trum in uno eodémq;

puncto G, ita ut parallelogrammum ab hisce
B; paralle-

parallelis in quatuor distribuatur parallelogramma; appellantur duo illa DG , GB , per quæ diameter non transit, Complementa; duo verò reliqua HE , FI , per quæ diameter incedit, circa diametrum consistere dicuntur.

Problema est, cum proponitur aliquid efficiendum.

Theorema est, cum proponitur aliquid demonstrandum.

Corollarium est consecutarium, quod è facta demonstratione tanquam lucrum aliquod colligitur.

Lemma est demonstratio præmissæ alicujus, ut demonstratio quæsitæ evadat brevior.

Postulata.

1. **P**ostuletur, ut à quovis puncto ad quodvis punctum rectam lineam ducere concedatur.
2. Et rectam lineam terminatam in continuum rectâ producere.
3. Item, quovis centro, & intervallo circulum describere.

Axiomata.

1. **Q**uæ eidem æqualia, & inter se sunt æqualia.

ut $A = B = C$. ergò $A = C$, vel ergò omnes A , B , C æquantur inter se.

Nota, Cum plures quantitates hoc modo conjunctas invenias, ut hujus axiomatis primam ultimæ & quamlibet earum cuilibet æquari. Quo in casu sæpe, brevitatæ causâ, ab hoc axioma citando abstinemus; etsi vis consecutionis ab eo pendeat.

2. Et si æqualibus æqualia adjecta sunt, tota sunt æqualia.

3. Et

3. Et si ab æqualibus æqualia ablata sunt, quæ relinquuntur sunt æqualia.

4. Et si inæqualibus æqualia adjecta sint, tota sunt inæqualia.

5. Et si ab inæqualibus æqualia ablata sint, reliqua sunt inæqualia.

6. Et quæ ejusdem vel æqualium sunt duplicia, inter se sunt æqualia. Idem puta de triplis, quadruplicibus, &c.

7. Et quæ ejusdem, vel æqualium sunt dimidia, inter se sunt æqualia. Idem concipe de subtriplicis, subquadruplicis, &c.

8. Et quæ sibi mutuò congruunt, ea inter se sunt æqualia.

Hoc axioma in rectis lineis, & angulis valet conversum, sed non in figuris, nisi illæ similes fuerint.

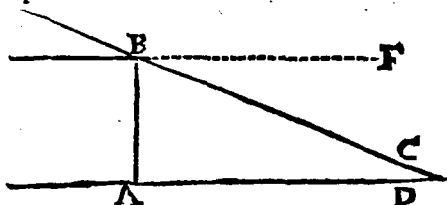
Cæterum, magnitudines congruere dicuntur, quarum partes applicatæ partibus, æqualem vel eundem locum occupant.

9. Et totum suâ parte majus est.

10. Duæ rectæ lineæ non habent unum & idem segmentum commune.

11. Duæ rectæ in uno puncto concurrentes, si producantur ambæ, necessariò se mutuò in eo puncto interfecabunt.

12. Item omnes anguli recti sunt inter se æquales.

13. Et si in duas rectas lineas AD, CB, altera recta BA incidens, internos ad easdemq; partes angulos

los BAD, ABC duobus rectis minores faciat, dux illæ rectæ lineæ in infinitum productæ sibi mutuò incident ad eas partes, ubi sunt anguli duobus rectis minores.

14. Dux rectæ lineæ spatium non comprehendunt.

15. Si æqualibus inæqualia adjiciantur, erit totorum excessus adjunctorum excessui æqualis.

16. Si inæqualibus æqualia adjungantur, erit totorum excessus excessui eorum, quæ à principio, æqualis.

17. Si ab æqualibus inæqualia demantur, erit residuorum excessus, excessui ablatorum æqualis.

18. Si ab inæqualibus æqualia demantur, erit residuorum excessus excessui totorum æqualis.

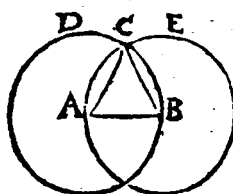
19. Omne totum æquale est omnibus suis partibus simul sumptis.

20. Si totum totius est duplum, & ablatum ablati, erit & reliquum reliqui duplum. Idem de reliquis multiplicibus intelligit.

Citationes intellige sic. Cum duo numeri occurrunt, prior designat propositionem, posterior librum. Ut per 4. 1. intelligitur quarta propositio primi libri, atque ita de reliquis. Cæterum, ax. axioma, post. postulatum, def. definitionem, sch. scholium, cor. corollarium denotant, &c.

LIB. I.

PROP. I.

Super datâ rectâ lineâ terminatâ A B, triangulum æquilaterum A C B constituere.

Centris A & B, eodem intervallo AB, vel BA^a describe duos circulos se intersecan-

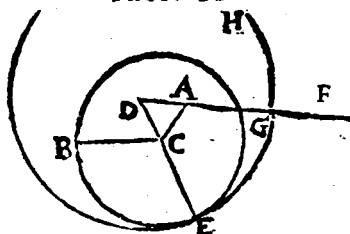
a 3. post.
b 1. post.
c 15. def.
d 1. ex.
e 23. def.

tes in puncto C, ex quo^b duc rectas CA, CB. Erit AC^c = AB^c = BC^d = AC. Quare triangulum ACB est æquilaterum. Quod Erat Faciendum.

Scholium.

Eodem modo super AB describetur triangulum Iſosceles, si intervallo æqualium circulo- rum, majora sumantur, vel minora, quàm AB.

PROP. II.

Ad datum punctum A data recta linea BC æqualem rectam lineam AG ponere.

Centro C, intervallo CB^a describe circulum CBE. Junge AC. super qua^c fac triangulum æquilaterum ADC. produc DC ad E.

a 3. post.
b 1. post.
c 1. 1.
d 2. post.

B 5

centro

lem, sub equalibus rectis lineis contentum, & basim BC basi EF aequalem habebunt; eritque triangulum BAC triangulo EDF aequale, ac reliqui anguli B, C reliquis angulis E, F aequales erunt, uterque utriusque, sub quibus aequalia latera subtenduntur.

Si punctum D puncto A applicetur, & recta DE rectae AB superponatur, cader punctum E in B, quia $DE = AB$. Item recta DF caderet in AC, quia ang. A = D. Quinetiam punctum F puncto C coincideret, quia $AC = DF$. Ergo rectae EF, BC, cum eisdem habeant terminos, congruent, & proinde aequales sunt. Quare triangula BAC, EDF; & anguli B, E; itemque anguli C, F etiam congruunt, & aequantur. Quod erat Demonstrandum.

PROP. V.

Isoscelium triangulorum ABC qui ad basim sunt anguli ABC, ACB inter se sunt aequales. Et productis equalibus rectis lineis AB, AC qui sub base sunt anguli CBD, BCE inter se aequales erunt.

Accipe $AF = AD$, & junges CD, ac BF.

Quoniam in triangulis ACD, ABF, sunt $AB = AC$, & $AF = AD$, angulusque A communis, erit ang. ABF = ACD; & ang. AFB = ADC, & bas. BF = DC; item FC = DB. ergo in triangulis BFC, BDC erit ang. FCB = DCB. Q. E. D. Item ideo ang. FBC = DCB. atqui ang. ABF = ACD. ergo ang. ABC = ACB. Q. E. D.

Corollarium.

Hinc, Omne triangulum aequilaterum est quoque aequiangulum.

PROP. VI.

Si trianguli ABC duo anguli ABC , ACB æquales inter se fuerint, & sub æqualibus angulis subtensa latera AB , AC æqualia inter se erunt.

Si fieri potest, sit utraque $BA = CA$.^a Fac igitur $BD = CA$, & b duc CD .

a 3. r.
b 1. post.

c suppos.
d hyp.

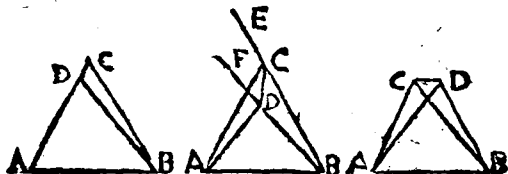
e 4. 1.
f 9. ax.

In triangulis DBC , ACB , quia $BD = CA$, & latus BC commune est, atq; ang. $DBC = ACB$,^e erunt triangula DBC , ACB æqualia inter se, pars & totum,^f Quod Fieri Nequit.

Coroll.

Hinc, Omne triangulum æquiangulum est quoq; æquilaterum.

PROP. VII.

Super eadem recta linea AB duabus eisdem rectis lineis AC , BC , alia due rectæ lineæ æquales AD , BD , utraque utrique (hoc est, $AD = AC$, & $BD = BC$) non constituentur ad aliud punctum C , atque aliud D , ad easdem partes C , eisdemque terminos A , B cum duabus initio ductis rectis lineis habentes.

a 9. ax.

1. Cas. Si punctum D statuatur in AC ,^a liquet non esse $AD = AC$.

2. Cas. Si punctum D dicatur intra triangulum ACB , duc CD , & produc BDF , ac BCE . Jam vis $AD = AC$. ergo ang. $ADC = ACD$; item quia $BD = BC$, erit ang. $FDC = ECD$.

b 5. 1.
c suppos.

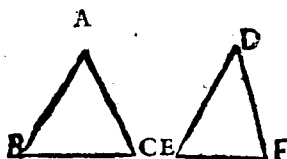
ergo

ergò ang. $FDC \overset{d}{=} \angle ACD$, id est ang. d 9. ex.
 $FDC \overset{d}{=} \angle ADC \overset{d}{=} Q. E. N.$

3. *Cas.* Sin D cadat extra triangulum ACB ,
 jungatur CD .

Rursus, ang. $BCD \overset{e}{=} BDC$, & $BCD \overset{e}{=} \overset{e}{5. 1.}$
 BDC . $\overset{f}{\text{ergò}}$ ang. $ACD \overset{f}{=} BDC$, & proin- f 9. ex.
 de multò magis ang. $BCD \overset{f}{=} BDC$. Sed erat
 ang. $BCD \overset{f}{=} BDC$. Quæ repugnant. Er-
 gò, &c.

PROP. VIII.

*Si duo trian-
 gula ABC , DEF
 habuerint duo la-
 tera AB , AC
 duobus lateribus
 DE , CE DF , u-
 trumque utriq;*

*qualia; habuerint verò & basim BC , basi EF , equal-
 lem: angulum A sub equalibus rectis lineis con-
 tentum angulo D æqualem habebunt.*

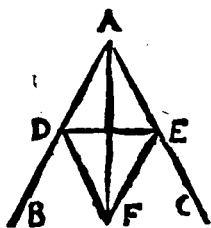
Quia $BC \overset{a}{=} EF$, si basis BC superponatur a hyp.
 basi EF , illæ b congruent. ergò, cum $AB \overset{c}{=} DE$, b 8. ex.
 & $AC \overset{c}{=} DF$, cadet punctum A in D . (nam c hyp.
 in aliud punctum cadere nequit, per præceden-
 tem) ergò angulorum A , & D latera coinci-
 dunt. d quare anguli illi pares sunt. $Q. E. D.$ d 8. ex.

Coroll.

1. Hinc triangula sibi mutuò æquilatera, etiam
 mutuò æquiangula sunt.

2. Triangula sibi mutuò æquilatera & æquan- x 4. 1.
 tur inter se. y 4. 1.

PROP. IX.

a 3. 1.
b 1. 1.

c constr.

d 2. 1.

*Datum angulum recti-
lineum BAC bisariam
secare.*

^a Sume $AD = AE$;
duc DE , super quâ ^b fac
triang. æquilat. DFE .

Ducta AF angulum
 BAC bisecabit.

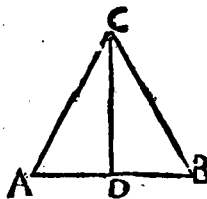
Nam $AD^c = AE$,
& latus AF commune est, & bas. $DF^c = FE$.
^d ergò ang. $DAF = EAF$. Q. E. F.

Coroll.

Hinc patet quomodo angulus secari possit in
æquales partes 4, 8, 16, &c. Singulos nimirum
partes iterum bisecando.

Methodus verò regulâ & circino angulos se-
candi in æquales quoscunq; hætenus Geome-
tras latuit.

PROP. X.

a 1. 1.

b 9. 1.

c constr.

d 4. 1.

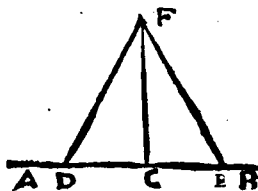
*Datum rectam lineam
AB bisariam secare.*

Super data AB ^a fac
triang. æquilat. ABC .
ejus angulum C ^b biseca
rectâ CD . Eadem datam
 AB bisecabit.

Nam $AC^c = BC$,
& latus CD est commune; & ang. $ACD^c =$
 BCD ; ^d ergò $AD = BD$. Q. E. F. Praxin
hujus & præcedentis, constructio primæ hujus
libri satis indicat.

PROP.

PROP. XI.

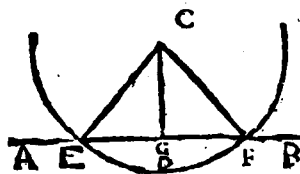
*Data recta linea
AB, & puncto in ea
dato C, rectam line-
am CF ad angulos re-
ctos excitare.*

^a Accipe hinc in-
de $CD = CE$. Su-
per DE ^b fac triang.
æquilat. DFE. Ducta FC perpendicularis est.

Nam triangula DFC, EFC sibi mutuo ^c æ-
quilatera sunt. ^d ergo ang. $\angle DCF = \angle ECF$.
^e ergo FC perpendicularis est. Q. E. F.

Praxis tam hujus, quam sequentis expeditur
facillimè ope normæ.

PROP. XII.

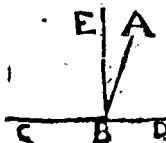

*Super datam
rectam lineam in-
finitam AB, à
dato puncto C
quod in ea non
est, perpendicu-
larem rectam C-
G deducere.*

Centro C ^a describe circulum, qui secet da-
tam AB in punctis E & F ^b biseca EF in G.
ducta CG perpendicularis est.

Ducantur enim CE, CF. Triangula EGC,
FGC, sibi mutuo ^c æquilatera sunt. ^d ergo an-
guli EGC, FGC, æquales, & ^e proinde recti
sunt. Q. E. F.

PROP. XIII.

*Cum recta linea AB, super
rectam lineam CD consistens,
facit angulos ABC, ABD,
aut duos rectos, aut duobus re-
ctis æquales efficiet.*

a 10. def.

b 11. 1.

c 19. ax.

d 3. ax.

e 2. ax.

Si anguli ABC, ABD pares sint, ^a liquet illos rectos esse; sin inæquales sint, ex B ^b excitetur perpendicularis BE. Quoniam ang. ABC ^c = Rect. + ABE; & ang. ABD ^d = Rect. - ABE; erit ABC + ABD ^e = 2 Rect. + ABE - ABE = 2 Rect. Q. E. D.

Coroll.

1. Hinc, si unus ang. ABD rectus sit, alter ABC etiam rectus erit; si hic acutus, ille obtusus erit, & contra.

2. Si plures rectæ quàm una ad idem punctum eidem rectæ insistant, anguli fient duobus rectis æquales.

3. Dux rectæ invicem secantes efficiunt angulos quatuor rectis æquales.

4. Omnes anguli circa unum punctum constituti conficiunt quatuor rectos. patet ex Coroll. 2.

PROP. XIV.

Si ad aliquam rectam lineam AB, atque ad ejus punctum B duæ rectæ lineæ CB, BD non ad easdem partes ductæ, eos qui sunt deinceps angulos ABC, AED duobus rectis æquales fecerint, in directum erunt inter se ipsæ rectæ lineæ CB, BD.

a 13. 1.

b hyp.

c 9. ax.

Si negas, faciant CB, BE unam rectam. ergò ang. ABC + ABE ^a = 2 Rect. ^b = ABC + ABD. ^c Quod Est absurdum.

PROP. XV.

Si duæ rectæ lineæ AB, CD se mutuo secuerint, angulos ad verticem CEB, AED æquales inter se efficient.

Nam ang. AEC + CEB ^a = 2 Rect. ^b = AEC + AED.

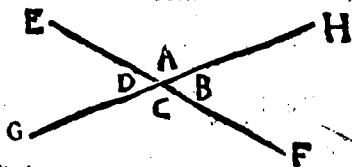
Ergò CEB = AED. Q. E. F.

a 13. 1.

b 3. ax.

Schol.

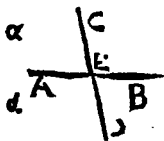
Schol.

Si ad aliquam rectam lineam GH, atque ad
ejus punctum, A duæ rectæ lineæ EA, AF non
ad easdem partes sumptæ, angulos ad verticem
D, & B æquales fecerint, ipsæ rectæ lineæ EA,
AF in directum sibi invicem erunt.

Nam 2 Rect. = $\angle D + \angle A = \angle B + \angle A$. ^{a 13. 1.} ergo
EA, AF sunt in directum sibi invicem. Q. E. D. ^{b 14. 1.}

Schol. 2.

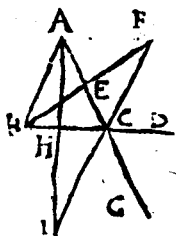

Si quatuor rectæ lineæ
EA, EB, EC, ED ab uno
puncto E exeuntes, angulos
oppositos ad verticem æqua-
les inter se fecerint, erunt
quælibet duæ lineæ AE,

EB, & CE, ED in directum positæ.

Nam quia ang $\angle AEC + \angle AED + \angle CEB +$
 $\angle DEB = 4$ Rect. crit $\angle AEC + \angle AED =$ ^{a 4 Cor. 13. 1.}
^{b 13. 1. &}
 $\angle CEB + \angle DEB = 2$ Rect. ^{c ax.} ergo CED, & AEB
sunt rectæ lineæ. Q. E. D. ^{c 14. 1.}

PROP. XVI.

Cujuscunque Trianguli
ABC uno latere BC pro-
ducto, externus angulus
ACD utrolibet interno &
opposito CAB, CBA, ma-
jor est.

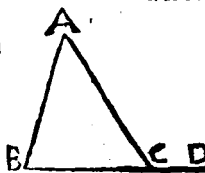
Lateræ AC, BC ^{a 10. 1. &} bi-
^{1. post.}secant rectæ AH, BE, &
quibus productis ^{b 3. 1.} cape EF
 $= BE$, ^b & $HI = AH$,
C 3 Quo-

Conjuganturq; FC, I.

c constr.
d 15. 1.
e 4. 1.
f 15. 1.
g 9. ax.

Quoniam $CE^c = EA$, & $EF^c = EB$, &
ang. $FEC^d = BEA$; e erit ang. $ECF = EAB$.
Simili argumento ang. ICH ($^f FCD$) $= ABH$.
ergo totus ACD $\geq$ major est utrovis CAB , &
 ABC . Q. E. D.

PROP. XVII.

*Cujusunque trianguli
ABC duo anguli duobus
rectis sunt minores, omni-
fariam sumpti.*

Producatur latus BC.

a 13. 1.
b 16. 1.
c 4 ax.

Quoniam ang. ACD $\rightarrow$
 $ACB^a = 2$ Rect. & ang.
 $ACD^b \leftarrow A$, c erit $A \rightarrow ACB \rightarrow 2$ Rect. Ec-
dem modo erit ang. $B \rightarrow ACB \rightarrow 2$ Rect. De-
nique producto latere AB, erit similiter ang.
 $A + B \rightarrow 2$ Rect. Quæ E. D.

Coroll.

1. Hinc, in omni triangulo, cujus unus an-
gulus fuerit rectus, vel obtusus, reliqui acuti
sunt.

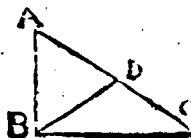
2. Si linea recta AE cum alia recta CD an-
gulos inæquales faciat, unum AED acutum, &
alterum AEC obtusum, linea perpendicularis
AD ex quovis ejus puncto A ad aliam illam
CD demissa, cadet ad partes anguli acuti AED.

* 17. 1.

Nam si AC ad partes anguli obtusi ducta, di-
catur perpendicularis; in triangulo AFC erit ang.
 $AEC \rightarrow ACB \leftarrow 2$ Rect. * Q. F. N.

3. Omnes anguli trianguli æquilateri, & duo
anguli trianguli Iloſcelis, ſupra baſim, acuti ſunt.

PROP. XVIII.

*Omnis trianguli ABC
majus latus AC majorem
angulum ABC ſubtendit.*

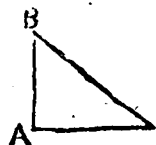
a 3. 1.
b 5. 1.

Ex AC^a aufer $AD^b =$
 AB , & junge DB. b ergo
ang. $ADB = ABD$. Sed
ADE

$\angle ADB \sqsubset C$. ergo $\angle ABD \sqsubset C$. $\therefore$ ergo totus $\angle 16. 1.$
 $\angle ABC \sqsubset C$. Eodem modo erit $\angle ACB \sqsubset A$. $\therefore 9. ax.$
 Q. E. D.

PROP. XIX.

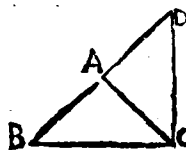
Omnis trianguli ABC major angulus A majori lateri BC subtenditur.

Nam si dicatur $AB = BC$, $\therefore$ erit $\angle A = C$. con- $\therefore 5. 1.$
 tra Hypoth. & si $AB \sqsubset BC$, $\therefore$ erit $\angle C \sqsubset A$, contra hyp. quare potius $BC \sqsubset AB$. & eodem modo $BC \sqsubset AC$. $\therefore 18. 1.$
 Q. E. D.

PROP. XX.

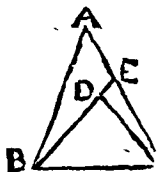
*Omnis trianguli ABC duo latera BA, AC reliquo BC sunt majora quomodo-
 cunque sumpta.*

Ex BA producta $\therefore$ cape $\therefore 3. 1.$
 $AD = AC$, & duc DC. $\therefore 5. 1.$
 $\therefore$ ergo $\angle D = \angle ACD$. $\therefore 9. ax.$
 $\therefore$ ergo totus $\angle BCD \sqsubset \angle D$ $\therefore$ ergo $BD \sqsubset BA + AC$ $\therefore 19. 1.$
 Q. E. D. $\therefore$ constr. $\therefore 2. ax.$

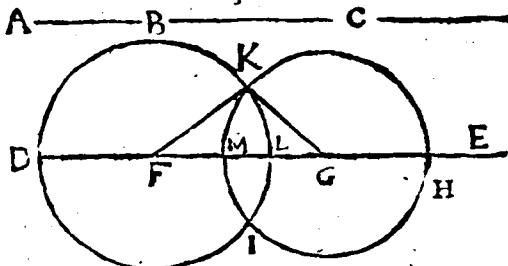
PROP. XXI.

Si super trianguli ABC uno latere BC, ab extremitatibus dua recta linea BD, CD, interius constituta fuerint, haec constituta reliquis trianguli duobus lateribus BA, CA minores quidem erunt, majorem vero angulum BDC continebunt.

Producatur BD in E. estq; $CE + ED \sqsubset BE$ $\therefore 20. 1.$
 CD adde commune BD, $\therefore$ erit $BE + EC \sqsubset BD + DC$. $\therefore 4. ax.$
 Rursus $BA + AE \sqsubset BE$; $\therefore$ ergo $BA + AC \sqsubset BE + EC$. quare $BA + AC \sqsubset BD + DC$. $\therefore 16. 1.$
 Q. E. D. $\therefore 2.$ Ang. $\angle BDC \sqsubset \angle A$. Q. E. D.

PROP. XXII.

Ex tribus rectis lineis FK, FG, GK, quæ sunt tribus datis rectis lineis A, B, C æquales, triangulum FKG constituere. Oportet autem duas reliquas esse majores omnifariam sumptas, quoniam uniuscujusque trianguli duo latera omnifariam sumpta reliquo sunt majora.

a 3. 1.

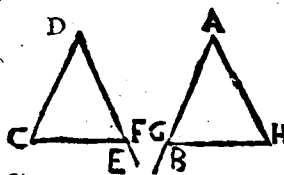
b 3. post.

c 15. def.

d 1. ax.

Ex infinita DE ^a sume DF, FG, GH datis A, B, C ordine æquales. Tum si ^b centris F, & G, intervallis FD, & GH ducantur circuli se intersectantes in K; junctis rectis KE, KG constituitur triangulum FKG, ^c cujus latera FK, FG, GK tribus DF, FG, GH, ^d id est tribus datis A, B, C æquantur. Q. E. F.

PROP. XXIII.

Ad datam rectam lineam AB, datumque in ea punctum A, dato angulo rectilineo D æquale angulum rectilineum A constituere.

a 1. post.

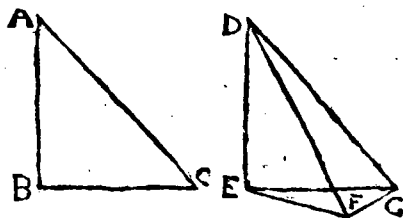
b 3. 1.

c 22. 1.

^a Duc rectam CF secantem dati anguli latera utcumque. ^b Fac $AG = CD$. Super AG ^c constitue triangulum alteri CDF æquilaterum, ita ut,

ut $AH = DF$, & $GH = CF$; & habebis ang. d 8. 1.
 $A^d = D$. Q. E. F.

PROP. XXIV.

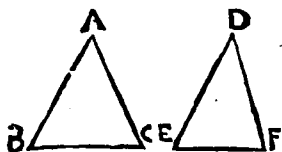
Si duo triacula ABC, DEF duo latera AB, AC duobus lateribus DE, DF aequalia habuerint, utrumque utrique; angulum verò A angulo EDF majorem sub aequalibus rectis lineis contentum, & basim BC, basi EF, majorem habebunt.

^a Fiat ang. EDG = A, & DG ^b = DF ^c = AC, connectanturque EG, FG.

1. Cas. Si EG cadit supra EF. Quia AB ^d = DE, & AC ^e = DG, & ang. A ^e = EDG, ^e erit BC = EG. Quia verò DF ^e = DG, ^f erit ang. DFG = DGF. ^h ergò ang. DFG = EGF; ^h & proinde ang. EFG = EGF. ^k quare EG (BC) = EF. Q. E. D.

2. Cas. Si basis EF basi EG coincadat, ^l li- ^l 9. ax. quet EG (BC) = EF.

3. Sin EG Cadat infra EF. Quoniam ^m 21. 1. DG + GE ^m = DF + FB, si hinc indè auferantur DG, DF, æquales, manet EG (BC) = EF. Q. E. D.

Si duo triangu-
la ABC, DEF duo
latera AB, AC
duobus lateribus
DE, DF aequalia
habuerint, utrumq;
utriusque, basim ve-

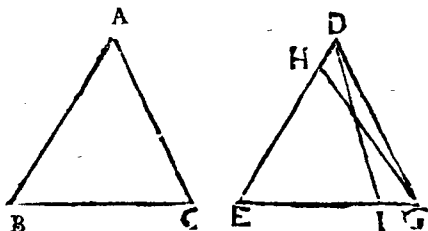
ro BC basi EF maiorem, et angulum A sub aequa-
libus rectis lineis contentum angulo D maiorem
habebunt.

a 4. 1.

Nam si dicatur ang. A = D. ^a erit basis BC
= EF, contra Hyp. Sin dicatur ang. A $\sqsupset$ D,
b erit BC $\sqsupset$ EF, etiam contra Hyp. ergo BC
 $\sqsubset$ EF. Q. E. D.

b 24. 1.

PROP. XXVI.

Si duo triangu-
la BAC EDG, duos angulos
B, C, duobus angulis E, DGE, aequales habu-
erint, utrumque utrique, unumque latus uni lateri
equale, sive quod aequalibus adjacet angulis, seu
quod uni aequalium angulorum subtenditur: reliqua
latera reliquis lateribus aequalia, utrumque utrique,
et reliquum angulum reliquo angulo aequalem ha-
bebunt.

1. Hyp. Sit BC = EG. Dico BA = ED, &
AC = DG, & ang. A = EDG. Nam si dicatur
ED $\sqsubset$ BA, ^a fiat EH = BA, ducaturq; GH.

a 3. 1.

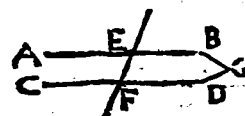
Quoniam

Quoniam $AB^b = HE$, & $BC^c = EG$, & b *suppos.*
 ang. $B^c = E$, erit ang. $EGH^d = C^c = DGE$. c *hyp.*
 $Q. E. A.$ ergo $AB = ED$. Eodem modo AC d *4. 1.*
 $= DG$. d quare etiam ang. $A = EDG$. e *hyp.*
 f *9. ax.*

2. *Hyp.* Sit $AB = ED$. Dico $BC = EG$, &
 $AC = DG$ & ang. $A = EDG$. Nam si dicatur g *hyp.*
 $EG \neq BC$, fiat $EI = BC$, & connectatur DI . h *suppos.*
 Quia $AB^i = ED$, & $BC^h = EI$; & ang. $B^i = E$, k *4. 1.*
 erit ang. $EID^k = C^m = EGD$. m *hyp.*
 $Q. E. A.$ ergo $BC = EG$. ergo ut prius, $AC = DG$, n *10. 1.*
 & ang. $A = BDG$. $Q. E. D.$

PROP. XXVII.

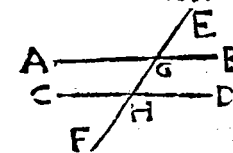
Si in duas rectas lineas AB, CD recta incidens linea EF alternatim angulos AEF, DFE, æquales inter se fecerit, parallelæ erunt inter se illæ rectæ lineæ AB, CD.

Si AB, CD dicantur non esse parallelæ, conveniant productæ, nempe in G . quo posito angulus externus AEF interno DFE a *16. 1.*
 erit, cui tamen ponitur æqualis. Quæ repugnant.

PROP. XXVIII.

Si in duas rectas lineas AB, CD recta incidens linea EF externum angulum AGE interno & opposito, & ad easdem partes CHG æqualem fecerit, aut internos & ad easdem partes AGH, CHG duobus rectis æquales; parallelæ erunt inter se ipsæ rectæ lineæ AB, CD.

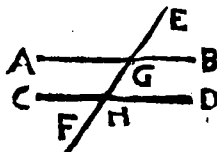

fecerit, aut internos & ad easdem partes AGH, CHG duobus rectis æquales; parallelæ erunt inter se ipsæ rectæ lineæ AB, CD.

1. *Hyp.* Quia per *hyp.* ang. $AGE = CHG$, a *15. 1.*
 a erit altern. $BGH = CHG$. b parallelæ igitur b *27. 1.*
 sunt AB, CD . $Q. E. D.$

2. *Hyp.* Quia ex *hyp.* Ang. $AGH + CHG =$ a *13. 1.*
 2 Rect. $= AGH + BGH$, b erit $CHG =$ b *3. ax.*
 BGH . Ergo AB, CD parallelæ sunt. $Q. E. D.$ c *27. 1.*

PROP. XXIX.

In parallelas rectas lineas AB, CD, recta incidens linea EF, & alternatim angulos DHG, AGH aequales inter se efficit; & externum BGE interno, & opposito, & ad easdem partes DHE aequalem; & internos & ad easdem partes AGH, CHG duobus rectis aequales facit.

a 13. ax.

b 13. 1.

c 13. ax.

d 15. 1.

Liquet $AGH + CHG = 2 \text{ Rect.}$ ^a aliàs AB, CD non essent parallelæ, contra hyp. Sed & ang. $DHG + CHG = 2 \text{ Rect.}$ ergò $DHG = AGH = BGE$. Q. E. D.

Coroll.

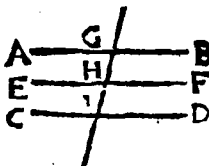
Hinc omne Parallelogrammum AC habens unum angulum rectum D A, est rectangulum.

a 29. 1.

b 3. ax.

Nam $A + B = 2 \text{ Rect.}$ ergò cum A rectus sit, ^b etiam B rectus erit. Eodem argumento D, & C recti sunt.

PROP. XXX.

Quæ (AB, CD) eisdem rectæ lineæ EF parallelæ, & inter se sunt parallelæ.

Tres rectas secet utcumq; recta GL. Quoniam AB, EF parallelæ sunt,

a 29. 1.

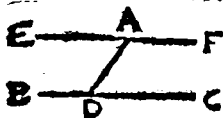
b 1. ax.

c 27. 1.

^a erit ang. $AGI = EHI$, Item propter CD, EF parallelas, ^a erit ang. $EHI = DIG$. ^b ergò ang. $AGI = DIG$. ^c quare AB, CD parallelæ sunt. Q. E. D.

PROP.

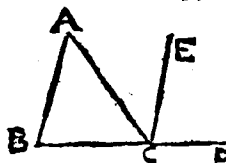
PROP. XXXI.

A dato puncto A data
recta linea BC ducere
parallelam rectam lineam
AB.

Ex A ad datam BC duc
rectam utcunque AD. ad quam, ejusq; punctum ^a 23. 1.
^A fac ang. $\angle DAE = \angle ADC$. ^b erunt AE, BC ^b 27. 1.
parallelæ. Q. E. F.

PROP. XXXII.

Cujuscunque trian-
guli ABC uno latere
BC producto, externus
angulus ACD duobus
internis, & oppositis, AB
est æqualis. Et trianguli
tres interni anguli, A, B,

ACB duobus sunt rectis æquales.

Per C ^a duc CE parall. BA. Ang. A ^b = ^a 31. 1.
ACE. & ang. B ^b = ^b ECD. ergo $A + B =$ ^b 29. 1.
 $\angle ACE + \angle ECD$ ^d = ^c $\angle ACD$. Q. E. D. Pono ^c 2. ax.
 $\angle ACD + \angle ACB = 2$ Rect. ^d 19. ax.
ergo $A + B +$ ^e 13. 1.
 $\angle ACB = 2$ Rect. Q. E. D. ^f 1. ax.

Corollaria.

1. Tres simul anguli cujuscvis trianguli æqua-
les sunt tribus simul cujuscunque alterius. Unde

2. Si in uno triangulo duo anguli (aut sin-
guli, aut simul) æquales sint duobus angulis (aut
singulis, aut simul) in altero triangulo, etiam re-
liquus reliquo æqualis est. Item, si duo trian-
gula unum angulum uni æqualem habeant, re-
liquorum summæ æquantur.

3. In triangulo si unus angulus rectus sit, re-
liqui unum rectum conficiunt. Item, angulus,
qui duobus reliquis æquatur, rectus est.

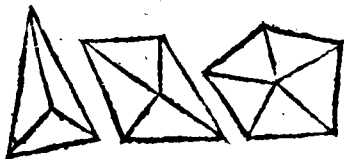
4. Cum in Isoscele angulus æquis cruribus
contentus rectus est, reliqui ad basim sunt semi-
recti.

5. Trianguli æquilateri angulus facit duas tertias unius recti, nam $\frac{1}{3} \times 2 \text{ Rect.} = \frac{2}{3} \text{ Rect.}$

Schol.

Hujus propositionis beneficio, cujuscunque figuræ rectilineæ tam interni quàm externi anguli quot rectos faciant, innotescet per duo sequentia theoremata.

THEOREMA 1.

Omnes simul anguli cujuscunque figuræ rectilineæ confluent bis tot rectos demptis quatuor, quot sunt latera figuræ.

Ex quovis puncto intra figuram ducantur ad omnes figuræ angulos rectæ, quæ figuram resolvent in tot triangula quot habet latera. Quare cum singula triangula faciant duos rectos, omnia simul faciant bis tot rectos, quot sunt latera. Sed anguli circa dictum punctum faciunt quatuor rectos. Ergo, si ab omnium triangulorum angulis demas angulos circa id punctum, anguli reliqui qui componunt angulos figuræ faciant bis tot rectos demptis quatuor, quot sunt latera figuræ. Q. E. D.

Hinc *Coroll.* Omnes ejusdem speciei rectilineæ figuræ æquales habent angulorum summas.

THEOREMA 2.

Omnes simul externi anguli cujuscunque figuræ rectilineæ faciunt quatuor rectos.

Nam singuli anguli interni cum singulis externis faciunt duos rectos. Ergo interni

terni simul omnes, cum omnibus simul externis conficiunt bis tot rectos, quot sunt latera figuræ. Sed (ut modò ostensum est,) interni simul omnes etiam cum quatuor rectis efficiunt bis tot rectos, quot sunt latera figuræ. Ergò externi anguli quatuor rectis æquantur. Q. E. D.

Coroll. Omnes cujuscunque speciei rectilineæ figuræ æquales habent externorum angulorum summas.

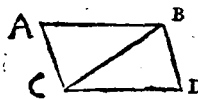
PROP. XXXIII.

Rectæ lineæ AC, BD, quæ æquales & parallelas lineas AB, CD, ad partes eadem conjungunt, & ipsæ æquales ac parallelæ sunt.

Connectatur CB. Quoniam ob AB, CD parallelas. ang. $ABC^a = BCD$, & per hyp. $AB^a = CD$, & latus CB commune est, b erit $AC = BD$, b & ang. $ACB = DBC$. c ergò AC, BD etiam parallelæ sunt. Q. E. D.

PROP. XXXIV.

Parallelogrammorum spatiorum ABDC æqualia sunt inter se quæ ex adverso latera AB, CD; ac AC, BD; angulique A, D, & ABD, ACD; & illa bisectionem fecat diameter CB.

Quoniam AB, CD a parallelæ sunt, b erit ang. $ABC = BCD$. Item ob AC, BD a parallelas, b erit ang. $ACB = CBD$. c ergò toti anguli ACD, ABD æquantur. Similiter ang. $A = D$. Porro, cum communi lateri CB adjacent anguli ABC, ACB, ipsis BCD, CBD pares d , erunt $AC = BD$, d & $AB = CD$. adeo etiam triang. $ABC = CBD$. Quæ E. D.

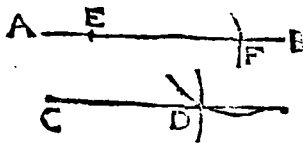
SCHOL.

Omne quadrilaterum ABDC habens latera opposita equalia, est parallelogrammum.

a 27. 1.

Nam per 8. 1. ang. $\angle ABC = \angle BCD$. ^a ergo AB, CD parallelæ sunt. Eadem ratione ang. $\angle BCA = \angle CBD$; ^a quare AC, BD etiam parallelæ sunt. ^b Ergo ABDC est parallelogrammum. Q. E. D.

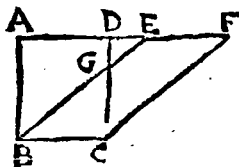
b 35. def. 1.

Hinc expeditius per datum punctum C data rectæ AB ducetur parallela CD.

Sume in AB quodvis punctum E. centris E, & C ad quodvis intervallum duc æquales circulos EF, CD. centro verò F, spatio EC duc circulum FD, qui priorem CD secet in D. Erit ducta CD parall. AB. Nam ut modò demonstratum est, CEFD est parallelogrammum.

PROP. XXXV.

Parallelogramma BCDA, BCFE super eadem basi BC, & in eisdem parallelis AF, BC constituta, inter se sunt æqualia.

a 34. 1.

b 2. ax.

c 29. 1.

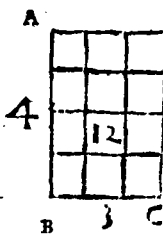
d 4. 1.

e 3. ax.

f 2. ax.

Nam $AD^a = EC^a = EF$. adde communem DE, ^b erit $AE = DF$. Sed & $AB^a = DC$; & ang. $\angle A^c = \angle CDE$. ^d ergo triang. ABE = DCF. aufer commune DGE, ^e erit Trapez. ABGD = EGCF. adde commune BGC, ^f erit Pgr. ABCD = EBCF. Q. E. D. Reliquorum certum non dissimilis, sed simplicior & faciliior est demonstratio.

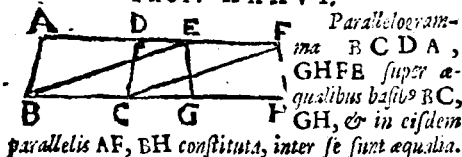
Scholium.

Si latus AB parallelogrammi rectanguli ABCD ferri intelligatur perpendiculariter per totam BC, aut BC per totam AB, produceretur eo motu area rectanguli ABCD. Hinc rectangulum fieri dicitur ex ductu seu multiplicatione duorum laterum contiguorum. Sic exempl. gr. BC pedum 3, AB 4. Duc 3 in 4; proveniunt 12 pedes quadrati pro area rectanguli.

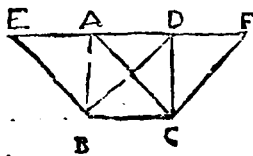
Hoc supposito, ex hoc theoremate cujuscunque parallelogrammi (*E. CF) habetur dimensio. Illius enim area producitur ex altitudine BA ducta in basim BC. Nam area rectanguli AC parallelogrammo EBCF æqualis, fit ex BA in BC. ergo, &c.

PROP. XXXVI.

Ducantur EE, CF. Quia $BC^a = GH^b = a$ hyp. EF^c , erit BCFE parallelogrammum. ergo Pgr. $BCDA^d = BCFE^d = GHFE$. Q. E. D.

PROP. XXXVII.

D 3. Duc

a 31. 1.
b 34. 1.
c 35. 1. &
7. ax.

^a Duc BE parall. CA, ^a & CF parall. BD.
Erit triang. ECA ^b = $\frac{1}{2}$ Pgr. BCAE = ^c $\frac{1}{2}$
BDFC ^b = BCD. Q. E. D.

PROP. XXXVIII.

Triangula BCA,
EFD super aqua-
libus basibus EC,
BF constituta, &
in eisdem parallelis
GH, BF, inter se
sunt equalia.

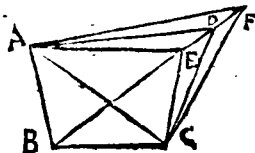
a 34. 1.
b 36. 1. &
7. ax.
c 34. 1.

^a Duc BG parall. CA. & FH parall. ED.
erit triang. FCA ^a = $\frac{1}{2}$ Pgr. BCAG ^b = $\frac{1}{2}$
EDHF ^c = EFD. Q. E. D.

Schol.

Si basis FC $\sqsubset$ EF, liquet triang. FAC $\sqsubset$
EDF. & si BC $\sqsupset$ EF, erit BAC $\sqsupset$ EDF.

PROP. XXXIX.

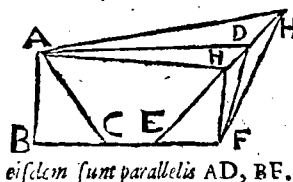
Triangula aqua-
lia BCA, ECD,
super eadem basi
BC, & ad easdem
partes constituta,
etiam in eisdem
sunt parallelis AD,
BC.

a 37. 1.
b byp.
c 9. ax.

Si negas, sit altera AF parall. BC; & ducatur
CF. ergo triang. CBF ^a = CBA ^b = CBD.
^c Q. E. A.

PROP.

PROP. XL.

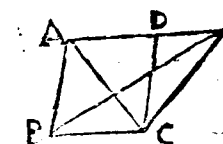

Triangula æqualia BCA, EFD super æqualibus basibus BC, EF, & ad easdem partes constituta, & in

eisdem sunt parallelis AD, BE.

Si negas, sit altera AH parall. BF. & ducatur a 38. 1. FH. ergo triang. EFH ^a = BCA ^b = EFD. ^b hyp. ^c 9. ax. Q. E. A.

PROP. XLI.

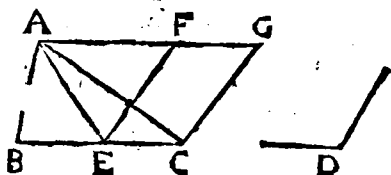
Si parallelogrammum ABCD cum triangulo BCE eandem basim BC habuerit, in eisdemque fuerit parallelis AE, BC, duplum erit parallelogrammum ABCD ipsius trianguli BCE.

Ducatur AC. Triang. BCA ^a = BCE. ergo a 37. 1. Pgr. ABCD ^b = 2 BCA ^c = 2 BCE. Q. E. D. ^b 34. 1. ^c 6. ax.

Scholium.

Hinc habetur area cujuscunq; trianguli BCE. Nam cum area parallelogrammi ABCD producat ex altitudine in basim ducta; producat area trianguli ex dimidia altitudine in basim ducta, vel ex dimidia basi in altitudinem. ut si basis BC sit 8, & altitudo 7; erit trianguli BCE area, 28.

PROP. XLII.

Dato triangulo ABC aequale parallelogrammum ECGF constituere in dato angulo rectilineo D.

a 31. I.

b 23. I.

c 10. I.

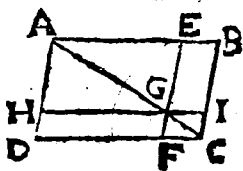
Per A^a duc AG parall. BC. ^b fac ang. BCG = D. basim BC ^c biseca in E. ^a duc EF parall. CG. Dico factum.

d 38. I.

e 41. I.

Nam ductâ AE. erit ex constr. ang. ECG = D, & triang. BAC ^d = ^e AEC ^c = Pgr. ECGF. Q. E. F.

PROP. XLIII.

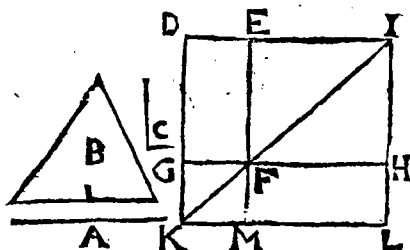
In omni parallelogrammo ABCD complementa DG, GB eorum quæ circa diametrum AC sunt parallelogrammorum HE, FI inter se sunt æqualia.

a 34. I.

b 3. ax.

Nam Triang. AGD, = ^a ACB. & triang. AGH ^a = AGE. & triang. GCF ^a = GCI. ^b ergò Pgr. DG = GB. Q. E. D.

PROP. XLIV.

Ad datam rectam lineam A, dato triangulo B, æquale parallelogrammum FL applicare in dato angulo rectilineo C.

^a Fac Pgr. FD = triang. B, ita ut ang. GFE a 42. 1. = C. & pone lateri GF in directum FH = A. Per H ^b duc IL parall. EE; cui occurrat DE b 31. 1. producta ad I. per I F ductæ rectæ occurrat DG protracta ad K. Per K ^b duc KL parall. GH; cui occurrant EF, & IH prolongatæ ad M, & L. Erit FL. Pgr. quæsitum.

Nam Pgr. FL ^c = FD = B ^d & ang. MFH c 43. 1. = GFE = C. Q.E.F. d 15. 1.

PROP. XLV.

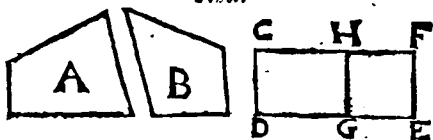
Ad datam rectam lineam FG dato rectilineo ABCD æquale parallelogrammum FL constituere, in dato angulo rectilineo E.

Datum rectilineum resolve in triangula BAD, BGD. ^a = Fac Pgr. FH = BAD ita ut ang. F = E. producta FI ^a fac (ad H I) Pgr. a 44. 1.

^b 19. ax.
^c constr.

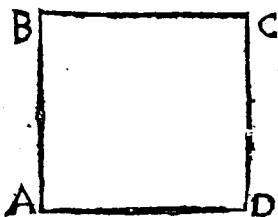
IL = BCD. erit Pgr. FL = ^b FH + IL ^c = ABCD. Q. E. F.

Schol.

Hinc facillè invenitur excessus HE, quo rectilineum aliquod A superat rectilineum minus B; nimirum si ad quamvis rectam CD applicentur Pgr. DF = A. & DH = B.

PROP. XLVI.

A data recta linea AD quadratum AC describere.

^a Erige duas perpendiculares AB, DC ^b æquales datæ AD; & junge B.C. dico

factum.

Cùm enim ang. A + D ^c = 2 Rect. ^d erunt AB, DC parallelæ. Sunt verò etiam ^e æquales. ^f ergò AD, BC pares etiam sunt, & parallelæ. ergò Figura AC est parallelogramma, & æquilatera. Anguli quoq; omnes recti sunt, ^g quoniam unus A est rectus. ^h ergò AC est quadratum. Q. E. F.

Eodem modo facillè describes rectangulum, quod sub datis duabus rectis contineatur.

PROP.

^a 11. I.

^b 3. I.

^c constr.

^d 28. I.

^e constr.

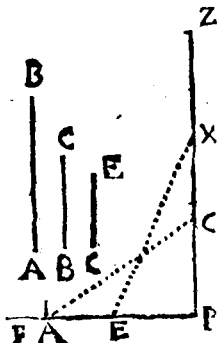
^f 34. I.

^g Sch. 29. I.

^h 29. def.

PROBL. 1.

Andr. Tacq.

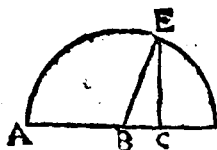

Datis quocunque quadratis, unum omnibus æquale construere.

Dentur quadrata tria, quorum latera sint AB, BC, CE. ^a Fac ang. rectum FBZ infinita habentem latera, in eaque transfer BA, & BC, & junge AC, ^b erit ACq = ABq + BCq. Tum AC transfer ex B in X; & CE tertium latus datum

tum transfer ex B in E, & junge EX, ^b erit EXq = EBq (CEq) + BXq (ACq) = CEq + ABq + BCq. Q. E. F.

PROBL. 2.

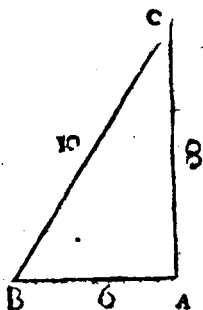

Datis duabus rectis inæqualibus AB, BC, exhibere quadratum, quod quadratum majoris AB excedit quadratum minoris BC.

Centro B intervallo BA describe circulum. ex C erige perpendicularem CE occurrentem peripheriæ in E. & ducatur BE. ^a Erit BEq (BAq) = BCq + CEq. ^b ergo BAq - BCq = CEq. Q. E. F.

^a 47. 1.^b 3. ax.

PROBL. 3.

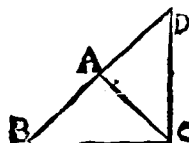

Notis duobus quibus-
cunque lateribus trigoni
rectanguli ABC, reli-
quum invenire.

Latera rectum angu-
lum ambientia sint AC,
AB, hoc 6. pedum,
illud 8. ergò cum ACq 47. 1.
+ ABq = 64 + 36
= 100 = BCq. erit BC
= $\sqrt{100} = 10$.

Nota sint deinde la-
tera AB, AC, hoc 10.
pedum, illud 6. ergò cum BCq — ABq = 47. 1.
100 — 36 = 64 = ACq. erit Acq = $\sqrt{64}$
= 8.

PROP. XLVIII.

Si quadratum quod ab uno
latere BC trianguli describi-
tur, æquale sit eis qua à reli-
quis trianguli lateribus AB,
AC describuntur quadratis,
angulus BAC comprehensus
sub AB, AC reliquis duobus trianguli lateribus, re-
ctus est.

Duc ad AC perpendicularem DA = AB, &
junge CD.

Jam CDq = ADq + ACq = ABq + ACq 47. 1.
ACq = BCq. * ergò CD = BC. ergò trian- * Vid. seq.
gula CAB, CAD, sibi mutuò æquilatera sunt; Theor.
quare ang. CAB^b = CAD^c = Rect. Q. E. D. b 8. 1.
c hyp.

Schol.

Assumpsimus exinde quòd CDq. = BCq,
sequi CD = BC. Hoc verò manifestum fiet ex
hujusmodi theoremate.

THEOREMA.

Linearum æqualium AB , CD , æqualia sunt quadrata AF , CG ; & quadratorum æqualium NK , PM æqualia sunt latera IK , LM .

Pro 1 Hyp. Duc diagonos EB , HD . Li-
quet $AF =^a 2$ triang. $EAB =^b 2$ triang.
 $HCD =^a CG$. Q. E. D.

2. Hyp. Si fieri potest, sit $LM = IK$. fac
 $LT = IK$; ^a sitque $LS = LT$ q. ergò LS
^b $= NK$ ^c $= LQ$. ^d Q. E. A. ergò $LM = IK$.

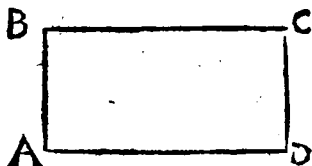
a 34. 1.
b 4. 1. &
6. ax.
a 46. 1.
b 1. part.
c hyp.
d 9. ax.

Coroll.

Eodem modo quælibet rectangula inter se æquilatera æqualia ostenduntur.

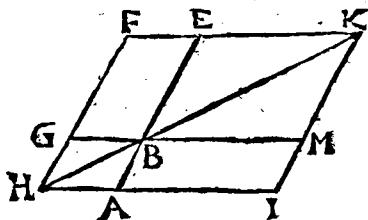
LIE.

LIB. II.
Definitiones.

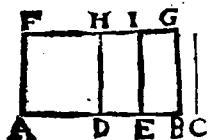
I. Mne parallelogrammum rectangulum $ABCD$ contineri dicitur sub rectis duabus AB , AD , quæ rectum comprehendunt angulum.

Quando igitur dicitur rectangulum sub BA , AD ; vel brevitatis causâ, rectangulum $BA D$, vel $BA \times AD$, (vel ZA pro $Z \times A$) designatur rectangulum, quod continetur sub BA , & AD ad rectum angulum constitutis.

II. In omni parallelogrammo spatio $FHIK$ unumquodq; eorum, quæ circa diametrum illius sunt, parallelogrammorum, cum duobus complementis Gnomon vocetur. ut Pgr. $FB + BI + GA$ (FHM) est Gnomon. item Pgr. $FB + BI + EM$ (GKA) est Gnomon.

PROP. I.

Si fuerint duæ rectæ lineæ AB, AF, seceturque ipsarum altera AB in quocunque segmenta AD, DE, EB: rectangulum comprehensum sub illis duabus rectis lineis AB, AF, æquale est eis, quæ sub infecta AF, & quolibet segmentorum AD, DE, EB comprehenduntur rectangulis.

a 11 l.

^a Statue AF, perpendicularem ad AB. ^a per F duc infinitam FG perpendicularem ad AF.

^b Ex D, E, B erige perpendiculares DH, EI, BG. Erit AG rectangulum sub AF, AB, & ^b est æquale rectangulis AH, DI, EG, hoc est (quia DH, EI, AF ^c pares sunt) rectangulis sub AF, AD; sub AF, DE; sub AF, EB. Q. E. D.

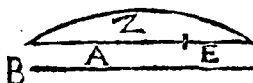
b 19 ex. 1.

c 34 l.

- Schol.

Propositiones decem primæ hujus libri valent etiam in numeris. Reliquas quilibet tyro examinet. pro hac, sit AF 6, & AB 12, sectus in AD 5, DE 3, & EB 4. Estque 6×12 (AG) = 72. 6×5 (AH) = 30. 6 in 3 (DI) = 18. denique 6×4 (EG) = 24. Liquet verò $30 + 18 + 24 = 72$.

PROP. II.

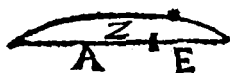

Si recta linea Z, secuta sit utrunque; rectangula, quæ sub tota Z, & quolibet segmentorum A, E comprehenduntur, æqualia sunt ei, quod à tota Z, fit, quadrato.

a 1. 2.

Dico $ZA + ZE = Zq$. Nam sume $B = Z$. ^a Estque $BA + BE = BZ$; hoc est (ob $B = Z$) $ZA + ZE = Zq$. Q. E. D.

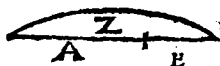
Prop. III.

Si recta linea Z secta sit utcumque; rectangulum sub tota Z, & uno segmentorum E comprehensum, equale est illi, quod sub segmentis A, E comprehenditur, rectangulo, & illi quod à prædicto segmento E describitur, quadrato.

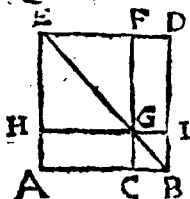
Dico. $ZE = AE + Eq.$ Nam $EZ = EA + a$ 1. 2. $EE.$

Prop. IV.

Si recta linea Z secta sit utcumque; Quadratum, quod à tota Z describitur, equale est, & illis quæ à segmentis A, E describuntur quadratis, & ei, quod bis sub segmentis A, E comprehenditur, rectangulo.

Dico $Zq = Aq + Eq + 2AE.$ Nam $ZA = Aq + a$ 3. 2. $AE.$ & $ZE = Eq + AE.$ quum igitur $ZA + ZE = Zq$, erit $Zq = Aq + Eq + 2AE.$ b 2. 2. $Q.E.D.$ c 1. ax.

Aliter. Super AB fac quadratum AD, cujus diameter EB. per divisionis punctum C duc perpendicularem CF; & per G duc HI parall. AB.

Quoniam ang. $EHG = A$ rectus est, & AEB semirectus, erit reliquus HGE etiam semirectus. Ergo $HE = HG = EF = AC.$ proinde HF quadratum est rectæ AC. eodem modo CI est CBq. ergo AG, GD rectangula sunt sub AC, CB. Quare totum quadratum $AD = ACq + CBq + 2ACB.$ Q.E.D.

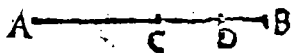
Coroll.

1. Hinc liquet parallelogramma circa diametrum quadrati esse quadrata.

2. Item diametrum cujusvis quadrati ejus angulos bisecare.

3. Si $A = \frac{1}{2} Z$; erit $Zq = 4 Aq$, & $Ac = \frac{1}{4} Zq$. item è contra, si $Zq = 4 Aq$. erit $A = \frac{1}{2} Z$.

PROP. V.

Si recta linea
AB secetur in
aqualia AC,

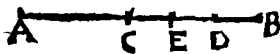
CB, & non aqualia AD, DB, rectangulum sub inaequalibus segmentis AD, DB comprehensum, unà cum quadrato, quod fit ab intermedia sectione CD, aequale est ei, quod à dimidia CB ascribitur, quadrato.

Dico $CBq = ADq + CDq$.

Aequantur enim ista $\begin{cases} CBq \\ CDq + CDB + DBq + CDB \\ CDq + CBD (AC \times BD) + CDB \\ CDq + ADB. \end{cases}$

a 4. 2.
b 3. 2.
c hyp.
d 1. 2.

Scholium.

Si AB aliter
dividatur, propi-
us scilicet puncto

bisectionis, in E; dico $AEB = ADB$.

Nam $AEB = CBq - CEq$. & $ADB = CBq - CDq$. ergò quum $CDq < CEq$, erit $AEB < ADB$. Q. E. D.

Coroll.

Hinc $ADq + DBq = AEq + EBq$. Nam $ADq + DBq + 2 ADB = ABq = AEq + EBq + 2 AEB$. ergò quum $2 AEB = 2 ADB$, erit $ADq + DBq = AEq + EBq$. Q. E. D.

Unde 2. $ADq + DBq - AEq + EBq = 2 AEB - 2 ADB$.

PROP.

b 4. 2.

c 3. ac.

PROP. VI.

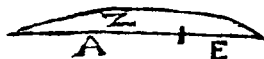
Si recta linea A
bisariam secetur, &
illi recta quæpiam li-
nea E in directum adjiciatur, rectangulum compre-
hensum sub tota cum adjecta (sub. A + E); & ad-
jecta E, unâ cum quadrato, quod à dimidia $\frac{1}{2}$ A,
æquale est quadrato à linea, quæ tum ex dimidia,
tum ex adjecta componitur, tanquam ab una $\frac{1}{2}$ A +
E descripto.

Dico $\frac{1}{4}$ Aq ($2Q. \frac{1}{2} A$) + AE + Eq = $Q. \frac{1}{2} A^2$ 4. & 3.
+ E. 2 Nam $Q. \frac{1}{2} A + E = \frac{1}{4} Aq + Eq + AE.$ Cor. 4. 2.

Coroll.

Hinc si tres rectæ E, E + $\frac{1}{2}$ A, E + A sint in
proportione Arithmetica, rectangulum sub ex-
tremis E, E + A contentum, unâ cum quadra-
to excessûs $\frac{1}{2}$ A, æquale erit quadrato mediæ
E + $\frac{1}{2}$ A.

PROP. VII.

Si recta linea Z se-
cetur utcumque; Quod
à tota Z, quodque ab
uno segmentorum E,

utraque simul quadrata, æqualia sunt illi, quod bis
sub tota Z, & dicto segmento E comprehenditur,
rectangulo, & illi, quod à reliquo segmento A fit,
quadrato.

Dico $Zq + Eq = 2 ZE + Aq.$ Nam $Zq^2 = Aq^2$ 4. 2.
+ Eq + 2 AE. & $2 ZE^2 = 2 Eq + 2 AE.$ b 3. 2.

Coroll.

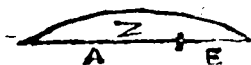
Hinc, quadratum differentię duarum quarum-
cunque linearum Z, E, æquale est quadratis u-
triusque minùs duplo rectangulo sub ipsis.

2 Nam $Zq + Eq - 2 ZE = Aq = Q. Z - E.$ c 7. 2. &
3. ax.

E 4

PROP.

PROP. VIII.

Si recta linea Z secetur utcumque; rectangulum quater comprehensum sub tota Z, & uno segmentorum E, cum eo, quod à reliquo segmento A fit, quadrato, æquale est ei, quod à tota Z, & dicto segmento E, tanquam ab una linea Z+E describitur, quadrato.

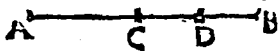
Dico $4 ZE + Aq = Q. Z + E$. Nam $2 ZE^2 = Zq + Eq - Aq$. ergo $4 ZE + Aq = Zq + Eq + 2 ZE^2 = Q. Z + E$. Q. E. D.

a 7. 2. &

3. ax.

b 4. 2.

PROP. IX.

Si recta linea AB secetur in æqualia AC, CE, & non æqualia AD, DB. quadrata, quæ ab inæqualibus totius segmentis AD, DB sunt, simul duplicia sunt, & ejus, quod à dimidia AC, & ejus, quod ab intermedia sectionum CD fit, quadrati.

Dico $ADq + DBq = 2 ACq + 2 CDq$. Nam $ADq + DBq = ACq + CDq + 2 ACD + DBq$. atqui $2 ACD = 2 BCD + DBq = CBq = (ACq) + CDq$. ergo $ADq + DBq = 2 ACq + 2 CDq$. Q. E. D.

a 4. 3.

b hyp.

c 7. 3.

d 2. ax.

PROP. X.

Si recta linea A secetur bifariam, adjiciatur autem ei in rectum quæpiam linea; Quod à tota A cum adjuncta E, & quod ab adjuncta E, utraque simul quadrata, duplicia sunt & ejus, quod à dimidia $\frac{1}{2} A$; & ejus, quod à composita ex dimidia, & adjuncta, tanquam ab una $\frac{1}{2} A + E$, descriptum est, quadrati.

Dico $Eq + Q. A + E$, hoc est $Aq + 2Eq + 2 AE = 2 Q. \frac{1}{2} A + 2 Q. \frac{1}{2} A + E$. Nam $2 Q. \frac{1}{2} A = \frac{1}{2} Aq$. & $2 Q. \frac{1}{2} A + E = \frac{1}{2} Aq + 2Eq + 2 AE$.

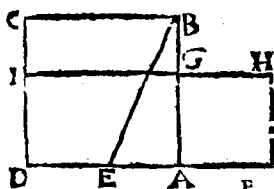
a 4. 2.

b Cor. 4. 2.

c 4. 2.

PROP.

PROP. XI.

Datam rectam lineam AB secare in G, ut comprehensum sub tota AB, & altero segmentorum BG rectangulum, æquale sit ei, quod à reliquo segmento AG fit, quadrato.

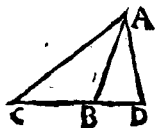
Super AB^2 describe quadratum AC . latus a 46. 1. AD^b biseca in E . duc EB . ex EA producta cape $E F = E B$. ad AF^2 statue quadratum AH . Erit $AH = AB \times BG$.

Nam protractâ $H G$ ad I ; Rectang. $DH + EAq^c = EFq^d = EBq^c = BAq + EAq$. ergo $DH^c = BAq^d = quad. AC$. subtrahe commune AI ; f remanet quad. $AH = GC$; d id est $AGq = AB \times BG$. Q. E. F. c 6. 2.
d constr.
e 47. 1.
f 3 ax.

Scholium.

Hæc Propositio numeris explicari nequit; * vid. 6. 13. * neque enim ullus numerus ita secari potest, ut productum ex toto in partem unam æquale sit quadrato partis reliquæ.

PROP. XII.

In amblygoniis triangulis ABC quadratum, quod fit à latere AC angulum obtusum ABC subtendente, majus est quadratis, quæ fiunt à lateribus AB, BC obtusum angulum ABC comprehendentibus, rectangulo bis comprehenso, & ab uno laterum BC, quæ sunt circa obtusum angulum ABC, in quod, cum protractum fuerit, cadit perpendicularis AD, & ab assumpta exterioris linea BD sub perpendiculari AD prope angulum obtusum ABC. Dico

Dico $ACq = CBq + ABq + 2 CB \times BD$.

Nam ista ACq .

a 47. 1.

æqualia $CDq + ADq$.

b 4. 2.

sunt in- $CBq + 2 CBD + BDq + ADq$

c 47. 1.

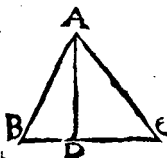
ter se $CBq + 2 CBD + ABq$.

Schol.

Hinc, cognitis lateribus trianguli obtusanguli ABC , facile invenitur tum segmentum BD inter perpendicularem AD , & obtusum angulum ABC interceptum, tum ipsa perpendicularis AD .

Sic; Sit AC 10, AB 7, CB 5; unde ACq 100, ABq 49, CBq 25. Proinde $ABq + CBq = 74$. hunc deme ex 100, manet 26 pro $2 CBD$. unde CBD erit 13. hunc divide per CB 5, provenit $2\frac{1}{2}$ pro BD . quare AD invenitur per 47. 1.

PROP. XIII.

In oxygonis triangulis ABC quadratum à latere AB angulum acutum ACB subtendente, minus est quadratis, quæ fiunt à lateribus AC , CB acutum angulum ACB comprehendentibus, rectangulo bis comprehenso, & ab uno laterum BC , quæ sunt circa acutum angulum ACB , in quod perpendicularis AD cadit, & ab assumpta interioris linea DC sub perpendiculari AD , prope angulum acutum ACB .

Dico $ACq + BCq = ABq + 2 BCD$.

a 47. 1.

Nam æquan-

b 7. 2.

tur ista

c 47. 1.

$ACq + BCq$
 $ADq + DCq + BCq$
 $ADq + EDq + 2 BCD$
 $ABq + 2 BCD$

Coroll.

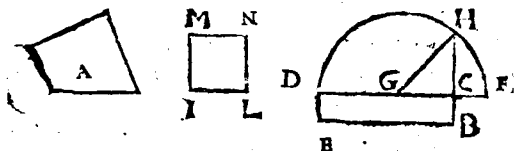
Hinc etiam cognitis lateribus trianguli ABC , invenire est tam segmentum DC inter perpendiculari-

rem

rem AD , & acutum angulorum ABC interceptum, quàm ipsam perpendicularem AB .

Sit AB 13, AC 15, BC 14. Detrahe AB (169) ex $AC^2 + BC^2$ hoc est ex $225 + 196 = 421$; remanet 252 pro $2 BCD$; unde BCD crit 126. hunc divide per BC 14, provenit 9 pro DC . unde $AD = \sqrt{225 - 81} = 12$.

PROP. XIV.

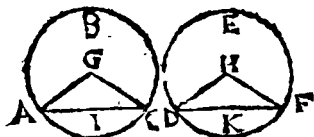

Dato rectilineo A aequale quadratum ML invenire.

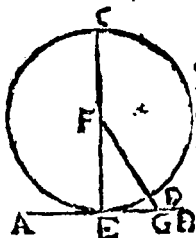
^a Fac rectangulum $DB = A$, cujus majus latus DC produc ad F , ita ut $CF = CB$. ^b Bi- b 10. 2. secas DF in G , quo centro ad intervallum GF describe circulum FHD , producat CB , donec occurrat circumferentiæ in H . Erit $CH =$ * 46. 1.

* $ML = A$

Ducatur enim GH . Estque $A^c = DB^c =$ d 5. 2. & $DCF^d = GFq - GCq^e = HCq^e = ML$ c 47. 1. & $Q. E. F.$ 3. ax.

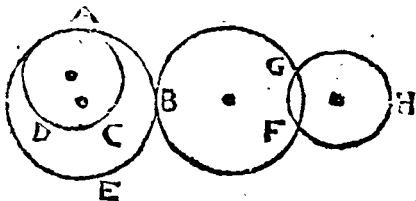

- I. Quales circuli (GABC, HDEF) sunt, quorum diametri sunt æquales, vel quorum quæ ex centris rectæ linæ GA, HD, sunt æquales.

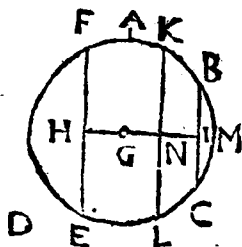
- II. Recta linea AB circulum FED tangere dicitur, quæ cum circulum tangat, si producat circulum non secat.

Recta FG secat circulum FED.

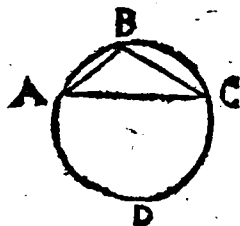

- III. Circuli DAC, ABE (item FBG, ABE) se mutuò tangere dicuntur, qui se mutuò tangentes sese mutuò non secant.

Circulus BFG secat circulum FGH.

IV. In circulo GABD æqualiter distare à centro dicuntur rectæ lineæ FE KL, cùm perpendiculares. GH, GN quæ à centro G in ipsas ducuntur, sunt æquales. Longiùs autem abesse illa BC dicitur, in quâ major perpendicularis GI cadit.

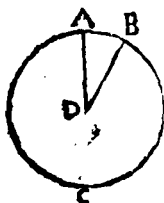

V. Segmentum circuli (ABC) est figura, quæ sub recta linea AC, & circuli peripheria ABC comprehenditur.

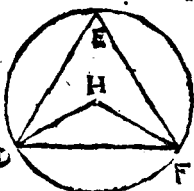
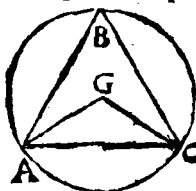
VI. Segmenti autem angulus (CAB) est, qui sub recta linea CA, & circuli peripheria AB comprehenditur.

VII. In segmento autem (ABC) angulus (ABC) est, cùm in segmenti peripheria sumptum fuerit quodpiam punctum B, & ab illo in terminos rectæ ejus lineæ AC, quæ segmenti basis est, adjunctæ fuerint rectæ lineæ AB, CB, is inquam angulus ABC ab adjunctis illis lineis AB, CB comprehensus.

VIII. Cùm verò comprehendentes angulum ABC, rectæ lineæ AB, BC aliquam assument peripheriam ADC, illi angulus ABC insistere dicitur.

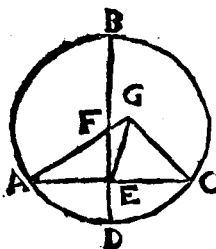
IX. Sector autem circuli (ADB) est, cum ad ipsius circuli centrum D constitutus fuerit angulus ADB; comprehensa nimirum figura ADB. & à rectis lineis AD, BD angulum continentibus, & à peripheria AB ab illis assumpta.

X. Similia circuli segmenta (ABC, DEF) sunt, quæ angulos (ABC, DEF) capiunt æquales; aut in quibus anguli ABC, DEF inter se sunt æquales.

PROP. I.

Dati circuli ABC centrum E reperire.

Duc in circulo rectam AC utcumq; quam biseca in E. per E duc perpendicularē DB. hanc biseca in F. erit F centrum.

Si negas, centrum esto G, extra rectam DB (nam in ea esse non potest, cum ubiq; extra

F dividatur inæqualiter) ducanturque GA, GC, GE. Vis G centrum esse; ^a ergo GA = GC; & per constr. AE = EC, latus verò GE commune est; ^b ergo anguli GEA, GEC pares, & ^c proinde recti sunt. ^d ergo ang. GEC = FEC recti. ^e Q. E. A.

^a 15. def. 1.

^b 8. 1.

^c 10. def. 1.

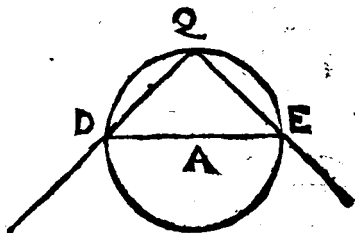
^d 12. ax.

^e 9. ax.

Coroll.

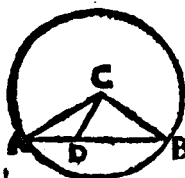
Coroll.

Hinc, si in circulo recta aliqua linea BD aliquam rectam lineam AC bifariam & ad angulos rectos secet, in secante BD erit centrum.

Facillimè per normam invenitur centrum vertice *Andr. Tacq.*
Q ad circumferentiam applicato. Si enim recta DE jungens puncta D, & E, in quibus normæ latera QD, QE peripheriam secant, bisece-
tur in A, erit A centrum. Demonstratio pen-
det ex 31. hujus.

PROP. II.

Si in circuli CAB periphe-
ria duo quælibet puncta, A,
B accepta fuerint, recta linea
AB, quæ ad ipsa puncta ad-
jungitur, intra circulum ca-
det.

Accipe in recta AB quod-
vis punctum D, & ex centro C duc CA, CD,
CB. & quoniam $CA = CB$, erit ang. A =
B. Sed ang. CDB $\simeq$ A; ergo ang. CDB $\simeq$ B. Sed etgò CB $\simeq$ CD. atqui CB tantum pertinet
ex centro ad circumferentiam; ergò CD eo-
usque non pertingit. ergò punctum D est intra
circulum. Idémque ostendetur de quovis alio
puncto rectæ AB. Tota igitur AB cadit intra
circulum. Q. E. D.

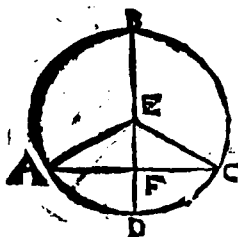
F 2

Coroll.

Coroll.

Hinc, Recta circulum tangens, ita ut eum non secet, in unico puncto tangit.

PROP. III.

Si in circulo EABC recta quadam linea BD per centrum ex e sa quadam AC non per centrum extensam bisariam secet, (in F) & ad angulos rectos ipsam secabit; & si ad angulos rectos eam secet, bisariam quoque eam secabit.

Ex centro E ducantur EA, EC.

a hyp.

b 15. def. 1.

c 8. 1.

d 10. def. 1.

e hyp. &

f 12. ax.

g 5. 1.

h 26. 1.

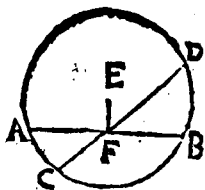
1. Hyp. Quoniam $AF^a = FC$, & $EA^b = EC$, latúsque EF commune est, ^c erunt anguli EFA, EFC pares, & ^d consequenter recti. Q. E. D.

2. Hyp. Quoniam ang. EFA ^e = EFC, & ang. EAF ^f = ECF, latúsque EF commune, ^g erit $AF = FC$. Bisecta est igitur AC. Q. E. D.

Coroll.

Hinc, in triangulo quovis æquilatERO & Iso-scele linea ab angulo verticis bisecans basim, perpendicularis est basi. & contrà perpendicularis ab angulo verticis bisecat basim.

PROP. IV.

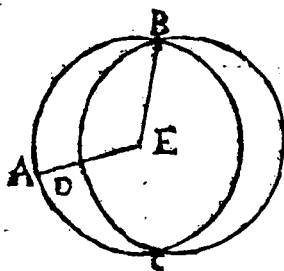
Si in circulo ACD dua rectæ lineæ AB, CD sese mutuò secant non per centrum E extensæ, sese mutuò bisariam non secabunt.

Nam si una per centrum

trum transeat, patet hanc non bifecari ab altera, quæ ex hyp. per centrum non transit.

Si neutra per centrum transit, ex E centro duc EF. Si jam ambæ AB, CD forent bifectæ in F, anguli EFB, EFD^a ambo essent recti, &^a 3 3. proinde æquales. ^b Q. E. A. ^b 9. ax.

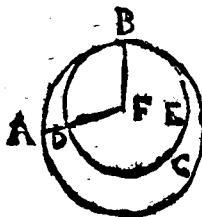
PROP. V.

Si duo circuli BAC, BDC sese mutuò secant, non erit illorum idem centrum E.

Aliàs enim ductis ex communi centro E rectis EB, EDA, essent ED^a = EB^a = EA^a 15. def. 1. EA^b Q. E. A. ^b 9. ax.

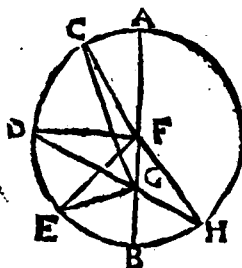
PROP. VI.

Si duo circuli BAC, BDE, sese mutuò interiùs tangant (in B) eorum non erit idem centrum F.

Aliàs ductis ex centro F rectis FB, FDA, essent FD^a = FB^a = FA^a 15. def. 1. ^b Q. F. N. ^b 9. ax.

PROP. VII.

Si in AB diametro circuli quodpiam sumatur punctum G, quod circuli centrum non sit, ab eoque puncto in circulum quaedam rectæ lineæ GC, GD, GE cadunt; maxima quidam erit ea (GA) in qua centrum F,

minima verò reliqua GB. aliarum verò illi, quæ per centrum ducitur, propinquior GC remotiore GD semper major est. Duce autem solæ rectæ lineæ GE GH æquales ab eodem puncto in circulum cadunt, ad utrasque partes minimæ GB, vel maximæ GA.

a 23. 1.

Ex centro F duc rectas FC, FD, FE; & ^a fæ ang. BFH = BFE.

a 20. 1.

1. GF + FC (hoc est GA) ^a < GC. Q. E. D.

b 15. def. 1.

c 9. ax.

d 24. 1.

2. Latus FG commune est, & FC ^b = FD, atque ang. GFC ^c < GFD ^d ergò bas. GC < GD. Q. E. D.

e 20. 1.

f 5. ax.

3. FB (FE) ^e > GE + GF. ergò ablatō communi FG ^f remanet BG > EG. Q. E. D.

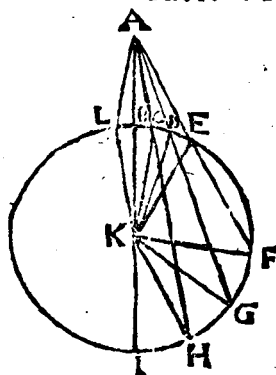
g const.

h 4. 1.

4. Latus FG commune est, & FE = FH; atque ang. BFH ^g = BFE. ^h ergò GB = GH. Quod verò nulla alia GD ex puncto G æquetur ipsi GE, vel GH, jamjam ostensum est. Q. E. D.

PROP.

PROP. VIII.

Si extra circulum sumatur punctum quodpiam A, ab eoque puncto ad circulum deducantur quædam lineæ AI, AH, AG, AF, quarum una quidem AI per centrum K protendatur, reliquæ verò ut libet; in eandem peripheriam eadentium rectarum linearum maxima quidem est illa AI,

quæ per centrum ducetur, aliarum autem ei quæ per centrum transit propinquior AH remotiore AG semper major est. In convexam verò peripheriam eadentium rectarum linearum minima quidem est illa AB, quæ inter punctum A, & diametrum BI interponitur; aliarum autem ea, quæ est minima propinquior AC remotiore AD semper minor est. Duæ autem tantum rectæ lineæ AC, AL æquales ab eo puncto in ipsum circulum cadunt, ad utrasque partes minimæ AB, vel maximæ AI.

Ex centro K duc rectas KH, KG, KF; KC, KD, KE. & fac ang. AKL = AKC.

1. AI (AK + KH) = AH. Q. E. D. a 20. 1.

2. Latus AK commune est; & KH = KG; atque ang. AKH = AKG. b ergo bas. AH = b 24. 2. AG. Q. E. D.

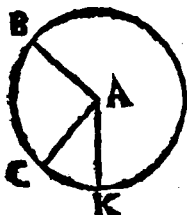
3. KA = KC + CA. aufer hinc indè æ- c 20. 1. quales KC, KB, d erit AB = AC. d 5. ax.

4. AC + CK = AD + DK. aufer e 21. 1. hinc indè æquales CK, DK, f erit AC = f 5. ax. AD. Q. E. D.

a cor. 1.
b 4. 1.

5. Latus KA est commune & $KL = KC$; atque ang. $AKL = AKC$,^b ergò $LA = CA$. hinc verò nulla alia æquatur, ex mox ostensis. ergò, &c.

PROP. IX.

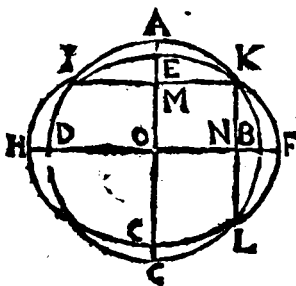

Si in circulo BCK acceptum fuerit punctum aliquod A , & ab eo puncto ad circumferentiam cadant plures, quàm duæ rectæ lineæ æquales AB , AC , AK , acceptum punctum A centrum est ipsius circuli.

a 7. 3.

Nam^a à nullo puncto extra centrum plures quàm duæ rectæ lineæ æquales duci possunt ad circumferentiam. Ergò A est centrum. Q. E. D.

PROP. X.

Circulus $IAKBL$ circulum $IEKFE$ in pluribus quàm duobus punctis non secat.

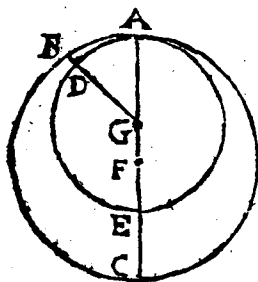
Secet, si fieri potest, in tribus punctis I K L . Junctæ IK KL . bisecentur in M & N .^a Ambo circuli centrum

a cor. 1. 3.
b 5. 3.

habent in singulis perpendicularibus MC , NH , & proinde in earum intersectione O . ergò secantes circuli idem centrum habent. b Q. F. N.

PROP.

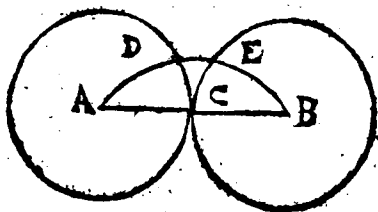
PROP. XI.

Si duo circuli
GADE, FABC
sefe intus contin-
gant, atque accepta
fuerint eorum cen-
tra G, F; ad eo-
rum centra adjun-
ctarecta linea FG,
& producta, in A
contactum circulo-
rum cadet.

Si fieri potest, recta FG protracta secet cir-
culos extra contactum A, sic ut non FGA, sed
FGDB sit recta linea. ducatur GA. Et quia
 $GD^a = GA$, & $GB^b \perp GA$, (cum recta FGB a 15. def. 1.
transeat per F centrum majoris circuli) erit GB b 7. 3.
 $\perp GD$. Q. E. A. c 9. ax.

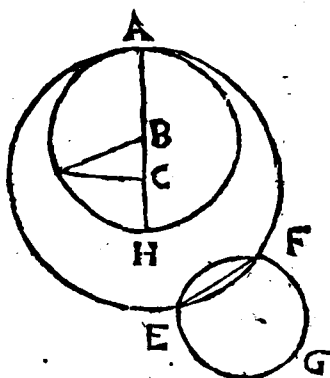
PROP. XII.

Si duo circuli ACD, BCE sefe exterius contin-
gant, linea recta AB quæ ad eorum centra A, B ad-
jungitur, per contactum C transibit.

Si fieri potest, sit recta ADEB secans circulos
extra contactum C in punctis D, E. Duc AC,
CB. erit $AD + EB = (AC + CB)^a = AD +$ a 20. 1. 2
EB. b Q. E. A. b 9. ax.

PROP. XIII.

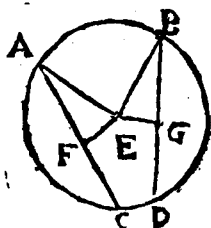
Circulus CAF circulum BAH non tangit in pluribus punctis, quam uno A, siue intus, siue extra tangat

1. Tangat, si fieri potest, intus in punctis A, H. ^a ergo recta CB centra

connectens, si producat, cadet tam in A, quam in H. Quoniam igitur $CH^b = CA$, & $BH^c = CH$. erit $BA^d (= BH) = CA$. ^e Q. E. A.

2. Sin dicatur exterius contingere in punctis E & F, ^e ducta recta EF in utroque circulo erit. Circuli igitur se mutuò secant, quod non ponitur.

PROP. XIV.

In circulo EABC aequales rectae lineae AC BD, aequaliter distant à centro E. & quae AC, BD aequaliter distant à centro, aequales sunt inter se.

Ex centro E duae perpendiculares EF,

FG: ^a quae bisecabunt AC, DB. connecte EA, EB.

1. Hyp. $AC = BD$, ergo $AF^b = BG$. sed & EA

a 11. 3.

b 15. def. 1.

c 15. def. 1.

d 9. ax.

e 2. 3.

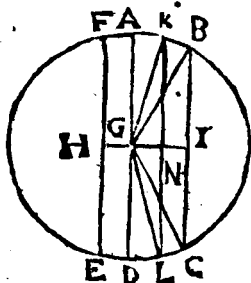
a 3. 3.

b 7. ax.

$EA = EB$. ergò $FEq = EAq = AFq = c$ 47. 1. &
 $EBq = EGq = EGq$. ergò $FE = EG$. Q. E. D. 3. ax.

2. Hyp. $EF = EG$. ergò $AFq = EAq = EFq = d$ Schol. 48. 1.
 $EBq = EGq = GBq$. ergò $AF = GB$. c 6. ax.
 proinde $AD = BC$. Q. E. D.

PROP. XV.

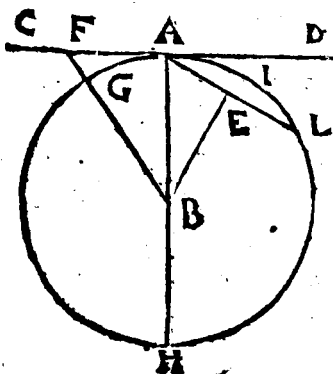
In circulo GABC
 maxima quidem linea
 est diameter AD; ali-
 arum autem centro G
 propinquior FE remo-
 tiore BC semper ma-
 jor est.

1. Duc GB, GC.
 Diameter AD (a 15. def. 1.
 $GB + GC = BC$ b 20. 1.
 Q. E. D

2. Sit distantia

$GI = GH$. accipe $GN = GH$. per N duc
 KL perpend. GI. junge GK, GL. & quia
 $GK = GB$, & $GL = GC$; estque ang. $KGL =$
 BGC , erit $KL (FE) = BC$. Q. E. D. c 24. 1.

PROP. XVI.

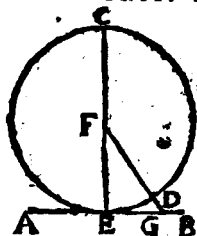

Que CD
 ab extremi-
 tate diame-
 tri HA cu-
 jusq; circuli
 BALH ad
 angulos rectos
 ducatur, ex-
 tra ipso cir-
 culum cadet,
 & in locum
 inter ipsam
 rectam line-
 am, & cir-
 culum con-
 premetur.

A^o E; & ex B duc perpendiculararem ad AD, quæ occurrat circulo AE in E. duc ED occurrentem circulo BC in C. ex A ad C ducta recta tanget circulum DBC.

Nam DB² = DC, & DE² = DA, & ang. a 15. def. 1. D communis est: b ergo ang. ACD = EBD, b 4. 1. rect. c ergo AE tangit circulum C. Q. E. F. c cor. 16. 3.

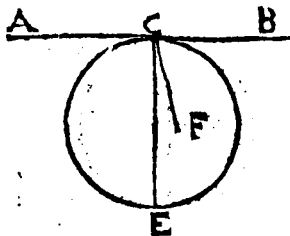
PROP. XVIII.

Si circulum FE DC tangat recta quæpiam linea AB, à centro autem ad contactum E adjungatur recta quædam linea FE; quæ adjuncta fuerit FE ad ipsam contingentem AB perpendicularis erit.

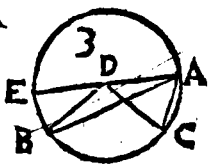
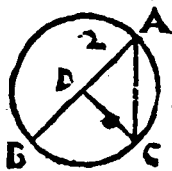
Si negas, sit ex F centro alia quædam FG perpendicularis ad contingentem, a secabit ea circulum in D. Quum igitur ang. FGE rectus a 2. def. 3. dicatur b erit ang. FEG acutus c. ergo FE b cor. 17. 1. (FD) ⊥ FG. d Q. E. A. c 19. 1. d 9. ex.

PROP. XIX.

Si circulum tetigerit recta quæpiam linea AB, à contactu autem C recta linea CE ad angulos rectos ipsi tangenti excutetur, in excitata CE erit centrum circuli.

Si negas, sit centrum extra CE in F, & ab F ad contactum ducatur FC. Igitur ang. FCB rectus est; & a proinde per angulo ECB recto a 12. ax. per hypoth. b Q. E. A. b 9. ax.

In circulo DABC, angulus BDC ad centrum duplex est anguli $\angle$ AC ad peripheriam, cum fuerit eadem peripheria EC basis angulorum.

Duc diametrum ADE.

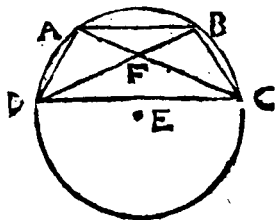
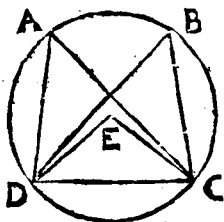
Externus angulus BDE $\hat{=}$ DAB + DBA $\hat{=}$ 2 DAB. Similiter ang. EDC $\hat{=}$ 2 DAC. ergo in primo casu totus BDC $\hat{=}$ 2 BAC, sed in tertio casu reliquus angulus BDC $\hat{=}$ 2 BAC. Q. E. D.

a 32. 1.

b 5. 1.

c 20. ax.

PROP. XXI:

In circulo EDAC qui in eodem segmento sunt anguli, DAC & DBC sunt inter se aequales.

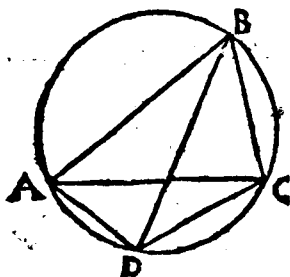
1. Cas. Si segmentum DABC semicirculo sit majus, ex centro E, duc ED, EC. Eritq; 2 ang. $\hat{A} \hat{=}$ $\hat{C} \hat{=}$ 2 B. Q. E. D.

a 20. 3.

2. Cas. Sin segmentum semicirculo majus non fuerit, summa angulorum trianguli ADE aequatur summae angulorum in triangulo BCF. Demantur hinc inde AFD $\hat{=}$ BFC, & ADB $\hat{=}$ ACB, remanent DAC $\hat{=}$ DBC. Q. E. D.

b 15. 1.

c 20. 1. cas.

Quadrilatero-
rum ABCD in
circulo descripto-
rū anguli ADC,
ABC, qui ex ad-
verso, duobus re-
ctis sunt æquales.

Duc AC, BD.

Ang. ABC +
BCA + BAC^a a 32. 2.
= 2 Rect. Sed
BDA^b = BCA, b 21. 3.

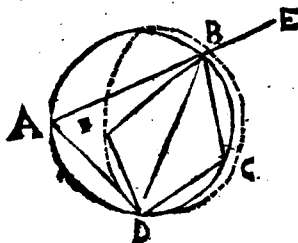
& BDC^b = BAC. ergò ABC + ADC = 2 Rect. c 1. 22.
Q. E. D.

Coroll.

1. Hinc, si * AB unum latus quadrilateri * vid. seq.
in circulo descripti producat, erit angu-
lus externus EBC æqualis angulo interno
ADC, qui opponitur ei ABC, qui est deinceps
externo EBC. ut patet ex 13. 1. & 3. 22. diagram.

2. Item circa Rhombum circulus describi ne-
quit; quia adversi ejus anguli vel cedunt duobus
rectis, vel eos excedunt.

SCHOL.

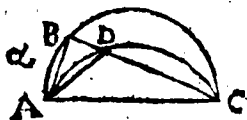

Si in quadri-
latero ABCD
anguli A, & C,
qui ex adverso
duobus rectis æ-
quantur, circa
quadrilaterum
circulus describi
potest.

Nam circu-
lus per quosli-
bet

bet tres angulos B, C, D transibit (ut patebit ex 5.4.) dico eundem per A transire. Nam si neges, transeat per F. ergo ductis rectis BF, FD, BD; ang. $C + F = 2 \text{ Rect.}$ $= C + A$ quare $A = F$.
 $\therefore$ Q. E. A.

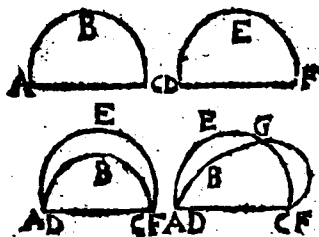
PROP. XXIII.

Super eadem recta linea AC duo circularū segmenta ABC, ADC similia & inequalia non constituentur ad easdem partes.

Nam si dicantur similia, duc CB secantem circumferentias in D, & B, & junge AD, ac AB. Quia segmenta ponuntur similia, $\therefore$ erit ang. $ADC = ABC$ $\therefore$ Q. E. A.

PROP. XXIV.

Super quolibet rectis lineis AC, DE similia circularū segmenta ABC, DEF sunt inter se aequalia.

Basis AC superposita basi DE ei

congruet, quia $AC = DE$. ergo segmentum ABC congruet segmento DEF (alias enim aut intra cadet, aut extra, $\therefore$ atque ita segmenta non erunt similia, contra Hyp. aut saltem partim intra, partim extra, adeoque ipsum in tribus punctis secabit. $\therefore$ Q. E. A.) $\therefore$ proinde segmentum $ABC = DEF$. Q. E. D.

PROP.

PROP. XXV.

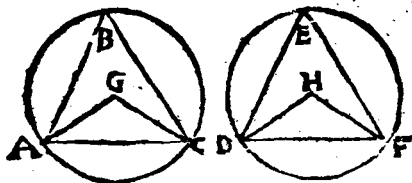
Circuli segmento ABC dato, describere circulum, cujus est segmentum.

Subtendantur utcumque duæ rectæ AB, BC, quas bi-

seca in D, & E. Ex D, & E duc perpendicularares DF, EF occurrentes in puncto F. Hoc erit centrum circuli.

Nam centrum^a tam in DF, quàm in EF^a Cor. 1. 3: existit. ergo in communi puncto F. Q. E. F.

PROP. XXVI.

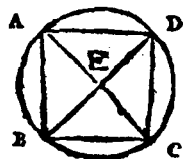
In æqualibus circulis GABC, HDEF æquales anguli æqualibus peripheriis AC, DF insistant, siue ad centra G, H, siue ad peripher. B, E constituti insistant.

Ob circularum æqualitatem, est $GA = HD$, & $GC = HF$ item per hyp. ang. $G = H$.

^aergo $AC = DF$. Sed & ang. $B^b = \frac{1}{2} G = \frac{1}{2} H^b = E$. ^dergo segmenta ABC, DEF similia, & proinde paria sunt. ^fergo etiam reliqua segmenta AC, DF æquantur. Q. E. D.

^a 4. 1.
^b 20. 3.
^c hyp.
^d 10. def. 3.
^e 24. 3.
^f 3. ax.

Scholium.

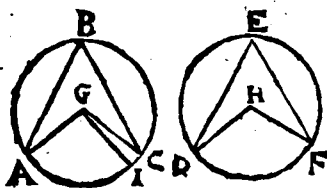
In circulo ABCD, sit arcus AB par arcui DC; erit AD parall. BC. Nam ductâ AC, erit ang. $ACE = CAD$. quare per 27. 1.

^a 26. 3.

G 3.

PROP.

PROP. XXVII.

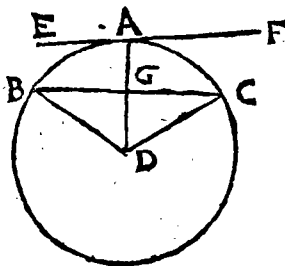
In equalibus
circulis
GABC,
HDEF, an-
guli qui a-
qualibus pe-
ripheriis AC
DF insi-

stunt, sunt inter se aequales, siue ad centra G, H,
siue ad peripherias B, E constituti insistant.

Nam si fieri potest, fit alter eorum AGC
DHF. fiatque AGI = DHF. ergo arcus
AI = DF = AC. Q. E. A.

a 26. 3.
b hyp.
c 9. ax.

SCHOL.

Linea recta
EF, quæ ducta
ex A medio pun-
cto peripheria a-
licuius BC cir-
culum tangit,
parallela est re-
ctæ lineæ BC,
quæ peripheriam
illam subtendit.

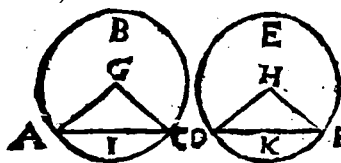
Duc è centro
D ad conta-
ctum A rectam DA, & connecte DB, DC.

Latus DG commune est; & DB = DC, atq;
ang. FDA = CDA (ob arcus BA, CA
æquales) ergo anguli ad basim DGB, DGC
æquales & proinde recti sunt. Sed interni an-
guli GAB, GAF etiam recti sunt. ergo BC,
EF sunt parallelæ. Q. E. D.

a 27. 3.
b hyp.
c 4. 1.
d 10. def. 1.
e hyp.
f 28. 1.

PROP.

PROP. XXVIII.

In aequalibus circulis
GABC,
HDEF
a
quales rectae
lineae AC,
DF aequales

peripherias auferunt, majorem quidem ABC majori DEF, minorem autem AIC minori DKF.

B centris, G, H duc GA, GC; & HD, HF.

Quoniam $GA=HD$, & $GC=HF$, atque

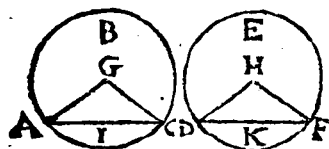
$AC^a=DF$; ^b erit ang. $G=H$. ^c ergo arcus

$AIC=DKF$. ^d proinde reliquus $ABC=DEF$.

Q. E. D.

a hyp.
b 8. 1.
c 26. 3.
d 3. ar.

PROP. XXIX.

In aequalibus circulis
GABC,
HDEF
a
quales peripherias ABC,
DEF aqua-

les rectae lineae AC, DF subtendunt.

Duc GA, GC; & HD, HF. Quia $GA=$

HD ; & $GC=HF$; & (ob arcus AC, DF

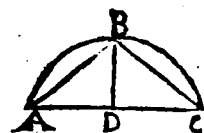
^a pares) etiam ang. $G^b=H$; ^c erit bas. $AC=DF$.

Q. E. D.

a hyp.
b 27. 3.

Hæc & tres proximè præcedentes intelligantur etiam de eodem circulo.

PROP. XXX.

Datam peripheriam ABC
bisariam secare.

Duc AC; quam bise-

ca in D. ex D duc per-

pendicularem DB oc-

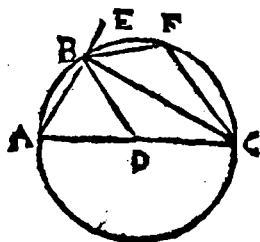
currentem arcui in B. Dico factum.

Jun-

- a const.
b 12. ax.
c 4. 1.
d 28. 3.

Jungantur enim AB, CB. Latus DB commune est; & $AD^a = DC$; & ang. $ADB^b = CDB$. $\therefore$ ergo $AB = BC$. $\therefore$ quare arcus $AB = BC$. Q. E. F.

PROP. XXXI.

In circulo angulus ABC, qui in semicirculo, rectus est; qui autem in majore segmento BAC, minor rectus; qui vero in minore segmento BFC, major est recto. Et insuper angulus majoris segmenti recto quidem major est, minus autem segmenti angulus, minor est recto.

Ex centro D duc DB. Quia $DB = DA$, erit ang. $A^a = DBA$. pariter ang. $DCB^a = DBC$. $\therefore$ ergo ang. $ABC = A + ACB^c = EBC$, $\therefore$ proinde ABC, & EBC recti sunt. Q. E. D. $\therefore$ ergo BAC acutus est. Q. E. D. ergo cum $BAC + BFC^f = 2$ Rect. erit BFC obtusus. denique angulus sub recta CB, & arcu BAC major est recto ABC. factus vero sub CB, & BFC peripheria minoris segmenti, recto EBC minor est. Q. E. D.

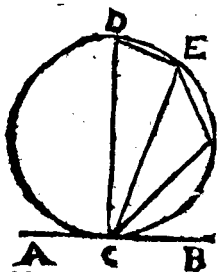
- a 5. 1.
b 2. ax.
c 32. 1.
d 10. def. 1.
e cor. 17. 1.
f 22. 3.

g 9. ax.

SCHOLIUM.

In triangulo rectangulo ABC, si hypotenusa AC bisecetur in D, circulus centro D, per A descriptus transibit per B. ut facile ipse demonstrabis ex hac, & 21. 1.

PROP. XXXII.

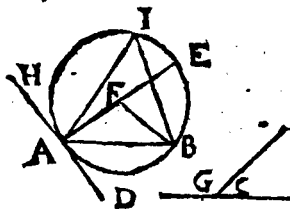
Si circulum tetigerit aliqua recta linea AB, à contactu autè producatuſ quædam recta linea CE circulum ſecans: anguli ECB, ECA, quos ad contingentem facit, æquales ſunt iis, qui in alternis circuli ſegmentis

conſiſtunt, angulis EDC, EFC.

Sit CD latus anguli EDC perpendicularare ad AB (² perinde enim eſt) ³ ergò CD eſt diameter. ⁴ ergò ang. CBD in ſemicirculo rectus eſt. ⁵ ergò ang. D + DCE = Rect. ⁶ = ECB + DCE. ⁷ ergò ang. D = ECB. Q. E. D.

Cùm igitur ang. ECB + ECA = 2 Rect. ⁸ = D + F; aufer hinc indè æquales ECB, & D, ⁹ remanent ECA = F. Q. E. D.

PROP. XXXIII.

Super data recta linea AB deſcribere circuli ſegmentum AIEB, quod capiat angulũ AIB æqualem dato angulo rectilineo C.

² Fac ang. BAD = C. Per A duc AE perpendiculararem ad HD. ad alterum terminum datæ AB fac ang. ABF = BAF. cujus alterum latus ſecet AE in F. centro F per A deſcribe circulum, quod tranſibit per B (quia ang. FBA = FAB,

a 26. 3.
b 19. 3.
c 31. 3.
d 32. 1.
e conſtr.
f 3. ax.
g 13. 1.
h 22. 3.
k 3. ax.

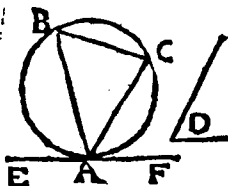
b constr.
c 6. 1.

$\angle = \text{FAB}$, $\therefore$ ideóque $\text{FB} = \text{FA}$); segmentum
AIB est id quod quaeritur.

Nam quia HD diametro AE perpendicularis est, ^d tangit HD circulum, quem secat AB . ergo ang. AIB ^e = BAD ^f = C . Q. E. F.

PROP. XXXIV.

A dato circulo
ABC segmentum
ABC ab, cindere
capiens angulum
B equalem dato
angulo rectilineo
D.

• 17. 3.

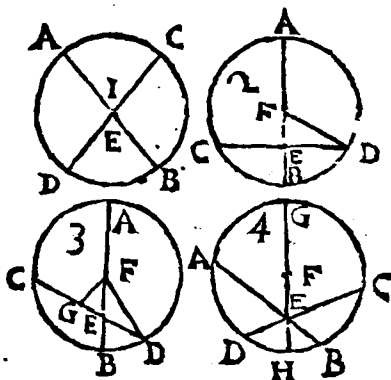
b 23. 1.

c 32. 3.

d. *constr.*

 $\overset{a}{\text{Dnc rectam}}$
 EF, quæ tangat
 $\text{datum/circulum in A.}^b \text{ducatur item AC faciens}$
 $\text{ang. FAC} = \text{D. Hæc auferet segmentum ABC}$
 $\text{capiens angulum B}^c = \text{CAF}^d = \text{D. Q. E. F.}$

PROP. XXXV.

Si in circulo FBCA due recta linea AB, DC
se se mutuo secuerint, rectangulum comprehensum
sub

sub segmentis AE, EB unius, æquale est ei quod sub segmentis CE, ED alterius comprehenditur, rectangulo.

Cas. 1. Si rectæ sese in centro secent, res clara est.

2. Si una AB transeat per centrum F, & reliquam CD bisecet, duc FD. Estque Rectang.

$AEB + FEq^a = FBq^b = FDq^c = EDq^d +$
 $FEq^d = CED + FEq^c$ ergo Rectang. AEB
 $= CED$. Q. E. D.

a 5. 2.

b sch. 48. 1.

c 47. 1.

d hyp.

e 3. ax.

3. Si una AB diameter sit, alteramque CD secet inæqualiter, biseca CD per FG perpendiculararem ex centro.

Æquantur ista $\left\{ \begin{array}{l} \text{Rectang. AEB} + FEq. \\ f FBq (FDq) \\ g FGq + GDq. \\ h FGq + GEq + \text{Rectang. CED.} \\ k FEq + CED. \end{array} \right.$

f 5. 2.

g 47. 1.

h 5. 2.

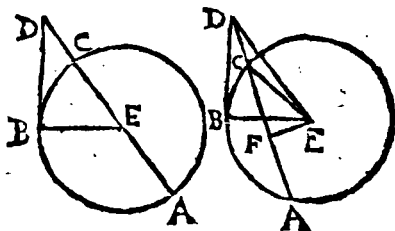
k 47. 1.

L 3. ax.

1 Ergo Rectang. AEB = CED.

4. Si neutra rectarum AB, CD per centrum transeat; per intersectionis punctum E duc diametrum GH. Per modò demonstrata Rectang. AEB = GEH = CED. Q. E. D.

PROP. XXXVI.

Si extra circulum EBC sumatur punctum aliquod D, ab eoque puncto in circulum cadant duæ rectæ lineæ DA, DB; quarum altera DA circulum secet,

secet, altera vero DB tanget; Quod sub tota secante DA, & exterius inter punctum D, & convexam peripheriam assumptâ DC comprehenditur rectangulum, æquale erit ei, quod à tangente DB describitur, quadrato.

1. Cas. Si secans AD transeat per centrum E, junge EB; ^a faciet hzc cum DB rectum angulum; quare DBq + EBQ (ECq) ^b = EDq ^c = AD x DC + ECq ^d ergo AD x DC = DBq. Q. E. D.

a 18. 3.

b 47. 1.

c 6. 2.

d 3. ax.

2. Cas. Sin AD per centrum non transeat, duc EC, EB, ED; atq; EF perpend. AD, quare ^a bisecta est AC in F.

a 3. 3.

b 47. 1.

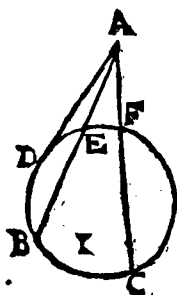
c 6. 2.

d 47. 1.

e 3. ax.

Quoniam igitur BDQ + EBq ^b = DEq ^b = EFq + FDq ^c = EFq + ADC + FCQ ^d = AEC + CEq (EBq); ^e erit BDq = ADC. Q. E. D.

Coroll.

1. Hinc, si à puncto quovis A extra circumulum assumpto, plurimæ lineæ rectæ AB, AC circumulum secantes ducantur, rectangula comprehensa sub totis lineis AB, AC, & partibus externis AE, AF inter se sunt æqualia. Nam si ducatur tangens AD; erit CAF = ADq = BAE.

a 36. 3.

2. Constac

DB describitur quadrato, incidens ipsa DB circulum tanget.

- a 17. 3. Ex D^a ducatur tangens DF; atque ex E centro duc l. D, l. B, l. F. Quia DE q^b = ^a DC
 b hyp. ^c = DF q, ^d erit DB = DF. Sed EB = EF,
 c 36. 3. & latus ED commune est; ^e ergo ang. EBD
 d 1. ax. & ^f = EFD. Sed EFD rectus est, ^f ergo EBD
 f. b. 48. 1. ^g = EFD. Sed EFD rectus est, ^g ergo EBD
 e 8. 1. etiam rectus est. ^g ergo DB tangit circulum.
 f 12. ax.
 g cor. 16. 3. Q. E. D.

Coroll.

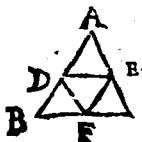
- h 8. 1. Hinc, ^h ang. EDB = EDF.

LIB. IV.

Definitiones.

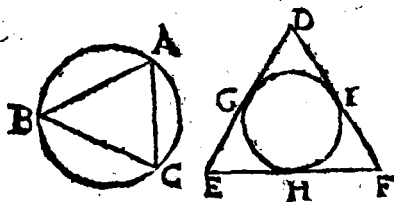
- I. Figura rectilinea in figura rectilinea inscribi dicitur, cum singuli ejus figuræ, quæ inscribitur, anguli singula latera ejus in qua inscribitur, tangunt.

Sic triangulum DEF est inscriptum in triangulo ABC.

- II. Si niliter & figura circa figuram describi dicitur, cum singula ejus, quæ circumscribitur, latera singulos ejus figuræ angulos tetigerint, circa quam illa describitur.

Ita triangulum ABC est descriptum circa triangulum DEF.

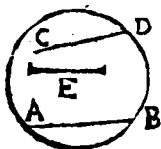
- III. Figura rectilinea in circulo inscribi dicitur, cum singuli ejus figuræ, quæ inscribitur, anguli tetigerint circuli peripheriam.

- IV. Figura verò rectilinea circa circumscriptum describi dicitur, cum singula latera ejus, quæ circumscribitur, circuli peripheriam tangunt.

- V. Similiter & circulus in figura rectilinea inscribi dicitur, cum circuli peripheria singula latera tangit ejus figuræ, cui inscribitur.

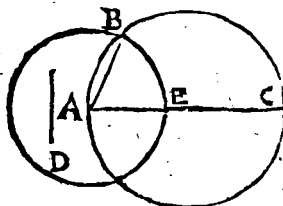
- VI. Circulus autem circa figuram describi dicitur,

dicitur, cum circuli peripheria singulos tangit
ejus figuræ, quam circumscribit, angulos.

VII. Recta linea in cir-
culo accommodari, seu coa-
ptari dicitur, cum ejus ex-
trema in circuli peripheria
fuerint; ut recta linea AB.

PROP. I. Probl. 1.

In dato circulo
ABC rectam li-
neam AB accom-
modare æqualem
datæ rectæ lineæ
D, quæ circuli di-
ametro AC non
sit major.

a 7. post.

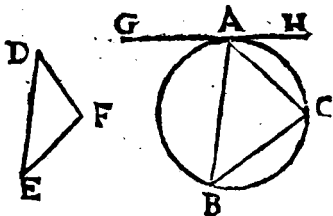
b 3. 1.

c 15. def. 1.

d constr.

Centro A, spatio $AE = D$ describe circum-
lato circulo occurrentem in B. Erit ducta
 $AB = AE = D$. Q. E. F.

PROP. II. Probl. 2.

In da-
to circulo
ABC triangu-
lū ABC
descri-
bere da-
to tri-
angulo

DEF æquiangulum.

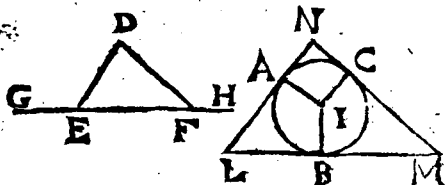
Recta GH circum datum ^a tangat in A.
^b Fac ang. $HAC = E$; ^b & ang. $GAB = F$, &
junge EC. Dico factum. Nam

a 17. 3.

b 23. 1.

Nam ang. $B^c = HAC^d = E$; & ang. $c^{12} 3.$
 $C^c = GAB^d = F$; e quare etiam ang. $BAC = D$. d *const.*
 ergo triang. BAC circulo inscriptum triangulo $c^{32} 1.$
 DEF æquiangulum $Q. E. F.$

PROP. III. Probl. 3.

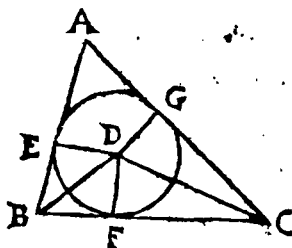

Circa datum circulum $IABC$ triangulum LNM
 describere, dato triangulo DEF æquiangulum.

Produc latus EF utrinque. a Fac ad centrum $a^{13} 1.$
 I ang. $AIB = DEG$. & ang. $BIC = DFH$.
 deinde in punctis A, B, C circulum b tangant $b^{17} 3.$
 tres rectæ LN, LM, MN . Dico factum.

Nam quod coibunt rectæ LN, LM, MN ,
 atque ita triangulum constituent, patet; c quia $c^{13} ax.$
 anguli LAI, LBI^d recti sunt, adeoque ducta $d^{18} 3.$
 AB angulos faciet LAB, LBA duobus rectis mi-
 nores. Quoniam igitur ang. $AIB + L^e = 2$ e *Schol. 32. 1.*
 Rect. $f = DEG + DEF$; & $AIB = DEG$; h erit $f^{13} 1.$
 ang. $L = DEF$. Simili argumento ang. $M = DFE$. g *const.*
 h ergo etiam ang. $N = D$. ergo triang. $LN M$ $h^{3} ax.$
 circulo circumscriptum dato EDF est æquian- $k^{32} 1.$
 gulum. $Q. E. F.$

PROP. IV. Probl. 4.

In dato trian-
gulo ABC cir-
culum EFG in-
scribere.

Duos angu-
los B, & C bi-
seca rectis ED,
CD coeunti-
bus in D. Ex
D^bduc perpen-

diculares DE, DF, DG. circulus centro D per
E descriptus transibit per G, & F, tangetque
tria latera trianguli.

Nam ang. DBE^c=DBF; & ang. DEB^d=
DFB; & latus DB commune est, ^e ergo DE=
DF. Simili argumento DG=DF. circulus igitur
centro D descriptus transiit per E, F, G; &
cum anguli ad E, F, G sint recti, tangit omnia
trianguli latera. Q.E.F.

Scho^{lium}.

Pur. Herig.

Hinc, cognitis lateribus trianguli, invenientur
eorum segmenta, quæ sunt à contactibus circuli in-
scripti. Sic.

Sit AB 12, AC 18, BC 16. Erit AB +
BC=28. ex quo subduc 18=AC=AE + FC,
remanet 10=BE + BF. ergo BE, vel BF=5.
proinde FC, vel CG=11. quare GA, vel
AE=7.

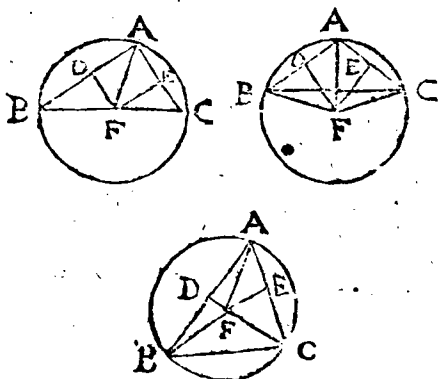
PROP.

a 9. 1.

b 12. 1.

e const.
d 12. ax.
c 26. 1.

PROP. V. Probl. 5.

Circa datum triangulum ABC circulum FAEC describere.

Latera quævis duo BA, AC^a biseca perpendicularibus DF, EF concurrentibus in F. Hoc erit centrum circuli. a 10, & 11.1.

Nam ducantur rectæ FA, FB, FC. Quoniam AD^b=DB; & latus DF commune est; & ang. b consti.
FDA^c=FDB; ^derit FB=FA. eodem modo c consti. &
FC=FA. ergo circulus centro F per dati tri- 12. as.
anguli angulos B, A, C transibit. Q. E. F. d 4. 1.

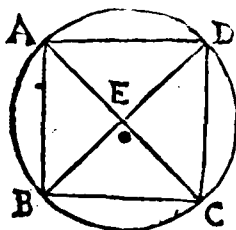
Coroll.

* Hinc, si triangulum fuerit acutangulum, * 31. 3.
centrum cadet intra triangulum, si rectangulum,
in latus recto angulo oppositum; si denique ob-
tulangulum, extra triangulum.

Schol.

Eâdem methodo describetur circulus, qui transeat per data tria puncta, non in una recta linea existentia.

PROP. VI. Probl. 6.

In dato circulo
EABCD qua-
dratum ABCD
inscribere.

^a Duc diame-
tros AC, BD
se mutuò secan-
tes ad angulos
rectos in centro
E. junge harum

terminos rectis AB, BC, CD, DA. Dico
factum.

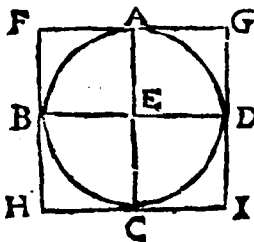
a 11. 1.

b 26. 3. Nam quia 4 anguli ad E recti sunt, ^b arcus,
c 29. 3. & ^c subtensæ AB, BC, CD, DA pares sunt.
ergò ABCD æquilaterum est; ejusque omnes
anguli in semicirculis, adeoque ^d recti sunt. ^e er-
gò ABCD est quadratum, dato circulo inscri-
ptum. Q. E. F.

d 31. 3.

e 29. def. 1.

PROP. VII. Probl. 7.

Circa datum cir-
culum EABCD
quadratum FHIG
describere.

Duc diametros
AC, BD se mu-
tuò secantes per-
pendiculariter. per
harum extrema ^aduc
tangentes consur-

a 17. 3.

b 18. 3.

c 28. 1.

d 34. 1.

e 15. def. 1.

f 29. def. 1.

rentes in F, H, I, G. Dico factum. Nam ob
angulos ad A, & C ^b rectos, ^c erit FG parall.
HI. eodem modo FH parall. GI. ergò FHIG
est parallelogrammum; & quidem rectangulum.
sed & æquilaterum, quia $FG^d = HI^d = BD^e =$
 $CA^d = FH^d = GI.$ quare FHIG est ^f quadra-
tum, dato circulo circumscriptum. Q. E. F.

SCHOL.

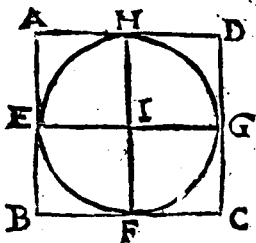
SCHOL.

Quadratum ABCD circulo circumscriptum duplum est quadrati EFGH circulo inscripti.

Nam rectang. HB = 2 HEF. & HD = 2 HGF. per 41. 1.

PROP. VIII. Probl. 8.

In dato quadrato ABCD circulum IEFGH inscribere.

Latera quadrati biseca in punctis, H, E, F, G. junges HF, EG. sese secantes in I. circulus centro I

per H descriptus quadrato inscribetur.

Nam quia AH, BF pares ac^a parallelæ sunt, erit AB parall. HF parall. DC. eodem modo AD parall. EG parall. FC. ergo IA, ID, IB, IC sunt parallelogramma. Ergo AH^d = AE^e = HI = FI = IF = IG. Circulus igitur centro I per H descriptus transibit per H, E, F, G, tangetque quadrati latera, cum anguli ad H, E, F, G sint recti. Q. E. F.

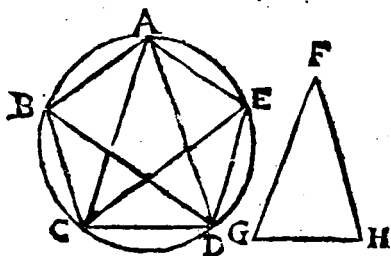
in hoc^b accommoda $BD = AC$, & iunge AD . b 1. 4.
erit triang. ABD quod quæritur.

Nam duc DC ; & per CDA ^c describe circu- c 5. 4.
lum. Quoniam $AB \times BC = AC^2$. ^d liquet BD d 37. 3.
tangere circulum ACD , quem secat CD . ^e er- e 32. 3.
gò ang. $BDC = A$. ergò ang. $BDC + CDA$ f 2. ax.
 $= A + CDA = BCD$. sed $BDC + CDA =$ g 32. 1.
 BDA ^h $= CBD$. ^k ergò ang. $BCD = CBD$. h 5. 1.
ergò DC ^l $= DB$ ^m $= AC$, ⁿ quare ang. $CDA =$ i 6. 2.
 $A = BDC$. ergò $ADB = 2 A = ABD$. m contr.
Q. E. F. n 5. 1.

Coroll.

Cum omnes anguli A, B, D conficiant $\frac{5}{2}$ 0 $32. 1.$
 2 Rect. (2 Rect.) liquet A esse $\frac{1}{5}$ 2 Rect.

PROP. XI. Probl. 11.

In dato circulo $ABCDE$ pentagonum æquilat-
erum & æquiangulum $ABCDE$ inscribere.

^a Describe triangulum isosceles FGH , habens a 10. 4.
utrumque angulorum ad basim duplum anguli
ad verticem: ^b Huic æquiangulum CAD inscri- b 2. 4.
be circulo. Angulos ad basim ACD , & ADC
^c biseca rectis DB, CE occurrentibus circumfe- c 9. 1.
rentiæ in B , & E . connecte rectas $CB, BA, AE,$
 ED . Dico factum.

Nam

d 26. 3.

e 29. 3.

f 27. 3.

g 2. ax.

Nam ex constr. liquet quinque angulos CAD, CDB, BDA, DCE, ECA pares esse; quare $\angle$ arcus $\angle$ & subtensæ DC, CB, BA, AE, DE æquantur. Pentagonum igitur æquilaterum est. Est verò etiam æquiangulum, quia ejus anguli BAF, AED &c. insistant arcibus & æqualibus BCDE, ABCD, &c.

Hujus problematis praxis facilior tradetur ad 10, 13.

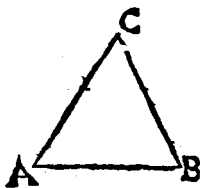
Coroll.

Hinc, angulus pentagoni æquilateri & æqui-anguli æquatur $\frac{1}{5}$ 2 Rect. vel $\frac{2}{5}$ Rect.

Schol.

Petr. Herig.

Universaliter figura imparium laterum inscribuntur circulo beneficio triangulorum Isoscelium, quorum anguli æquales ad basim multiplices sunt eorum, qui ad verticem sunt angulorum; parium verò laterum figura in circulo inscribuntur ope Isoscelium triangulorum, quorum anguli ad basim multiplices si-sequialteri sunt eorum, qui ad verticem sunt, angulorum.

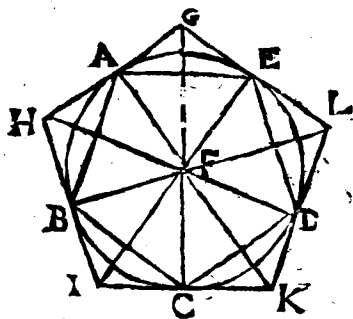

Ut in triangulo Isoscele CAB, si ang $A = 3$ $C = B$; AB erit latus Heptagoni. Si $A = 4$ C ; erit AB latus Enneagoni, &c. Sin verò $A = 1\frac{1}{2}$ C , erit AB latus quadrati. Et si $A = 2\frac{1}{2}$ C

Subtendet AB sextam partem circumferentiæ; pariterque si $A = 3\frac{1}{4}$ C ; erit AB latus octagoni, &c.

PROB.

PROP. XII. Probl. 12.

Circa datum circulum **FABCDE** pentagonum æquilaterum & æquiangulum **HIKLG** describere.

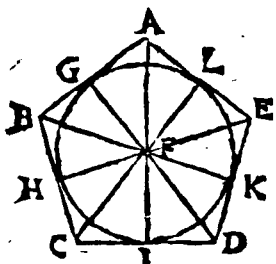
^a Inscribe pentagonum **ABCDE** æquilaterum & æquiangulum; duc è centro rectas **FA, FB, FC, FD, FE**, iisque totidem perpendiculares **GAH, H, I, ICK, KDL, LEG** concurrentes in punctis **H, I, K, L, G**. Dico factum. Nam quia **GA, GE** ex uno puncto **G** tangunt circulum, ^b erit **GA = GE**. ^c ergò ang. **GFA = GFE**. ergò ang. **AFE = 2 GFA**, eodem modo ang. **AFH = HFE**; & proinde ang. **AFB = 2 AFH**. Sed ang. **AFE = AFB**. ^d ergò ang. **GFA = AFH**. sed & ang. **FAH = FAG**; & latus **FA** est commune, ^e ergò **HA = AG = GE = EL**, &c. ^f ergò **HG, GL, LK, KI, IH** latera pentagoni æquantur: sed & anguli etiam, utpote ^g æqualium **AGF, AHF**, &c. ^h du- ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^{aa} ^{ab} ^{ac} ^{ad} ^{ae} ^{af} ^{ag} ^{ah} ^{ai} ^{aj} ^{ak} ^{al} ^{am} ^{an} ^{ao} ^{ap} ^{aq} ^{ar} ^{as} ^{at} ^{au} ^{av} ^{aw} ^{ax} ^{ay} ^{az} ^{ba} ^{bb} ^{bc} ^{bd} ^{be} ^{bf} ^{bg} ^{bh} ^{bi} ^{bj} ^{bk} ^{bl} ^{bm} ^{bn} ^{bo} ^{bp} ^{bq} ^{br} ^{bs} ^{bt} ^{bu} ^{bv} ^{bw} ^{bx} ^{by} ^{bz} ^{ca} ^{cb} ^{cc} ^{cd} ^{ce} ^{cf} ^{cg} ^{ch} ^{ci} ^{cj} ^{ck} ^{cl} ^{cm} ^{cn} ^{co} ^{cp} ^{cq} ^{cr} ^{cs} ^{ct} ^{cu} ^{cv} ^{cw} ^{cx} ^{cy} ^{cz} ^{da} ^{db} ^{dc} ^{dd} ^{de} ^{df} ^{dg} ^{dh} ^{di} ^{dj} ^{dk} ^{dl} ^{dm} ^{dn} ^{do} ^{dp} ^{dq} ^{dr} ^{ds} ^{dt} ^{du} ^{dv} ^{dw} ^{dx} ^{dy} ^{dz} ^{ea} ^{eb} ^{ec} ^{ed} ^{ee} ^{ef} ^{eg} ^{eh} ^{ei} ^{ej} ^{ek} ^{el} ^{em} ^{en} ^{eo} ^{ep} ^{eq} ^{er} ^{es} ^{et} ^{eu} ^{ev} ^{ew} ^{ex} ^{ey} ^{ez} ^{fa} ^{fb} ^{fc} ^{fd} ^{fe} ^{ff} ^{fg} ^{fh} ^{fi} ^{fj} ^{fk} ^{fl} ^{fm} ^{fn} ^{fo} ^{fp} ^{fq} ^{fr} ^{fs} ^{ft} ^{fu} ^{fv} ^{fw} ^{fx} ^{fy} ^{fz} ^{ga} ^{gb} ^{gc} ^{gd} ^{ge} ^{gf} ^{gg} ^{gh} ^{gi} ^{gj} ^{gk} ^{gl} ^{gm} ^{gn} ^{go} ^{gp} ^{gq} ^{gr} ^{gs} ^{gt} ^{gu} ^{gv} ^{gw} ^{gx} ^{gy} ^{gz} ^{ha} ^{hb} ^{hc} ^{hd} ^{he} ^{hf} ^{hg} ^{hh} ^{hi} ^{hj} ^{hk} ^{hl} ^{hm} ^{hn} ^{ho} ^{hp} ^{hq} ^{hr} ^{hs} ^{ht} ^{hu} ^{hv} ^{hw} ^{hx} ^{hy} ^{hz} ^{ia} ^{ib} ^{ic} ^{id} ^{ie} ^{if} ^{ig} ^{ih} ⁱⁱ ^{ij} ^{ik} ^{il} ^{im} ⁱⁿ ^{io} ^{ip} ^{iq} ^{ir} ^{is} ^{it} ^{iu} ^{iv} ^{iw} ^{ix} ^{iy} ^{iz} ^{ja} ^{jb} ^{jc} ^{jd} ^{je} ^{jf} ^{jj} ^{jk} ^{jl} ^{jm} ^{jn} ^{jo} ^{jp} ^{jq} ^{jr} ^{js} ^{jt} ^{ju} ^{jv} ^{jw} ^{jx} ^{ja} ^{jb} ^{jc} ^{jd} ^{je} ^{jf} ^{jj} ^{jk} ^{jl} ^{jm} ^{jn} ^{jo} ^{jp} ^{jq} ^{jr} ^{js} ^{jt} ^{ju} ^{jv} ^{jw} ^{jx} ^{ka} ^{kb} ^{kc} ^{kd} ^{ke} ^{kf} ^{kg} ^{kh} ^{ki} ^{kj} ^{kl} ^{km} ^{kn} ^{ko} ^{kp} ^{kq} ^{kr} ^{ks} ^{kt} ^{ku} ^{kv} ^{kw} ^{kx} ^{ky} ^{kz} ^{la} ^{lb} ^{lc} ^{ld} ^{le} ^{lf} ^{lg} ^{lh} ^{li} ^{lj} ^{lk} ^{ll} ^{lm} ^{ln} ^{lo} ^{lp} ^{lq} ^{lr} ^{ls} ^{lt} ^{lu} ^{lv} ^{lw} ^{lx} ^{ly} ^{lz} ^{ma} ^{mb} ^{mc} ^{md} ^{me} ^{mf} ^{mg} ^{mh} ^{mi} ^{mj} ^{mk} ^{ml} ^{mm} ^{mn} ^{mo} ^{mp} ^{mq} ^{mr} ^{ms} ^{mt} ^{mu} ^{mv} ^{mw} ^{mx} ^{my} ^{mz} ^{na} ^{nb} ^{nc} nd ^{ne} ^{nf} ^{ng} ^{nh} ⁿⁱ ^{nj} ^{nk} ^{nl} ^{nm} ⁿⁿ ^{no} ^{np} ^{nq} ^{nr} ^{ns} ^{nt} ^{nu} ^{nv} ^{nw} ^{nx} ^{ny} ^{nz} ^{oa} ^{ob} ^{oc} ^{od} ^{oe} ^{of} ^{og} ^{oh} ^{oi} ^{oj} ^{ok} ^{ol} ^{om} ^{on} ^{oo} ^{op} ^{oq} ^{or} ^{os} ^{ot} ^{ou} ^{ov} ^{ow} ^{ox} ^{oy} ^{oz} ^{pa} ^{pb} ^{pc} ^{pd} ^{pe} ^{pf} ^{pg} ^{ph} ^{pi} ^{pj} ^{pk} ^{pl} ^{pm} ^{pn} ^{po} ^{pp} ^{pq} ^{pr} ^{ps} ^{pt} ^{pu} ^{pv} ^{pw} ^{px} ^{py} ^{pz} ^{qa} ^{qb} ^{qc} ^{qd} ^{qe} ^{qf} ^{qg} ^{qh} ^{qi} ^{qj} ^{qk} ^{ql} ^{qm} ^{qn} ^{qo} ^{qp} ^{qq} ^{qr} ^{qs} ^{qt} ^{qu} ^{qv} ^{qw} ^{qx} ^{qy} ^{qz} ^{ra} ^{rb} ^{rc} rd ^{re} ^{rf} ^{rg} ^{rh} ^{ri} ^{rj} ^{rk} ^{rl} ^{rm} ^{rn} ^{ro} ^{rp} ^{rq} ^{rr} ^{rs} ^{rt} ^{ru} ^{rv} ^{rw} ^{rx} ^{ry} ^{rz} ^{sa} ^{sb} ^{sc} ^{sd} ^{se} ^{sf} ^{sg} ^{sh} ^{si} ^{sj} ^{sk} ^{sl} sm ^{sn} ^{so} ^{sp} ^{sq} ^{sr} ^{ss} st ^{su} ^{sv} ^{sw} ^{sx} ^{sy} ^{sz} ^{ta} ^{tb} ^{tc} ^{td} ^{te} ^{tf} ^{tg} th ^{ti} ^{tj} ^{tk} ^{tl} tm ^{tn} ^{to} ^{tp} ^{tq} ^{tr} ^{ts} ^{tt} ^{tu} ^{tv} ^{tw} ^{tx} ^{ty} ^{tz} ^{ua} ^{ub} ^{uc} ^{ud} ^{ue} ^{uf} ^{ug} ^{uh} ^{ui} ^{uj} ^{uk} ^{ul} ^{um} ^{un} ^{uo} ^{up} ^{uq} ^{ur} ^{us} ^{ut} ^{uu} ^{uv} ^{uw} ^{ux} ^{uy} ^{uz} ^{va} ^{vb} ^{vc} ^{vd} ^{ve} ^{vf} ^{vg} ^{vh} ^{vi} ^{vj} ^{vk} ^{vl} ^{vm} ^{vn} ^{vo} ^{vp} ^{vq} ^{vr} ^{vs} ^{vt} ^{vu} ^{vv} ^{vw} ^{vx} ^{vy} ^{vz} ^{wa} ^{wb} ^{wc} ^{wd} ^{we} ^{wf} ^{wg} ^{wh} ^{wi} ^{wj} ^{wk} ^{wl} ^{wm} ^{wn} ^{wo} ^{wp} ^{wq} ^{wr} ^{ws} ^{wt} ^{wu} ^{wv} ^{ww} ^{wx} ^{wy} ^{wz} ^{xa} ^{xb} ^{xc} ^{xd} ^{xe} ^{xf} ^{xg} ^{xh} ^{xi} ^{xj} ^{xk} ^{xl} ^{xm} ^{xn} ^{xo} ^{xp} ^{xq} ^{xr} ^{xs} ^{xt} ^{xu} ^{xv} ^{xw} ^{xa} ^{xb} ^{xc} ^{xd} ^{xe} ^{xf} ^{xg} ^{xh} ^{xi} ^{xj} ^{xk} ^{xl} ^{xm} ^{xn} ^{xo} ^{xp} ^{xq} ^{xr} ^{xs} ^{xt} ^{xu} ^{xv} ^{xw} ^{ya} ^{yb} ^{yc} ^{yd} ^{ye} ^{yf} ^{yg} ^{yh} ^{yi} ^{yj} ^{yk} ^{yl} ^{ym} ^{yn} ^{yo} ^{yp} ^{yq} ^{yr} ^{ys} ^{yt} ^{yu} ^{yv} ^{yw} ^{ya} ^{yb} ^{yc} ^{yd} ^{ye} ^{yf} ^{yg} ^{yh} ^{yi} ^{yj} ^{yk} ^{yl} ^{ym} ^{yn} ^{yo} ^{yp} ^{yq} ^{yr} ^{ys} ^{yt} ^{yu} ^{yv} ^{yw} ^{za} ^{zb} ^{zc} ^{zd} ^{ze} ^{zf} ^{zg} ^{zh} ^{zi} ^{zj} ^{zk} ^{zl} ^{zm} ^{zn} ^{zo} ^{zp} ^{zq} ^{zr} ^{zs} ^{zt} ^{zu} ^{zv} ^{zw} ^{za} ^{zb} ^{zc} ^{zd} ^{ze} ^{zf} ^{zg} ^{zh} ^{zi} ^{zj} ^{zk} ^{zl} ^{zm} ^{zn} ^{zo} ^{zp} ^{zq} ^{zr} ^{zs} ^{zt} ^{zu} ^{zv} ^{zw}

Coroll.

Eodem pacto, Si in circulo quæcunque figura æquilatera & æquiangula describatur, & ad externa semidiametrorum ex centro ad angulos ducta-

ductarum, excitentur lineæ perpendiculares, hæc perpendiculares constituent aliam figuram totidem laterum & angulorum æqualium circulo circumscriptam.

PROP. XIII. Probl. 13.

In dato pentagono æquilatelo, & æquiangulo ABCDE circulum FGHK inscribere.

Duos pentagoni angulos A, & B biseca rectis AF, BF concurrentibus in F.

Ex F duc perpendiculares FG, FH, FI, FK, FL. Circulus centro F per G descriptus tanget omnia pentagoni latera.

Duc FC, FD, FE. Quoniam BA^b = BC; & latus BF commune est; & ang. FBA^c = FBC, ^derit AF = FC; & ang. FAF = FCB. Sed ang. FAB^e = $\frac{1}{2}$ BAE^e = $\frac{1}{2}$ BCD. ergo ang. FCB = $\frac{1}{2}$ BCD. eodem modo anguli totales C, D, E omnes bisecti sunt. Quum igitur ang. FGB^f = FHB; & ang. FBH = FBG, & latus FB sit commune, ^gerit FG = FH. similiter omnes FH, FI, FK, FL, FG æquantur. ergo circulus centro F per G descriptus transit per H, I, K, L; ^h tangitque pentagoni latera, cum anguli ad ea puncta sint recti. Q. E. F.

Coroll.

Hinc, si duo anguli proximi figuræ æquilatere & æquiangulæ bisecentur, & à puncto, in quo coeunt lineæ angulos bisecantes, ducantur rectæ lineæ

a 9. 1.

b hyp.

c conftr.

d 4. 1.

e hyp.

f 12. ax.

g 26. 1.

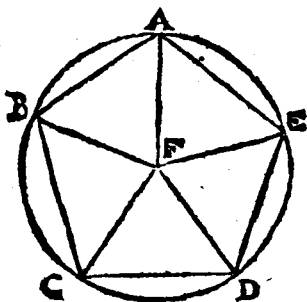
h cor. 16. 3.

lineæ ad reliquos figuræ angulos, omnes anguli figuræ erunt bisecti.

Schol.

Eâdem methodo in qualibet figura æquilatera & æquiangula circulus describetur.

PROP. XIV. Prob. 14.

Circa datum Pentagonum æquilaterum, & æquiangulum ABCDE circulum FABCD describere.

Duos pentagoni angulos biseca rectis AF, BF concurrentibus in F. Circulus centro F per A descriptus pentagono circumscribitur.

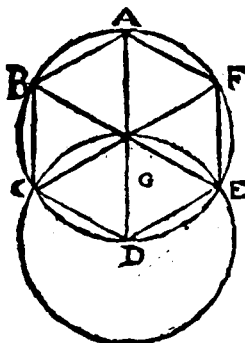
Ducantur enim FC, FD, FE. Bisecti itaq; sunt anguli C, D, E. ergo FA, FB, FC, FD, FE æquantur. ergo circulus centro F descriptus, per A, B, C, D, E, pentagoni angulos transibit. Q. E. F.

a cor. 13. 4.
b 6. 1.

Schol.

Eâdem arte circa quamlibet figuram æquilateram, & æquiangulam circulus describetur.

PROP. XV. Probl. 15.

In dato circulo G^r
 ABCDEF hexago-
 num & æquilaterum,
 & æquiangulum AB-
 CDEF inscribere.

Duc diametrum
 AD, centro D per
 centrum G describe
 circulum, qui datum
 secet in C, & E. duc
 diametros CF, EB.
 jungæ AB, BC, CD,
 DE, EF, FA. Dico
 factum.

- a 32. 1.
 b 15. 1.
 c cor. 13. 1.
 d 26. 3.
 e 29. 3.
 f 27. 3.

Nam ang. CGD^a = $\frac{1}{2}$ 2 Rect^a = DGE^b =
 AGF^c = AGB.^c ergo BGC = $\frac{1}{2}$ 2 Rect. = FGE.
^d ergo arcus & subtensæ AB, BC, CD, DE,
 EF æquantur. Hexagonum igitur æquilaterum
 est: sed & æquiangulum, ^e quia singuli ejus an-
 guli arcibus insistant æqualibus. Q. E. F.

Coroll.

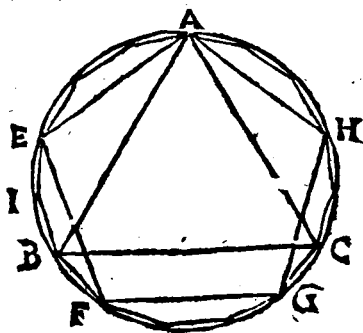
1. Hinc latus Hexagoni circulo inscripti semi-
 diametro æquale est.
2. Hinc facile triangulum æquilaterum ACE
 in circulo describetur.

Schol. Probl.

Andr. Tacq.
 a 1. 1.

Hexagonum ordinatum super datâ rectâ CD ita
 construes. ^a Fac triangulum CGD æquilaterum
 super data CD. centro G per C, & D. descri-
 be circulum. Is capiet Hexagonum super data
 CD.

PROP.

In dato circulo AEBC quindecagonum æquilat-
terum & æquiangulum inscribere.

Dato circulo^a inscribe pentagonum æquila-^a 11. 4.
terum AEF GH; ^b itémque triangulum æqui-^b 3. 4.
laterú ABC. erit BF latus quindecagoni quæsit.

Nam arcus AB^c est $\frac{1}{3}$, vel $\frac{2}{3}$, peripheriæ cu-^c constr.
jus AF est $\frac{2}{3}$ vel $\frac{1}{3}$, ergò reliquus BF = $\frac{1}{3}$, pe-
riph. ergò quindecagonum cujus latus BF, æ-
quilaterum est; sed & æquiangulum, ^d cum sin-^d 27. 3.
guli ejus anguli arcubus insistant æqualibus;
quorum unusquisque est $\frac{1}{12}$ totius circumfere-
ntiæ, ergò, &c.

Schol.

Circulus di-
viditur Geo-
metricè in
partes

$\left\{ \begin{array}{l} 4, 8, 16 \text{ \&c. per } 6, 4, \text{ \& } 9, 1. \\ 3, 6, 12, \text{ \&c. per } 15, 4, \text{ \& } 9, 1. \\ 5, 10, 20, \text{ \&c. per } 11, 4, \text{ \& } 9, 1. \\ 15, 30, 60, \text{ \&c. per } 16, 4 \text{ \& } 9, 1. \end{array} \right.$

Cæterùm divisio circumfrentiæ in partes datas
etiānum desideratur; quare pro figurarum qua-
rumcunq; ordinarum constructionibus sæpe ad
mechanica artificia recurrendum est, propter
quæ Geometræ practici consulendi sunt.

LIB. V.

Definitiones.

I. Ars est magnitudo magnitudinis, minor majoris, cum minor metitur majorem.

II. Multiplex autem est major minoris, cum minor metitur majorem.

III. Ratio est duarum magnitudinum ejusdem generis mutua quædam secundum quantitatem habitudo.

In omni ratione ea quantitas, quæ ad aliam refertur, dicitur antecedens rationis; ea verò, ad quam alia refertur, consequens rationis dici solet. ut in ratione 6 ad 4; antecedens est 6, & consequens 4.

Nota.

Cujusque rationis quantitas innotescit dividendo antecedentem per consequentem. ut ratio 12 ad 3 effertur per $\frac{12}{3}$ item quantitas rationis A ad B est $\frac{A}{B}$. Quare non raro brevilitatis causâ, quantitatis

rationum sic designamus, $\frac{A}{B}$ $\sqsubset$, vel $\supset$, vel $\sqsupset \frac{C}{D}$; hoc est ratio A ad B major est ratione C ad D, vel ei æqualis, vel minor. Quod probe animadvertat, quisquis hac legere volet.

Rationis, sive proportionis species, ac divisiones vide apud interpretes.

IV. Proportio verò est rationum similitudo.

Rectius quæ hic vertitur proportio, proportionalitas, sive analogia dicitur; nam proportio idem denotat quod ratio, ut plerisque placet.

V. Rationem habere inter se magnitudines dicuntur; quæ possunt multiplicatæ se mutuò superare.

E, 12. | A, 4. B. 6. | G, 24. VI. In ea-
F, 30. | C, 10. D, 15. | H, 60. de ratione ma-
gnitudines di-

cuntur esse, prima A ad secundum B; & tertia C ad quartum D; cum primæ A, & tertiæ C æquemultiplicia E, & F à secundæ B, & quartæ D æquemultiplicibus G, & H, qualicunq; sit hæc multiplicatio, utrumque E, F ab utroq; G, H vel unà deficient, vel unà æqualia sunt, vel unà excedunt, si ea sumantur E, G, & F, H quæ inter se respondent.

Huius nota est :: ut A. B :: C. D. hoc est A ad B, & C ad D in eadem sunt ratione. aliquando sic scribimus $\frac{A}{B} = \frac{C}{D}$ id est, A.B:: C.D.

VII. Eandem autem habentes rationem (A.B:: C.D) proportionales vocentur.

E, 30. | A, 6. B, 4. | G, 28. VIII. Cum
F, 60. | C, 12. D, 9. | H, 6.3. verò æquemul-
tipliciu, E mul-

tiplex primæ magnitudinis A exceßerit G multiplicem secundæ B; at F multiplex tertiæ C non exceßerit H multiplicem quartæ D; tunc prima A ad secundam B maiorem rationem habere dicetur; quàm tertia C ad quartam D.

Si $\frac{A}{B} < \frac{C}{D}$, necessarium non est ex hac definitione, ut E semper excedat G; quum F minor est quàm H; sed conceditur hoc fieri posse.

I X. Proportio autem in tribus terminis paucissimis consistit. Quorum secunda est instar duorum.

X. Cum autem tres magnitudines A, B, C proportionales fuerint prima A ad tertiam C duplicatam rationem habere dicetur ejus, quam habet ad secundam B: at quum quatuor magnitudines A, B, C, D, proportionales fuerint prima A ad quartam D triplicatam rationem habere dicetur

dicetur ejus, quam habet ad secundam B; & semper deinceps uno amplius, quamdiu proportio extiterit.

Duplicata ratio exprimitur sic $\frac{A}{C} = \frac{A}{B}$ bis. Hoc est, ratio A ad C duplicata est rationis A ad B. triplicata autem sic $\frac{A}{D} = \frac{A}{B}$ ter. id est, ratio A ad D triplicata est rationis A ad B.

∴ denotant continuè proportionales. ut A, B, C, D; item 2, 6, 18, 64 sunt ∴

XI. Homologæ seu similes ratione magnitudines dicuntur, antecedentes quidem antecedentibus, consequentes verò consequentibus.

Ut si A. B :: C. D; tam A, & C; quàm B & D homologæ magnitudines dicuntur.

XII. Alterna ratio, est sumptio antecedentis ad antecedentem, & consequentis ad consequentem.

ut sit A. B :: C. D. ergò alternè, vel permutando, vel vicissim A. C :: B. D. per 16. §.

In hac definitione, & §. sequentibus imponuntur nomina sex modis argumentandi, quibus mathematici frequenter utuntur; quarum relationum vis innititur propositionibus hujus libri, quæ in explanationibus citantur.

XIII. Inversa ratio, est sumptio consequentis ceu antecedentis, ad antecedentem velut ad consequentem.

Ut A. B :: C. D. ergò universè, B. A :: D. C. per cor. 4. §.

XIV. Compositio rationis, est sumptio antecedentis cum consequente, ceu unius, ad ipsam consequentem.

ut A. B :: C. D. ergò componendo, A + B. B :: C + D. D. per 18. §.

XV. Divisio rationis, est sumptio excessus, quo consequentem superat antecedens, ad ipsam consequentem.

Ut $A. B :: C. D.$ *ergò dividendo,* $A - B. B :: C - D. D.$ *per 17. 5.*

XVI. Conversio rationis, est sumptio antecedentis ad excessum, quo superat antecedens ipsam consequentem.

ut $A. B :: C. D.$ *ergò per conversam rationem,* $A. A - B :: C. C - D.$ *per cor. 19. 5.*

XVII. Ex æqualitate ratio est, si plures duabus sint magnitudines, & his aliæ multitudine pares, quæ binæ sumantur, & in eadem ratione; cum ut in primis magnitudinibus prima ad ultimam, sic & in secundis magnitudinibus prima ad ultimam sese habuerit. Vel aliter: sumptio extremorum, per subtractionem mediorum.

XVIII. Ordinata proportio est, cum fuerit quemadmodum antecedens ad consequentem, ita antecedens ad consequentem: fuerit etiam ut consequens ad aliud quidpiam, ita consequens ad aliud quidpiam.

Ut si $A. B :: D. E.$ *item* $B. C :: E. F.$ *erit ex æquo* $A. C :: D. F.$ *per 22. 5.*

XIX. Perturbata autem proportio est; cum tribus positis magnitudinibus, & aliis, quæ sint his multitudine pares, ut in primis quidem magnitudinibus se habet antecedens ad consequentem, ita in secundis magnitudinibus antecedens ad consequentem: ut autem in primis magnitudinibus consequens ad aliud quidpiam, sic in secundis magnitudinibus aliud quidpiam ad antecedentem.

ut si $A. B :: F. G.$ *item* $B. C :: E. F.$ *erit ex æquo perturbatè* $A. C :: E. G.$ *per 23. 5.*

XX. Quotlibet magnitudinibus ordine positis; proportio primæ ad ultimam componitur ex proportionibus primæ ad secundam, & secundæ ad tertiam, & tertiæ ad quartam, & ita deinceps, donec extiterit proportio.

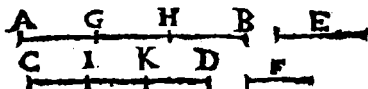
Sint

Sint quotcunque A, B, C, D ; ex hac def.
 $\frac{A}{D} = \frac{A}{B} + \frac{B}{C} + \frac{C}{D}$.

Axioma.

Aquemultiplices eidem multiplici sunt quoq;
inter se **a**quemultiplices.

PROP. I.

Si sint quotcunque magnitudines AB, CD quotcunque magnitudinum E, F aequalium numero, singule singularum, **a**quemultiplices; quam multiplex est una E una magnitudo AB , tam multiplices erunt & omnes $AB+CD$ omnium $E+F$.

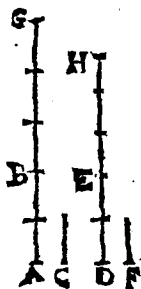
Sint AG, GH, HB partes quantitatis AB ipsi E **a**quales. item CI, IK, KD partes quantitatis CD ipsi F pares. Harum numerus illarum numero **a**qualis ponitur. Quam igitur $AG+CI=E+F$; ² & $GH+IK=E+F$; ² & $HB+KD=E+F$, liquet $AB+CD$ **a**que multoties continere $E+F$, ac una AB unam E continet. Q. E. D.

2. 2. ax.

PROP.

PROP. II.

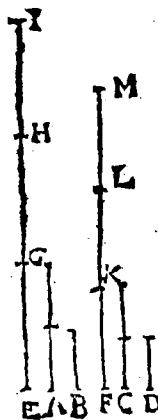
Sit prima AB secunda C æque fuerit multiplex, atque tertia DE quarta F; fuerit autem & quinta BG secunda C æque multiplex, atque sexta EH quarta F, erit & composita prima cum quinta (AG) secunda C æque multiplex, atque tertia cum sexta (DH) quarta F.

Numerus partium in AB ipsi C æqualium æqualis ponitur numero partium in DE ipsi F æqualium. Item numerus partium in BG ponitur æqualis numero partium in EH. ^a ergo numerus partium in AB + BG ^{a. 2. ax.} æquatur numero partium in DE + EH. hoc est tota AG æquemultiplex est ipsius C, atque tota GH ipsius F. Q. E. D.

PROP. III.

Sit prima A secunda B æquemultiplex, atque tertia C quarta D; sumantur autem EI FM æquemultiplices prima & tertia; erit & ex æquo, sumptarum utraque utriusque æquemultiplex: altera quidem EI secunda B, altera autem FM quarta D.

Sint EG, GH, HI partes multiplicis EI ipsi A pares; item FK, KL, LM partes multiplicis FM ipsi C æquales. ^a Harum nume- ^{a hyp.} rus illarum numero æquatur. porro A, id est EG, vel GH, vel GI ipsius B ponitur æquemultiplex atque C, vel FK &c. ipsius D. ^b ergo

tur æquemultiplex atque C, vel FK &c. ipsius D. ^b ergo

b 2. 5.

c 2. 5.

b ergò EG + GH æquemultiplex est secundæ B, atque FK + KL quartæ D. c Simili argumento EI (EH + HI) tam multiplex est ipsius B, quam FM (FL + LN) ipsius D. Q. E. D.

PROP. IIII.

a 3. 5.

b b.p.

Si prima A ad secundam B eandem habuerit rationem, & tertia C ad quartam D; etiam E & F æquemultiplices primæ A, & tertiæ C, ad G, & H æquemultiplices secundæ B, & quartæ D, juxta quamvis multiplicationem, eandem habebunt rationem, si prout inter se respondent, ita sumptæ fuerint. (E. G. :: F. H.)

Sume I, & K ipsarum E, & F; item L & M ipsarum G, & H æquemultiplices. a Erit I ipsius A æquemultiplex atque K ipsius C; a pariterque L tam multiplex ipsius B quam M ipsius D. Itaque cum sit A. B^b :: C. D; juxta 6 def. si I □, =, ⊃ L consequenter pari modo K □, =, ⊃ M, ergò cum I, & K ipsarum E, & F sumptæ sint æquemultiplices, atque L, & M ipsarum G & H; erit juxta 7. def. E. G :: F. H. Q. E. D.

Coroll.

Hinc demonstrari solet inuersa ratio.

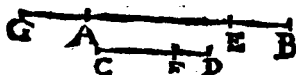
Nam quoniam A. B :: C. D, si E □, =, ⊃ G^c, erit similiter F □, =, ⊃ H. ergò liquet, quod

c o. 6. def. 5.

quod si $G \sqsubset, =, \supset E$, esse $H \sqsubset, =, \supset F$.
 ergo $B. A :: D. C. Q. E. D.$

d 6. def. 5.

PROP. V.

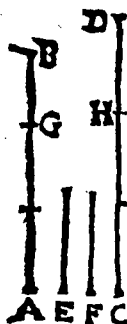

Si magnitudo
 AB magnitudi-
 nis CD aequè

fuert multiplex, atq; ablata AE ablata CF; etiam
 reliqua EB reliqua FD ita multiplex erit, ut tota
 AB totius CD.

Accipe aliam quandam GA, quæ reliquæ FD
 ita sit multiplex, atque tota AB totius CD, vel
 ablata AE ablatæ CF. ^a ergo tota GA + AE ^a 1. 5.
 totius CF; + FD æquemultiplex est, ac una AB
 unius CF. hoc est, ac AB ipsius CD. ^b ergo GE = ^b 6. ax.
 AB. ^c proinde, ablata communi AB, manet GA ^c 3. ax.
 = EB. ergo, &c.

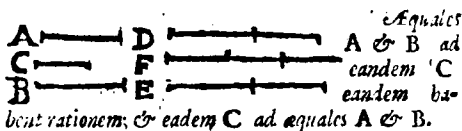
PROP. VI.

Si dua magnitudines AB CD
 duarum magnitudinum E, F sint æ-
 quemultiplices; & detracta quadam
 sint, AG & CH, earundem E, & F
 æquemultiplices, & reliqua GB,
 HD eisdem B, F aut æquales sint,
 aut æquè ipsarum multiplices.

Nam quia numerus partium in
 AB ipsi E æqualium ponitur æ-
 qualis numero partium in CD ipsi
 F æqualium. Item numerus par-
 tium in AG æqualis numero par-
 tium in CH. Si hinc AG, indè
 CH detrahatur, ^a remanet numerus partium in ^a 3. ax.
 reliqua GB æqualis numero partium in HD.
 ergo si GB sit E semel, erit HD etiam C semel.
 Si GB sit E aliquoties, erit HD etiam C aliquo-
 ties accepta. Q. E. D.

PROP. VII.

Sumantur D, & E æqualium A, & B æquemultiplices, & F utcumque multiplex ipsius C, erit $D = E$. quare si $D \sqsubset, =, \supset F$, erit similiter $E \sqsubset, =, \supset F$.^b ergò $A. C :: B. C$. inversè igitur $C. A :: C. B$. Q. E. D.

a 6. ar.

b 6. def. 5.

c cor. 4 5.

Schol.

Si loco multiplicis F sumantur duæ æquemultiplices, eodem modo ostendetur æquales magnitudines ad alias inter se æquales eandem habere rationem.

PROP. VIII.

Inæqualium magnitudinum AB, C, major AB ad eandem D majorem rationem habet, quàm minor C. Et eadem D ad minorem C majorem rationem habet, quàm ad majorem AB.

Ex majori AB aufer $AE = C$. formatur HG tam multiplex ipsius AE, vel C, quàm GF reliquæ FB. Multiplicetur D, donec ejus multiplex IK major evadat quàm HG, sed minor quàm HE.

Quoniam HG ipsius AE^a tam multiplex est, quàm GF ipsius EB,^b erit tota HF totius AB æquemultiplex, atque una HG unius AE, vel C. ergò cum $HF \sqsubset IK$ (quæ multiplex est ipsius D) sed $HG \supset IK$,^c erit $\frac{AB}{D} \sqsubset \frac{C}{D}$. Q. E. D.

a con 9.

b 1. 5.

c 8. def. 5.

Rursus

Rursus quia $IK \sqsubset HG$, at $IK \supset HF$ (ut prius dictum) ^a erit $\frac{D}{C} \sqsubset \frac{D}{AB}$ Q. E. D.

PROP. IX.

Quae ad eandem eandem habent rationem, aequales sunt inter se. Et ad quas eadem eandem habet rationem, eae quoque sunt inter se aequales.

1. Hyp. Sit $A. C :: B. C$. dico $A = B$.
Nam sit $A \sqsubset$, vel $\supset B$, ^a erit idem a 8. 5.
 $\frac{A}{C} \sqsubset$, vel $\supset \frac{B}{C}$ contra Hyp.

2. Hyp. Sit $C. B :: C. A$. dico $A = B$. nam sit $A \sqsubset B$. ^b ergo $\frac{C}{B} \sqsubset \frac{C}{A}$ contra Hyp. b 8. 5.

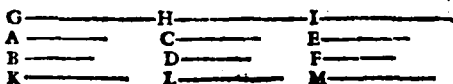
PROP. X.

Ad eandem magnitudinem rationem habentium, quae maiorem rationem habet, illa major est: ad quam verò eadem maiorem rationem habet, illa minor est.

1. Hyp. Sit $\frac{A}{C} \sqsubset \frac{B}{C}$. Dico $A \sqsubset B$. Nam si dicatur $A = B$, ^a erit $A. C :: B. C$. contra a 7. 5.
Hyp. Sin $A \supset B$, ^b erit $\frac{A}{C} \supset \frac{B}{C}$ etiam contra b 8. 5.
(Hyp.

2. Hyp. Sit $\frac{C}{B} \sqsubset \frac{C}{A}$ Dico $B \supset A$. Nam dic $B = A$. ^c ergo $C. B :: C. A$. contra Hyp. vel c 7. 5.
dic $B \sqsubset A$. ^d ergo $\frac{C}{A} \sqsubset \frac{C}{B}$ etiam contra Hyp. d 8. 5.

PROP. XI.

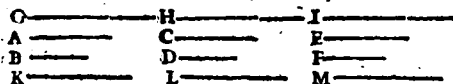
Quæ eidem sunt eadem rationes, & inter se sunt eadem.

Sit $A.B :: E.F.$ item $C.D :: E.F.$ dico $A.B :: C.D.$ sume ipsarum A, C, E æquemultiples, G, H, I ; atque ipsarum B, D, F æquemultiples $K, L, M.$ Et quoniam $A.B :: E.F$ si $G \square, =, \rceil, K.$ ^b erit pari modo $I \square, =, \rceil, M,$ pariterque quia $E.F :: C.D.$ Si $I \square, =, \rceil, M,$ ^b erit H similiter $\square, =, \rceil, L.$ ergo si $G \square, =, \rceil, K,$ erit similiter $H \square, =, \rceil, L.$ ^c quare $A.B :: C.D.$ Q. E. D.

Schol.

Quæ eisdem rationibus sunt eadem rationes, sunt quoque inter se eadem.

PROP. XII.

Si sint magnitudines quocunque $A, & B; C & D; E, & F$ proportionales; quemadmodum se habuerit una antecedentium A ad unam consequentium $B,$ ita se habebunt omnes antecedentes, A, C, E ad omnes consequentes. $B, D, F.$

Sume antecedentium æquemultiples $G, H, I;$ & consequentium $K, L, M.$ Quoniam quàm multiplex est una G unius $A,$ ^a tam multiplices sunt omnes G, H, I omnium $A, C, E;$ pariterque quàm multiplex est una K unius $B,$ ^a tam multiplices sunt omnes K, L, M omnium $B, D, F;$ Si $G \square, =, \rceil, K,$ erit similiter

$G \rceil$

^a hyp.

^b 6. def. 5.

^c 6. def. 5.

^a 2. 5.

$G + H + I \sqsubset, =, \supset K + L + M.$ ^b quare b 6. def. 5.
 $A.B :: A + C + E. B + D + F. Q. E. D.$

Coroll.

Hinc, si similia proportionalia similibus proportionalibus addantur, tota erunt proportionalia.

PROP. XIII.

G	_____	H	_____	I	_____
A	_____	C	_____	E	_____
B	_____	D	_____	F	_____
K	_____	L	_____	M	_____

Si prima A ad secundam B eandem habuerit rationem, quàm tertia C ad quartam D, tertia vero C ad quartam D maiorem habuerit rationem, quàm quinta E ad sextam F; prima quoque A ad secundam B maiorem rationem habebit, quàm quinta E ad sextam F.

Sume ipsarum A, C, E æquemultiplices G, H, I: ipsarumque B, D, F æquemultiplices K, L, M. Quia $A.B :: C.D$; Si $H \sqsubset L$, ^a erit a 6. def. 5. $G \sqsubset K$. Sed quia $\frac{C}{D} \sqsubset \frac{E}{F}$, ^b fieri potest ut sit b 8. def. 5. $H \sqsubset L$, & I non $\sqsubset M$. ergò fieri potest ut $G \sqsubset K$, & I non $\sqsubset M$. ^c ergò $\frac{A}{B} \sqsubset \frac{E}{F}$. Q.E.D. c 8. def. 5.

SCHOL.

Quòd si $\frac{C}{D} \supset \frac{E}{F}$, erit quoq; $\frac{A}{B} \supset \frac{E}{F}$. Item si $\frac{A}{B} \sqsubset \frac{C}{D} \sqsubset \frac{E}{F}$. erit $\frac{A}{B} \sqsubset \frac{E}{F}$. & si $\frac{A}{B} \supset \frac{C}{D} \supset \frac{E}{F}$ erit $\frac{A}{B} \supset \frac{E}{F}$.

K ;

PROP.

PROP. XIV.

Si prima A ad secundam B eandem habuerit rationem, quàm tertia C ad quartam D; prima verò A, quàm tertia C major fuerit, erit & secunda B major quàm quarta D. Quòd si prima A fuerit equalis tertia C, erit & secunda B equalis quarta D; si verò A minor, & B minor erit.

a 8. 5.

b hyp.

c 13. 5.

d 10. 5.

e 7. 5.

f hyp.

g 4. 5 & 9. 5.

Sit $A \sqsubset C$. ^a ergò $\frac{A}{B} \sqsubset \frac{C}{B}$. ^b sed

$A \sqsubset C$ $\frac{A}{B} = \frac{C}{D}$. ^c ergò $\frac{C}{D} \sqsubset \frac{C}{B}$. ^d ergò $B \sqsubset D$.

Simili argumento si $A \sqsupset C$, ^e erit $E \sqsupset D$. Si ponatur $A = C$; ergò $C : B :: A : B$ ^f :: $C : D$. ^g ergò $B = D$. Quæ E. D.

SCHOL.

A fortiori, si $\frac{A}{B} \sqsupset \frac{C}{D}$, atque $A \sqsubset C$, erit $B \sqsubset D$. Item si $A = B$, erit $C = D$. Et si $A \sqsubset$, vel $\sqsupset B$, erit pariter $C \sqsubset$, vel $\sqsupset D$.

PROP. XV.

Partes C & F compariter multiplicibus AB, & DE in eadem sunt ratione; si prout sibi mutuo respondent, ita sumantur. ($AB : DE :: C : F$).

Sint AG, GB partes multiplicis AB ipsi C æquales: item DH, HE partes multiplicis DE ipsi F æquales. ^a Harum numerus illarum numero æquatur. ergò quum ^b AG. C ::

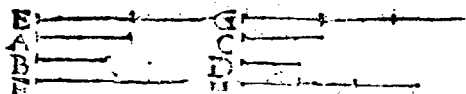
AC DF DH. F; ^b atq; GB. C :: HE. F. ^c erit $AG + GB$ (AB). $DH + HE$ (DE) :: C. F. Q. E. D.

a hyp.

b 7. 5.

c 12. 5.

PROP. XVI.

Si quatuor magnitudines A, B, C, D proportionales fuerint; & vicissim proportionales erunt. (A. C. :: B. D.)

Accipe E, & F æquemultiples ipsarum A, & B. ipsarumque C, & D. æquemultiples G, & H. Itaque E. F^a :: A. B.^b :: C. D.^c :: G. H.^d
 Quare si H $\square$, =, $\sqsupset$ G, ^a erit similiter F $\square$, =, $\sqsupset$ E.
^b hyp. ^c 11. 5. & ^d 6. def. 5.

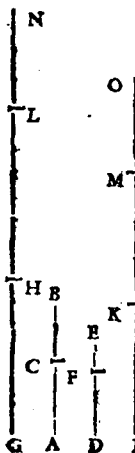
SCHOL.

Alterna ratio locum tantum habet, quando quantitates ejusdem sunt generis. Nam Heterogeneæ quantitates non comparantur.

PROP. XVII.

Si compositæ magnitudines proportionales fuerint (AB. CB :: DE. FE) hæ quoque divisæ proportionales erunt. (AC. CB :: DF. FE.)

Accipe GH, HL, IK, KM ordine æquemultiples ipsarum AC, CB, DF, FE, item LN, MO æquemultiples ipsarum CB, FE. Tota GL totius AB, ^a tam multiplex est, quam una ^a 1. 5.
 GH unius AC, ^b id est quàm ^b const.
 IK ipsius DF; ^c hoc est quàm ^c 1. 5.
 tota IM. totius DE: Item HN (HL + LN) ipsius CB ^d æque- ^d 2. 5.
 multiplex est, ac KO (KM + MO) ipsius FE. Quum igitur per hyp. AB. BC :: DE. EF.
 Si GL $\square$, =, $\sqsupset$ HN, etiam si-
 K. 4. militer

- c 6. def. 5. militer * erit IM $\square$, =, $\sqsupset$ KO. aufer hinc inde æquales HL, KM, si reliqua GH $\square$, =, $\sqsupset$ LN, * erit similiter IK $\square$, =, $\sqsupset$ MO, & unde AC. CB :: DF. FE. Q. E. D.

PROP. XVIII.

Si divisa magnitudines sint proportionales (AB. BC :: DE. EF), hæ quoq; composita proportionales erunt (AC. CB :: DF. FE.).

Nam si fieri potest, sit AB. CB :: DF. FG $\sqsupset$ FE. * ergò erit divisim AB. BC :: DG. GF. * hoc est DG. GF :: DE. EF. ergò cum DG $\square$ DE. * erit GF $\square$ EF. Q. E. A. Simile absurdum sequetur, si dicatur AB. CB :: DE. GF $\square$ FE.

PROP. XIX.

Si quemadmodum totum AB ad totum DE ita ablatum AC se habuerit ad ablatum DF; & reliquum CB ad reliquum FE, ut totum AB ad totum DE, se habebit.

Quoniam * AB. DE :: AC. DF, * erit permutando AB. AC :: DE. DF, * ergò divisim AC. CB :: DF. FE. quare rursus * permutando AC. DF :: CB. FE; * Hoc est AB DE :: CB FE. Q. E. D.

Coroll.

1. Hinc, si similia proportionalia similibus proportionalibus subducantur, residua erunt proportionalia.

2. Hinc, demonstrabitur conversæ ratio.

Sit AB. CB :: DE. FE. Dico AB. AC :: DE. DF. Nam * permutando AB DE :: CB. FE. * ergò AB. DE :: AC. DF. quare iterum permutando, AB. AC :: DE. DF. Q. E. D.

PROP.

PROP. XX.

Si sint tres magnitudines A, B, C;
& alie D, E, F ipsis aequales nu-
mero, qua bina & in eadem ratio-
ne sumantur (A. B :: D. E; atque
B. C :: E. F); ex aquo autem
prima A major fuerit, quàm tercia
C; erit & quarta D major quàm
sexta F. Quòd si prima A tercia
C fuerit aequalis; erit & quarta
D aequalis sextæ F. Sin illa mi-
nor, hæc quoque minor erit.

1. Hyp. Si A $\sqsubset$ C. Quoniam $\text{E. F} :: \text{B. C.}$ a hyp.

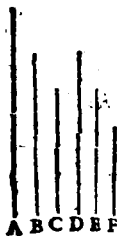
erit inversè F. E :: C. B. Sed $\frac{C}{B} \supset \frac{A}{B}$ ergò b cor 4. 5.
c hyp. &
8. 5.
d schol 13. 5.
e 10. 5.

2. Hyp. Simili argumento, Si A $\supset$ C, osten-
detur D $\supset$ F.

3. Hyp. Si A = C. Quoniam, F. E :: C. B ::
A. B :: D. E, erit D = F. Q. E. D.

PROP. XXI.

Si sint tres magnitudines A, B, C;
& alie D, E, F ipsis aequales nu-
mero, qua bina & in eadem ratio-
ne sumantur, fueritque perturbata
eorum proportio, (A. B :: E. F.
atque B. C :: D. E.) ; ex aquo
autem prima A quàm tercia C ma-
ior fuerit; erit & quarta D quàm
sexta F major; Quòd si prima
fuerit tercia aequalis, erit & quarta
aequalis sextæ, sin illa minor, hæc quoque minor erit.

1. Hyp. A $\sqsubset$ C. Quoniam $\text{D. E} :: \text{B. C.}$ a hyp.
invertendo erit E. D :: C. B. atqui $\frac{C}{B} \supset \frac{A}{B}$ b 8. 5.
K 5. ergò

e schol. 13. 5. e ergò $\frac{B}{D} \supset \frac{A}{B}$, hoc est $\frac{B}{F}$. d ergò $D \sqsubset F$.
d 10. 5.

Q. E. D.

2. Hyp. Similiter, Si $A \supset C$. erit $D \supset F$.

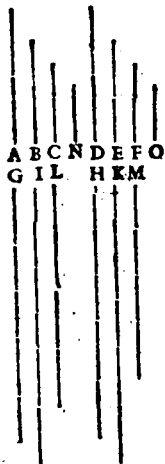
e 7. 5.

f hyp.

g 9. 5.

3. Hyp. Si $A = C$. Quoniam $E.D :: C.B ::$
a $A.B ::$ f $E.F.$ s erit $D = F$. Q. E. D.

PROP. XXII.

Si sint quotcunque magnitudines A, B, C; & alie ipsis æquales numeri D, E, F, quæ bina & in eadem ratione sumantur ($A.B :: D.E$ & $B.C :: E.F$); & ex æqualitate in eadem ratione erunt ($A.C :: D.F$).

Accipe G, H ipsarum A, D; & I, K ipsarum B, E; item L, M ipsarum E, F æquemultiplices.

Quoniam a $A.B :: D.E$. b erit $G.I :: H.K$. eodem modo, erit, $I.L :: K.M$. ergò si $G \sqsubset L$, c erit $H \sqsubset M$; d ergò $A.C :: D.F$. Eodem pacto si ulterius $C.N :: F.O$; erit ex

æquali $A.N :: D.O$. Q. E. D.

a hyp.

b 4. 5.

c 20. 5.

d 6. def. 5.

PROP.

PROP. XXIII.

Si sint tres magnitudines A, B, C; alique D, E, F ipsis aequales numero, quae binae in eadem ratione sumantur, fuerit autem perturbata earum proportio. (A.B :: B.F. & B.C :: D.E.) etiam ex aequalitate in eadem ratione erunt.

Sume G, H, I ipsarum A, B, D; item K, L, M ipsarum C, E, F æquemultiplices. erit $G.H^2 :: A.B^2 :: E.F^2 :: L.M.$ porro quia $B.C :: D.E.$ erit $H.K :: I.L.$ ergo G, H, K; & I, L, M habent se juxta 21. §. quare si $G \sqsubset$, $\sqsupset K$, erit similiter $I \sqsubset$, $\sqsupset M$.

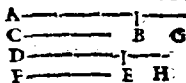
proinde $A.C :: D.F.$ Q.E.D.

Eodem modo si plures fuerint magnitudinibus tribus, &c.

Coro^l.

Ex his sequitur, rationes ex iisdem rationibus compositas esse inter se easdem. item, earundem rationum easdem partes inter se easdem esse.

PROP. XXIII.

Si prima A B ad secundam C eandem habuerit rationem quam tertia DE ad quartam F; habu-

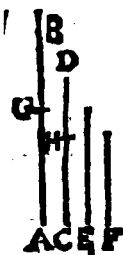
erit autem & quinta BG ad secundam C eandem rationem, quam sexta EH ad quartam F; etiam composita prima cum quinta (AG) ad secundam C eandem habebit rationem, quam tertia cum sexta (DH) ad quartam F.

Nam quia $A.B.C :: D.E.F.$ atque ex hyp. & inversè $C.BG :: F.EH$, erit $A.B.EG :: D.E.EH$, ergo componendo $AG.BG :: DH.EH$. item $BG.C :: EH.F$, ergo rursus ex æquo, $AG.C :: DH.F$. Q.E.D.

PROP.

PROP. XXV.

Si quatuor magnitudinis proportionales fuerint ($AB. CD :: E. F.$); maxima AB, & minima F reliquae CD, & E majores erunt.

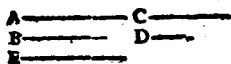
a hyp.
b 7. 5.
c 19. 5.
d hyp.
e schol. 14. 5.

Fiant $AG = E$; & $CH = F$.
Quoniam $AB. CD :: E. F :: AG. CH$. erit $AB. CD :: GB. HD$. sed $AB < CD$. ergo $GB < HD$. atqui $AG + F = E + CH$. ergo $AG + F + GB < E + CH + HD$. hoc est $AB + F < E +$

$CD. Q. E. D.$

Quae sequuntur propositiones non sunt Euclidis; sed ex aliis desumptae ob frequentem earum usum Euclidis subjungi solent.

PROP. XXVI.

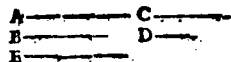
Si prima ad secundam habuerit maiorem proportionem, quam tertia ad quartam, habebit convertendo, secunda ad primam maiorem proportionem, quam quarta ad tertiam.

Sit $\frac{A}{B} < \frac{C}{D}$. Dico $\frac{B}{A} > \frac{D}{C}$. Nam concipe

$\frac{C}{D} = \frac{E}{B}$. ergo $\frac{A}{B} < \frac{E}{B}$. quare $A < E$. ergo $\frac{B}{A} > \frac{B}{E}$. vel $\frac{D}{C} > \frac{B}{E}$. Q. E. D.

a 13. 5.
b 10. 5.
c 8. 5.
d cor. 4. 5.

PROP. XXVII.

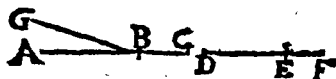

Si prima ad secundam habuerit maiorem proportionem, quam tertia ad quartam, habebit quoque vicissim prima ad tertiam maiorem proportionem, quam secunda ad quartam.

Sit

Sit $\frac{A}{B} \sqsubset \frac{C}{D}$. Dico $\frac{A}{C} \sqsubset \frac{B}{D}$. Nam puta $\frac{E}{E} = \frac{C}{D}$.
 $\therefore$ ergo $A \sqsubset E$. $\therefore$ ergo $\frac{A}{C} \sqsubset \frac{B}{C}$ $\therefore$ vel $\frac{B}{D}$. Q.E.D. a 10. 5.
b 8. 5.
c 16. 5.

PROP. XXVIII.

Si prima ad secundam habuerit maiorem proportionem, quàm tertia ad quartam; habebit quoque composita prima cum secunda ad secundam maiorem proportionem, quàm composita tertia cum quarta ad quartam,

Sit $\frac{AB}{BC} \sqsubset \frac{DE}{EF}$. Dico $\frac{AC}{BC} \sqsubset \frac{DF}{EF}$. Nam cogita $\frac{GB}{BC} = \frac{DE}{EF}$. $\therefore$ ergo $AB \sqsubset GB$. adde utrinque BC, a 10. 5.
b 4. ex.
 $\therefore$ erit $AC \sqsubset GC$. $\therefore$ ergo $\frac{AC}{BC} \sqsubset \frac{GC}{BC}$. $\therefore$ hoc est $\frac{DF}{EF}$. c 8. 5.
d 16. 5.
 Q.E.D.

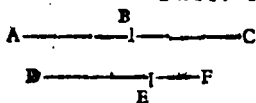
PROP. XXIX.

Si composita prima cum secunda ad secundam maiorem habuerit proportionem, quàm composita tertia cum quarta ad quartam, habebit quoque dividendo prima ad secundam maiorem proportionem quàm tertia ad quartam.

Sit $\frac{AC}{BC} \sqsubset \frac{DF}{EF}$. Dico $\frac{AB}{BC} \sqsubset \frac{DE}{EF}$. Intellige $\frac{GC}{BC} = \frac{DE}{EF}$. $\therefore$ ergo $AC \sqsubset GC$. aufer commune a 10. 5.
b 5. ex.
 BC, $\therefore$ erit $AB \sqsubset GB$. $\therefore$ ergo $\frac{AB}{BC} \sqsubset \frac{GB}{BC}$ $\therefore$ vel $\frac{DE}{EF}$. c 8. 5.
d 17. 5.
 Q.E.D. L PROP.

PROP. XXX.

Si composita prima cum secunda ad secundam habuerit maiorem proportionem, quam composita

tertia cum quarta ad quartam; Habebit, per conversionem rationis, prima cum secunda ad primam minorem rationem, quam tertia cum quarta ad tertiam.

Sit $\frac{AC}{BC} \supset \frac{DF}{EF}$. Dico $\frac{AC}{AB} \supset \frac{DF}{DE}$. Nam quia $\frac{AC}{BC} = \frac{DF}{EF}$, ^a erit dividendo $\frac{AB}{BC} \supset \frac{DE}{EF}$. ^c convertendo igitur $\frac{BC}{AB} \supset \frac{EF}{DE}$. ^d ergo componendo $\frac{AC}{AB} \supset \frac{DF}{DE}$. Q. E. D.

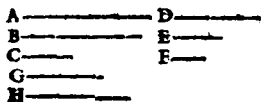
a hyp.

b 29. 5.

c 26. 5.

d 18. 5.

PROP. XXXI.

Si sint tres magnitudines A, B, C, & alia ipsis aequales numero D, E, F, sitque major propor-

tio prima priorum ad secundam, quam prima posteriorum ad secundam ($\frac{A}{B} \supset \frac{D}{E}$); item secunda priorum ad tertiam major, quam secunda posteriorum ad tertiam ($\frac{B}{C} \supset \frac{E}{F}$). Erit quoque ex aequalitate major proportio prima priorum ad tertiam, quam prima posteriorum ad tertiam ($\frac{A}{C} \supset \frac{D}{F}$).

Concipe $\frac{G}{C} = \frac{H}{F}$. ^a ergo $B \supset G$. ^b ergo $\frac{A}{G} \supset \frac{A}{B}$. Rursus puta $\frac{H}{G} = \frac{D}{E}$. ^c ergo $\frac{H}{G} \supset \frac{A}{B}$; ^d ergo fortius $\frac{H}{G} \supset \frac{A}{C}$. ^e quare $A \supset H$. ^f proinde $\frac{A}{C} \supset \frac{H}{C}$, vel $\frac{D}{F}$. Q. E. D.

a 10. 5.

b 8. 5.

c 13. 5.

d 10. 5.

e 8. 5.

f 22. 5.

PROP.

PROP. XXXII.

A ———
B ———
C ———
C ———
H ———

D ———
E ———
F ———

Si sint tres magnitudines A, B, C; & alie ipsis aequales D, E, F, sitque major proportio prima priorum ad se-

cundam, quàm secunda posteriorum ad tertiam;

$\left(\frac{A}{B} \sqsupset \frac{E}{F}\right)$ item secunda priorum ad tertiam ma-

jor; quàm prima posteriorum ad secundam; $\left(\frac{B}{C} \sqsupset \frac{D}{E}\right)$

erit quoque ex aequalitate major proportio prima priorum ad tertiam, quàm prima posteriorum ad tertiam.

$\left(\frac{A}{C} \sqsupset \frac{D}{E}\right)$

Hujusce demonstratio planè similis est demonstrationi præcedentis.

PROP. XXXIII.

A ———^E ——— B
C ———^F ——— D

Si fuerit major proportio totius AB ad totum CD, quàm ablati AE ad ablatum CE. Erit & reliqui EB ad reliquum FD ma-

jor proportio, quàm totius AB ad totum CD.

a hyp-
b 27. 5.

Quoniam $\frac{AB}{CD} \sqsupset \frac{AE}{CE}$, erit permutando

c 30. 5.

$\frac{AB}{AE} \sqsupset \frac{CD}{CE}$

ergò per conversionem rationis

$\frac{AB}{EB} \sqsupset \frac{CD}{FD}$

permutando igitur $\frac{AB}{CD} \sqsupset \frac{EB}{FD}$

Q. E. D.

PROF. XXXIV.

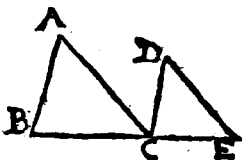
A	—	D	—	Si sint quo- cunque magni- tudines, & a- lia ipsis equa-
B	—	E	—	
C	—	F	—	
G	—	H	—	

les numero, sitque major proportio primæ priorum ad primam posteriorum, quàm secunda ad secundam, & hæc major quàm tertia ad tertiam, & sic deinceps: habebunt omnes priores simul ad omnes posteriores simul, majorem proportionem, quàm omnes priores, relictâ primâ, ad omnes posteriores, relictâ quoque primâ; minorem autem, quàm prima priorum ad primam posteriorum; majorem deniq; etiam, quàm ultima priorum ad ultimam posteriorum.

Horum demonstratio est penes interpretes, quos adeat, qui eam desiderat. nos omisimus, brevitatis studio, & quia illorum nullus usus in his elementis.

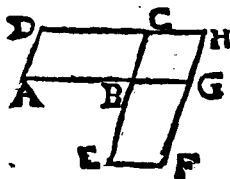
LIB. VI.

Definitiones.

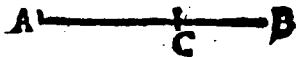
- I. Imiles figuræ rectilineæ sunt (ABC, DCE), quæ & angulos singulos singulis æquales habent; atque etiam latera, quæ circum angulos æquales, proportionalia.

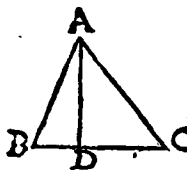
Ang. B = DCE & AB. BC :: DC. CE.
item ang. A = D; atque BA. AC :: CD. DE.
denique ang. ACB = E. atque BC. CA :: CE. ED.

- II. Reciproce autem sunt (BD, BF), cum in utraque figura antecedentes, & consequentes rationum termini fuerint. (hoc est AB. BG :: EB. BC.)

III. Secundum extremam & mediam rationem recta linea AB secta, esse dicitur, cum ut tota AB ad majus segmentum AC, ita majus segmentum AC ad minus CB se habuerit. (AB. AC :: AC. CB.)

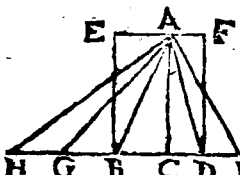
IV. Altitudo cujusq; figuræ ABC est linea perpendicularis AD, à vertice A ad basim BC deducta.

V. Ratio ex rationibus componi dicitur, cum rationum quantitates inter se multiplicatae, aliquam effecerint rationem.

Ut ratio A ad C, componitur ex rationibus A

a 20. def. 5. ad B, & B ad C. nam $\frac{A}{B} + \frac{B}{C} = \frac{A}{C} = \frac{AB}{BC}$.
b 15. 5.

PROP. I.

Triangula ABC, ACD, & parallelogramma BC AE, CDEA, quorum eadem fuerit altitudo, ita se habent inter se, ut bases BC, CD.

^a Accipe quotvis BG, HG ipsi BC æquales; idem DI = CD. & connecte AG, AH, AI.

^b Triangula ACB, ABG, AGH æquantur; ^b item triang. ACD = ADI. ergo triangulum ACH tam multiplex est trianguli ACB, quam basis HC, basis BC. & æquemultiplex est triang. ACH trianguli ACD, ac basis CI basis CD. cum igitur si HC = CI, erit similiter triang. AHC = ACI, ^d ideoque BC, CD :: triang. ABC. ACD :: pgr. CE. CF. Q. E. D.

a 3. 1.

b 38. 1.

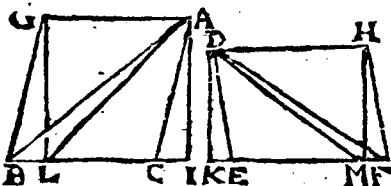
c feb. 38. 1.

d 6. def. 5.

e 41. 1. &

15. 5.

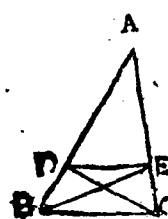
Scholi.

Hinc, *triangula* ABC, DEF, & *parallelogramma* AGBC, DEFH, quorum *equales* sunt *bases* BC, EF, ita se habent ut *altitudines* AI, DK.

^a Sume $IL = CE$; & $KM = EF$; ac junge ^a 3. 1. ^b 7. 5. ^c 1. 6. ^d 41. 1. & ^e 15. 5.
LA, LG, MD, MH. liquet esse *triang.* ABC. DEF :: ^b ALI. DKM :: ^c AI. DK :: ^d pgr. d 41. 1. & AGBC. DEFH. Q. E. D.

PROP. II.

Si ad unum *trianguli* ABC, *latus* BC *parallela* ducta fuerit *recta* quadam *linea* DE, hac *proportionaliter* secabit *ipsius* *trianguli* *latera* ($AD. BD :: AE. EC$) Et si *trianguli* *latera* *proportionaliter* secta fuerint ($AD. BD :: AE. EC$) quae ad *sectiones* D, E *adjuncta* fuerit *recta* *linea* DE, erit ad *reliquum* *ipsius* *trianguli* *latus* BC *parallela*. Ducantur CD, BE.

1. Hyp. Quia *triang.* DEB^a = DEC; ^b erit ^a 37. 1. *triang.* ADE. DBE :: ADE. ECD. atqui ^b 7. 5. *triang.* ADE. DBE^c :: AD. DB. & *triang.* ^c 1. 6. ADE. DEC^c :: AE. EC. ^d ergo AD. DB :: AE. EC. ^d 11. 5.

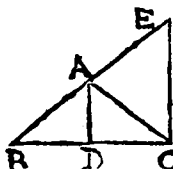
2. Hyp. Quia $AD. DB :: AE. EC$. ^e hoc ^e 1. 6. est *triang.* ADE. DBE :: ADE. ECD; ^f erit *triang.* DBE = ECD, ^g ergo DE, BC ^f 9. 5. sunt *parallelæ*. Q. E. D. ^g 39. 1.

Schol.

Schol.

Imò, si plures ad unum trianguli latus parallelæ ductæ fuerint, erunt omnia laterum segmenta proportionalia, ut facillè deducitur ex hac.

PROP. III.

Si trianguli BAC angulus BAC bisariam sectus sit, secans autem angulum recta linea AD secuerit & basim, basis segmenta eandem habebunt rationem, quam reliqua ipsius trianguli latera ($BD, DC :: AB, AC.$) Et si basis segmenta eandem habeant rationem quam reliqua ipsius trianguli latera ($BD, DC :: AB, AC.$) recta linea AD quæ à vertice A ad sectionem D ducitur, bisariam secat trianguli ipsius angulum BAC.

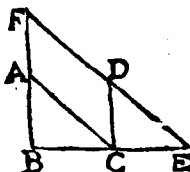
Produc BA; & fac $AE = AC.$ & junge CE.

1. Hyp. Quoniam $AB = AC$, erit ang. ACE $= E^b = \frac{1}{2} BAC^c = DAC.$ ergò DA, CE parallelæ sunt. quare BA, AE (AC) :: BD, DC. Q. E. D.

2. Hyp. Quoniam BA, AC. (AE) :: BD, DC f erunt DA, CE parallelæ: e ergò ang. BAD = E; & ang. DAC $^g = ACE^h = E$, k ergò ang. BAD = DAC. bisectus igitur est ang. BAC. Q. E. D.

a 5. 1.
b 32. 1.
c hyp.
d 27. 1.
e 2. 6.
f 2. 6.
g 29. 1.
h 5. 1.
k 1. ax.

PROP. IV.

Aequiangulorum triangulorum ABC, DCE proportionalia sunt latera, quæ circum aequales angulos B, DCE ($AB, BC :: DC, CE$, &c.) & homologa sunt latera AB, DC &c. quæ aequalibus angulis ACB, E &c. subtenduntur.

Statue

Statue latus RC in directam lateri CE , & produc BA , ac ED donec^a occurrant.

Quoniam ang. B ^b = ECD ,^c sunt BF , CD parallelæ. Item quia ang. BCA ^b = CED ^c sunt CA , EF parallelæ. Figura igitur $CAFD$ est parallelogramma. ^d ergo $AF = CD$; ^d & $AC = FD$. Liquet igitur AB , AF (CD)^e :: BC , CE .^f permutando igitur AB , BC :: CD , CE ,^f 16. 5. ^e item BC , CE :: FD , (AC) DE ^f ergo permutando EC , AC :: CE , DE , quare etiam sex α quo AB , AC :: CD , DE , ergo, &c.

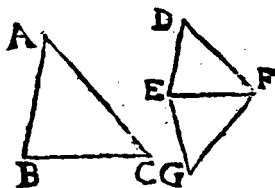
Coroll.

Hinc AB , DC :: BC , CE :: AC , DE .

Schol.

Hinc si in triangulo FBE ducatur uni lateri FE parallela AC ; erit triangulum ABC simile toti FBE .

PROP. V.

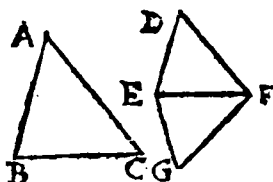
Si duo triangula ABC , DEF latera proportionalia habeant (AB , BC :: DE , EF & AC , BC :: DF , EF , item AB , AC :: DE

DF) æquiangula erunt triangula, & æquales habebunt eos angulos, sub quibus homologa latera subtenduntur.

Ad latus EF ^a fac ang. $FEG = B$; ^a & ang. $EFG = C$,^b quare etiam ang. $G = A$. ergo GE , EF ^c :: AB , BC :: ^d DE , EF .^e ergo $GE = DE$. Item GF , FE ^c :: AC , CB ^d :: DF , FE .^e ergo $GF = DF$. Triangula igitur DEF , GEF sibi mutuo æquilatera sunt. ^f ergo ang. $D = G = A$.^f & ang. $FED = FEG = B$.^g proinde & ang. $DFE = C$. ergo &c.

PROP.

PROP. VI.

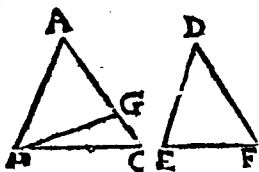
Si duo trian-
gu'la ABC,
DEF unum an-
gulum B uni an-
gulo DEF æ-
qualem, & cir-
cum æquales an-
gulos B, DEF

latera proportionalia habuerint ($AB, BC :: DE, EF$;) æquiangula erunt triangula ABC, DEF; æqualesque habebunt angulos, sub quibus homologa latera subtenduntur.

Ad latus EF fac ang. $FEG = B$, & ang. $EFG = C$.^a unde & ang. $G = A$. ergò $GE, EF^b :: AB, BC^c :: DE, EF^d$ ergò $DE = GE$. atqui ang. $DEF^e = B^f = GEF$. § ergò ang. $D = G = A$.^h proinde etiam ang. $EFD = C$. Q. E. D.

a 32. 1.
b 4. 6.
c hyp.
d 9. 5.
e hyp.
f contr.
g 4. 1.
h 32. 1.

PROP. VII.

Si duo triangu'la
ABC, DEF unum
angulum A uni angu-
lo D æqualem, circa
autem alios angulos
ABC, E latera pro-
portionalia habeant

($AB, BC :: DE, EF$;) reliquorum autem simul utrumque C, F aut minorem, aut non minorem recto; æquiangula erunt triangula ABC, DEF, & æquales habebunt eos angulos, circum quos proportionalia sunt latera.

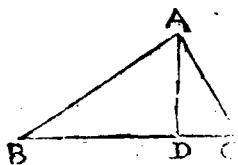
Nam si fieri potest, sit ang. $ABC = E$. fac igitur ang. $ABG = E$; ergò cum ang. $A^a = D$,^b erit etiam ang. $AGB = F$. ergò $AB, BG^c :: DE, EF :: AB, BC$.^e ergò $BG = BC$.^f ergò ang. $BGC :: BCG$. § ergò ang. BGC . vel C minor

a hyp.
b 32. 1.
c 4. 6.
d hyp.
e 9. 5.
f 5. 1.
g cor. 17. 1.

minor est recto; & proinde ang. AGB, vel F recto major est. ergo anguli C, & F non sunt ejusdem speciei, contra Hyp.

PROP. VIII.

Si in triangulo rectangulo ABC, ab angulo recto BAC in basin BC perpendicularis AD ducta est; quæ ad perpendicularem triangula ADB, ADC, tum toti trian-

gulo ABC, tum ipsa inter se similia sunt.

Nam ang. BAC^a = BDA^a = CDA. & ang. BAD^b = C. & CAD^b = B. ergo per ^a 12. ex. ^b 32. 1. 4. 6. & 1 def. 6.

Coroll.

Hinc 1. BD.DA^c :: DA. DC.

^c 1. def. 6.

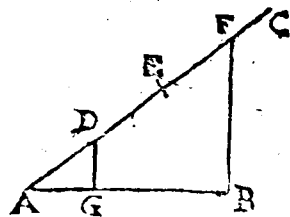
2. BC. AC :: AC. DC. & CB.

BA. :: BA. BD.

PROP. IX.

A data recta linea AB im-
peratam partem
 $\frac{1}{3}$ AG auferre.

Ex A duc
in finitam AC
utcumq; in qua
^a sume tres, ^a 3. 1.
AD, DE, EF
æquales ut-

cunq; junge FB, cui ex D^b duc parallelam ^b 31. 1.
DG. Dico factum.

Nam GB. AG^c :: FD. AD. ergo ^d com- ^c 2. 6.
ponendo AB. AG :: AF. AD. ergo cum AD = $\frac{1}{3}$ ^d 18. 5.
AF, erit AG = $\frac{1}{3}$ AB. Q. E. F. PROP.

pauciores, quàm desiderentur in AB, tum rectæ
ducantur LR, TS, XV, ZN. hæ quinquise-
cabunt datam AB.

Nam RL, ST, VX, NZ^a parallelæ sunt. ^a 33. 1.
ergò quoniam AR, RS, SV, VN^b æquales sint, ^b *constit.*
erunt AM, MO, OP, PQ æquales. Similiter ^c 2. 6.
quia BZ=ZX, erit BQ=QP. ergò AB. quin-
quisecta est. Q. E. F.

PROP. XI.

*Datis duabus
rectis lineis AB
AD. tertiam
proportionalem
DE invenire.*

Junge BD,

& ex AB protrahâ sume BC=AD. per C
duc CE parall. BD. cui occurrat AD pro-
ducta in E. Erit DE expetita.

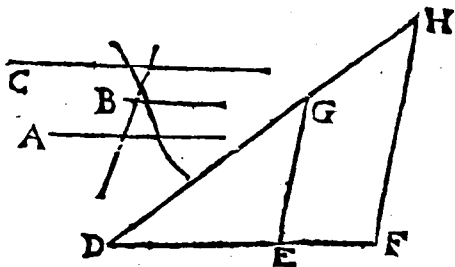
Nam AB. BC. (AD) :: AD. DE. Q. E. F. ^a 2. 6.

Vel sic, fac ang. ABC rectum
& ang. ACD etiam rectum.
^b erit AB. BC :: BC. BD.

^b cor. 9.

PROP. XII.

Tribus datis rectis lineis DE, EF, DG, quartam proportionalem GH invenire.

Connectatur EG. per F duc FH-parall. EG, cui occurrat DG producta ad H. liquet esse DE. EF^a :: DG. GH. Q. E. F.

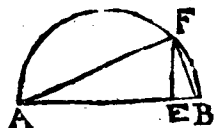
a 2. 6.

Vel ita. CD=CB+BD ad-
apta circulo. Circino sume AB.
^a Erit ABxBE=CBxBD. ^b qua-
re AB.CB :: BD. BE.

a 35. 3.
b 16. 6.

PROP. XIII.

Duabus datis re-
ctis lineis AB, EB,
mediam proportio-
nalem EF adinve-
nire.

Super tota AB diametro describe semicirculum AFB. Ex E erige perpendicularem EF occurrentem peripheriz in F. Dico AE. EF :: EF. EB. Ducantur enim AF, & FB. Ex trianguli^a rectan-
guli

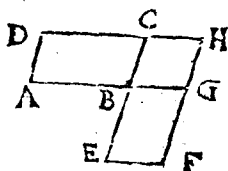
a 2. 6.

guli AFB recto angulo, deducta est FE basi perpendicularis; ^b ergo AE. FE :: FE. EB. b cor. 3. 6. Q. E. F.

Coroll.

Hinc, linea recta, quæ in circulo à quovis puncto diametri, ipsi diametro perpendicularis ducitur ad circumferentiam usque, media est proportionalis inter duo diametri segmenta,

PROP. XIV.

Aequalium, et unum ABC uni EBG aequalem habentium angulum, parallelogrammorum BD, BF reciproca sunt latera, quæ circum æquales angulos.

(AE. BG :: EB. BC): Et quorum parallelogrammorum BD, BF unum angulum ABC uni angulo EBG aequalem habentium, reciproca sunt latera, quæ circum æquales angulos, illa sunt æqualia.

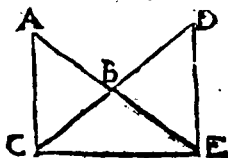
Nam latera AB, BG circa æquales angulos faciant unam rectam, ^a quare EB, BC etiam in directum jacebunt. Producantur FG, DC; donec occurrant.

1. Hyp. AB. BG ^b :: BD. BH ^c :: EF. BH ^d :: BE. BC. ^e ergo, &c.

2. Hyp. BD. BH ^f :: AB. BG ^g :: BE. EC ^h :: BF. BH. ^k ergo Pgr. BD = BF. Q. E. D.

a sch. 15. 1.
b 1. 6.
c 7. 5.
d 1. 6.
e 11. 5.
f 1. 6.
g hyp.
h 1. 6.
k 11. 6. 9 5.

PROP. XV.

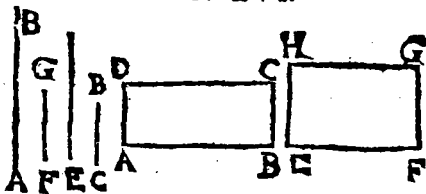
Aequatium, & unum
ABC, uni DBE a-
qualem habentiū angu-
lum triangularū ABC,
DBE, reciproca sunt
latera, qua circum a-
quales angulos (AB.

BE :: DB. BC): Et quorum triangularium ABC,
DBE, unum angulum ABC uni DBE aequalem
habentium reciproca sunt latera, qua circum aequa-
les angulos (AB. BE :: DB. BC), illa sunt
aequalia.

Latera CB, BD circa æquales angulos, sta-
uantur sibi in directum; ² ergò ABE est recta
linea. ducatur CE.

1. Hyp. AB. BE ^b :: triang. ABC. CBE
^c :: triang. DBE. CBE. ^d :: DB. BC. ^e ergò, &c.
2. Hyp. Triang. ABC. CBE ^f :: AB. BE ^g ::
DB. BC ^h :: triang. DBE. CBE. ^k ergò triang.
ABC = DBE. Q. E. D.

PROP. XVI.

Si quatuor recte lineæ proportionales fuerint
(AB. FG :: EF. CB), quod sub extremis AB,
CB comprehenditur rectangulum AC aequale est ei,
quod sub mediis EF, FG comprehenditur, rectan-
gulo EG. Et si sub extremis comprehensum rectan-
gulum AC aequale fuerit ei, quod sub mediis com-
prehenditur, rectangulo EG, illa quatuor recte lineæ
proportionales erunt (AB. FG :: EF. CB.).

1. Hyp.

1. Hyp. Anguli B, & F recti, ac^a proinde a 12. ax. pares sunt; atque ex hyp. AB. FG :: EF. CB.

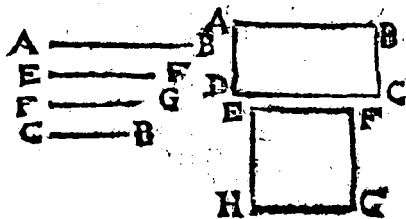
^b ergò Rectang. AC = EG. Q. E. D. b 14. 6.

2. Hyp. ^c Rectang. AC = EG; atque ang. c hyp. B = F; ^d ergò AB. FG :: EF. CB. Q. E. D. d 14. 6.

Coroll.

Hinc ad datam rectam lineam AB facile est datum rectangulum EG applicare, ^e faciendo e 4. & 14. 6. AB. EF :: FG. BC.

PROP. XVII.

Si tres rectæ lineæ sint proportionales (AB. EF :: EF. CB), quod sub extremis AB, CB comprehenditur rectangulum AC aequale est ei, quod à media EF, describitur, quadrato EG. Et si sub extremis AB, CB comprehensum rectangulum AC, aequale sit ei, quod à media EF, describitur, quadrato EG, illæ tres rectæ lineæ proportionales erunt (AB. EF :: EF. CB).

. Accipe FG = EF.

1. Hyp. AB. EF^a :: EF (FG). CB. ergò a hyp. Rectang. AC^b = EG^c = EFq. Q. E. D. b 16. 6. c 29. def. 1. d hyp. e 16. 6.

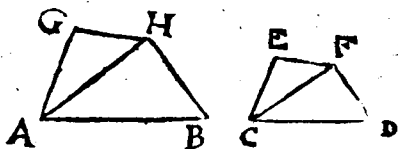
2. Hyp. Rectang. AC^d = quadr. EG = EFq. ^e ergò AB. EF :: FG (EF). BC.

Coroll.

Sit A in B = Cq. ergò A. C :: C. B.

M 3

PROP.

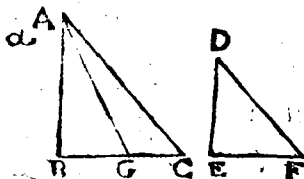

A data recta linea AB dato rectilineo CEDF. simile similiterque positum rectilineum AGHB describere.

Datum rectilineum resolve in triangu-^a
 fac ang. ABH = D; ^a & ang. BAH = DCF;
^a & ang. AHG = CFE; ^a & ang. HAG =
 FCE. Rectilineum AGHB est quæsitum.

Nam ang. B^b = D. & ang. BAH^b = DCF.
^cquare ang. AHB = CFD; ^b item ang. HAG
 = FCE, ^b & ang. AHG = CFE. ^cquare ang.
 G = E; & totus ang. GAB^d = ECD; & totus
 GHB^d = FED. Polygona igitur sibi mutuò
 æquiangula sunt. Porro, ob trigona æquiangu-
 la, AB. BH^e :: CD. DF. & AG. GH. ^e :: CE.
 EF. item AG. AH. ^e :: CE. CF. & AH. AB^e ::
 CF. CD. ^f unde ex æquo AG AB :: CE. CD.
 eodem modo GH. HB :: EF. FD. ergò polygo-
 na ABHG, CDFE. similia similiterque posita
 existunt. Q. E. F.

PROP. XIX.

*Similia trian-
 gula ABC,
 DEF sunt in
 duplicata rati-
 one laterum ho-
 mologorum BC
 EF.*

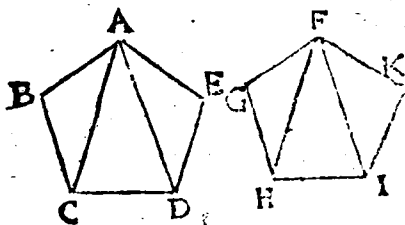
^a Fiat BC. EF :: EF. BG. & ducatur AG.
 Quia

Quia $AB.DE :: BC.EF :: EF.BG$ & ang. $B = E$; $\therefore$ crit triang. $ABG = DEF$. verum
 triang. $ABC. ABG :: BC. BG$; & $\frac{BC}{BG} = \frac{BC}{EF}$ bis; ergo triang. $\frac{ABC}{ABG}$ hoc est $\frac{ABC}{DEF} = \frac{BC}{EF}$ bis. Q. E. D.

Coroll.

Hinc, si tres lineæ BC, EF, BG proportionales fuerint; ut est prima ad tertiam, ita est triangulum super primam BC descriptum ad triangulum super secundam EF simile, similiterque descriptum. vel ita est triangulum super secundam EF descriptum ad triangulum super tertiam BG simile similiterque descriptum.

PROP. XX.

Similia polygona $ABCDE, FGHIK$ in similia
 trianula ABC, FGH ; & ACD, FHI , &
 ADE, FIK dividuntur; & numero aequalia, &
 homologa totis. ($ABC, FGH :: ABCDE,$
 $FGHIK :: ACD, FHI :: ADE, FIK$.) Et
 polygona $ABCDE, FGHIK$ duplicatam habent
 eam inter se rationem, quam latus homologum BC
 ad homologum latus GH .

a hyp.

b 6. 6.

d hyp.

d 3. ex.

c 32. 1.

1. Nam ang. $B^a = G$; & $AB. BC^a :: FG. GH$, ^b ergo triangu-
la ABC FGH æquiangula
sunt. eodem modo, triangu-
la AED , FKI si-
milantur. cum igitur ang. $BCA^b = GHF$; &
ang. $ADE^b = FIK$; totique anguli BCD ,
 GHI ; atque toti CDE , HIK pares sint, ^d re-
manent ang. $ACD = FHI$; & ang. $ADC =$
 FIH ; ^e unde etiam ang. $CAD = HFI$. ergo
triangu-
la ACD , FHI similia sunt. ergo, &c.

f 19. 6.

2. Quoniam igitur triangu-
la BCA , GHF
similia sunt, ^f erit $\frac{BCA}{GHF} = \frac{BC}{GH}$ bis. ob eandem

causam $\frac{CAD}{HFI} = \frac{CD}{HI}$ bis. denique triang. $\frac{DEA}{IKF} =$
 $\frac{DE}{IK}$ bis. quare cum $BC. GH :: CD. HI ::$

g hyp. &

16. 5.

h scb. 23. 5.

k 12. 5.

$DE. IK$, ^h erit triang. $BCA. GHF :: CAD.$
 $HFI :: DEA. IKF ::$ ^k polyg. $ABCDE.$
 $FGHIK :: \frac{BC}{GH}$ bis.

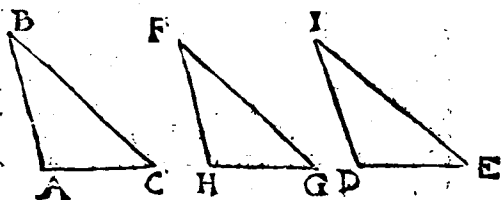
Coroll.

1. Hinc, si fuerint tres lineæ rectæ propor-
tionales; ut est prima ad tertiam, ita erit poly-
gonum super primam descriptum ad polygonum
super secundam simile, similiterque descriptum.
vel ita erit polygonum super secundam descri-
ptum ad polygonum super tertiam simile simili-
terque descriptum.

Unde elicitur methodus figuram quavis recti-
lineam augendi vel minuendi in ratione data. ut si
velis pentagoni, cuius latus CD aliud facere quin-
tuplum. inter AB , & $5 AB$ inveni mediam propor-
tionalem. Super hac ^{*} construe pentagonum simile
dato. hoc erit quintuplum dati.

* 18. 6.

2. Hinc etiam, si figurarum similium homo-
loga latera nota fuerint, etiam proportio figura-
rum innotescet; nempe inveniendo tertiam pro-
portionalem.

Quæ (ABC, DIE) eidem rectilineo HFG sunt similia, & inter se sunt similia.

Nam ang. $A^{\circ} = H^{\circ} = D^{\circ}$. & ang. $C^{\circ} = G^{\circ}$ a i. def. 6.
 $\angle = E^{\circ}$; & ang. $B^{\circ} = F^{\circ} = I^{\circ}$ item $AB. AC ::$
 $HF. HG :: DI. DE$. & $AC. CB :: HG. GF :: DE. EI$. & $AB. BC :: HF. FG :: DI. IE$.
 ergo ABC, DIE similia sunt. Q. E. D.

PROP. XXII.

Si quatuor rectæ lineæ proportionales fuerint (AB. CD :: EF. GH.) & ab eis rectilinea similia similiterque descripta proportionalia erunt. (ABI. CDK :: EM. GO) Et si à rectis lineis similia similiterque descripta rectilinea proportionalia fuerint (ABI. CDK :: EM. GO) ipsæ etiâ rectæ lineæ proportionales erunt. (AB. CD :: EF. GH.)

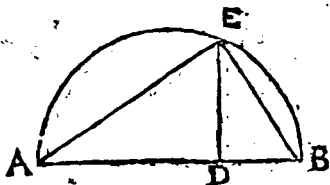
1. Hyp. $\frac{ABI}{CDK} = \frac{AB}{CD} \text{ bis} = \frac{EF}{GH} \text{ bis} = \frac{EM}{GO}$
 ergo $ABI. CDK :: EM. GO$. Q. E. D.

2. Hyp. $\frac{AB}{CD} \text{ bis} = \frac{ABI}{CDK} = \frac{EM}{GO} = \frac{EF}{GH}$ b hyp.
 bis. ergo $AB. CD :: EF. GH$. Q. E. D. c 20. 6. c 23. 5

Schol.

Hinc deducitur, & demonstratur ratio multipli-
candi quantitates surdas. ex gr. Sit $\sqrt{5}$ multi-
plicandus in $\sqrt{3}$. dico provenire $\sqrt{15}$. Nam
ex multiplicationis definitione debet esse, $1. \sqrt{3} ::$
 $\sqrt{5}. \text{product.}$ ergo per hanc, $q. 1. q. \sqrt{3} :: q.$
 $\sqrt{5}. q. \text{product.}$ hoc est. $1. 3 :: 5. q. \text{product.}$
ergo $q. \text{product.}$ est 15 , quare $\sqrt{15}$ est productus
ex $\sqrt{3}$ in $\sqrt{5}$. Q. E. D.

THEOR.

Tetr. Herig.

Si recta-linea AB secta sit utcumque in D. re-
ctangulum sub partibus AD, DB contentum, est
medium proportionale inter earum quadrata. Item
rectangulum contentum sub tota AB, & una parte
AD, vel DB, est medium proportionale inter qua-
dratum totius AB, & quadratum dictae partis
AD, vel DB.

Super diametrum AB describe semicirculum.
ex D erige normalem DE occurrentem periphe-
riae in E. iunge AE, BE.

Liquet esse AD. DE^a :: DE. DB. ^b ergo
ADq. DEq. :: DEq. DBq. ^c hoc est ADq.
ADB :: ADB. DBq. Q. E. D.

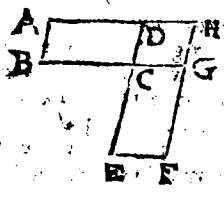
Porro, BA. AE^d :: AE. AD. ^e ergo BAq.
AEq. :: AEq. ADq. ^f hoc est BAq. BAD ::
BAD. ADq. Eodem modo ABQ. ABD ::
ABD. BDq. Q. E. D.

Sic quidem P. Herigonius scit. Sed facilli-
me haec etiam ex 1. 6. & 11. 5. deduci pos-
sunt.

PROP.

^a cor. 8. 6.^b 12. 6.^c 17. 6.^d cor. 8. 6.^e 22. 6.^f 17. 6.

PROP. XXIII.

Aquianguula parallelogramma AC, & BFG inter se rationem habent eam quæ ex lateribus componitur. $\left(\frac{AC}{CF} = \frac{BC}{CG} + \frac{DC}{CE}\right)$.

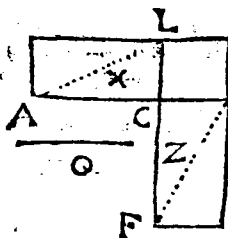
Latera circa æquales angulos. C sibi in di- a sch. 15
rectum statuuntur, & compleatur parallelogram-
mum CH.

Ratio $\frac{AC}{CF} = \frac{AC}{CH} + \frac{CH}{CF} = \frac{BC}{CG} + \frac{DC}{CE}$ b 20. def. 5.
c 1. 6.

Q. E. D.

Coroll.

Hinc & ex 34. 1. patet primò, Triangula, quæ Andr. Tacqu.
unum angulum (ad C) æqualem habent, rationem 15. 5.
habere ex rationibus rectarum, AC ad CB, & LC
ad CF, æqualem angulum continentium.

Patet secundò,
Rectangula ac * pro- * 35. 1.
inde & parallelo-
gramma quæcunque
rationem inter se
habere compositam
ex rationibus basis
ad basim, & alti-
tudinis ad altitu-
dinem. Neque ali-
ter de triangulis
ratiocinaberis.

Patet terriò, Quomodo triangularum ac paral-
lelogrammorum proportio exhiberi possit. Sinto
parallelogramma X & Z; quorum bases AC,
CB; altitudines verò CL, CF. Fiat CL. CF :: * 14. 6. &
CB. O. * erit X. Z :: A C. O. 1. 6.

PROP.

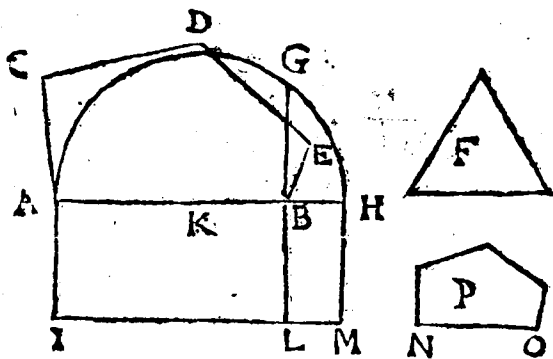
PROP. XXIV.

In omni parallelogrammo ABCD, quæ circa diametrum AC sunt parallelogramma EG, HF, & toti & inter se sunt similia.

Nam parallelogramma EG, HF habent singula unum angulum cum toto communem. ^a ergo toti & sibi mutuo æquiangula sunt. ^a Item tam triangula ABC, AEI, IHC, quàm triangula ADC, AGI, IFC sunt inter se æquiangula. ^b ergo AE. EI :: AB. BC, ^b atque AE. AI :: AB. AC, ^b & AI. AG :: AC. AD. ^c ex æquali igitur, AE. AG :: AB. AD. ^d ergo Pgra. EG, BF similia sunt, eodem modo HF, BD similia sunt, ergo, &c.

PROP. XXV.

Dato rectilineo ABEDC simile, similiterque possum P, idemque alteri dato F æquale, constructum.

^a Fac rectang. AL = AB. DC. ^b item super BL fac rectang. BM = F. Inter AB, BH inveni mediam proportionalem NQ. super NO

^d fac

^a 43. 15.

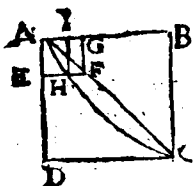
^b 44. 15.

^c 43. 61.

fac polygonum P simile dato ABEDC. Erit hoc æquale dato F.

Nam ABEDC (AL). $P :: AB \cdot BH :: AL \cdot BM$. ergo $P = BM = F$. Q. E. F.

PROP. XXVI.

Si à parallelogrammo ABCD parallelogrammum AGFE ablatum sit, & simile toti, & similiter positum; communem cum eo habens angulum EAG, hoc circa eandem cum toto diametrum AC co. fiet.

Si negas AC esse communem diametrum, esto diameter AHQ secans EF in H. & ducatur HI parall. AE: Parallelogramma EI, DB^a similia sunt. ergo $AE \cdot EH :: AD \cdot DC :: AE \cdot EF$. proinde $EH = EF$. Q. E. A.

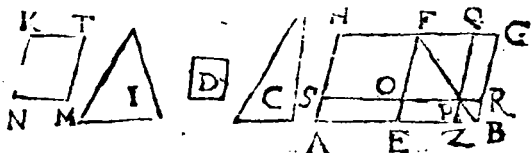
PROP. XXVII.

Omnium parallelogrammorum AD, AG secundum eandem rectam lineam AB applicatorum, deficientiumque figuris parallelogrammis CE, KI similibus, similiterq; po-

sitis, ei AD, quod à dimidia describitur, maximum est AD, quod ad dimidium est applicatum, simile existens defectui KI.

Nam quia $GE = GC$, addito communi KI, erit $KE = CI = AM$. add. commune G, erit $AG = Gnom. MBL$. sed $Gnom. MBL \sim CE (AD)$. ergo $AG \sim AD$. Q. E. D.

Ad datam rectam lineam AB, dato rectilineo C aequale parallelogrammum AP applicare deficiens figurâ parallelogrammâ ZR, quæ similis sit alteri parallelogrammo dato D. * Oportet autem datum rectilineum C, cui aequale AP applicandum est, non majus esse eo AF, quod ad dimidiam applicatur, similibus existentibus defectibus, & ejus AF quod ad dimidiam applicatur; & ejus D, cui simile deesse debet.

a 18. 6.

b sch. 45. 1.

c 25. 6.

Biseca AB in E. Super EB^a fac Pgr. EG. simile dato D. ^b sitque EG = C + I. ^c fac pgr. NT = I; & simile dato D, vel EG. duc diametrum FB. fac FO = KN; & FQ = KT. Per O, & Q duc parallelas SR, QZ. parallelogrammum AP est id quod queritur.

d constr. &

24. 6.

e constr.

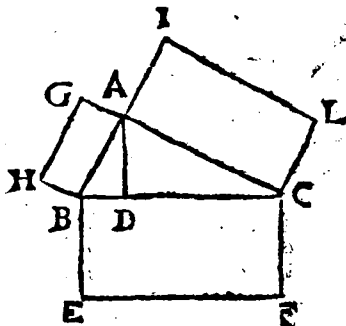
f 3. ax.

g 2. ax.

h 43. 1.

Nam parallelogramma D, EG, OQ, NT, ZR^d sunt similia inter se. Et Pgr. EG^e = NT + C^e = OQ + C; ^f quare C = Gnom. OBQ; ^g = AO + PG^h = AO + EP = AP, Q. E. F.

PROP. XXXI.

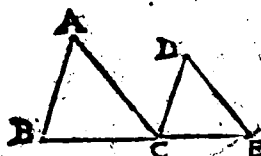
In rectangulis triangulis BAC, figura quævis BF à latere BC rectum angulum BAC sustentente, descripta, æqualis est figuris EG, AL, quæ priori illi BF similis, & similiter posita à lateribus BA, AC rectum angulum continentibus describuntur.

- Ab angulo recto BAC demitte perpendicularem AD. Quoniam CB. CA^a :: CA. DC.
 a Cor. 8. 6. b erit BF. AL :: CB. DC; inversæque AL. BF :: DC. CB. Item quia BC. BA^a :: BA. DB.
 b Cor. 20. 6. b erit BF. BG :: BC. DB; ac invertendo, BG. BF :: DB. BC. c ergo AL + BG. BF :: DC + DB. BC. d ergo AL + BG = BF. Q. E. D.
 e 24. 5. Vel sic. BG. BF^e :: BAq. BCq.^e & AL. BF :: f 24. 5. ACq. BCq. f ergo BG + AL. BF :: BAq. + g sch. 14. 5. ACq. BCq. g ergo cum BAq. + ACq.^h = BCq. h 47. 1. b erit BG + AL = BF. Q. E. D.

Coroll.

Ex hac propositione, addi possunt, & subtrahi figuræ quævis similes, eadem methodo, quâ quadrata adduntur & subtrahuntur, in schol. 47. 1.

PROP. XXXII.

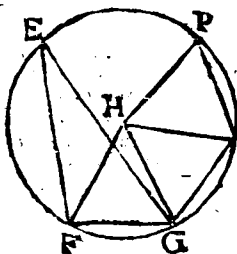
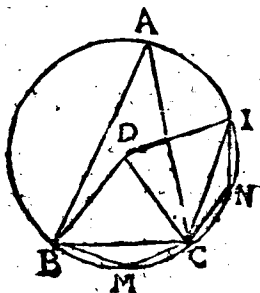

Si duo triangu-
la ABC, DCE, que
duo latera duobus
lateribus proportio-
nalia habemus (AB.
AC :: DC.DE),
secundum unum an-

gulum ACD composita fuerint, ita ut homologa
corum latera sint etiam parallela (AB ad DC,
& AC ad DE): tunc reliqua illorum triangu-
lorum latera BC, CE in rectam linem collocata
reperiuntur.

Nam ang. $A^a = ACD^a = D$; & AB. ^{a 29. 1.}
AC ^{b hyp.} :: DC. DE. ^{c 6. 6.} ergo ang. $E = DCE$. ergo
ang. $B + A^a = ACE$. sed ang. $B + A + ACB = 2$ ^{d 2. ax.}
Rect. ^{e 32. 1.} ergo ang. $ACE + ACB = 2$ Rect. ^{f 1. ax.} ergo
BCE est recta linea. Q. E. D. ^{g 14. 1.}

PROP. XXXIII.

In equalibus circulis DBCA, HFGP, anguli
BDC, FHG eandem habent rationem: cum peri-
pheriis BC, FG, quibus insistant 3 sive ad centra
(ut BDC, FHG), sive ad peripherias A, E
constitui insistant: insuper vero & sectores BDC,
FHG, quippe qui ad centra constant.

Duc rectas BC, FG. Accommoda CI=CB;
& GL=FG=LP; & junge DI, HL, HP.

a 28. 3.

b 27. 3.

Arcus BC¹=CI,² item arcus FG, GL, LP
æquantur, ^b ergò ang. BDC=CDI. ^b & ang.
FGH=GHL=LHP. Ergò arcus BI tam mul-
tiplex est arcus BC, quam ang. BDI anguli
BDC. pariterque æquemultiplex est arcus FP
arcus FG; atque ang. FHP anguli FHG. Ve-
rùm si arcus BI $\square, =, \rhd$ FP, ^c erit similiter
ang. BDI $\square, =, \rhd$ FHP. ergò arc. BC.FG^d ::
ang. BDC. FHG ^e :: BDC. FHG ^f :: A. E.
 $\frac{2}{2} \quad \frac{2}{2}$

c 27. 3.

d 6. def. 5.

e 15. 5.

f 20. 3.

Q. B. D.

g 27. 3.

h 14. 3.

k 4. r.

l 2. 22.

Rursum ang. BMC^s=CNI;^h atque idcirco
segm. BCM=CIN. ^h item triang. BDC=
CDI. ⁱ ergò sector BDCM=CDIN. Simili
ratione sectores FHG, GHL, LHP æquantur,
Quum igitur prout arcus BI $\square, =, \rhd$ FGP, ita
similiter sector BDI $\square, =, \rhd$ FHP. ^m erit sect.
BDC. FHG :: arc. BC. FG. Q. E. D.

m 6. def. 5.

Coroll.

11. 5.

Hinc 1. ut sector ad sectorem, sic angulus ad
angulum.

2. Ang. BDC in centro est ad 4 rectos, ut ar-
cus BC cui insistit ad totam circumferentiam.

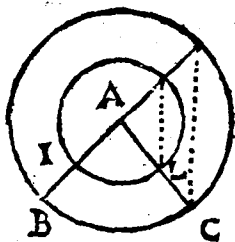
Nam ut ang. BDC ad rectum; sic arcus BC
ad quadrantem. ergò BDC est ad 4 Rectos, ut
arcus LC ad 4 quadrantes, id est ad totam cir-
cumferentiam. item ang. A. 2 Recti :: arc. BC.
periph.

Hinc 3. Inæqualium circularum arcus IL, PC,
qui æquales subtendunt angulos, siue ad centra, ut
IAL & BAC, siue ad peripheriam, sunt si-
miles.

Nam IL. periph. :: ang. IAL, (BAC.).
4. Recti. item arc. BC. periph :: ang. BAC.

4. Recti.

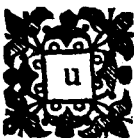
4. Rect. ergò IL. periph :: BC. periph. proinde arcus IL, & BC sunt similes. Unde

4. Due semidiametri AB, AC à concentricis peripheriis arcus auferunt similes IL, BC.

LIB. VII.

Definitiones.

- I. Nitas est, secundum quam unumquodq; eorum quæ sunt, unum dicitur.

II. Numerus autem est, ex unitatibus composita multitudo.

- III. Pars est numerus numeri, minor majoris, quum minor metitur majorem.

Omnis pars ab eo numero nomen sibi sumit, per quem ipsa numerum, cujus est pars, metitur; ut 4 dicitur tertia pars numeri 12; quia metitur 12 per 3.

- IV. Partes autem, cum non metitur.

Partes quæcunque nomen accipiunt à duobus illis numeris, per quos maxima communis duorum numerorum mensura utrumque eorum metitur. ut 10 dicitur $\frac{2}{3}$ numeri 12, eo quod maxima communis mensura, nempe 5, metitur 10 per 2, & 15. per 3.

- V. Multiplex verò major minoris, cum majorem metitur minor.

- VI. Par numerus est, qui bifariam dividitur.

- VII. Impar verò numerus, qui bifariam non dividitur, vel qui unitate differt à pari.

- VIII. Pariter par numerus est, quem par numerus metitur per numerum parem.

- IX. Pariter autem impar est, quem par numerus metitur per numerum imparem.

- X. Impariter verò impar numerus est; quem impar numerus metitur per numerum imparem.

- XI. Primus numerus est, quem sola unitas metitur.

- XII. Primi inter se numeri sunt, quos sola unitas, communis mensura metitur.

XIII. Com-

XIII. Compositus numerus est, quem numerus quispiam metitur.

XIV. Compositi autem inter se numeri sunt, quos numerus aliquis communis mensura metitur.

In hac definitione & precedenti unitas non est numerus.

XV. Numerus numerum multiplicare dicitur, cum toties compositus fuerit is, qui multiplicatur, quot sunt in ipso multiplicante unitates, & procreatus fuerit aliquis.

Hinc, in omni multiplicatione unitas est ad multiplicatorem ut multiplicatus ad productum.

Nota, quod saepe cum multiplicandi sunt quovis numeri, puta A in B, litterarum conjunctio productum denotat. Sic $AB = A \text{ in } B$. item $CDE = C \text{ in } D \text{ in } E$.

XVI. Cum autem duo numeri sese multiplicantes aliquem fecerint, qui factus erit, planus appellabitur. Qui vero numeri sese mutuò multiplicarint, latera illius dicentur. Sic $2 (C) \text{ in } 3 (D) = 6 = CD$, est numerus planus.

XVII. Cum verò tres numeri mutuò sese multiplicantes fecerint aliquem, qui procreatus erit, solidus appellabitur; qui autem numeri mutuò sese multiplicarint, latera illius dicentur. Sic, $2 (C) \text{ in } 3 (D) \text{ in } 5 (E) = 30 = CDE$ est numerus solidus.

XVIII. Quadratus numerus est, qui æqualiter æqualis, vel qui sub duobus æqualibus numeris continetur. Sit A latus quadrati; quadratus sic notatur, AA, vel Aq.

XIX. Cubus verò, qui æqualiter æqualis æqualiter, vel qui sub tribus æqualibus numeris continetur. Sit A latus cubi, cubus notatur sic, AAA, vel AC.

In hac definitione, & tribus precedentibus, unitas est numerus.

XX. Nu-

XX. Numeri proportionales sunt, cum primus secundi, & tertius quarti æquemultiplex est, vel eadem pars; vel deniq; cum pars primi secundum, & eadem pars tertii æquè metitur quartum, vel vice versâ. $A. B :: C. D.$ hoc est 3. 9 :: 5. 15.

XXI. Similes plani, & solidi numeri sunt, qui proportionalia habent latera.

Latera nempe non qualibet, sed quadam.

XXII. Perfectus numerus est, qui suis ipsis partibus est æqualis.

Ut 6. & 28. Numerus verò qui suis ipsis partibus minor est, abundans appellatur, qui verò major, diminutus. ut 12 est abundans, 15 est diminutus.

XXIII. Numerus numerum metiri dicitur per illum numerum, quem multiplicans, vel à quo multiplicatus, illum producit.

In divisione, unitas est ad quotientem, ut dividens ad divisum. Nota, quòd numerus alteri lineolâ interjectâ subscriptus divisionem denotat, Sic

$\frac{A}{B} = A \text{ divis. per } B.$ item $\frac{CA}{B} = C \text{ in } A \text{ divis. per } B.$

Termini, sive radices proportionis dicuntur duo numeri, quibus in eadem proportionem minores sumi nequeunt.

Postulata.

1. **P**ostuletur, cuilibet numero quotlibet sumi posse æquales, vel multiplices.
2. Quolibet numero sumi posse maiorem.
3. Additio, subtractio, multiplicatio, divisio, extractionesque radicum, seu laterum numerorum quadratorum, & cuborum conceduntur etiam, tanquam possibilia.

Axiomata.

1. **Q**uicquid convenit uni æqualium numerorum, convenit & reliquis æqualibus numeris.

2. Partes eidem parti, vel iisdem partibus eadem, sunt quoque inter se eadem.

3. Qui numeri æqualium numerorum, vel ejusdem, eadem partes fuerint, æquales inter se sunt.

4. Quorum idem numerus, vel æquales, eadem partes fuerint, æquales inter se sunt.

5. Unitas omnem numerum per unitates, quæ in ipso sunt, hoc est per ipsummet numerum metitur.

6. Omnis numerus seipsum metitur per unitatem.

7. Si numerus numerum multiplicans, aliquem produxerit, metietur multiplicans productum per multiplicatum, multiplicatus autem eandem per multiplicantem.

Hinc nullus numerus primus planus est aut solidus, quadratus, vel cubus.

8. Si numerus numerum metiatur, & ille per quem metitur, eundem metietur per eas, quæ in metiente sunt, unitates, hoc est per ipsum numerum metientem.

9. Si numerus numerum metiens, multiplicet eum, per quem metitur, vel ab eo multiplicetur, ipsum quem metitur, producit.

10. Numerus quocunque numeros metiens, compositum quoque ex ipsis metitur.

11. Numerus quemcunque numerum metiens, metitur quoque omnem numerum, quem ille metitur.

12. Numerus metiens totum, & ablatum, metitur & reliquum.

Prof. L.

$A \dots E \dots G \dots B \quad 8 \quad 5 \quad 3$
 $C \dots F \dots D \quad \frac{5}{2} \quad \frac{3}{2} \quad \frac{2}{3}$
 $H \dots$

*Si duobus numeris
 inequalibus proportionis
 (AB, CD) detra-
 hatur semper minor*

CD de majore AB (& reliquis EB de CD
 &c.) alternâ quidam detractiōe, neque reliquis
 unquam præcedentem melior, quod assumpta sit
 unitas G^o; qui principio propositi sunt numeri AB,
 CD primi inter se erunt.

Si negas, habeant AB, CD communem men-
suram, numerum H . Ergò H metiens CD ,

a 11. ex. 7. ² etiam A E metitur; proinde & reliquum EB;

b 12. ex. 7. ^a ergò & CF, atque ^b idcirco reliquum FD;

^a quare & ipsum **BG**; sed totum **EB** metiebatur;

^b ergò & reliquum GB metitur, numerus uni-

c. 9. ex. 1. tatem. Q. E. A.

PROP. II.

9	6		
A	E	B	15 9 6
6	3		
C	F ...	D	$\frac{2}{2} \quad \frac{1}{3} \quad \frac{1}{6}$
G ---			

*Quobus mem-
ris datis AB, CD
non primis inter se,
maximam eorum
communem mensu-
ram ED reperire.*

Detrahe minorem numerum CD ex majori AB , quoties potes. Si nihil relinquitur, ³ par est ipsum CD esse maximam communem mensuram. Si relinquitur aliquid EB , deme hunc ex CD ; & reliquum FD ex EB , & sic deinceps donec aliquis FD præcedentem EB metiatur. (nam ⁴ hoc fiet antequam ad unitatem perveniat) Erit FD maxima communis mensura.

Nam FD ^cmetitur EB , ^dideoque & CF ;
^eproinde & totum CD ; ^dergo ipsam AE ; atq;
 idcirco totum AB metitur. Liqueat igitur FD
 communem esse mensuram, Si maximam esse ne-

gas,

2 6. 4x. 7.

b 1. 7.

c con Ar.

d 11. 4x. 7.

€ 12.4x.7.

gas, sit major quæpiam G. ergò G metiens CD,
^a metitur AE, ^e & reliquum EB, ^d ipsūmq̃
 CF, ^e proinde & reliquum FD, ^g major mino- ^g *suppos.*
 rem. ^h Q. E. A. ^h 9. ax. 1.

Coroll.

Hinc, numerus metiens duos numeros, me-
 titur quoque maximam eorum communem men-
 suram.

PROP. III.

A 12 Tribus numeris datis A, B, C
 B 8 non primis inter se, maximam
 D 4 eorum communem mensuram E
 C 6 reperire.

 E .. 2 Inveni D maximam com-
 F --- munem mensuram duorū A, B.
 Si D metitur tertium C, liquet

D maximam esse trium communem mensuram.
 Si D non metitur C, erunt saltem D, & C com-
 positi inter se, ex coroll. præcedentis. Sit igitur
 ipsorum D, & C maxima communis men-
 sura E. erit E is, quem quæris.

Nam E ^a metitur C, & D; ^a ac D ipsos A, & ^a *constr.*
 B metitur; ^b ergò E metitur singulos A, B, C; ^b 11. ax. 7.
 nec major aliquis (F) eos metietur; nam si hoc
 affirmas, ^c ergò F metiens A, & B, eorum ma- ^c *cor. 1. 7.*
 ximam communem mensuram D metitur: Eo-
 dem modo, F metiens D, & C, ^e eorum maxi-
 mam communem mensuram E, ^d major mi- ^d *suppos.*
 norem, metitur. ^e Q. E. A. ^c 9. ax. 1.

Coroll.

Hinc, numerus metiens tres numeros, maxi-
 mam quoque eorum communem mensuram me-
 titur.

PROP. IV.

A 6 Omnis numerus A, omnis
 B 7 numeri B, minor majoris, aut
 B 18 pars est, aut partes.
 B 9. Si A, & B primi sint
 inter se, ^a erit A tot par-
 tes numeri B, quot sunt in A unitates. (ut
 6 = $\frac{2}{3}$ 7.) Sin A metiatur B, ^b liqueat A esse par-
 tem ipsius B. (ut 6 = $\frac{1}{3}$ 18.) denique si A, &
 B aliter compositi inter se fuerint, ^c maxima
 communis mensura determinabit, quot partes A
 conficiat ipsius B; ut 6 = $\frac{2}{3}$ 9.

a 4. def. 7.

b 3. def. 7.

c 4. def. 7.

PROP. V.

A 6 D 4
 6 6 4 4
 B G C 12. E H F 8

Si numerus A numeri BC pars fuerit, & alter
 D alterius EF eadem pars; & simul utroque
 (A+D) utriusque simul (BC+EF) eadem
 pars erit, quæ unius A unius BC.

Nam si BC in suas partes BG, GC ipsi A
 æquales; atque EF in suas partes FH, HF ipsi
 D æquales resolvantur; ^a erit numerus partium
 in BC æqualis numero partium in EF. Quoniam
 igitur A+D ^b = G+EH = GC+HF, erit
 A+D toties in BC+EF, quoties A in BC.
 Q. E. D.

a hyp.

b const.

c 2. ax. I.

c 2. ax. I.

Vel sic brevius. Sit $a = \frac{x}{2}$ & $b = \frac{y}{2}$. ^c ergo

$a+b = \frac{x}{2} + \frac{y}{2} = \frac{x+y}{2}$. Q. E. D.

PROP. VI.

$\begin{matrix} 3 & 3 \\ A & G \end{matrix} \dots \begin{matrix} 6 \\ B \end{matrix}$ $\begin{matrix} 4 & 4 \\ D & H \end{matrix} \dots \begin{matrix} 8 \\ E \end{matrix}$ Si nu-
C 9 F 12 merus AB
partes fuerit; & alter DE alterius F eadem partes
& simul uterq; (AB+DE) utriusq; simul (C+F)
eadem partes erit, quæ unus AB unius C.

Divide AB in suas partes AG, GB; &
DE in suas DH, HE. Partium in utroque
AB, DE æqualis est multitudo, ex hypoth.
Quum igitur AG^a sit eadem pars numeri C, a hyp.
quæ DH numeri F, b erit AG+DH eadem b 5. 7.
pars compositi C+F, quæ unus AG unius C.
Eodem modo GB+HE eadem pars est ejus-
dem C+F, quæ unus GB unius C; c ergò c 2. ax. 7.
AB+DE eadem partes est ipsius C+F, quæ
AB ipsius C. Q. E. D.

Vel sic. Sit $a = \frac{2}{3}x$. & $b = \frac{2}{3}y$. d ergò $a+b = a$ 2. ax. 1.
 $\frac{2}{3}x + \frac{2}{3}y = \frac{2}{3}y + x$. Q. E. D.

PROP. VII.

$\begin{matrix} 5 & 3 \\ A & E \end{matrix} \dots \begin{matrix} 8 \\ B \end{matrix}$ Si numerus
6 10 6 AB numeri
G C F D 16 C pars fue-
rit, qualis ab-
latus AE ab-
lati CF; & reliquæ EB reliqui FD eadem partes
erit, qualis totus AB totius CD.

^a Sit EB eadem pars numeri GC, quæ AB a 1. post. 7.
ipsius CD, vel AE ipsius CF. b ergò AE + EB b 5. 7.
eadem est pars ipsius CF + GC, quæ AE ipsius
CF, vel AB ipsius CD. c ergò GF = CD au- c 6. ax. 1.
fer communem CF, d manet GC = F. e ergò d 3. ax. 1.
EB eadem est pars reliqui FD (GC) quæ totus c 2. ax. 7.
AB totius CB. Q. E. D.

Vel sic. Sit $a + b = x$; & $c + d = y$; atque
tam $x = 3y$; quam $a = 3c$; dico $b = 3d$. Nam
 $3c + 3d = 3y = x = a + b$. aufer utrinq; f 1. 2.
 $3c = a$ & b remanet $3d = b$. g hyp.
Q. E. D.

PROP. VIII.

$$\begin{array}{ccccccc} & 6 & & 2 & & 4 & & 2 & & 2 \\ A & \dots\dots & H & \dots & G & \dots & E & \dots & L & \dots & B & 16 \\ & & & 18 & & & & 6 & & & & \\ C & \dots\dots\dots & & & & & F & \dots\dots & & & D & 24 \end{array}$$

Si numerus AB numeri CD partes fuerit, quales ablati AE ablati CF; & reliquus EB reliqui FD eadem partes erit, quales totus AB totius CD.

Seca AB in AG, GB partes numeri CD; item AE in AH, HE partes numeri CF; & summe GL = AH = HE; ^a quare HG = EL. & quia ^b AG = GB, ^c etiam HG = LB. Cum igitur totus AG eadem sit pars totius CD, quæ ablati AH ablati CF; ^d erit reliquus HG, vel EL eadem etiam pars reliqui FD, quæ AG ipsius CD. Eodem pacto, quia GB eadem pars est totius CD, quæ HE, vel GL ipsius CF, ^d erit reliquus LB eadem pars reliqui FD, quæ GB totius CD; ergo EL + LB (EB) eadem est partes reliqui FD, quæ totus AB totius CD. Q. E. D.

Vel sic facilius. Sit $a + b = x$. & $c + d = y$. Item tam $y = \frac{2}{3}x$; quàm $c = \frac{2}{3}a$; vel ^e quod idem est, $3y = 2x$; & $3c = 2a$. Dico $d = \frac{2}{3}b$. Nam $3c + 3d = 3y = 2x = 2a + 2b$. Ergo $3c + 3d = 2a + 2b$. aufer utrinque $3c = 2a$; & ^k manet $3d = 2b$. ^l ergo $d = \frac{2}{3}b$. Q. E. D.

PROP. IX.

$$\begin{array}{ccccccc} & & A & \dots & 4 & & \\ & 4 & & 4 & & & \\ B & \dots & G & \dots & C & 8 & \\ & & & 5 & D & \dots & 5 \\ E & \dots & H & \dots & F & 10 & \end{array}$$

Si numerus A numeri BC pars fuerit, & alter D alterius EF eadem pars, & vicissim quæ pars est, aut partes primus A tertius D, eadem pars erit, vel eadem partes & secundus BC quarti EF.

Poni-

h 3. ax. 1.

a 3. ax. 1.

b 1. hyp.

c 3. ax. 1.

d 7. 7.

e 9. ax. 7.

f 1. 2.

g 1. ax. 1.

h hyp.

k 3. ax. 1.

l 8. ax. 7.

Ponitur $A \supset D$. Sint igitur BG , GC , & EH , HF partes numerorum BC , EF , hæ ipsi A , illæ ipsi D pares. Utrinque multitudo partium æqualis ponitur. Liquet verò BG eandem esse partem, aut easdem partes ipsius EH , quæ GC ipsius HF ; quare BC ($BG + GC$) ipsius EF ($EH + HF$) eadem pars est aut partes; quæ unus BG (A) unius EH (D) $Q. E. D.$

Vel sic; Sit $a = \frac{b}{3}$ & $c = \frac{d}{3}$. dico $\frac{c}{a} = \frac{d}{b}$ a 1. ax. 7.

$$\frac{c}{a} = \frac{d}{b} \text{ Nam } c = \frac{1}{3}d \text{ } \frac{1}{a} = \frac{1}{3b} \text{ } \frac{1}{a} = \frac{1}{3b} \text{ } \frac{1}{a} = \frac{1}{3b} \text{ } \frac{1}{a} = \frac{1}{3b}$$

PROP. X.

$A .. G .. B 4$

$C 6$

$5 \quad 5$

$D H E 10$

$F 15$

Si numerus AB numeri C partes fuerit, & alter DE alterius F eadem partes: Et vicissim quæ partes est primus AB tertii DE, aut pars: Eadem partes erit &

secundus C quarti F, aut pars.

Ponitur $AB \supset DE$, & $C \supset F$. Sint AG , GB , & DH , HE partes numerorum C , & F , tot nempe in AB , quot in DE . Constat AG ipsius C eandem esse partem, quæ DH ipsius F . quare vicissim AG ipsius DH , pariterque GB ipsius HE , & proinde conjunctim AB ipsius DE eadem pars erit, aut partes, quæ C ipsius F . $Q. E. D.$

Applicare potes secundam præcedentis demonstrationem etiam huic.

PROP. XI.

$4 \quad 3$
 $A B .. B 7$

$8 \quad 6$

$C F D 14$

Si fuerit, ut totus AB ad totum CD, ita ablatum AE ad ablatam CF; & reliquus EB ad reliquum

$O 3$

FD

FD erit, ut totus AB ad totum CD.

- a 4. 7. Sit primò AB $\supset$ CD, ^a ergò AB vel pars
 b 10. def. est, vel partes numeri CD; ^b eademque pars est,
 c 7, vel 8. 7. vel partes ipse AE ipsius CF; ^c ergò reliquus EB
 reliqui FD eadem pars est, aut partes, quæ totus
 AB totius CD. ^b ergò AB. CD :: EB. FD.
 Sin fuerit AB $\sqsubset$ CD; eodem modo erit juxta
 modò ostensa, CD. AB :: FD. EB. ergò in-
 vertendo AB. CD :: EB. FD.

PROP. XII.

A, 4. C, 2. E, 3. Si sit quocunq; nu-
 B, 8. D, 4. F, 6. meri proportionales (A.
 *B :: C. D :: E. F) e-
 rit quemadmodum unus antecedentium A ad unum
 consequentium B, ità omnes antecedentes (A +
 C + E) ad omnes consequentes (B + D + F).

- Sint primò, A, C, E minores, quàm B, D, F.
 a 10. def. 7. ergò (propter easdem rationes) ^a erit A eadem
 b 5, & 6. 7. pars aut partes ipsius B, quæ C ipsius D, ^b ergò
 conjunctim A + C eadem erit pars aut partes
 ipsius B + D; quæ unus A unius B. Similiter
 A + C + E eadem pars est, aut partes ipsius
 c 20. def. 7. B + D + F, quæ A ipsius B. ^c ergò A + C +
 E. B + D + F :: A. B. Q. E. D. Sin A, C, E,
 ipsis B, D, F majores ponantur, idem ostende-
 tur invertendo.

PROP. XIII.

Si quatuor numeri proporti-
 onales sint (A. B :: C. D.
 A, 3. C, 4. B, 5. D, 12. & vicissim proportionales e-
 runt (A. C :: B. D.)

- Sint primò A, & C ipsis B, & D minores.
 a 20. def. 7. atque A $\supset$ C. Ob eandem proportionem, ^a erit
 b 9. & 10. 7. A eadem pars, aut partes ipsius B, quæ C ipsius
 D, ^b ergò vicissim A ipsius C eadem pars est, aut
 partes, quæ B ipsius D. ergò A. C :: B. D. Sin

A $\sqsubset$

$A \sqsubset C$; atque A , & C majores statuantur, quam B , & D , eadem res erit, proportionem invertendo.

PROP. XIV.

A , 9. D , 6. Si sint quotcumque numeri
 B , 6. E , 4. A, B, C , & alii totidem D, E, F
 C , 3. F , 2. illis æquales multitudine, qui bipi
 sumantur, & in eadem ratione
 ($A. B :: D. E$. & $B. C :: E. F$) etiam ex æ-
 qualitate in eadem ratione erunt. ($A. C :: D. F$).
 Nam quia $A. B :: D. E$,^a erit vicissim, $A. D :: B. E$.^a 13. 7.
 $B. E :: C. F$.^a ergo iterum permutando
 $A. C :: D. F$. Q. E. D.

PROP. XV.

D .. Si unitas numerum quem-
 $B \dots 3. E \dots 6$. piam B metiatur, æque autem
 alter numerus D alterum
 quendam numerum E metiatur, & vicissim æque
 unitas tertium numerum D metiatur, & secundus B
 quantum E .

Nam quia 1 est eadem pars ipsius B , quæ D
 ipsius E ,^a erit vicissim 1 eadem pars ipsius D ,^a 9. 7.
 quæ B ipsius E . Q. E. D.

PROP. XVI.

Si duo numeri A, B sese
 B , 4. A , 3. mutuo multiplicantes fece-
 A , 3. B , 4. rint aliquos AB, BA , geni-
 AB , 12. BA , 12. ti ex ipsis AB, BA æquales
 inter se erunt.

Nam quia $AB = A$ in B ,^a erit 1 in A toti-^a 15. def. 7.
 es quoties B in AB .^b ergo vicissim 1 in B toties ^b 15. 7.
 erit, quoties A in AB . atqui quoniam $BA = B$ in A ,^c erit 1 in B toties, quoties A in BA . er-
 go quoties 1 in AB , toties 1 in BA ; & pro-
 inde $AB = BA$. Q. E. D.

PROP. XVII.

A, 3. Si numerus A duos nu-
 B, 2. C. 4. meros B, C multiplicans se-
 AB, 6. AC, 12. cerit aliquos AB, AC; ge-
 niti ex ipsis eandem ratio-
 nem habebunt, quam multiplicati. (AB. AC ::
 B. C.)

- a 15. def. 7. Nam quia $AB = A$ in B, 2 erit 1 toties, in
 A, quoties B in AB. 2 item quia $AC = A$ in C.
 b 20. def. 7. erit 1 toties in A, quoties C in AC. ergo quo-
 ties B in AB, toties C in AC. quare B. AB ::
 c 13. 7. C. AC. 2 ergo vicissim, B. C :: AB. AC.
 Q. E. D.

PROP. XVIII.

C, 5. C, 5. Si duo numeri A, B,
 A, 3. B, 9. numerum quempiam C
 AC, 15. BC, 45. multiplicantes fecerint a-
 liquos AC, BC; geniti
 ex ipsis eandem rationem habebunt, quam multipli-
 cantes. (A. B :: AC. BC.)

- a 16. 7. Nam $AC^2 = CA$; & $EC^2 = CB$; sic idem
 C multiplicans A, & B producit AC, & BC.
 b 17. 7. ergo A. B :: AC. BC. Q. E. D.

Schol.

Ex his pendet modus vulgaris reducendi fra-
 ctiones $(\frac{1}{3}, \frac{2}{9})$ ad eandem denominationem.
 Nam duc 9 tam in 3, quam in 5, proveniunt
 $\frac{2}{3} = \frac{2}{3}$ quoniam ex his, 3. 5 :: 27. 45. item
 duc 5 in 7, & 9, prodeunt $\frac{1}{2} = \frac{7}{9}$. quia 7. 9 ::
 35. 45.

PROP. XIX.

A, 4. B, 6. C, 8. D, 12. Si quatuor nu-
 A D, 48. BC, 48. meri proportiona-
 les fuerint, (A B ::
 C. D) 3, qui ex primo & quarto fit numerus AD,
 aequalis est ei, qui ex secundo & tertio fit, numero
 BC.

BC. Et si qui ex primo & quarto fit numerus AD, æqualis sit ei, qui ex secundo & tertio fit, numero BC, ipsi quatuor numeri proportionales erunt. (A. B :: C. D.)

1. Hyp. Nam A C. AD^a :: C. D^b :: A. b hyp.
B^c :: AC. BC. d ergò AD = BC. Q. E. D. c 17. 7.
2. Hyp. Quoniam^e AD = BC, erit AC. c 18. 7.
AD^f :: AC. BC. Sed AC. AD^g :: C. D. & f 9. 5.
AC. BC^h :: A. B. k ergò C. D :: A. B. Q. E. D. g 17. 7. f
h 18. 7. k 11. 5.

PROP. XX.

A. B. C. Si tres numeri proportionales fuerint A. B :: B. C.)
4. 6. 9. qui sub extremis continetur
AC, 36. BB, 36. (AC), æqualis est ei, qui
D, 6. à medio efficitur (BB). Et si
qui sub extremis continetur (AC) æqualis fuerit ei
(Bq), qui sub medio, ipsi tres numeri proportionales erunt ($\frac{A}{B} :: \frac{B}{C}$).

1. Hyp. Nam sume D = B. a ergò A. B :: b r. ar. 7.
D (B). C. b quare AC = BD, a vel LB. b 19. 7.
Q. E. D.
2. Hyp. Quia AC^c = BD, d erit A. B :: D^e d hyp.
(B). C. Q. E. D. d 19. 7.

PROP. XXI.

A ... G. B 5. E 10. Numeri AB,
C .. H. D 3. F 6. CD minimi omnium eandem cum
eis rationem habentium (E, F) metiuntur æque numeros E, F eandem cum eis rationem habentes, major quidem AB majorem E, minor verò CD minorem F.

Nam AB. CD^a :: E. F. b ergò vicissim a hyp.
AB. E :: CD. F. c ergò AB eadem pars est, b 13. 7.
vel partes ipsius E, quæ CD ipsius F. Non partes, nam si ita, sint AG, GB partes numeri E;
& CH, HD partes numeri F. c 20. def. 7.
ergò AG. E :: CH.

d 13. 7.
c b) 7.

CH. F; & permutando AG. CH^d :: E. F^c ::
AB. CD. ergò AB, CD non sunt minimi in
sua ratione, contra hypoth. ergò, &c.

PROP. XXII.

A, 4. D, 12. Si fuerint tres numeri A, B,
B, 3. E, 8. C; & alii ipsis multitudine æ-
C, 2. F, 6. quales D, E, F; qui bene su-
mantur, & in eadem ratione;
fuerit autem perturbata eorum proportio (A.B :: E.F
& B.C :: D.E); etiam ex æqualitate in eadem ratio-
ne erunt (A.C :: D.F.)

a b) 7.
b 19. 7.
c 1. ax. 1.
d 19. 7.

Nam quia A. B^a :: E. F, erit AF = BE; &
quia B. C ::^a D. E, ^b erit BE = CD. ^c ergò
AF = CD. ^d quare A. C :: D. F. Q. E. D.

PROP. XXIII.

A, 9. B, 4. Primi inter se numeri A, B;
C ---- D ---- minimi sunt omnium eandem
E -- cum eis rationem habentium.

Si fieri potest, sint C, & D
minores, quàm A, & B, atque in eadem ratio-
ne. ^a ergò C metitur A & quæ, ac D metitur B,
putà per eundem numerum E: quoties igitur
^b 1 in E, ^b toties erit C in A. ^c quare vicissim quo-
^c 1 in C toties E in A. simili di. cursu quoties
1 in D, toties E in B. ergò E utrumque A, & B
metitur; qui proinde inter se primi non sunt.
contra Hypoth.

a 21. 7.

b 23. def. 7.

c 25. 7.

PROP. XXIV.

A, 9. B, 4. Numeri A, B, minimi omni-
C ---- am eandem cum eis rationem
D ---- E -- habentium, primi inter se sunt.

Si fieri potest habeant A,
& B communem mensuram C; is metitur A
per D, & B per E; ^a ergò CD = A, ^b & CE = B.
^b quare

a 9. ax. 7.

b 27. 7.

^b quare $A. B :: D. E$. Sed $D, \& E$ minores sunt, ^b 17. 7.
quàm $A, \& B$, utpote eorum partes. Ergò $A,$
 $\& B$ non sunt minimi in sua ratione, contra
hypoth.

PROP. XXV.

*Si duo numeri A, B primi inter
se fuerint, qui unum eorum A
 C 3. D - metitur numerus C , ad reliquum
 B primus erit.*

Nam si affirmes aliquem D numeros $B, \& C$
metiri, ^a ergò D metiens C , metitur A . ergò ^a 11. ax. 7.
 $A \& B$ non sunt primi inter se, contra Hypoth.

PROP. XXVI.

$A, 5.$ $C, 8.$ *Si duo numeri A, B ad
 $B, 3.$ quempiam C primi fuerint,
 $AB, 15.$ E - - - - - etiam ex illis genitus AB
 F - - - - - ad eundem C primus erit.*

Si fieri potest, sit ipso-
rum $AB, \& C$ communis mensura, numerus E .

sitque $\frac{AB}{E} = F$; ^a ergò $AB = EF$; ^b quare E . ^a 9. ax. 7.
^b 19. 7.

$A :: B. F$ Quia verò A primus est ad C quem
 E metitur, ^c erunt $E \& A$ primi inter se, ^d ade- ^c 25. 7.
oque in sua proportionem minimi, ^e proinde x . ^d 23. 7.
que metiuntur, $B, \& F$; nempe E ipsum $B, \& A$ ^e 21. 7.
ipsum F . Quum igitur E utrumque B, C . me-
tiatur, non erunt illi primi inter se, contra
Hypoth.

PROP. XXVII.

$A, 4.$ $B, 5.$ *Si duo numeri, A, B , primi
 $Aq, 16.$ inter se fuerint, etiam ex uno co-
 $D, 4.$ rum genitus (Aq) ad reliquum
 B primus erit.*

Sume $D = A$; ergò ^a singuli $D, \& A$ primi ^a 1. ax. 7.
sunt ad B , ^b quare AD , vel Aq . ad B primus est. ^b 26. 7.
 $Q. E. D.$

PROP.

PROP. XXVIII.

A, 5. C, 4. Si duo numeri A, B ad
 B, 3. D, 2. duos numeros C, D, u-
 terque ad utrumque primi
 AB, 15. CD 8. fuerint, & qui ex eis gi-
 gnentur AB, CD, primi inter se erunt.

- a 26. 7. Nam quia A & B ad C primi sunt, ^a erit AB
 ad C primus. Eâdem ratione erit AB ad D
 primus. ^b ergo AB ad CD primus est. Q. E. D.

PROP. XXIX.

A, 3. B, 2. Si duo numeri A, B primi
 Aq, 9. Bq, 4. inter se fuerint, & multipli-
 Ac, 27. Ec, 8. catis uterque seipsum fecerit a-
 liquem (Aq, & Bq); & ge-
 niti ex ipsis (Aq, Bq) primi inter se erunt; & si
 qui in principio A, B genitos ipsos Aq, Bq multipli-
 cantes fecerint aliquos (Ac, Bc); & hi primi inter se
 erunt: & semper circa extremos hoc eveniet.

- a 27. 7. Nam quia A primus est ad B, ^a erit Aq ad B
 primus. & quia Aq primus ad B, ^a erit Aq ad
 Bq primus. Rursus quia tam A ad B, & Bq;
 b 28. 7. quàm Aq ad eisdem B, & Bq primi sunt, ^b erit
 A x Aq, id est Ac, ad B x Bq, id est Bc, pri-
 mus. Et sic porro de reliquis.

PROP. XXX.

8 5 Si duo numeri
 A B C 13. D ---- AB, BC primi
 inter se fuerint,
 etiam uterque simul (AC) ad quemlibet illorum
 AB, BC primus erit. Et si uterque simul AC ad
 unum aliquem illorum AB primus fuerit, etiam qui
 in principio numeri AB, BC primi inter se erunt.

1. Hyp. Nam si AC, AB compositos velis,
 a 12. ex. 7. sit D communis mensura. ^a Is metietur reli-
 quum BC. ergo AB, BC non sunt primi inter
 se, contra Hypoth.

2. Hyp.

2. Hyp. Positis AC, AB inter se primis, vis D ipsorum AB, BC communem esse mensuram.
^b Is igitur totum AC metitur. quare AC, AB ^b 10. ax. 7. non sunt primi inter se, contra Hypoth.

Coroll.

Hinc numerus, qui ex duobus compositus, ad unum illorum primus est, ad reliquum quoque primus est.

PROP. XXXI.

Omnis primus numerus A ad omnem A 5, B, 8. numerum B, quem non metitur, primus est.

Nam si communis aliqua mensura metiatur utramque A, B; ^a non erit A primus numerus, a 11. def. 7. contra Hypoth.

PROP. XXXII.

A, 4. D, 3. Si duo numeri AB, se mutuò multiplicantes fecerint aliquem AB; genitum autem ex ipsis AB metiatur aliquis primus numerus D, is etiam unum eorum, qui à principio, A, vel B metiatur.

Pone numerum D non metiri A; sit verò $\frac{AB}{D} = E$. ^a ergò $AD = DE$. ^b quare D. A :: a 9. ax. 7. B. E. ^c est verò D ad A primus. ^d ergò D, & ^b 19. 7. A minimi sunt in suâ ratione; ^e proinde D metitur B, æquè ac A metitur E. liquet igitur propositum. ^c hyp. & 31. 7. ^d 23. 7. ^e 21. 7.

PROP. XXXIII.

A, 12. Omnem compositum numerum A, ali-
 B, 2. quis primus numerus B metitur.

Unus vel plures numeri ^a metiantur A, quorum minimus sit B. is primus erit. a 13. def. 7.

- a 13. def. 7. nam si dicetur compositus, ^a eum minor aliquis
 b 11. ax. 7. metietur, ^b qui proinde ipsum A metietur. quare
 B non est minimus eorum, qui A metiuntur;
 contra Hypoth.

PROP. XXXIV.

*Omnis numerus A aut primus est, aut
 A, 9. cum aliquis primus metitur.*

- Nam A necessario vel primus est,
 vel compositus. Si primus hoc est quod asseri-
 mus. Si compositus, ^a ergo eum aliquis primus
 a 33. 7. metitur. Q. E. D.

PROP. XXXV.

A, 6. B, 4. C, 8. H -- I -- K ----
 D, 2. L ---
 E, 3. F, 2. G, 4.

*Numeris datis quocunque A, B, C reperire mini-
 mos omnium E, F, G eandem rationem cum eis ha-
 bentium.*

- Si A, B, C primi sunt inter se, ipsi in sua ra-
 a 23. 7. tione minimi ^a erunt. Si compositi sint, ^b est
 b 3. 7. eorum maxima communis mensura D, qui ipsos
 metiatur per E, F, G. Hi minimi erunt in ra-
 tione A, B, C.

- Nam D ductus in E, F, G ^c producit ABC,
 d 17. 7. ^d ergo hi & illi in eadem sunt ratione. Jam puta
 c 21. 7. alios H, I, K minimos esse in eadem; ^e qui pro-
 pterea æque metientur A, B, C, nempe per nu-
 f 9. ax. 7. merum L. ^f ergo L in H, I, K ipsos A, B, C
 g 1. ax. 8. procreabit. ^g ergo ED = A = HL. ^h unde E.
 h 19. 7. H :: L. D. Sed E ^k $\nsubseteq$ H; ⁱ ergo L $\nsubseteq$ D. ergo
 k suppos. D non est maxima communis mensura ipsorum
 l 20. def. 7. A, B, C; contra Hypoth.

Coroll.

Hinc maxima communis mensura quolibet
 numerorum

numerorum metitur ipsos per numeros, qui minimi sunt omnium eandem rationem cum ipsis habentium. Ex quo patet methodus vulgaris reducendi fractiones ad minimos terminos.

PROP. XXXVI.

Duobus numeris datis A, B; reperire quem illi minimum metiuntur, numerum.

A, 5. B, 4. 1. *Cas.* Si A, & B primi
AB, 20. sint inter se, est AB quæsitus.
D----- Nam liquet A, & B metiri
E---F--- AB. Si fieri potest, metian-
tur A & B aliquem D $\supset$ AB;

puta per E, & F. ^a ergò AE = D = BF. ^b quare ^a 9. ax. 7.
A. B :: F. E. Quia verò A, & B ^c primi sunt ^c 1. ax. 1.
inter se, ^d adeoque in sua ratione minimi, ^e æquè ^b 19. 7.
metientur A ipsum F, ac B ipsum E. Atqui ^c hyp.
B. E ^f :: AB. AE (D). ^g ergò AB etiam me- ^d 23. 7.
tietur D, seipso minorem. Q. E. A. ^e 21. 7.
^f 17. 7.
^g 20. def. 7a

A, 6. B, 4. F----- 2. *Cas.* Sin
C, 3. D, 2. G---H--- A, & B inter se
AD, 12 compositi fue-
rint, ^h reperian-

tur C, & D minimi in eadem ratione. ^k ergò ^h 35. 7.
AD = BC. Erit AD, vel BC quæsitus. ^k 19. 7.

Nam ^l liquet B, & A ipsum AD, vel BC ^l 7. ax. 7.
metiri. Puta A, & B metiri F $\supset$ AD, nempe
A per G, & B per H. ^m ergò AG = F = BH. ^m 9. ax. 7.
ⁿ unde A. B :: H. G ⁿ 19. 7.
:: C. D. ^o proinde æquè ^o constr.
metitur C ipsum H, ac D ipsum G. atqui D. G
^p 21. 7.
^q 17. 7.
^r 20. def. 7a
^q 17. 7.
^r 20. def. 7a

Coroll.

Hinc, si duo numeri multiplicent minimos eandem rationem habentes, major minorem, & minor majorem, producetur numerus minimus, quem illi metiuntur.

PROP. XXXVII.

A, 2. B, 3.

E, 6.

C ---- F --- D

Si duo numeri A, B numerum quempiam CD metiantur; etiam minimus E, quem illi metiuntur, eundem CD metietur.

Si negas, aufer E ex CD, quoties fieri potest, & relinquatur FD $\neg$ E. quum igitur A & B^a metiantur E, ^b & E ipsum CF, ^c etiam A, & B metiuntur CF; ^a metiuntur autem totum CD; ^d ergo etiam reliquum FD metiuntur. ergo E non est minimus, quem A, & B metiuntur, contra hyp.

^a hyp.^b conftr.^c 11. ax. 7.^d 12. ax. 7.

PROP. XXXVIII.

A, 3, B, 4, C, 6.

D, 12.

Tribus numeris datis A, B, C reperire minimum, quem illi metiuntur.

* 36. 7.

^a Reperi D minimum, quem duo A, & B metiuntur, quem si tertius C metiatur, patet D esse quæsitum. Quod si C non metiatur D, sit E minimus, quem C, & D metiuntur. Erit E requisitus.

A, 2. B, 3. C, 4.

D, 6. E, 12.

F ---

Nam singulos A, B, C metiri E constat ex 11. ax.

7. Quod verò nullum alium F minorem metiuntur,

b 37. 7.

facile offenditur. Nam si affirmas, ^b ergo D metitur F; ^b proinde E eundem F metitur, major minorem, Quod est absurdum.

Coroll.

Hinc, si tres numeri numerum quempiam metiantur, etiam minimus, quem illi metiuntur, eundem metietur.

PROP.

PROP. XXXIX.

A, 12. Si numerum A quispiam numerus
B, 4, C, 3. B metiatur, ille A quem B meti-
tur, partem habebit C, à metiente B
denominatam.

Nam quia $A^a = C^b$, erit $A = BC$. ergò. a hyp.
b 9. ax. 7.

$\frac{A}{C} = B$. Q.E.D.

PROP. XL.

A, 15. Si numerus A partem habuerit
B, 3. C, 5. quamlibet B, metietur illum nume-
rus C, à quo ipsa pars B denomi-
natur.

Nam quia $BC^a = A^b$, erit $A = B$. Q.E.D. a hyp.
b 9. ax. 7.

PROP. XLI.

$\frac{1}{2}$ G, 12. Numerum reperire G, qui mini-
 $\frac{1}{3}$ H - - mus cum sit, habeat datas partes,
 $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{1}{4}$.

^a Inveniatur G minimus, quem denominato-
res 2, 3, 4 metiuntur. ^b Liqueat G habere partes, a 38. 7.
 $\frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{1}{4}$. Si fieri potest H $\rightarrow$ G habeat easdem b 39. 7.
partes; ergò 2, 3, 4 metiuntur H, & proinde c 40. 7.
G non est minimus, quem 2, 3, 4 metiuntur.
contra contr.

LIB. VIII.

PROP. I.

A, 8. B, 12. C, 18. D, 27.

E - F -- G --- H ----

I fuerint quotcunque numeri deinceps proportionales A, B, C, D extremi verò ipsorum A, D primi inter se fuerint, ipsi A, B, C, D minimi sunt omnium eandem cum eis rationem habentium.

Nam, si fieri potest, sint alii totidem E, F, G, H minores in illa ratione. ^a ergò ex æquali A.D. : : E. H. ergò A, & D primi numeri, ^b adeoque in sua ratione minimi ^c æquè metiuntur E, & H seipsis minores. Q. E. A.

a 14. 7.

b 23. 7.

c 21. 7.

PROP. II.

I.

A, 2. B, 3.

Aq, 4. AB, 6. Bq, 9.

Ac, 8. AqB, 12. ABq, 18. Bc, 27.

Numeros reperire deinceps proportionales minimos, quotcunque jusserit quispiam, in data ratione A ad B.

Sint A, & B minimi in data ratione. Erunt Aq, AB, Bq tres minimi deinceps in ratione A ad B.

a 17. 7.

b 24. 7.

c 29. 7.

d 1. 8.

Nam AA. AB^a : : A. B^a : : AB. BB. item quia A, & B^b primi sunt inter se, ^c erunt Aq, Bq inter se primi; ^d proinde Aq, AB, Bq sunt ÷ minimi in ratione A ad B.

Dico porro, Ac, AqB, ABq, Bc in ratione A ad B quatuor esse minimos. Nam AqA, AqB^e : : A.B^e : : ABA (AqB) ABB. ^e atq; A.B : : ABq. BBq. (Bc) Quum igitur Ac, & Bc

e 17. 7.

& Bc ϵ inter se primi sint, & erunt Ac, AqB, ϵ 29. 7.
 ABq, Bc quatuor $\div$ minimi in ratione A ad B.
 Eodem modo quorvis proportionales investiga- g 1. 8.
 bis. Q. E. F.

Coroll.

1. Hinc, si tres numeri minimi sunt proporti-
 onales, extremi quadrati erunt; si quatuor,
 cubi.

2. Extremi quocunque proportionales per
 hanc propof. inventi in data ratione minimi, in-
 ter se primi sunt.

3. Duo numeri, minimi in data ratione, me-
 tiuntur omnes medios quocunque minimorum
 in eadem ratione, quia scilicet producuntur ex
 illorum multiplicatione, in alios quosdam nu-
 meros.

4. Hinc etiam liquet ex constructione, series
 numerorum 1, A, Aq, Ac; 1, B, Bq, Bc; Ac,
 AqB, ABq, Bc. constare æquali multitudine
 numerorum, ac proinde extremos numeros
 quocunque minimorum continuè proportiona-
 lium, esse ultimos totidem continuè proportio-
 naliū ab unitate. ut extremi Ac, Bc continuè
 proportionalium Ac, AqB, ABq, Bc sunt ultimi
 totidem proportionalium ab unitate 1, A, Aq,
 Ac; & 1, B, Bq, Bc.

5. 1, A, Aq, Ac; & B, BA, BAq; ac Bq, ABq
 sunt $\div$ in ratione 1 ad A. item, B, Bq, Bc; &
 A, AB, ABq; ac Aq, AqB sunt $\div$ in ratio-
 ne 1 ad B.

PROP. III.

A, 8. B, 12. C, 18. D, 28. Si sint quot-
 cunque numeri

A, B, C, D deinceps proportionales, minimi omni-
 um eandem cum eis rationem habentium; illorum ex-
 tremi A, D sunt inter se primi.

Nam

a 2. 8.

Nam si^a inveniuntur totidem numeri minimi in ratione A ad B, illi non alii erunt, quam A, B, C, D; ergo juxta 2. coroll. præcedentis extremi A & D primi sunt inter se. Q. E. D.

PROP. IV.

A, 6, B, 5. C, 4. D, 3.

H, 4. F, 24. E, 20. G, 15.

I -- K -- L ---

Rationibus datis quocunque in minimis terminis, (A ad B, & C ad

D) repetere numeros deinceps minimos in datis rationibus.

a 36. 7.

b 3. post. 7.

c 9. ex. 7.

d 18. 7.

e 7. 5.

f 21. 7.

g 37. 7.

^a Reperi E minimum, quem B, & C metiuntur; & B ipsum E ^b æquè metiatur, ac A alterum F, puta per eundem H. ^b item C ipsum E, ac D alterum G æquè metiantur, erunt F, E, G minimi in datis rationibus. Nam $AH^c = F$; & $BH^c = E$. ^d ergo $A. B :: AH. BH^c :: F. E$. Similiter $C. D :: E. G$. sunt igitur F, E, G deinceps proportionales in datis rationibus. Imò minimi sunt in iisdem: nam puta alios I, K, L minimos esse. ^f ergo A, & B ipsos I, & K, ^f pariterque C & D ipsos K & L æquè metiuntur. ergo B, & C eundem K metiuntur. ^g Quare etiam E eundem K metitur, seipso minorem. Q. E. A.

A, 6. B, 5. C, 4. D, 3. E, 5. F, 7.

H, 24. G, 20. I, 15. K, 21.

Datis verò tribus rationibus A ad B, & C ad D; ac E ad F. Reperi, ut priùs, tres H, G, I minimos deinceps in rationibus A ad B, & C ad D. tunc si E numerum I metiatur,

b 3. post. 7.

^b Sume alterum K, quem F æquè metiatur; erunt quatuor H, G, I, K deinceps minimi, in datis rationibus, quod non aliter probabimus, quàm in priori parte.

A, 6. B, 5. C, 4. D, 3. E, 2. F, 7.

H, 24. G, 29. I, 15.

M, 48. L, 40. K, 30. N, 105.

S in E non metiatur I, fit K minimus, quem E, & I metiuntur; & quoties I ipsum K, toties G ipsum L, & H ipsum M metiatur. quoties verò E ipsum K, toties F ipsum N metiatur, Erunt M, L, K, N minimi deinceps in datis rationibus, quod demonstrabimus, ut prius.

PROP. V.

Plani numeri
C, 4. E, 3. CD, EF rationem habent ex lateribus compositam.
D, 6. F, 16 ED, 18.
CD, 24. EF, 48.

$$\left(\frac{CD}{EF} = \frac{C}{E} + \frac{D}{F} \right)$$

Nam quia $CD \cdot ED^a :: C \cdot E;^a$ & $ED \cdot EF :: b$ 20. def. 5.

D. F. atque $\frac{CD}{EF} = \frac{CD}{ED} + \frac{ED}{EF}$, ^c crit ratio ^c 11. 5.

$$\frac{CD}{EF} = \frac{C}{E} + \frac{D}{F} \quad Q. E. D.$$

PROP. VI.

A, 16. B, 24. C, 36. D, 54. E, 81.

F, 4. G, 6. H, 9.

Si sint quotcunque numeri deinceps proportionales A, B, C, D, E: primus autem A secundum B non metiatur, neque alius quisquam ullum metietur.

Quoniam A non metitur B,^a neque quilibet proxime sequentem metietur; quia $A \cdot B :: B \cdot C :: a$ 20. def. 7.

C, D, &c. ^b Accipe tres F, G, H minimos in ratione A ad B. quoniam igitur A non metitur B,^a neque F metietur G. ^b 35. 7.

ergò F non est unitas. sed F, & H inter se primi sunt; ergò ^c 5. ar. 7.

quum ^d sit ex æquo $A \cdot C :: F \cdot H$, & F non ^e 14. 7.

metiatur H,^a neque A ipsum C metietur; proinde nec B ipsum D, nec C ipsum E, &c. quia $A \cdot C^e :: B \cdot D^e :: C \cdot E$, &c. | Eodem modo sumptis

sumptis quatuor vel quinque minimis in ratione A ad B, ostendetur A ipsos D, & E; ac B ipsos E, & F non metiri, &c. Quare nullus alium metietur. Q. E. D.

PROP. VII.

A, 3. B, 6. C, 12. D, 24. E, 48.

Si sint quotcunque numeri deinceps proportionales A, B, C, D, E; primus autem A extremum E metiatur, is etiam metietur secundum B.

a 6. 7.

Si negas A metiri B, ^a ergo nec ipsum E metietur, contra Hypoth.

PROP. VIII.

A, 24. C, 36. D, 54. B, 81. Si inter duos
G, 8. H, 12. I, 18. K, 27. numeros A, B
E, 32. L, 48. M, 72. F, 108. medii continuè
proportione ce-
ciderint numeri C, D; quot inter eos medii con-
tinuè proportionem cadunt numeri; tot & inter alios
E, F eandem cum illis habentes rationem medii
continui proportionem cadent. (L, M.)

a 35. 7.

b 14. 7.

c hyp.

d 3. 8.

e 21. 7.

f constr.

^a Sume G, H, I, K minimos $\frac{24}{8}$ in ratione A ad C; ^b erit ex æquali, G. K :: A. B ^c :: E. F. Atqui G, & K ^d primi sunt inter se; ^e quare G æquè metitur E, ac K ipsum F. per eundem numerum metiatur H ipsum L, & I ipsum M. ^f itaque E, L, M, F ita se habent ut G, H, I, K; hoc est ut A, B, C, D. Q. E. D.

PROP. IX.

1.

E, 2. F, 3.

G, 4. H, 6. I, 9.

A, 8. C, 12. D, 18. B, 27.

Si duo numeri A, B sint inter se primi, & inter eos medii continuè proportionem ceciderint numeri, C, D; quot inter eos medii con-

in una proportionē ceciderint numeri, totidem (E, G;
& F, I) & inter utrumque eorum ac unitatem me-
dii continuā proportionē cadent.

Constat 1, E, G, A; & 1, F, I, B esse ::; &
totidem quot A, C, D, B, nempe ex 4 coroll.
2. 8. Q. E. D.

PROP. X.

A, 8. I, 12. K, 18. B, 27.

E, 4. DF, 6. G, 9.

D, 2. F, 3.

1.

Si inter duos
numeros A, B, &
unitatem continuē
proportionales ceci-
derint numeri (E,

D; & F, G,) quot inter utrumque ipsum, &
unitatem ac neps medii continuā proportionē cadunt
numeri, totidem & inter ipsos medii continuā pro-
portionē cadent, I, K.

Nam E, DF, G; & A, DqF (I), DG (K),
B sunt ::, per 2. 8. ergo, &c.

PROP. XI.

A, 2. B, 3.

Aq, 4. AB, 6. Bq, 9.

Duorum quadratorum
numeratorum Aq, Bq unus
medius proportionalis est

numerus AB. & quadratum Aq ad quadratum
Bq, duplicatam habet lateris A ad latus B ra-
tionem.

Liquet Aq, AB, Bq. esse ::. ^a proinde 17. 7.
etiam $\frac{Aq}{Bq} = \frac{A}{B}$ bis. Q. E. D. ^b 10. def. 5.

PROP. XII.

Ac, 27. AqB, 36. ABq, 48. Bc, 64.

A, 3. B, 4.

Aq, 9. AB, 12. Bq, 16.

*Duorum
cuborum nu-
merorum Ac,
Bc duo me-*

*dii proportionales sunt numeri AqB, ABq. Et cubus
Ac ad cubum Bc triplicatam habet lateris A ad
latus B rationem.*

a 2. 8.

b 10. def. 5.

^a Nam Ac, AqB, ABq, Bc sunt $\therefore$ in ratio-
ne A ad B. proinde $\frac{Ac}{Bc} = \frac{A}{B}$ ter. Q. E. D.

PROP. XIII.

A. 2. B, 4. C, 8.

Aq, 4. AB, 8. Bq, 16. BC, 32. Cq, 64.

Ac, 8. AqB, 16. ABq, 32. Bc, 64. BqC, 128. BCq, 256. Cc, 512.

*Si sint quolibet numeri deinceps proportionales,
A, B, C; & multiplicans quisque seipsum faciat
aliquos; qui ab illis producti fuerint Aq, Bq, Cq
proportionales erunt; & si numeri primum positi A,
B, C multiplicantes jam factos Aq, Bq, Cq, secu-
runt aliquos Ac, Bc, Cc; ipsi quoq; proportionales
erunt. & semper circa extremos hoc eveniet.*

a 2. 8.

b 14. 7.

Nam Aq. AB, Bq, BC, Cq ^a sunt $\therefore$. ^b ergò
ex æquo Aq. Bq :: Bq Cq. Q. E. D.

^a Item Ac, AqB, ABq, Bc, BqC, BCq, Cc
sunt $\therefore$, ^b ergò iterum ex æquo, Ac. Bc :: Bc.
Cc. Q. E. D.

PROP. XIV.

Aq, 4. AB, 12. Bq, 36.

A. 2.

B, 6.

*Si quadratus nu-
merus Aq quadra-
tum numerum Bq*

*metiatur, & latus unius (A) metietur latus alterius
(B); & si unius quadrati latus A metietur latus al-
terius B, & quadratus Aq quadratum Bq metietur.*

a 2. & 11. 8.

1. Hyp. Nam Aq. AB ^a :: Aq. Bq; cum
igitur ex hyp. Aq metiatur Bq; idem Aq se-
cundum

Secundum AB ^b metietur. atqui Aq AB :: A. ^b 7. 3.
 B. ^c ergo etiam A metietur B. Q. E. D. ^c 20. def. 7.
 2. Hyp. A metitur B. ^c ergo tam Aq ipsum
 AB, ^c quam AB ipsum Bq metitur; & proinde d 11. ax. 7.
 Aq metitur Bq. Q. E. D.

PROP. XV.

A, 2. B, 6. Si cubus mo²
 Ac, 8. AqB, 24. ABq, 72. Bc, 216. ²merus Ac, cu-
 bum numerum
 Bc metiatur, & latus unius (A) metietur latus
 alterius (B): Et si latus A unius cubi Ac latus B
 alterius Bc metiatur; & cubus Ac cubum Bc
 metietur.
 1. Hyp. Nam Ac, AqB, ABq, Bc ² sunt ::, a 2. & 12. 8.
 ergo Ac, ^b metiens extremum Bc, ^c etiam se- ^b hyp.
 cundum AqB metietur. atqui Ac. AqB :: A. B. ^c 7. 8.
^d ergo etiam A metietur B. Q. E. D. ^d 20. def. 7.
 2. Hyp. A metitur B; ^d ergo Ac metitur AqB,
 isque ABq, & hic Bc; ^c ergo Ac metietur Bc. ^c 11. ax. 7.
 Q. E. D.

PROP. XVI.

A, 4. B, 9. Si quadratus numerus Aq
 Aq, 16. Bq, 81. ²quadratum numerum Bq non
 metiatur; neq; A latus unius
 alterius latus B metietur; & si A latus unius qua-
 drati Aq non metiatur B latus alterius Bq, neq;
 quadratus Aq quadratum Bq metietur.
 1. Hyp. Nam si affirmes A metiri B, ² etiam
 Aq ipsum Bq metietur, contra hyp. ^a 14. 8.
 2. Hyp. Vis Aq metiri Bq; ² ergo A ipsum
 B metietur, contra Hyp.

PROP. XVII.

A, 2. B, 3. Si cubus numerus Ac cu-
 Ac, 8. Bc, 27. bum numerum Bc non metia-
 tur, neque A latus unius latus
 B alterius metietur. Et si latus A unius cubi Ac
 latus B alterius Bc non metiatur, neque cubus Ac
 cubum Bc metietur.

a 15. 8.

1. Hyp. Dic A metiri B; * ergo Ac metietur
 Bc. contra Hypoth.

2. Hyp. Dic Ac metiri Bc; * ergo A ipsum B
 metietur. contra Hyp.

PROP. XVIII.

C, 6. D, 2. Duorum similium pla-
 CD, 12. norum numerorum CD,
 E, 9. F, 3. DE, 18. EF, unus medius pro-
 EF, 27. portionalis est numerus
 DE : e planus CD

ad planum EF duplicatum habet lateris C ad latus
 homologum E rationem.

* 21. def. 7.

Quoniam * ex hyp. C.D :: E. F.; permu-
 tando erit C.E :: D.F. atqui C.E * :: CD.
 DE; * & D.F :: DE. EF. * ergo CD. DE ::
 DE. EF. Q. E. D.

a 17. 7.

b 11. 5.

c 10. def. 5.

* Ergo ratio CD ad EF duplicata est rationis
 CD ad DE; hoc est rationis C ad E, vel D
 ad F.

Coroll.

Hinc perspicuum est, inter duos similes pla-
 nos cadere unum medium proportionalem, in
 ratione laterum homologorum.

PROP. XIX.

CDE, 30. DFE, 63. FGE, 120. FGH, 240.

CD, 6. DF, 12. FG, 24.

C, 1. D, 3. E, 5. F, 7. G, 9. H, 10.

Dum similia solidorum CDE, FGH, duo medii proportionales sunt numeri DFE, FGE. Et solidus CDE ad solidum FGH triplicatam rationem habet lateris homologici C ad latus homologum F.

Quoniam ex * hyp. $C : D :: F : G$; & $D : E :: F : G$; & $D : E :: F : G$; & $D : E :: F : G$ 21. def. 7.

$E : H :: G : H$; erit * permutando $C : F :: D : G$; & $D : G :: E : H$ 13. 7.

$E : H$. atque $CD : DF :: Q : F$; & $DF : FG :: b : 17. 7.$

$D : G$. quare $CD : DF :: DF : FG :: E : H$. c 11. 5.

* ergo $CDE : DFE :: DFE : FGE :: E : H :: d : 17. 7.$

$FGE : FGH$. ergo inter CDE . FGH cadunt duo medii proportionales, DFE , FGE . Q. E. D. e 10. def. 5.

liquet igitur rationem CDE ad FGH triplicatam esse rationis CDE ad DFE , vel C ad F .

$E : D$.

Coroll.

Hinc, inter duos similes solidos cadunt duo medii proportionales, in ratione laterum homologorum.

PROP. XX.

12. C, 18. B, 27. Si inter duos nu-

2. E, 3. F, 6. G, 9. meros A, E, unus medius proportionalis ca-

numerus C, similes plani erunt illi numeri, A, B.

Accipe D, & E minimos in ratione A ad a 35. 7.

vel C ad B. b ergo D æquè metitur A, ac E b 21. 7.

in C, puta per eundem F. b item D æquè me-

C ac E ipsum B, puta per eundem G. c er- c 9. ax. 7.

$DF = A$, & $EG = B$. d quare A, & B plani d 16. def. 7.

numeri. Quia verò $EF = C = DG$,

$D : E :: F : G$, & vicissim $D : F :: E : G$. e 19. 7.

planis numeri A, & B etiam similes sunt. f 21. def. 7.

D.;

PROP. XXI.

A, 16. C, 24. D, 36. B, 14. Si inter
 E, 4. F, 6. G, 9. duos nume-
 H, 2. P, 2. M, 4. K, 3. L, 3. N, 6. ros A, B duo
 medii pro-
 portionales cadant numeri C, D; similes solidi erunt
 illi numeri, A, B.

a 2. 8. ^a Sume E, F, G minimos in ratione A ad
 b 20. 8. C. b ergò E, & G sunt numeri plani similes;
 c 21. def. 7. hujus latera sint H & P, illius K, & L: c ergò H.
 d cor. 18. 8. K :: P. L :: ^d E. F. Atqui E, F, G ipsos A, C,
 e 21. 7. D æquè metiuntur; puta per eundem M; li-
 démque ipsos, C, D; B æquè metiuntur, puta
 f 9. ax. 7. per eundem N. f ergò A = EM = HPM &
 g 17. def. 7. B = GN = KLN; & quare A & B solidi sunt
 numeri. Quoniam verò C = FM; & D =
 h 17. 7. FN, erit M. N^h :: FM. FN^k :: C. D^l :: E.
 k 7. 5. F :: H. K :: P. L. m ergò A, & B sunt numeri
 l constr.
 m 21. def. 7. solidi similes. Q. E. D.

PROP. XXII.

A, 4. B, 6. C, 9. Si tres numeri A, B,
 C deinceps sint proporti-
 onales, primus autem A sit quadratus, & tertius C
 quadratus erit.

Inter A, & C cadit medius proportionalis.
 a 20. 8. ^a ergò A, & C sunt similes plani; quare b cum A
 b 19. quadratus sit, erit C etiam quadratus. Q. E. D.

PROP. XXIII.

A, 8. B, 12. C, 18. D, 27. Si quatuor numeri
 A, B, C, D deinceps
 sint proportionales; primus autem A sit cubus,
 & quartus D cubus erit.

Nam A, & D ^a similes solidi sunt; ergò
 b cum A cubus sit, erit D cubus. Q. E. D.

PROP. XXIV.

A, 16. 24. B, 36. Si duo numeri A, B rationem habeant inter se, quam quadratus numerus C ad quadratum numerum D, primus autem A sit quadratus; & secundus B quadratus erit.

Inter C, & D numeros quadratos, ^a adeoque ^a 8. 8. inter A, & B eandem rationem habentes ^a cadit ^a 11. 8. unus medius proportionalis. Ergo ^b cum A ^b hyp. quadratus sit, ^c etiam B quadratus erit. Q. E. D. ^c 22. 8.

Coroll.

Liquet ex his, proportionem cujusvis numeri quadrati ad quemlibet non quadratum, exhiberi nullo modo posse in duobus numeris quadratis. unde non erit, Q. Q. :: 1. 2. nec 1. 5 :: Q. Q. &c.

PROP. XXV.

C, 64. 96. 144. D, 216. Si duo numeri A, 8. 12. 18. B, 27. A, B rationem inter se habeant, quam cubus numerus C ad cubum numerum D, primus autem A sit cubus, & secundus B cubus erit.

^a Inter C, & D cubos, ^b adeoque inter A & B eandem rationem habentes, cadunt duo medii proportionales. ergo propter A ^c cubum, ^c etiam B cubus erit. Q. E. D. ^d 12. 8. ^b 8. 8. ^c hyp. ^d 23. 8.

Coroll.

Patet etiam ex his proportionem cujusvis numeri cubi ad quemlibet numerum non cubum non posse reperiri in duobus numeris cubis.

PROP. XXVI.

A, 20. C, 30. B, 45. *Similes plani numeri*
 D, 4. E, 6. F, 9. *A, B rationem inter se*
habent, quam quadratus
numerus ad quadratum numerum.

a 18. 8.

b 2. 8.

c 14. 7.

Inter A, & B^a cadit unus medius proportio-
 nalis C, ^a sume tres D, E, F minimos $\div$ in ra-
 tione A ad C. Extremi D, F. ^b quadrati erunt.
 atqui ex^a equali A. B $\div$ D. E. ergo A. B $\div$
 Q. Q. Q. E. D.

PROP. XXVII.

A, 16. C, 24. D, 36. B, 54. *Similes soli-*
 E, 8. F, 12. G, 18. H, 27. *di numeri A,*
B, rationem ha-
bent inter se, quam cubus numerus ad cubum nume-
rum.

a 19. 8.

b 2. 8.

c 14. 7.

^a Inter A, & B cadunt duo medii proportio-
 nales, puta C & D : ^b sume quatuor E, F, G, H
 minimos $\div$ in ratione A ad C. ^b Extremi E,
 H cubi sunt. At A. B $\div$ E. H $\div$ C. C.
 Q. E. D.

SchoL.

Vide Claviu.

1. Ex his inferitur, nullos numeros habentes
 proportionem superparticularem, vel superbi-
 partientem, vel duplam, aut aliam quamcunque
 multiplam non denominatam a numero qua-
 drato esse similes planos.

2. Nec duo quivis primi numeri, neque duo
 quicunque inter se primi, qui quadrati non sint,
 similes esse possunt.

LIB. IX.

PROP. I.

A, 6. B, 54.

Aq. 36. 108. AB, 324.

Si duo similes plani numeri A, B multiplicantes se mutuo faciant quendam AB, productus AB quadratus erit.

Nam $A \cdot B^2 :: Aq. AB$; cum $a \cdot 17 \cdot 74$ igitur inter A, & B^b cadat unus $b \cdot 18 \cdot 8$.

medius proportionalis, ^c etiam, inter Aq, & $AB^c \cdot 8 \cdot 8$. cadet unus med. proport. ergo cum primus Aq sit quadratus, ^d etiam tertius AB quadratus $d \cdot 22 \cdot 8$. erit. Q. E. D.

Vel sic. Sint ab, cd similes plani, nempe $a \cdot b :: c \cdot d$. ^x ergo $a \cdot d = bc$, quare $abcd$, vel $adbc \cdot y = adad^x \cdot 19 \cdot 7$. $= Q: ad.$ ^y $1 \cdot ax \cdot 7$.

PROP. II.

Si duo numeri A, B se mutuo multiplicantes faciant AB quadratum, similes plani erunt, A, B.

Nam $A \cdot B^2 :: Aq. AB$; quare cum inter Aq, ^a $17 \cdot 74$. AB^b cadat, unus medius proportionalis, ^b $11 \cdot 8$. ^c etiam unus inter A, & B^c medius cadet, ^d ergo $A, \& B^d \cdot 20 \cdot 8$. sunt similes plani. Q. E. D.

PROP. III.

A, 2. Ac, 8. Acc, 64. *Si cubus numerus Ac scissum multiplicans procreet aliquem Acc, productus Acc cubus erit.*

Nam $1 \cdot A^3 :: A \cdot Aq^b :: Aq \cdot Ac$, ergo inter 1, & ^a $15 \cdot def \cdot 7$. Ac cadunt duo medii proportionales. Sed $1 \cdot Ac^3 :: b \cdot 17 \cdot 7$. $Ac \cdot Acc$, ergo inter Ac, & Acc cadunt etiam duo ^c $8 \cdot 8$.

- d 23. 8. medii proportionales. Proinde cum Ac sit cu-
bus, ^a erit Acc cubus. Q. E. D.
Vel sic; aaa (Ac) in se ductus facit aaaaaa,
(Acc); hic cubus est, cujus latus aa.

PROP. IV.

Ac, 8. Bc, 27. Si cubus numerus Ac
Acc, 64. Ac Bc, 216. cubum numerum Bc mul-
tiplicans, faciat aliquem
AcBc, factus AcBc cubus erit.

- a 17. 7. Nam Ac. Bc ^a :: Acc. AcBc. Sed inter Ac,
b 12. 8. & Bc ^b cadunt duo medii proportionales; ^a ergo
c 8. 8. inter Acc, & AcBc totidem cadunt. itaque cum
d 23. 8. Acc sit cubus, ^a erit AcBc etiam cubus. Q. E. D.
Vel sic. AcBc = aabbb (ababb) = C: ab.

PROP. V.

Ac, 8. B, 27. Si cubus numerus Ac
Acc, 64. AcB, 216. numerum quendam B mul-
tiplicans, faciat cubum
AcB; & multiplicatus B cubus erit.

- a 17. 7. Nam Acc. AcB ^a :: Ac. B. Sed inter Acc, &
b 12. 8. AcB ^b cadunt duo medii proportionales. ^a ergo
c 8. 8. totidem cadent inter Ac, & B. quare cum Ac cu-
d 23. 8. bus sit, ^a etiam B cubus erit. Q. E. D.

PROP. VI.

A, 8. Aq, 64. Ac, 512. Si numerus A se-
ipsum multiplicans fa-
ciat Aq cubum; & ipso A cubus erit.

- a hyp. Nam quia Aq ^a cubus, & Aq A (Ac) ^b cu-
b 19. def. 7. bus, ^c erit A cubus. Q. E. D.
c 5. 9.

PROP. VII.

A, 6. B, 11. AB, 66. Si compositus numerus
D, 2. E, 3. A numerum quempiam B
multiplicans quempiam
faciat AB, factus AB solidus erit.

Quoniam

Quoniam A compositus est, ^a metitur eum a
 aliquis D, puta per E. ^b ergo $A = DE$; ^c quare
 $DEB = AB$ solidus est. Q. E. D.

a 13. def. 7.
 b 9. ar. 7.
 c 17. def. 7.

PROP. VIII.

1. 2, 3. a^2 , 9. a^3 , 27. a^4 , 81. a^5 , 243. a^6 , 729.

Si ab unitate quocunque numeri deinceps propor-
 tionales fuerint (1, a, a^2 , a^3 , a^4 , &c.): tertius
 quidem ab unitate a^2 quadratus est; & unum inter-
 mittentes omnes (a^4 , a^6 , a^8 , &c.): quartus autem
 a^3 est cubus, & duos intermittentes omnes (a^5 , a^7 ,
 &c.) septimus vero a^6 cubus simul & quadratus, &
 quinque intermittentes omnes (a^{12} , a^{18} , &c.)

Nam 1. $a^2 = Q. a$. & $a^4 = aaaa = Q. aa$.
 & $a^6 = aaaaaa = Q. aaa$, &c.

2. $a^3 = aaa = C. a$. & $a^6 = aaaaaa = C. aa$.
 & $a^{12} = aaaaaaaa = C. aaa$, &c.

3. $a^6 = aaaaaa = C. aa = Q. aaa$. ergo, &c. a hyp.

Vel juxta Euclidem; quia 1. $a^2 :: a. a^3$, ^b erit $a^2 = Q. a$. ergo cum a^2 , a^3 , a^4 sint $::$ ^c erit
 tertius a^4 etiam quadratus. pariterq; a^6 , a^8 , &c.

Item quia 1. $a^2 :: a^2. a^3$. erit $a^3 = a^2$ in $a = C. a$.
 ergo quartus ab a^3 , nempe a^6 , etiam cu-
 bus erit, &c. ergo a^6 cubus simul & quadratus
 existit, &c. d 23 8.

PROP. IX.

1. 2, 4. a^2 , 16. a^3 , 64. a^4 , 256. &c.

1. 2, 8. a^2 , 64. a^3 , 512. a^4 , 4096.

Si ab unitate quocunque numeri deinceps pro-
 portionales fuerint (1, a, a^2 , a^3 , &c.); qui vero
 (a) post unitatem sit quadratus, & reliqui omnes,
 a^2 , a^3 , a^4 , &c. quadrati erunt. At si a, qui post
 unitatem sit cubus, & reliqui omnes a^2 , a^3 , a^4 , &c.
 cubi erunt.

1. Hyp. Nam a^2 , a^4 , a^6 , &c. quadrati sunt
 ex præc. item quia a ponitur quadratus, ^a erit
 tertius a^3 quadratus, pariterque a^5 , a^7 , &c. ergo
 omnes. Q 5. 2. Hyp.

- b 23. 8.
c 20. 7.
d 3. 9.
e 23. 8.

2. Hyp. a cubus ponitur, ergo a^4, a^7, a^{10} cubi sunt atqui ex preced. $a^3, a^6, a^9, \&c.$ cubi sunt, denique quia $1. a^3 :: a^6$, erit $a^3 = Q$: a. cubus, autem in se a^3 facit cubum; ergo a^2 cubus est, & a^5 proinde ab eo quartus a^4 , pariterq; $a^8, a^{11}, \&c.$ cubi sunt, ergo omnes, Q. E. D.

Clarius forsitan sic, Si quadrati a latus b, ergo series a, $a^2, a^3, a^4, \&c.$ aliter exprimeretur sic, $bb, b^4, b^6, b^8, \&c.$ liquet verò hos omnes quadratos esse; & sic etiam exprimi posse; Q: b, Q: $bb, Q: bbb, Q: bbbb, \&c.$

Eodem modo, si b latus fuerit cubi a. series ita nominari potest: $b^3, b^6, b^9, b^{12}, \&c.$ vel C: b, C: $b^2, C: b^3, C: b^4, \&c.$

PROP. X.

$1, a, a^2, a^3, a^4, a^5, a^6.$ Si ab unitate quot-
 $1, 2, 4, 8, 16, 32, 64.$ cunque numeri desinens
proportionales fuerint ($1, a, a^2, a^3, \&c.$); qui verò post unitatem (a) non sit quadratus, neque alius ullus quadratus erit, præter a^2 tertium ab unitate, & unum intermittentes omnes ($a^4, a^6, a^8, \&c.$) At si a, qui post unitatem non sit cubus, neque ullus alius cubus erit præter a^3 quartum ab unitate, & duos intermittentes omnes, $a^6, a^9, a^{12}, \&c.$

1. Hyp. Nam si fieri potest, sit a^5 quadratus numerus, quoniam igitur $a. a^2 :: a^4. a^5$, atq; inversè $a^5. a^4 :: a^2. a$; sintque a^5 , & a^4 quadrati, primusque a^2 quadratus, erit a etiam quadratus, contra Hyp.

2. Hyp. Si fieri potest, sit a^4 cubus, quoniam igitur ex æquo $a^4. a^6 :: a. a^3$, atque inversè $a^6. a^4 :: a^3. a$; sintque a^6 , & a^4 cubi, & primus a^3 cubus, erit a cubus etiam, contra Hypoth.

- a Hyp.
b suppos. &
d 9.
e 24. 8.

- d 14. 7.
e 25. 2.

2. Si aliquis numerus non metiens proximum unitati, metiatur ultimum; erit numerus compositus.

3. Si proximas unitati sit primus numerus, nullus alius primus numerus ultimum metietur.

PROP. XLII.

1, a, a², a³, a⁴, Si ab unitate
1, 5, 25, 125, 625. quocunque nume
H -- G -- F -- E -- deinceps proportio-
nates fuerint (a, a², a³, &c.), qui verò post unitatem (1) prius sit; maximum nullus alius metietur, præter eos qui sunt in numeris proportionalibus.

Si fieri potest, alius quispiam E metiatur a⁴, nempe per F; ^a erit F alius extra a, a², a³. Quia verò E metiens a⁴ non metitur a, ^b erit E numerus compositus; ^c ergò cum aliquis primus metitur, ^d qui proinde ipsam a⁴ metitur; ^e ideòque alius non est, quàm a, ergò a metitur E. Eodem modo ostendetur F compositus numerus, metiens a⁴, adeòque a ipsam F metiri. Itaque quum $EF^2 = a^4 = a^2$ in a³, erit a : E :: F : a³. ergò cum a metiatur E, ^h æquè E metietur a³; puta per eundem G. ⁱ Nec G erit a, vel a². ergò, ut prius, G est numerus compositus, & a cum metitur. quum igitur $FG^2 = a^3 = a^2$ in a, ^k erit a : F :: G : a²; & proinde, quia A metitur E, ^l æquè G metietur a²; scilicet per eundem H; ^m qui non est a. ergò quum $GH^2 = a^2 = aa$. ⁿ erit H : a :: a : G. ergò quia a metitur G (ut prius); ^o etiam H metietur a, numerum primum. Q. F. N.

Sic Euclides satis prolixè; brevius sic; Nam quia a primus est numerus ^p nullus alius primus ultimum a⁴ metietur; proinde nec compositus; ^q quia omnem compositum aliquis primus metitur. ergò, &c.

PROP. XIV.

A, 30. Si minimum numerum A
B, 2. C, 3. D, 5. primi numeri B, C, D me-
E -- F -- tiantur; nullus alius numerus
primus E illum metietur. tra-
ter eos, qui à principio metiebantur.

Si fieri potest, sit $\frac{A}{E} = F$. ^a Ergo $A = EF$. ^a 9. ar. 7.

^b Ergo singuli primi numeri B, C, D ipsorum ^b 32. 7.
E, F unum metiuntur; non E, qui primus po-
nitur, ergo F, minorem scilicet ipso A; contra
Hypoth.

PROP. XV.

A, 9. B, 12. C, 16. Si tres numeri A, B, C
D, 3. E, 4. deinceps proportionales, fu-
erint minimi omnium ean-
dem cum ipsis rationem habentium; duo quilibet
compositi, ad reliquum primi erunt.

^a Sume, D, & E minimos in ratione A ad B. ^a 35. 7.
^b ergo $A = Dq$; ^b & $C = Eq$; ^b & $B = DE$. Quia ^b 2. 8.
verò D ad E ^c primus est, ^d erit $D + E$ primus ad ^c 24. 7.
singulos D, & E. ^e ergo D in $D + E = Dq +$ ^d 30. 7.
 DE (^e $A + B$) ad E primus est, ideoque ad C ^e 3. 2.
vel Eq. Q. E. D. Pari pacto $DE + Eq$ ($B + C$) ^f primus.
ad D primus est, & proinde ad $A = Dq$. Q. E. D. ^g 27. 7.
Denique quia B ad $D + E$ ^h primus est; is ad ^h 16. 7.
hujus quadratum ^k $Dq + 2 DE + Eq$ ($A + 2$ ^k 4. 2.
 $B + C$) primus erit; ^l quare idem B ad $A + B + C$; ^l 30. 7.
^l adeoque ad $A + C$ primus erit. Q. E. D.

In hac demonstratione nonnulla in numeris
assumpsimus, quæ in secundo libro de lineis de-
monstrata sunt; id quod brevitatis studio feci-
mus, cum alioqui eadem in numeris demon-
strata habeas apud Clavium, &c.

PROP. XVI.

A, 3. B, 5. C --- Si duo numeri A, B primi inter se fuerint, non erit ut primus A ad secundum B, ita secundus B ad alium quempiam C.

Dic A. B :: B. C. ergo quum A, & B in sua ratione^a minimi sint, A^b metietur B æque ac B ipsum C; sed A^c seipsum etiam metitur; ergo A, & B non sunt primi inter se, contra Hypoth.

a 23. 7.
b 21. 7.
c 6. ex. 7.

PROP. XVII.

A, 8. B, 11. C, 18. D, 27. E ---

Si fuerint quotcumque numeri deinceps proportionales A, B, C, D, extremi autem ipsorum A, D primi inter se sint, non erit ut primus A ad secundum B, ita ultimus D ad alium quempiam E.

Dic A. B :: D. E. ergo vicissim A. D :: B. E. ergo quum A, & D in sua ratione^a minimi sint, B^b metietur A ipsum B; cquare B ipsum C, & C sequentem D; d adeoque A eundem D metietur. Ergo A, & D non sunt primi inter se, contra Hypoth.

a 23. 7.
b 21. 7.
c 20. def. 7.
d 11. ex. 7.

PROP. XVIII.

A, 4. B, 6. C, 9. Bq, 16. Duobus numeris datis A, Bq considerare an possit ipsis tertius proportionalis C inveniri.

Si A metiatur Bq per aliquem C, erit AC = Bq. unde liquet esse A. B :: B. C. Q. E. F. A, 6. B, 4. Bq, 16. Sin A non metiatur Bq, non erit aliquis tertius proportionalis:

Nam dic A. B :: B. C. ergo AC = Bq. proinde Bq = C. Scilicet A metitur Bq, contra Hypoth.

a 9. ex. 7.
b per 20. 7.

c 7. ex. 7.

PROP.

PROP. XIX.

A, 8. B, 12. C, 18. D, 27. *Tribus nume-*
ris datis A, B, C,

considerare an
possit ipsis quartus proportionalis D inveniri.

Si A metiatur BC per aliquem D, ^a ergo a 9. ax. 7.
 $AD = BC$; ^b constat igitur esse $A : B :: C : D$. b ex 19. 7.
 Q. E. F.

Si A non metiatur BC, non datur quartus
 proportionalis, quod ostendetur, prout in præ-
 cedenti.

PROP. XX.

Primi numeri plures sunt
 A, 2. B, 3. C, 5. *omni propositâ multitudi-*
 D, 30. G. *ne primorum numerorum*
 A, B, C.

^a Sic D minimus, quem A, B, C metiuntur, a 38. 7.
 si $D + 1$ primus sit, res patet; si compositus,
^b ergo aliquis primus, puta G, metitur $D + 1$, b 33. 7.
 qui non est aliquis trium A, B, C; nam si ita,
 quum is ^c totum $D + 1$, & ^d ablatum D metiatur, ^c suppos.
^e idem reliquam unitatem metietur. Q. E. A. ^d constr.
 Ergo propositorum primorum numerorum mul- ^c 12. ax. 7.
 titudo aucta est per $D + 1$; vel saltem per G.

PROP. XXI.

5 5 3 3 2 2
 A.... B.... B... F... C... G... D 20

Si pares numeri quocunque AB, BC, CD com-
 ponantur, totus AD par erit.

^a Sume $EB = \frac{1}{2} AB$, & $FC = \frac{1}{2} BC$; & $GD = \frac{1}{2} CD$. a 6. def. 7.
^b liquet $EB + FC + GD = \frac{1}{2} AD$. b 12. 7.
^c ergo AD est par numerus. Q. E. D. c 6. def. 7.

PROP. XXII.

A.....F.B.....G.C.....H.D.....L.E. 22.
9 7 1 3

PROP. XXV.

$\begin{matrix} 6 & 3 & 3 \\ A & \dots & D.C \dots B \end{matrix}$ $\begin{matrix} 10 \\ 7 \end{matrix}$ Si à pari numero AB
impar AC detrahatur,
et reliquus CB impar
erit.

Nam AC—1 (AD) est par. ergo DB a 7. def. 7.
est par. ergo CB (DB—1) est impar. Q.E.D. b 24. 9.
c 7. def. 7.

PROP. XXVI.

$\begin{matrix} 4 & 6 & 1 \\ A & \dots & C \dots D.B \end{matrix}$ $\begin{matrix} 11 \\ 7 \end{matrix}$ Si ab impari numero
AB impar CB detra-
hatur; reliquus AC
par erit.

Nam AB—1 (AD) & CB—1 (CD)
sunt pares, ergo AD—CD (AC) est par. a 7. def. 7.
Q.E.D. b 24. 9.

PROP. XXVII.

$\begin{matrix} 1 & 4 & 6 \\ .D & \dots & C \dots B \end{matrix}$ $\begin{matrix} 11 \\ 5 \end{matrix}$ Si ab impari numero
AB par detrahatur CB,
reliquus AC impar erit.

Nam AB—1 (DB)
est par; & CB ponitur par. ergo reliquus a 7. def. 7.
D par est, ergo CD+1 (CA) est impar. b 24. 9.
Q.E.D. c 7. def. 7.

PROP. XXVIII.

$\begin{matrix} 3. \\ 4. \\ 12. \end{matrix}$ Si impar numerus A parem nume-
rum B multiplicans fecerit aliquem
AB, factus AB par erit.

Nam AB a componitur ex im- a hyp. &
A toties accepto, quoties unitas constrictur 15. def. 7.
pari. ergo AB est par numerus. b 31. 9.

Schol.

odem modo, si A sit numerus par, erit AB

PROP. XXX.

A, 3.

B, 5.

AB, 15.

a 15. def. 7.

b 23. 9.

Si impar numerus A, imparem numerum B multiplicans, fecerit aliquem AB; factus AB impar erit.

Nam AB componitur ex B impari numero toties accepto, quoties unitas includitur in A etiam impari. Ergo AB est impar. Q. E. D.

Scholium.

B, 12 (C, 4.
A, 3

a 9. ax. 7.

b 29. 9.

1. Numerus A impar numerum B parem metiens, per numerum parem C eum metitur.

Nam si C impar dicatur, quoniam $B = AC$, erit B impar; contra Hypoth.

B, 15 (C, 5.
A, 3

a 28. 9.

2. Numerus A impar numerum B imparem metiens, per numerum C imparem eum metitur.

Nam si C dicatur par; erit AC, vel B par, contra Hypoth.

B, 15 (C, 5.
A, 3

a 28. 9.

3. Omnis numerus (A & C) metiens imparem numerum B est impar.

Nam si utervis A, vel C dicatur par; erit B numerus par, contra Hypoth.

PROP. XXX.

B, 24
A, 3

(C, 8.

D, 12
A, 3

(E, 4.

a hyp.

b 1. Schol.

29. 9.

c 9. ax. 7.

d 1. 2.

e hyp.

f 7. ax. 1.

g 7. ax. 7.

Si impar numerus A parem numerum B metiatur, & illius dimidium D metiatur.

Sit $\frac{B}{A} = C$. Ergo C est numerus par.

Sit igitur $B = \frac{1}{2}C$, erit $B = \frac{1}{2}CA = \frac{1}{2}EA = \frac{1}{2}D$.

Ergo EA = D, & proinde $\frac{D}{A} = E$. Q. E. D.

PROP.

PROP. XXXI.

A, 1. B, 3. C, 16. D --- Si impar numerus A ad aliquem numerum B primus sit, & ad illius duplum C primus erit.

Si fieri potest, aliquis D metietur A, & C, ergo D metiens imparem A impar erit, & idemque ipsum B paris C semissem metietur. ergo A, & B non sunt primi inter se, contra Hypoth.

Coroll.

Sequitur hinc, numerum imparem qui ad aliquem numerum progressionis duplæ primus est, primum quoque esse ad omnes numeros illius progressionis.

PROP. XXXII.

1. A, 2. B, 4. C, 8. D, 16. Numerorum A, B, C, D, &c. à binario duplorum unusquisque pariter par est tantum.

Constat omnes 1. A, B, C, D 2. pares esse; atque 3. nimirum in ratione dupla, & 4. proinde quemque minorem metiri majorem per aliquem ex illis. 5. Omnes igitur sunt pariter pares. Sed quoniam A primus est, 6. nullus extra eos eorum aliquem metietur. Ergo pariter pares sunt tantum. Q. E. D.

PROP. XXXIII.

A, 30. B, 15. Si numerus A dimidium B habeat imparem, A pariter impar est tantum.

Quoniam impar numerus B metitur A per 2. a. b. 9. def. 7. parem, b. est B pariter impar; Dic etiam pariter parem, c. ergo cum par aliquis D per parem E metitur, unde 2. B = A = DE. 3. quare 2. c. 8. def. 7. 9. ax. 7. 19. 7.

f 6. def. 7. E :: D. B. ergò ut 2ª metitur parem E, sic B
g 10. def. 7. par imparem B metitur. Q. P. N.

PROP. XXXIV.

A, 24. Si par numerus A, neque à binario
duplus sit, neque dimidium habeat impa-
rem, pariter par est, & pariter impar.

Liquet A esse pariter parum, quia dimidium
imparum non habet. Quia verò si A bisarietur,
a 7. def. 7. & rursus ejus dimidium, & hoc semper fiat, tan-
dem incidemus in aliquem^a imparem, (quia
non in binarium, quoniam A à binario duplus
non ponitur) is metietur A per parem nume-
b 1. feb. 29. 9. rum (nam^b aliàs ipse A impar esset, contra Hy-
poth.) ergò A est etiam pariter impar. Q. E. D.

PROP. XXXV.

A 8.

4 8

B ... F G 12.

C 18.

9 6 4 8

D H L ... K N 27.

Si sint quotcunque numeri deinceps proportionales
A, BG, C, DN, detrahantur autem FG à se-
cundo, & KN ab ultimo aequales ipsi primo A, erit
ut secundi excessus BF ad primum A, ita ultimi
excessus DK ad omnes A, BG, C ipsum antecedentes

Ex DN deme NL = BG, & NH = C.

a bff.

b 17. 5.

c 12. 5.

d 3. ar. 1.

e 18. 5.

Quoniam DN. C. (HN)^a :: HN. BG.
(LN)^a :: LN. (BG) A. (KN.)^b erit di-
videndo ubique, DH. HN :: HL. LN :: LK.
KN.^c quare DK. C + BG + A :: LK (^d BF.)
KN. (A.) Q. E. D.

Coroll.

Hinc^e componendo, DN + BG + C. A +
BG + C :: BG. A.

PROP.

PROV. XXXVI.

1. A, 2. B, 4. C, 8. D, 16.

E, 31. G, 62. H, 124. L, 248. F, 496.

M, 31.

N, 465.

P----

Q----

Si ab unitate quocunque numeri 1, A, B, C, D deinceps exponantur in dupla proportionem, quoad totus compositus E fiat primus, & totus hic B in ultimum D multiplicatus faciat aliquem F; factus F erit perfectus.

Sume totidem, E, G, H, L etiam in propor-

tione dupla continuè; ergo ^a ex æquo A. D :: a 14. 7.

E. L. ^b ergo AL = DE = F. ^c ergo L = F ^b 19. 7.

quare E, G, H, L, F sunt :: in ratione dupla. ^c hyp. ^d 7. ax. 7.

Sit G - E = M, & F - B = N. ^e ideò M. E :: ^e 35. 9.

N. E + G + H + L. ^f at M = E. ^f ergo N = ^f 3. ax. 1.

E + G + H + L. ergo F = 1 + B + ^g 14. 5.

C + D + E + G + H + I = E + N. ^h 2. ax. 1.

Quinetiam quia D ^k metitur DE (F), ^k etiam ^k 7. ax. 7.

singuli 1, A, B, C ^m metientes D, ^m nec non E, ^l 11. ax. 7.

G, H, L metiuntur F. Porro nullus alius eun- ^m 11. 9.

dem F metitur. Nam si aliquis, sit P; qui meti-

atur F per Q. ⁿ ergo P Q = F = DE. ⁿ ergo ⁿ 9. ax. 7.

E. Q :: P. D. ergo cum A primus numerus ^o 19. 7.

metiatur D, & P proinde nullus alius P eundem ^p 13. 9.

metiatur, ^q consequenter E non metitur Q. qua- ^q 20. def. 7.

re cum E primus ponatur, ^r idem ad Q primus ^r 31. 7.

erit. ^s ergo E, & Q in sua ratione minimi sunt, ^s 23. 7.

& ^t propterea E ipsum P, ac Q ipsum D æquè ^t 21. 7.

metiuntur. ^u ergo Q est aliquis ipsorum A, B, C. ^u 13. 7.

Sit igitur B; ergo cum ex æquo sit B. D :: E. H;

^x ideòque B H = DE = F = PQ. ^x adeòque ^x 19. 7.

Q. B :: H. P. ^y erit H = P. ergo P est etiam ^y 14. 5.

aliquis ipsorum A, B, C, &c. contra Hypoth.

ergo nullus alius præter numeros prædictos eun-

dem F metietur: ^z proinde F est numerus perfe-

ctus. Q. E. D.

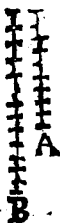
LIB. X.

Definitiones

Commensurabiles magnitudines dicuntur, quas eadem mensura metitur.

Commensurabilitatis nota est $\square$, ut

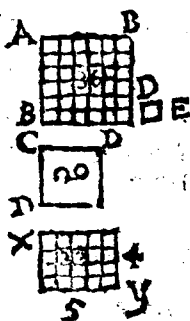

D $\square$ A $\square$ B; hoc est linea A 9 pedum. commensurabilis est linea B 3 pedum; quia **D** linea unius pedis singulas A, & B metitur. Item $\sqrt{18}$ $\square$ $\sqrt{50}$; quia $\sqrt{2}$ singulas $\sqrt{18}$, & $\sqrt{50}$ metitur. Nam $\sqrt{\frac{18}{2}} = \sqrt{9} = 3$. & $\sqrt{\frac{50}{2}} = \sqrt{25} = 5$. quare $\sqrt{18}$. $\sqrt{50}$ 3. 5.

II. Incommensurabiles autem sunt, quorum nullam communem mensuram contingit reperiri.

Incommensurabilitas significatur notā $\square$. ut $\sqrt{6}$ $\square$ $\sqrt{25}$ (5) hoc est $\sqrt{6}$ incommensurabilis est numero 5; vel magnitudini hoc numero designatæ; quia harum nulla est communis mensura, ut postea patebit.

III. Rectæ lineæ potentiâ commensurabiles sunt, cum quadrata earum, idem spatium metitur.

Huiusce commensurabilitatis nota est Γ ut AB Γ CD; h. e. linea AB sex pedu potentia commensurabilis est linea CD, qua exprimitur per $\sqrt{20}$. quia spatium B prius pedis quadrati metitur tam ABq (36) quam rectangulum XY (20), cui aequale est quadratum linea CD ($\sqrt{20}$) Eadem nota Γ nonnunquam valet potentia tantum commensurabilis.

I V. Incommensurabiles vero potentia, cum quadratis earum nullum spatium, quod sit communis eorum mensura, contingit reperiri.

Huiusmodi incommensurabilitas denotatur sic ; $\Gamma \sqrt{82}$; hoc est numeri vel linea 5, & $\sqrt{2}$ sunt incommensurabiles potentia, quia harum quadrata 25, & 8 sunt incommensurabilia.

V. Quae cum ita sint, manifestum est cuiusque rectae propositae, rectas lineas multitudine infinitas, & commensurabiles esse, & incommensurabiles, alias quidem longitudine & potentia, alias vero potentia solum. Vocetur autem proposita recta linea Rationalis.

Huius nota est p.

VI. Et huic commensurabiles, siue longitudine & potentia, siue potentia tantum, Rationales, p.

VII. Huic vero incommensurabiles Irrationales vocentur.

Haec sic denotantur q.

VIII. Et quadratum, quod a proposita recta fit, dicatur Rationale, pv.

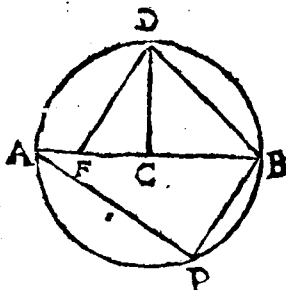
IX, Et huic commensurabilia quidem Rationalia pa.

X. Huic

X. Huic verò incommensurabilia, Irrationalia dicantur; p^a.

XI. Et rectæ, quæ ipsa possunt, Irrationales, p^a.

Schol.

Ut postrema 7 definitiones exemplo aliquo illustrantur, sit circulus ADBP, cujus semidiameter CB; hinc inscribantur latera figurarum ordinatarum, Hexagoni quidem BP, Trianguli AP,

quadrati BD, pentagoni FD. Itaque si iuxta 5 defin. semidiameter CB sit Rationalis exposta, numero 2. expressa, cui reliquæ BP, AP, BD, FD comparandæ sunt²; erit $BP^2 = BC = 2$. quare BP est p^a $\sqrt{2} \cdot BC$, juxta 6. def. Item $AP^2 = \sqrt{12}$ (nam $ABq (16) - BPq (4) = 12$) quare AP est p^a $\sqrt{3} \cdot BC$, etiam juxta 6. def. atque $APq (12)$ est tv, per def. 9. Porro $BD^2 = \sqrt{DCq + BCq} = \sqrt{8}$; unde BD est p^a $\sqrt{2} \cdot BC$; $\odot$ BD; p^v. Denique, $FDq = 10 - \sqrt{20}$. (ut patebit ex praxi ad 10. 13. tradendâ) erit p^r, juxta 10 def. Et proinde $FD = \sqrt{10 - \sqrt{20}}$ est p^a, juxta 11 defin.

Postulatum.

Postuletur, quamlibet magnitudinem toties posse multiplicari, donec quamlibet magnitudinem ejusdem generis excedat.

Axiomata.

Axiomata.

1. Magnitudo quocunque magnitudines metiens, compositam quoque ex ipsis metitur.

2. Magnitudo quancunque magnitudinem metiens, metitur quoque omnem magnitudinem quam illa metitur.

3. Magnitudo metiens totam magnitudinem & ablatam, metitur & reliquam.

PROP. I.

 Duabus magnitudinibus inaequalibus AB, C propositis, si à majore AB auferatur majus quàm dimidium, (AH) & ab eo (HB), quod reliquum est, rursus detrahatur majus quàm dimidium (HI), & hoc semper fiat; relinquetur tandem quadam magnitudo IB, quæ minor erit propositâ minore magnitudine C.

Accipe C toties, donec ejus multiplex DE proximè excedat AB; sintque $DF = FG = GE = IC$. Deme ex AB plusquam dimidium AH, & à reliquo HB plusquam dimidium HI, & sic deinceps, donec partes AH, HI, IB æquè multæ sint partibus DF, FG, GE. Jam liquet FE, quæ non minor est quàm $\frac{1}{2}$ DE, majorem esse, quàm HB, quæ minor est, quàm $\frac{1}{2}$ AB $\supset$ DE. Paritèrque GE quæ non minor est quàm $\frac{1}{2}$ FE, major est quàm IB. $\supset$ $\frac{1}{2}$ HB. ergo C, vel GE $\sqsubset$ IB. Q. E. D.

Idem demonstrabitur, si ex AB auferatur dimidium AH, & ex reliquo HB rursus dimidium HI, & ita deinceps.

PROP. II.

Si duabus magnitudinibus inaequalibus propositis (AB, CD) detrahebatur semper minor AB de maiore CD, alternâ quâdam detractiōe, & reliqua minime præcedentem metiatur; incommensurabiles erunt ipsæ magnitudines.

Si fieri potest, sit aliqua E communis mensura. Quoniam igitur AB detracta ex CD, quoties fieri potest, relinquit aliquam FD se minorem, & FD ex AB relinquit GB, & sic deinceps, ^a tandem relinquetur aliqua GB $\rightarrow$ E. ergo E ^b metiens AB ^c, ideóq; CF, ^b & totam CD; ^d etiam reliquam FD metietur, ^e proinde & AG; ^d ergo & reliquam GB, seipsa minorem. Q. E. A.

a 1. 10.

b hyp.

c 2. ax. 10.

d 3. ax. 10.

PROP. III.

Duabus magnitudinibus commensurabilibus datis, AB, CD, maximam earum communem mensuram FB reperire.

Deme AB ex CD, & reliquam ED ex AB, & FB ex ED, donec FB metiatur ED; (quod tandem fiet, ^a quia per Hyp. AB $\nmid$ CD) erit FB quæsitæ.

Nam FB ^b metitur ED, ^c ideóque ipsam AF; sed & seipsam, ^d ergo etiam AB, & ^e propterea CE, ^d adeóque & totam CD. Proinde FB communis est mensura ipsarum AB, CD. Dic G communem quoq; esse mensuram, hæc maiorem; ergo G metiens AB, & CD ^e metitur CE, & ^f reliquam ED, ^e ideóque AF, & ^f proinde reliquam FB, maior minorem. Q. E. A.

a 2. 10.

b confir.

c 2. ax. 10.

d 1. ax. 10.

e 2. ax. 10.

f 3. ax. 10.

Coroll.

Hinc, magnitudo metiens duas magnitudines, metitur & maximam earum mensuram communem.

PROP. IV.

Tribus magnitudinibus commensurabilibus datis A, B, C; maximam earum mensuram communem invenire.

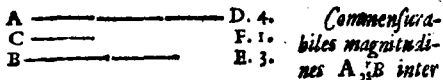
^a Inveni D maximam communem mensuram duarum quarumcunque A, B, ^a item E ipsarum D, & C maximam communem mensuram; erit E quaesita. ^a 3. 10.

Nam perspicuum est E metiens D, & C ^b b. constr. & metiri tres A, B, C. Puta aliam F hanc majorem easdem metiri. ^c ergo F metitur D; ^c proinde & E, ipsorum D, C maximam communem mensuram, major minorem. Q. E. A. ^{2. ax. 10.} ^{c cor. 3. 10.}

Coroll.

Hinc quoque Magnitudo metiens tres magnitudines, metitur quoque maximam earum communem mensuram.

PROP. V.

se rationem habent, quàm numerus ad numerum.

^a Inventâ C ipsarum A, B maximâ communi ^a 3. 10. mensurâ; quoties C in A, & B, toties 1 contineatur in numeris D & E. ^b ergo C. A :: 1. D; ^b 10. def. 7. quare inversè A. C :: D. 1. ^b atqui etiam C.

S 2

B ::

a 22. 5.

B : : 1. E. ergò ex æquali A. B : : D. E : :
N. N. Q. E. D.

PROP. VI.

E —————

A —————

B —————

F. 1.

C. 4.

D. 3.

Si duæ mā-
gnitudines A, B
inter se propor-

tionem habeant, quā numerus C ad numerum D;
commensurabiles erunt magnitudines A, B.

a sch. 10. 6.

b constr.

c hyp.

d 22. 5.

e 5. ax. 7.

f 20. Def. 7.

g constr.

h 1. def. 10.

Qualis pars est 1 numeri C, ^a talis fiat E ip-
sius A. Quoniam igitur E. A ^b : : 1. C. atque
A. B ^c : : C. D; ^d ex æquo erit E. B : : 1. D.
ergò quum 1 ^e metiatur numerum D, ^f etiam
E metitur B. sed & ipsum A ^g metitur. ^h ergò

A $\sqsubset$ B. Q. E. D.

PROP. VII.

A —————

B —————

Incommensurabiles
magnitudines A, B in-

ter se proportionem non habent, quā numerus ad
numerus.

a 6. 10.

Dic A. B : : N. N. ^a ergò A $\sqsubset$ B.
contra Hypoth.

PROP. VIII.

A —————

B —————

Si duæ magnitudines
A, B inter se proportio-

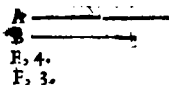
nem non habeant, quā numerus ad numerum, in-
commensurabiles erunt magnitudines.

a 5. 10.

Putā A $\sqsubset$ B. ^a ergò A. B : : N. N, con-
tra Hypoth.

PROP.

PROP. IX.

Qua à rectis lineis longitudine commensurabilibus sunt quadrata, inter se proportionem habent, quam quadratus

numerus ad quadratum numerum: & quadrata inter se proportionem habentia, quam quadratus numerus ad quadratum numerum, & latera habebunt longitudine commensurabilia. Qua verò à rectis lineis longitudine incommensurabilibus sunt quadrata, inter se proportionem non habent, quam quadratus numerus ad quadratum numerum: & quadrata inter se proportionem non habent, quam quadratus numerus ad quadratum numerum, neq; latera habebunt longitudine commensurabilia.

1. Hyp. A. $\perp$ B. Dico Aq. Bq :: Q. Q.

Nam sit A. B :: num. E. num. F. ergò

$\frac{Aq}{Bq} \left(\frac{A}{B} \text{ bis.} \right) = \frac{E}{F} \text{ bis.} = \frac{Eq}{Fq}$ ergò Aq. Bq :: Eq. Fq :: Q. Q. Q. E. D.

2. Hyp. Aq. Bq :: Eq. Fq :: Q. Q. Dico A.

$\perp$ B. Nam $\frac{A}{B} \text{ bis.} \left(\frac{Aq}{Bq} \right) = \frac{Eq}{Fq} = \frac{E}{F}$ ergò A. B :: E. F :: N. N. quare A $\perp$ B. Q. E. D.

3. Hyp. A $\perp$ B. Nego esse Aq. Bq :: Q. Q.

Nam dic Aq. Bq :: Q. Q. Ergò A $\perp$ B, ut modò ostensum est, contra Hypoth.

4. Hyp. Non Aq. Bq :: Q. Q. Dico A $\perp$ B.

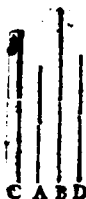
Nam puta A $\perp$ B; ergò Aq. Bq :: Q. Q. ut modò diximus, contra Hypoth.

Coroll.

Lineæ $\perp$ sunt etiam $\perp$; at non contra. Sed lineæ $\perp$ non sunt idcirco $\perp$. lineæ verò $\perp$ sunt etiam $\perp$.

PROP. X.

Si quatuor magnitudines proportionales fuerint $(C. A :: B. D)$; prima verò C secunda A fuerit commensurabilis; & tertia B quarta D commensurabilis erit. Et si prima C secunda A fuerit incommensurabilis, & tertia B quarta D incommensurabilis erit.

C A B D

Si $C \nmid A$, idè erit $C. A :: N.$
 $N^b :: B. D.$ ergò $B \nmid D$. Sin $C \nmid A$, ergò c non erit $C. A :: N.$ $N :: B. D.$
 & quartè $B \nmid D$. Q. E. D.

a 5. 10.

b 6. 10.

c 7. 10.

d 8. 10.

LEMMA 1.

Duos numeros planos invenire, qui proportionem non habeant, quam quadratus numerus ad quadratum numerum.

Huic Lemmati satisfaciunt duo quilibet numeri plani non similes, quales sunt numeri habentes proportionem superparticulaarem, vel superbipartientem, vel duplam, vel etiam duo quivis numeri primi. vid. Schol. 27. 3.

LEMMA 2.

Invenire lineam HR, ad quam data recta linea KM sit in ratione datorum numerorum B, C.

a Ab. 10. 6.

Divide KM in partes æquales æquè multas unitatibus numeri B. harum tot, quot unitates sunt in numero C, componant rectam HR, liquet esse, KM. HR :: B. C.

b 3. 1.

LEMMA 3.

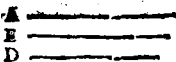
Invenire lineam D, ad cujus quadratum data recta KM quadratum sit in ratione datorum numerorum B, C.

Fac

Fac B. C^a :: KM. HR. ac inter KM, & HR^b inveni mediam proportionalem D. Erit KMq. Dq^c :: KM. HR^d :: B. C.

a 2. lem. 10.
b 13. 6.
c 20. 6.
d const.

PROP. XI.

 B. 10. C. 16. *Propositæ rectæ lineæ A invenire duas rectas lineas incommensurabiles; alteram quidem D longitudinis tantum, alteram verò E etiam potentia.*

1. Sume numeros B, C, ita ut non sit B. C :: Q. Q.^b fiatque B. C :: Aq. Dq. ^c liquet A $\perp$ D. Sed Aq^d $\perp$ Dq. Q. E. F.

a 1. lem. 10.
b 10.
c 3. lem. 10.
d 10.
e 9. 10.
f 6. 10.
g 13. 6.
h 20. 6.
i 10. 10.

2. ^d Fac A. E :: E. D. Dico Aq $\perp$ Eq. Nam A. D^e :: Aq. Eq. ergò cum A $\perp$ D, ut prius, ^f erit Aq $\perp$ Eq. Q. E. F.

PROP. XII.

Quæ (A, B) eidem magnitudini C sunt commensurabiles, & inter se sunt commensurabiles.

Quia A $\perp$ C; & C $\perp$ B, ^a sit A $\perp$ B.

D, 18. E, 8. C :: N, N :: D. E.

F, 2. G, 3. atq C. B :: N. N :: F.

H, 5. I, 4. K, 6. G. ^b sumantur tres numeri H, I, K minimi ::

a 5. 10.
b 4. 8.
c const.
d 21. 5.
e 6. 10.

 in rationibus D ad E, & F ad G. Jam quia A. C^c :: D. E^c :: H. I. ac C. B^c :: F. G^c :: I. K. ^d erit ex æquali A. B :: H. K :: N, N^e ergò A $\perp$ B. Q. E. D.

Schol.

Hinc, omnis recta linea rationali lineæ commensurabilis, est quoque ^p rationalis. Et omnes rectæ rationales inter se commensurabiles sunt, saltem potentia. Item, omne spatium rationali spatio commensurabile, est quoque rationale, & omnia spatia rationalia inter se commensura-

r 2. 10. & def. 6.
def. 2.

mensurabilia sunt. Magnitudines verò, quatum
Def. 7. & 10. altera est rationalis, altera irrationalis, sunt in-
 ter se incommensurabiles.

PROP. XIII.

A ————— Si sint duæ magnitudines *A*,
C ————— *B*; & altera quidem *A* eidem
B ————— *C* sit commensurabilis, altera
 verò *B* incommensurabilis, incommensurabiles erunt
 magnitudines *A*, *B*.

2 hyp.

b 12. 10.

Dic *B* $\perp$ *A*, ergò cum *C* $\perp$ *A*, $\perp$ erit *C*
 $\perp$ *B*, contra Hypoth.

PROP. XIV.

*Si sint duæ magnitudines commensu-
 rabiles A, B; altera autem ipsarum
 A magnitudini cuiuspiam C incommensura-
 bilis fuerit, & reliqua B eidem C incommensurabilis erit.*

2 hyp.

b 12. 10.

Putà *B* $\perp$ *C*. ergò cum *A* $\perp$ $\perp$ *B*,
 $\perp$ erit *A* $\perp$ *C*, contra Hyp.

PROP. XV.

A ————— Si quatuor rectæ li-
B ————— nee proportionales fue-
C ————— rint (*A. B :: C. D*);
D ————— prima verò *A* tanto plùs

possit quàm secunda *B*, quantum est quadratum re-
 ctæ lineæ sibi commensurabilis longitudine: & tertia
C tanto plùs poterit, quàm quarta *D*, quantum
 est quadratum rectæ lineæ sibi longitudine commen-
 surabilis. Quòd si prima *A*, tanto plùs possit quàm
 secunda *B*, quantum est quadratum rectæ lineæ
 sibi incommensurabilis longitudine; & tertia *C* tan-
 to plùs poterit, quàm quarta *D*, quantum est quadra-
 tum rectæ lineæ sibi longitudine incommensurabilis.

2 hyp.

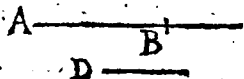
b 12. 6.

c 17. 5.

Nam quia *A. B* $\perp$ $\perp$ *C. D*. $\perp$ erit *Aq. Bq ::*
Cq. Dq. ergò dividendo *Aq. Bq :: Cq.*
Dq.

Dq. Dq. ^d quare $\sqrt{Aq - Bq} : B :: \sqrt{Cq - Dq}$. ^d 22. 6.
 D. ^e invertendo igitur $B. \sqrt{Aq - Bq} :: D. \sqrt{Cq - Dq}$. ^e cor. 4. 5.
 $Cq - Dq$. ^f ergo ex æquali $A. \sqrt{Aq - Bq} :: f$ 22. 5.
 $C \sqrt{Aq - Bq}$. ^g proinde si $A \sqsupseteq$, vel $\sqsupseteq \sqrt{Aq - Bq}$,
 $Aq - Bq$, ^h erit similiter $C \sqsupseteq$, vel $\sqsupseteq \sqrt{Cq - Dq}$. ^g 10. 10.,
 $Cq - Dq$. Q. E. D.

PROP. XVI.

 Si dua magnitudi-
 nes commensurabiles
 AB, BC componan-
 tur, & tota magni-
 tudo AC utriq; ipsarum AB, BC commensurabilis
 erit: quod si tota magnitudo AC uni ipsarum AB,
 vel BC commensurabilis fuerit, & quæ à princi-
 pio magnitudines AB, BC commensurabiles erunt.

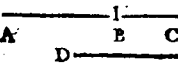
1. Hyp. ^a Sit D ipsarum AB, BC communis
 mensura. ^b ergo D metitur AC. ^c ergo AC $\sqsupseteq$
 AB, & BC. Q. E. D. ^a 3. 10. ^b 1. ax. 10. ^c 1. def. 10.

2. Hyp. ^a Sit D communis mensura ipsarum
 AC, AB; ^d ergo D metitur AC — AB (BC); ^d 3. ax. 10.
^e proinde AB $\sqsupseteq$ BC. Q. E. D. ^e 1. def. 10.

Coroll.

Hinc etiam, si tota magnitudo ex duabus
 composita commensurabilis sit alteri ipsarum,
 eadem & reliquæ commensurabilis erit.

PROP. XVII.

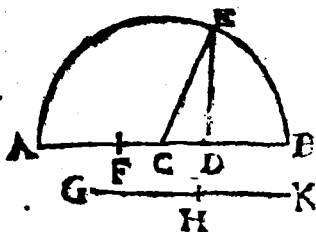
 Si dua magnitudines in-
 commensurabiles AB, BC
 componantur, & tota magni-
 tudo AC utrique ipsarum AB, BC incommensura-
 bilis erit: Quod si tota magnitudo AC uni ipsa-
 rum AB incommensurabilis fuerit, & quæ à prin-
 cipio magnitudines AB, BC incommensurabiles
 erant.

1. Hyp. Si fieri potest, sit D ipsarum AC, AB communis mensura. ^a ergo D metitur AC — AB (BC). ^b ergo AB $\sqsupset$ BC, contra Hypoth.
2. Hyp. Dic AB $\sqsupset$ BC, ^c ergo AC $\sqsupset$ AB, contra Hypoth.

Coroll.

Hinc etiam, si tota magnitudo ex duabus composita, incommensurabilis sit alteri ipsarum, eadem & reliquæ incommensurabilis erit.

PROP. XVIII.

Si fuerint
duæ rectæ li-
nea inæquales
AB, GK;
quartæ autem
parti quadra-
ti, quod fit à
minori GK,
æquale paral-
lelogrammum

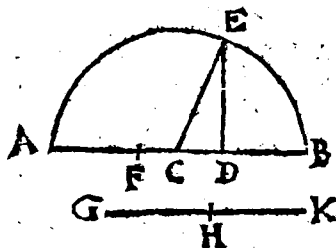
ADB ad maiorem AB applicetur, deficiens figurâ quadratâ, & in partes AD, DB longitudine commensurabiles ipsam dividat, major AB tanto plus poterit quàm minor GK, quantum est quadratum rectæ lineæ FD sibi longitudine commensurabilis: Quod si major AB tanto plus possit, quàm minor GK, quantum est quadratum rectæ lineæ FD sibi longitudine commensurabilis; quartæ autem parti quadrati, quod fit à minori GK, æquale parallelogrammum ADB ad maiorem AB applicetur, deficiens figurâ quadratâ, in partes AD, DB longitudine commensurabiles ipsam dividet.

^a Biseca GK in H; & ^b fac rectang. ADB = GHq; abscinde AF = DB: Estque ABq = 4 ADB + (4 GHq, vel HKq) + FDq. Jam primò

- a 30. 1.
b 28. 6.
c 2. 2.
d constr. &
4. 2.

primò, Si $AD \perp DB$, erit $AB^2 \perp DB^2 \perp$ e 16. 10.
 $2 DB^2$ ($AF + DB$, vel $AB - FD$) & ergò f const.
 $AB \perp FD$. Q. E. D. Sin secundò, $AB \perp$ g cor. 16. 10.
 FD , ^h erit ideò $AB \perp AB - FD$ ($2 DB$) h cor. 16. 10.
^k ergò $AB \perp DB$, ^l quare $AD \perp DB$. k 12. 10.
 Q. E. D. l 16. 10.

PROP. XIX.

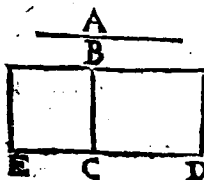

Si fuerint
 dua recta
 linea ina-
 quales, AB,
 GK, quarta
 autem par-
 ti quadrati,
 quod fit à
 minore GK,
 aequale par-
 allelogram-

num ADB ad maiorem AB applicetur deficiens fi-
 gurâ quadratâ; & in partes incommensurabiles
 longitudine AD, DB, ipsam AB dividat; major
 AB tanto plûs poterit, quàm minor GK, quantum
 est quadratum rectæ linæ FD, sibi longitudine in-
 commensurabilis: Quod si major AB tanto plûs
 possit, quàm minor GK, quantum est quadratum re-
 ctæ linæ FD sibi longitudine incommensurabilis;
 quartæ autem parti quadrati, quod fit à minore
 GK, aequale parallelogrammum à DB ad maiorem
 AB applicetur, deficiens figurâ quadratâ, in partes
 longitudine incommensurabiles AD, DB ipsam AB
 dividet.

Facta puta, & dicta eadem, quæ in præce-
 denti. Itaq; primò, Si $AD \perp DB$, ^a erit præ- a 17. 10.
 preerea $AB \perp DB$; ^b quare $AB \perp 2 DB$ b 13. 10.
 ($AB - FD$). ^c ergò $AB \perp FD$. Q. E. D. c cor. 17. 10.
 Secundò, Si $AB \perp FD$; ^c ergò $AB \perp$ d 13. 10.
 $AB - FD$ ($2 DB$); ^d quare $AB \perp DB$, & e 17. 10.
^e proinde $AD \perp DB$. Q. E. D. PROP.

PROP. XX.

Quod sub rationa-
libus longitudine com-
mensurabilibus rectis li-
neis BC, CD, secun-
dum aliquem prædicto-
rum modorum, contine-
tur rectangulum BD,
rationale est.

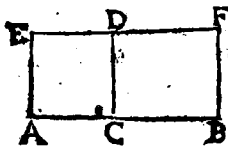
a 46. 1.
b 1. 6.
c hyp.
d 10. 10.
e hyp. & 9.
def. 10.
f. 12. 10.

Exponatur A, p. & describatur BE quadra-
tum ex BC. Quoniam DC. CB (BC) $\square$::
BD. BE. & DC $\square$ BC; $\square$ erit rectang.
BD $\square$ quad. BE. ergo quum quad. BE $\square$ Aq;
erit BD $\square$ Aq. proinde rectang. BD est pr.
Q. E. D.

Not. Tria sunt genera linearum rationalium in-
ter se commensurabilium. Aut enim duarum linea-
rum rationalium longitudine inter se commensurabi-
lium altera equalis est exposita rationali, aut neutra
rationali exposita equalis est, longitudine tamen ei
utraque est commensurabilis; aut denique utraque
exposita rationali commensurabilis est solum poten-
tia. Hi sunt modi illi, quos innuit præsens theo-
rema.

In numeris, fit BC, $\sqrt{8}$ ($2\sqrt{2}$) & CD, $\sqrt{18}$
($3\sqrt{2}$), erit rectang. $BD = \sqrt{144} = 12$.

PROP. XXI.

Si rationale DB
ad rationalem DC
applicetur, latitudi-
nem CB efficit ra-
tionalem, & ei DC
ad quam applicatum

est DB, longitudine commensurabilem.

a 1. 6.
b hyp.
c sch. 12. 10.
d 10. 10.

Exponatur G, p. & describatur DA quadra-
tum ex BC. quoniam BD. DA $\square$:: BC. CA;
arque BD. DA $\square$ sunt pa, ideoque $\square$, $\square$ erit
BC.

BC.

BC $\perp$ CA. at CD (CA) $\perp$ est $\hat{p}$. $\therefore$ ergo BC e sch. 12. 10. est $\hat{p}$. Q. E. D.

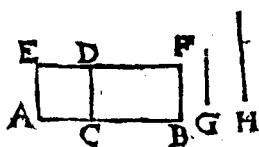
In numeris, sit rectang. DB, 12; & DC, $\sqrt{8}$. erit CB, $\sqrt{18}$. atqui $\sqrt{18} = 3\sqrt{2}$. & $\sqrt{8} = 2\sqrt{2}$.

LEMMA.

A —————
B —————
C —————
Duas rectas rationales potentia solum commensurabiles invenire.

Sit A exposita $\hat{p}$.^a Sume B $\perp$ A.^a & C $\perp$ B. a 11. 10. b liquet B, & C esse quæsitæ. b sch. 12. 10.

PROP. XXII.

Quod sub rationalibus DC, CB potentia solum commensurabilibus rectis lineis continetur rectangulum DB, ir-

rationale est; & recta linea H ipsum potens, irrationalis; vocetur autem Media.

Sit G exposita $\hat{p}$. & describatur DA quadratum ex DC; sitque Hq = DB. Quoniam AC. CB $\propto$:: DA, DB. ^a atque AC $\perp$ CB, $\therefore$ erit DA $\perp$ DB (Hq). ^a atqui Gq $\perp$ DA. $\therefore$ ergo Hq $\perp$ Gq. ^b ergo H est $\hat{p}$. Q. E. D. vo-
cetur autem Media, quia AC. H :: H. CB. ^c 1. 6. ^b hyp. ^c 10. 10. ^d hyp. & 9. ^e 13. 10. ^f 11. 10.

In numeris, sit DC, 3; & CB, $\sqrt{6}$. erit rectangulum DB (Hq) $\sqrt{54}$. quare H est $\sqrt{54}$.

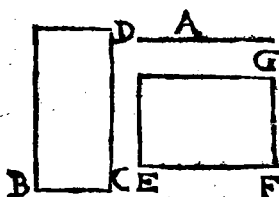
Mediæ nota est μ ; Medii verò $\mu\mu$; pluraliter $\mu\alpha$.

SCHOL.

Omne rectangulum, quod potest contineri sub duabus rectis rationalibus potentia solum commensurabilibus, est Medium; quamvis contineatur sub duabus rectis irrationalibus; atque

omne Medium potest contineri sub duabus rectis rationalibus potentiâ tantum commensurabilibus. ut exemp. gr. $\sqrt{24}$ est μ , quia continetur sub $\sqrt{3}$, & $\sqrt{8}$, qui sunt ρ , τ . etsi possit contineri sub $\sqrt{6}$, & $\sqrt{96}$ irrationalibus. nam $\sqrt{24} = \sqrt{6} \sqrt{96} = \sqrt{6}$ in $\sqrt{96}$.

PROP. XXIII.

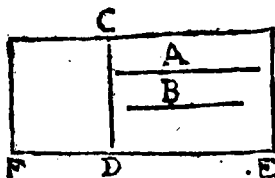

Quod (BD) à media A fit, ad rationalem BC applicatum, latitudinem CD rationalem efficit, & ei BC, ad quam applicatum

est BD, longitudine incommensurabilem.

Quoniam A est μ ,^a erit Aq rectangulo alicui (EG) æquale, contento sub EF, & FG ρ τ .^b ergo BD=EG. ^c quare BC. EF :: FG. CD. ^d ergo BCq.EFq :: FGq. CDq. sed BCq, & EFq.^e sunt ρ ,^f ideoque τ .^g ergo FGq τ CDq. Ergo quum FG sit ρ ,^h erit CD ρ . Porro, quia EF. FGⁱ :: EFq. EG (BD); ob EF τ FG,^j erit EFq τ BD. verum EFq = τ CDq. ^k ergo rectang. BD τ CDq. quum igitur CDq. BD^l :: CD.BC. ^m erit CD τ BC. ergo, &c.

PROP. XXIV.

Medie A commensurabilis B, media est.

Ad CD, ρ ^a fac rectang. CE=Aq; ^b & rectang. CF=Bq. Quoniam

Aq (CE) est μ ,^c & CD ρ ,^d erit latitudo

DE

a sch. 22. 10.

b 1. ax. 1.

c 14. 6.

d 22. 6.

e hyp.

f sch. 12. 10.

g 10. 10.

h sch. 12. 10.

k 1. 6.

l 10. 10.

m sch. 12. 10.

n 13. 10.

o 1. 6.

p 12. 10.

a 11. 6.

b hyp.

c 23. 10.

DE $\hat{p}$ $\perp$ CD. quoniam verò CE. CF $\hat{d}$:: d 1. 6.
 ED. DF, & CE $\hat{e}$ $\perp$ CF, $\hat{f}$ erit ED $\perp$ DF. $\hat{c}$ byp.
 $\hat{f}$ 10. 10.
 3 ergò DF est $\hat{p}$ $\perp$ CD. 4 ergò rectang. CF
 (B1) est $\mu\nu$, & proinde B est μ . Q. E. D. $\hat{g}$ 12, & 13.
 $\hat{h}$ 22. 10.

Nota quòd signum $\perp$ plerumque valet poten-
 tiâ tantum commensurabile, ut in hac demonstratio-
 ne, & in preced. &c. quòd intellige, ut ex usis
 erit, & juxta citationes.

Coroll.

Hinc liquet spatium medio spatio commen-
 surabile medium esse.

LEMMA.

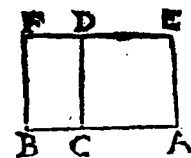
A _____ Duas rectas medias A,
 B _____ B longitudine commensura-
 C _____ biles; item duas A, C po-
 tentiâ tantum commensurabiles invenire.

^a Sit A μ quævis; ^b sume B $\perp$ A, ^c & C $\perp$ A.
^d Factum esse liquet.

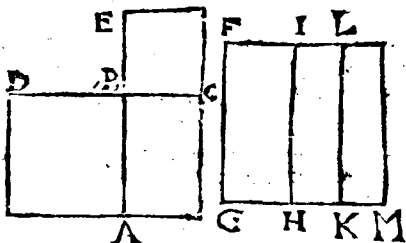
a lem. 21. 10.
 & 13. 6.
 b 2. lem. 10.
 10.
 c 3. lem. 10.
 10.
 d constr.
 & 24. 10.

PROP. XXV.

Quod sub DC, CB me-
 diis longitudine commensura-
 bilibus rectis lineis continetur
 rectangulum DB, medium
 est.

Super DC construatur
 quadratum DA. Quoniam
 AC. (DC) CB $\hat{a}$:: DA. DB & DC $\perp$ CB;
^b erit DA $\perp$ DB. ^c ergò DB est $\mu\nu$. Q. E. D. $\hat{a}$ 1. 6.
 $\hat{b}$ 10. 10.
 $\hat{c}$ 24. 10.

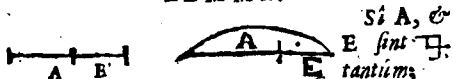

Quod sub mediis potentiâ tantum commensurabilibus rectis lineis AB, BC continetur rectangulum AC, vel rationale est, vel medium.

Super rectas AB, BC² describe quadrata AD, CE, atque ad FG ρ , ^b fac rectangula FH = AD, ^b & IK = AC, ^b & LM = CE.

Quadrata AD, CE, hoc est rectangula FH, LM^c sunt $\mu\alpha$, & $\sqcap$; ergo eandem habentes rationem GH, KM sunt ρ , & $\sqcap$. ^f ergo GH x KM est ρ . atqui quia AD, AC, CE, hoc est FH, IK, LM sunt $\div$; & ^h proinde GH, HK, KM etiam $\div$, ^k erit HKq = GH x KM; ^l ergo HK est ρ ; vel $\sqcap$, vel $\sqcap$ IH (GF); si $\sqcap$, ^m ergo rectang. IK, vel AC est ρ . Sin $\sqcap$, ⁿ ergo AC est $\mu\alpha$. Q. E. D.

LEMMA.

Erunt primò, Aq, Eq, Aq + Eq, Aq - Eq¹ $\sqcap$

Erunt secundò, Aq, Eq, Aq + Eq, Aq - Eq¹ $\sqcap$

AE, & 2 AE. Nam A. E^b :: Aq. AE^b :: AE.

Eq. ergo cum A^c $\sqcap$ E, ^d erit Aq $\sqcap$ AE, ^e &

2 AE. item Eq^d $\sqcap$ AE, ^e & 2 AE. quare cum

Aq + Eq $\sqcap$ Aq, & Eq; & Aq - Eq $\sqcap$ Aq, &

Eq;

a hyp. & 16. 10.

b 1. 6.

c hyp.

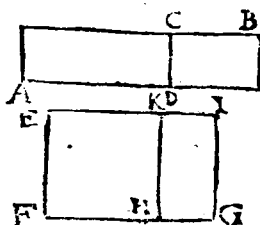
d 10. 10.

e 14. 10.

Eg, f erunt $Aq + Eq, f$ & $Aq - Eq \sqsubset AE$, & f 14. 10.
2 AE.

Hinc erunt tertio, $Aq, Eq, Aq + Eq, Aq - Eq$,
2 AE : $\sqsubset Aq + Eq + 2 AE$; & $Aq + Eq - 2 AE$. ϵ 14. 16. &
b & $Aq + Eq + 2 AE \sqsubset Aq + Eq - 2 AE$. 17. 10.
f (Q. A-E.) h cor. 7. 2.

PROP. XXVII.

Medium AB non
superat medium AC
rationali DB.

Ad EF ρ , 2 fac a cor. 16. 6.
 $EG = AB, ^2$ & EH
 $= AC$. Rectan-
gula AB, AC, hoc
est EG, EH b sunt b hyp.
 $\mu\alpha$, c ergo FG, & c 23. 10.
FH sunt $\rho \sqsubset EF$.

itaque ϵ KG, d id est DB sit ρ , e erit HG $\sqsubset$ d 3. ax. 1.
HK; f quare HG $\sqsubset$ FH. g ergo FG $\sqsubset$ FH. h c 21. 10.
sed FH est ρ . b ergo FG est ρ . verum prius f 13. 10.
erat FG ρ . Quæ repugnant. g lem. 26. 10.
 h sch. 12. 10.

SCHOL.

1. Rationale AB superat
rationale AD rationali CE.

Nam AB a $\sqsubset AD$; a hyp.
 b ergo AE $\sqsubset CE$. c quare c cor. 16. 10.
CB est ρ . Q. E. D. c sch. 12. 10.

2. Rationale AD cum ra-
tionali CF facit rationale
AF.

Nam AD a $\sqsubset CF$; a sch. 12. 10.
 b quare AF $\sqsubset AD$, & b 16. 10.
CF, c proinde AF est ρ . c sch. 12. 10.
Q. E. D.

PROP. XXVIII.

Medias invenire (C, & D), quæ rationale CD contineant.

- a lem. 8. 10.
b 13. 6.
c 12. 6.
d 22. 10.
e const.
f 10. 10.
g 24. 10.
h 17. 6.

atqui Bq^e est p^r.^a ergo CD est p^r. Q. E. F.

In numeris, sit A, $\sqrt{2}$; & B, $\sqrt{6}$. ergo C, est $\sqrt{12}$. fac $\sqrt{2} \cdot \sqrt{6} :: \sqrt{12}$. D. vel $\sqrt{4} \sqrt{36} :: \sqrt{12}$. D. erit D, $\sqrt{108}$. atqui $\sqrt{12}$ in $\sqrt{108} = \sqrt{1296} = \sqrt{36} = 6$. ergo CD. est 6. item C. D. $:: 1. \sqrt{3}$. quare C $\sqsupset$ D.

PROP. XXIX.

Medias invenire potentiâ tantum commensurabiles D, & E, quæ mediam DE contineant.

- a lem. 21. 10.
b 13. 6.
c 12. 6.
d 17. 6.
e 22. 10.
f const.
g 10. 10.
h 24. 10.
k const. &
cor. 4. 5.
l 16. 6.
m 22. 6.

^a Sume A, B, C $\sqsupset$. Fac A. D $::$ D. B. ^e & B. C $::$ D. E. Dico factum.

Nam AB^d = Dq & AB^e est μ ; ergo D est μ . & B^f $\sqsupset$ C, ^g ergo D $\sqsupset$ E. ^h ergo B est μ . porro,

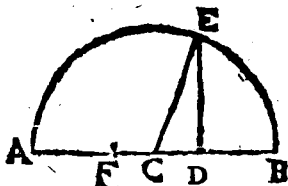
B. C^f $::$ D. E., & permutando B. D $::$ C. E ^h hoc est D. A $::$ C. E. ⁱ ergo DE = AC. Sed AC^m est μ . ergo DE est μ . Q. E. D.

In numeris, sit A, 20; & B, $\sqrt{200}$, & C, $\sqrt{80}$. Ergo D, est $\sqrt{\sqrt{80000}}$; & E $\sqrt{12800}$. Ergo DE = $\sqrt{\sqrt{1024000000}} = \sqrt{32000}$. & D. E. $:: \sqrt{10}$. 2. quare D $\sqsupset$ E.

SCHOL.

A, 6. C, 12. Invenire duos numeros pla-
 B, 4. D, 8. nos similes vel dissimiles.
 $\overline{AB}, 24.$ $\overline{CD}, 96.$ Sume quoscunque quatu-
 or numeros proportionales,
 A, 6. C, 5. A. B :: C. D. liquet AB, &
 B, 4. D, 8. CD esse similes planos. Sin
 $\overline{AB}, 24.$ $\overline{CD}, 50.$ latera ipsorum AB, CD non
 proportionalia accipias, erunt
 AB, CD numeri plani dissimiles.

LEMMA.

1. Duos numeros quadratos (DEq , & CDq)
 invenire, ita ut compositus ex ipsis (CEq) qua-
 dratus etiam sit.

[Sume AD, DB numeros planos similes (quo-
 rum ambo pares sint, vel ambo impares) nimi-
 rum AD, 24, & DB, 6. Horum summa, (AB)
 est 30; differentia (FD) 18, cujus semissis
 (CD) est 9. ² Habent verò plani similes AD, a 18. 8.
 DB unum medium numerum proportionalem,
 nempe DE. patet igitur singulos numeros CE,
 CD, DE rationales esse; proinde CEq (CDq b 47. 1.
 + DEq) est numerus quadratus requisitus.

Facile itaque inveniuntur duo numeri quadra-
 ti, quorum excessus sit quadratus, vel non qua-
 dratus numerus. nempe ex eadem constructione,
 erit $CEq - CDq = DEq$. c 3. ax. 1.

Quòd si AD, DB sint numeri plani dissimi-

les, non erit media proportionalis (DE) numerus rationalis, proinde quadratorum CEQ, CDQ excessus (DEQ) non erit numerus quadratus.

LEMMA. 2.

2. *Duos numeros quadratos B, C invenire, ita ut compositus ex ipsis D, non sit quadratus. item quadratum numerum A dividere in duos numeros B, C non quadratos.*

A, 3. B, 9. C, 36. D, 45.

1. Sume numerum quemlibet quadratum B, sitq; $C=4B$; & $D=B+C$. Dico factum.

Nam B est Q. ex constr. item quia B. C :: 1. 4 :: Q. Q. ^aerit C etiam quadratus. Sed quoniam $B+C=(D)$ C :: 5. 4 :: non Q. Q. ^b non erit D numerus quadratus. Q. E. F.

A, 36. B, 24. C, 12. D, 3. E, 2. F, 1.

2. Sit A numerus quivis quadratus. Accipe D, E, F numeros planos dissimiles, sitque $D=E+F$. fac D. E :: A. B. & D. F :: A. C. Dico factum.

Nam quia D.E+F :: A.B+C. & $D=E+F$, ^aerit $A=B+C$. Jam dic B quadratum esse. ^bergo A & B; & ^cproinde D & E sunt numeri plani similes, contra Hypoth. idem absurdum sequetur, si C dicatur quadratus. ergo, &c.

PROP.

PROP. XXX.

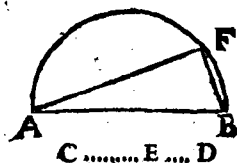
Invenire duas racionales AB, AF potentia tantum commensurabiles, ita ut major AB plus possit, quam minor AF, quadrato rectae lineae BF longitudine sibi commensurabilis.

Exponatur AB, $\hat{p}$.^a Sume CD, CE numeros quadratos, ita ut CD — CE (ED) sit non Q. ^{a 1. lem. 29. 10.}
 Fiatque CD. ED :: ABq. AFq. In circulo ^{b 3. lem. 10. 10.}
 super AB diametrum descripto aptetur AF, ^{c 1. 4.}
 ducaturque BF. Sunt AB, AF, quas petis.

Nam ABq. AFq ^{d constr. 6. 10.} :: CD. ED. ergo ABq AFq. verum AB est $\hat{p}$.^e ergo AF est $\hat{p}$. sed ^{f sch. 12. 10. 9. 10. 31. 3. 47. 1. 9. 10.}
 quia CD est Q: at ED non Q: erit AB $\hat{p}$. AF. porro, ob ang. rectum AFB, est ABq
 = AFq + BFq; cum igitur ABq. AFq :: CD. ED. per conversionem rationis erit ABq.
 BFq :: CD. CE :: QQ. ergo AB $\hat{p}$. BF. Q. E. F.

In numeris; sit AB, 6; CD, 9; CE, 4; quare ED, 5. Fac 9. 5 :: 36. (Q: 6) AFq. erit AFq 20. proinde AF $\sqrt{20}$. ergo BFq = 36 — 20 = 16. quare BF est 4.

PROP. XXXI.

Invenire duas racionales AB, AF potentia tantum commensurabiles, ita ut major AB plus possit, quam minor AF quadrato rectae lineae BF sibi longitudine incommensurabilis.

Exponatur AB, $\hat{p}$.^a accipe numeros CE, ED a 2. lem. 29. quadratos, ita ut CD = CE + ED sit non Q. ^{10.}
 & in reliquis imitare constructionem praecedentis. Dico factum. Nam,

b 9. 10.

Nam, ut ibi, AB, AF sunt ρ $\square$. item ABq. BFq :: CD. ED. ergò cum CD sit non Q. erunt AB, BF $\square$. Q. E. F.

In numeris, sit AB, 5. CD, 45. CE = 36; ED = 9. Fac 45. 9 :: 25 (ABq). 5 (AFq). ergò AF = $\sqrt{5}$. proinde BFq = 45 — 25 = 20. quare BF = $\sqrt{20}$.

PROP. XXXII.

A ————— Invenire duas medias
B ————— C, D potentiâ tantum
C ————— commensurabiles, quæ
D ————— rationale CD contineant, ita ut major C plus possit, quam minor D, quadrato rectæ lineæ sibi longitudine commensurabilis.

Accipe A, & B ρ $\square$; ita ut $\sqrt{Aq - Bq}$ $\square$.
A. b Fiatque A. C :: C. B. c atque A. B :: C. D. Dico factum.

Nam quia A, & B sunt ρ $\square$, e erit C (f $\sqrt{AB}$) μ . item s. ideo C $\square$ D. b ergò D etiam μ . porro quia A. B d :: C. D; & permutatim A. C :: B. D :: C. B; & Bq d est ρ , erit CD $\square$ (Bq) ρ . Denique quia $\sqrt{Aq - Bq}$ d $\square$ A, l erit $\sqrt{Cq - Dq}$ $\square$ C. ergò, &c. Sin $\sqrt{Aq - Bq}$ $\square$ Aq, erit $\sqrt{Cq - Dq}$ $\square$ C.

In numeris, sit A, 8; B, $\sqrt{48}$ ($\sqrt{64 - 16}$) ergò C = $\sqrt{AB} = \sqrt{3072}$. & D = $\sqrt{1728}$. quare CD = $\sqrt{5308416} = \sqrt{2304}$.

PROP. XXXIII.

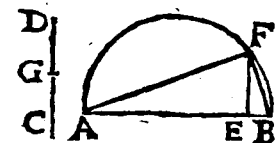
A ————— Invenire duas medias
D ————— D, E potentiâ solum com-
B ————— mensurabiles, quæ medium
C ————— DE contineant, ita ut ma-
E ————— jor D plus possit, quam minor E, quadrato rectæ lineæ sibi longitudine commensurabilis.

a Same

^a Sume A, & C ρ , $\overline{Aq - Cq}$ ita ut $\sqrt{Aq - Cq}$ a 30. 10.
b lem. 21.
10.
c 13. 6.
d 12. 6.
e constr.
f sch. 12. 10.
g 22. 10.
h 10. 10.
k 24. 10. 7
l 22. 10.
m 16. 6.
n 15. 10.
A. b sume etiam B $\overline{A}$, & C; & fac A. D ϵ ::
D. B δ :: C. E. Erunt D, & E quæ sitæ.
Nam quoniam A, & C ϵ sunt ρ , & B $\overline{A}$
A, & C, ϵ erit B ρ & D ($\sqrt{AE}$) ϵ erit μ .
^e Quia verò A. D :: C. E. erit permutando A.
C :: D. E. ergò cum A $\overline{A}$ C, ϵ erit D $\overline{A}$ E,
^k ergò E est μ . porro, ^l quia D. B :: C. E; ¹ &
BC est $\mu\nu$, etiam DE ei ϵ æquale est $\mu\nu$. deniq;
propter A. C :: D. E. ^e quia $\sqrt{Aq - Cq}$ $\overline{A}$
A, ϵ erit $\sqrt{Dq - Eq}$ $\overline{A}$ D. ergò, & c. Sin $\sqrt{Aq - Cq}$ $\overline{A}$ A. erit $\sqrt{Dq - Eq}$ $\overline{A}$ Eq.
In numeris, sit A, 8; C, $\sqrt{48}$; B, $\sqrt{28}$. erit
D $\sqrt{3072}$; & E $\sqrt{588}$. quare D. E :: 2. $\sqrt{3}$.
& DE = $\sqrt{1344}$.

PROP. XXXIV.

*Invenire duas re-
ctas lineas AF, BF
potentiâ incommen-
surabiles, quæ faci-
ant compositum qui-
dem ex ipsarum qua-
dratis rationales; re-*

Et angulum verò sub ipsis contentum, medium.

^a Reperiantur AB, CD ρ $\overline{Aq - Cq}$ ita ut $\sqrt{ABq -$ a 31. 10.
b 10. 1.
c 28. 6.
d 1. 6.
e cor. 8. 6. &
f 7. 5.
g 19. 10.
h 10. 10.
k 31. 3. &
47. 1.
l constr.
m 1. ar. 1.
n 22. 10.
o 24. 10.
p sch. 22. 6.
CDq $\overline{A}$ AB. ^b biseca CD in G. ^c fac rectang.
AEB = GCq. Super AB diametrum duc se-
micirculum AFB. erige perpendicularem EF.
duc AF, BF. Hæ sunt quæ indagandæ erant.
Nam AE. BE δ :: BA x AE. AB x BE. Sed
BA x AE ϵ = AFq; ϵ & AB x BE = FBq. ^f ergò
AE. EB :: AFq. FBq. ergò cum AE ϵ $\overline{A}$
EB, ^h erit AFq $\overline{A}$ FBq. Quinetiam ABq
(^k AFq + FBq) ^l est $\rho\nu$. denique EFq ¹ =
AEB ¹ = CGq. ^m ergò EF = CG. ergò CD x
AB = 2 EF x AB. atqui CD x AB ⁿ est $\mu\nu$.
^o ergò AB x EF, ^p vel AF x FB est $\mu\nu$. Q. E. D.

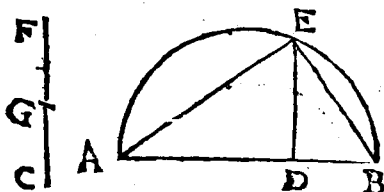
Explicatio

Explicatio per numeros.

Sit $AB, 6$. $CD, \sqrt{12}$, quare $CG = \sqrt{\frac{1}{2}} = \sqrt{3}$. Est verò $AE = 3 + \sqrt{6}$. & $EB = 3 - \sqrt{6}$. & unde AF erit $\sqrt{18 + 216}$. Et $FB, \sqrt{18 - 216}$. item $AF^2 + FB^2$ est 36 , & $AF \times FB = \sqrt{108}$.

Ceterum AE invenitur sic. Quia $BA (6)$. $AF :: AF. AE$; erit $6 AE = AF^2 = AE^2 + 3 (EF^2)$ ergò $6 AE - AE^2 = 3$. pone $3 + c = AE$. ergò $18 + 6c - 9 - 6c - c^2$, hoc est $9 - c^2 = 3$. vel $c^2 = 6$. quare $c = \sqrt{6}$. proinde $AE = 3 + \sqrt{6}$.

PROP. XXXV.

Invenire duas rectas lineas AE, EB potentiâ incommensurabiles; quæ faciant compositum quidem ex ipsarum quadratis, medium, rectangulum verò sub ipsis contentum, rationale.

a 32. 10.3

Sume AB , & $CF \mu \sqrt{12}$, ità ut $AB \times CF$ sit pr , atque $\sqrt{AB^2 - CF^2} \sqsubset AB$. & reliqua fiant, ut in præcedenti, erunt AE, EB quas petis.

Nam, ut isthic ostensum est, $AE^2 \sqsubset EB^2$; item $AB^2 (AE^2 + EB^2)$ est μr . & denique $AB \times CF^b$ est pr , idcirco & $AB \times DE$, hoc est, $AE \times EB$, est pr , ergò &c.

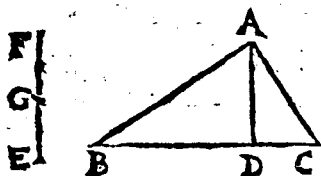
b constr.

c schol. 12. 10

d schol. 22. 6.

PROP.

PROP. XXXVI.

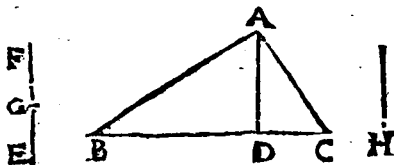

Invenire duas rectas lineas BA, AC potentia incommensurabiles; quae faciant compositum ex ipsarum qua-

dratis medium; & rectangulum sub ipsis comprehensum medium, incommensurabileque composito ex ipsarum quadratis.

^a Accipe BC & EF μ $\square$; ita ut BC $\times$ EF sit μ $\square$ 33. 10. μ r. & $\sqrt{BCq - EFq}$ $\square$ BC. & reliqua fiant, ut in praecedentibus. Erunt BA, AC exoptata. Nam, ut prius, BAq $\square$ ACq; item BAq + ACq est μ r. & BA $\times$ AC est μ r. Denique BC b $\square$ EF, atque $\therefore$ ideò BC $\square$ EG; est; BC. c 13. 10. EG $\therefore$ BCq, BC $\times$ EG, (BC $\times$ AD, vel BA d 1. 6. $\times$ AC). $\therefore$ ergò BCq (BAq + ACq) $\square$ e 14. 10. BA $\times$ AC. ergò &c.

Schol.

Invenire duas medias longitudine, & potentia incommensurabiles.

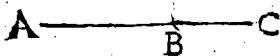
^a Sume BC μ . sitque BA $\times$ AC μ ; & $\square$ a 36. 10. BCq (BAq $\sqrt{ACq}$). ^b Fac BA. H $\therefore$ H. b 13. 6. AC. Sunt BC, & H μ $\square$. Nam BC est μ . ^c & BA $\times$ AC ($\therefore$ Hq) est μ r. quare H est etiam c 17. 6. μ .

ad. 14. 10.

μ .⁴ Item $BA \times AC \sqsupset BCq$; ergò $Hq \sqsupset BCq$. ergò &c.

Principium senariorum per compositionē.

PROP. XXXVII.

Si due rationales AB, BC

potentiā tantum commensurabiles componantur, tota AC irrationalis est; vocetur autem ex binis nominibus.

Nam quia $AB^2 \sqsupset BC$,^b erit $ACq \sqsupset ABq$.^a Sed AB^2 est $\bar{p}$.^c ergò AC est $\bar{p}$. Q.E.D.

^a hyp.

^b lem. 26. 10.

^c 11. def. 10.

PROP. XXXVIII.

Si due mediae AB, BC potentiā tantum commensurabiles componantur, quae rationale contineant, tota AC irrationalis est; vocetur autem ex binis mediis prima.

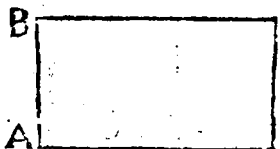
Nam quoniam $AB^2 \sqsupset BC$,^b erit $ACq \sqsupset ABq$.^a Sed $AB \times BC$,^c $\bar{p}$. ergò AC est $\bar{p}$. Q.E.D.

^a hyp.

^b lem. 26. 10.

^c 11. def. 10.

LEMMATA.

Quod sub linea rationali AB, & irrationali BC continetur rectangulum AC, irrationale est.

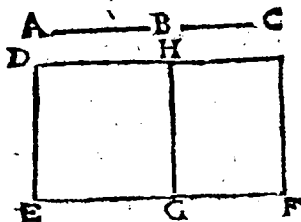
Nam si rectang. AC dicatur $\bar{p}$; quum AB^2 sit $\bar{p}$;^b erit latitudo BC etiam $\bar{p}$. contra Hyp.

^a hyp.

^b 21. 10.

PROP.

PROP. XXXIX.

*Si dua medie
AB, BC poten-
tiâ tantum com-
mensurabiles cõ-
ponantur, quæ
medium contine-
ant, tota AC ir-
rationalis erit;
vocetur autem ex
binis mediis se-
cunda.*

Ad expositam DE, $\hat{p}^2$ fac rectang. DF = $\hat{a}$ cor. 16. 6.
ACq; $\hat{b}$ & DG =, ABq + BCq. $\hat{b}$ 47.1. &

Quoniam ABq $\hat{c}$ $\sqsupset$ BCq, $\hat{d}$ erit AEQ + $\hat{e}$ 11. 6.
BCq, hoc est DG $\sqsupset$ ABq; sed ABq $\hat{e}$ est $\mu\nu$. $\hat{c}$ hyp.
 $\hat{e}$ ergo DG est $\mu\nu$. verum rectang. ABC poni- $\hat{d}$ 16. 10.
tur $\mu\nu$; $\hat{e}$ ideòque $\hat{z}$ ABC ($\hat{f}$ HF) est $\mu\nu$; $\hat{e}$ er- $\hat{e}$ 24. 10.
gò EG, & GF sunt $\hat{p}$. quia verò DG $\hat{h}$ $\sqsupset$ HF; $\hat{f}$ 4. 2.
arque DG: HF :: $\hat{g}$ EG. GF $\hat{h}$ erit EG $\sqsupset$ $\hat{g}$ 23. 10.
GF. $\hat{h}$ ergo tota EF est $\hat{p}$. $\hat{h}$ quare rectang. DF $\hat{h}$ lem. 26. 10.
est $\hat{p}\nu$. $\hat{i}$ ergò $\sqrt{DF}$, id est AC, est $\hat{p}$. Q. E. D. $\hat{k}$ 1. 6.
 $\hat{l}$ 10. 10.
 $\hat{m}$ 37. 10.
 $\hat{n}$ lem 38. 10.
 $\hat{o}$ 11. def. 10.

PROP. XL.

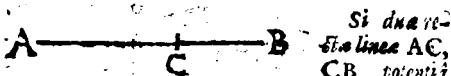

*Si dua rectæ lineæ
AB, BC potentiâ
tantum commensura-*

*biles componantur, quæ faciant compositum quidem
ex ipsarum quadratis rationale, quod autem sub ipsis
continetur, medium; tota recta linea AC, irrationalis
erit: vocetur autem major.*

Nam quia ABq + BCq $\hat{a}$ est $\hat{p}\nu$, & $\hat{b}$ $\sqsupset$ $\hat{z}$ $\hat{a}$ hyp.
ABC $\hat{c}$ $\mu\nu$, & proinde ACq ($\hat{d}$ ABq + BCq + $\hat{b}$ feb. 12. 1c.
 $\hat{z}$ ABC) $\hat{e}$ $\sqsupset$ ABq + BCq $\hat{p}\nu$, $\hat{f}$ erit AC $\hat{p}$. $\hat{c}$ hyp. & 24.
Q. E. D. $\hat{d}$ 4. 2.
 $\hat{e}$ 17. 10.
 $\hat{f}$ 11. def. 10.

PROP. XII.

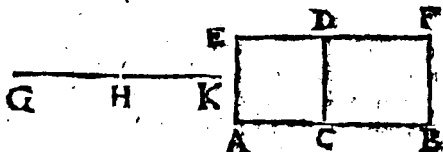

Si dua recta lineae AC, CB potentia incommensurabiles componantur; quae faciant compositum quidem ex ipsarum quadratis medium, quod autem sub ipsis continetur, rationale; tota recta linea AB irrationalis erit: vocetur autem rationale ac medium potens.

a hyp. & feb. 12. 10. Nam 2 rectang. ACB, $\equiv$ $\square$ ACq + CBq $\equiv$ μ . $\therefore$ ergo 2 ACB $\equiv$ $\square$ ABq. quare $\therefore$ AB est ρ . Q. E. D.

b feb. 12. 10.
c hyp.
d 17. 10.
e 11. def. 10.

PROP. XIII.

Si dua recta lineae GH, HK potentia incommensurabiles componantur, quae faciant & compositum ex ipsarum quadratis medium, & quod sub ipsis continetur medium, incommensurabileq; composito ex quadratis ipsarum; tota recta linea GK irrationalis erit: vocetur autem bina media potens.

Ad expositam EB ρ , fiant rectang. AF $\equiv$ GKq, & CF $\equiv$ GHq + HKq. Quoniam GHq + HKq (CF) $\equiv$ est μ ; latitudo CB erit ρ . Item quia 2 rectang. GHK ($\equiv$ AD) $\equiv$ est μ , etiam AC $\equiv$ erit ρ . Porro quia rectang. AD $\equiv$ $\square$ CF, $\therefore$ atque AD. CF : : AC. CB, $\therefore$ erit AC $\square$ CB. Quare AB est ρ . ergo rectang. AF, id est, GKq est ρ . $\therefore$ proinde GK est ρ . Q. E. D.

a hyp.
b 23. 10.
c 4. 2.
d 2. 6.
e 10. 10.
f 37. 10.
g lem. 38. 10.
h 11. def. 10.

PROP.

PROP. XLIII.

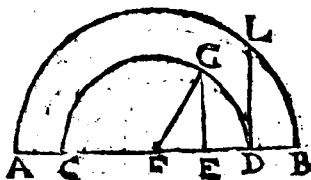

Quæ ex binis nominibus AB ad unum duntaxat punctum D dividitur in nomina AD, DB.

Si fieri potest, binomium AB alibi in E secetur in alia nomina AE, EB. Liqueat AB secari utrobique inæqualiter, quia AD $\neq$ DB, & AE $\neq$ EB.

Quoniam rectangula ADB, AEB $\neq$ sunt $\mu\alpha\varsigma$, α 37. 10.
 α & singula ADq, DBq, AEq, EBq sunt $\rho\alpha\varsigma$; β α - β fib. 27. 10.
 deoque ADq + DBq, β & AEq + EBq etiam
 $\rho\alpha\varsigma$, β idcirco ADq + DBq $\neq$ AEq + EBq.
 ϵ hoc est, α AEB $\neq$ ADB est $\rho\alpha$. ϵ ergo AEB $\neq$ sch. 5. 2.
 $\neq$ ADB $\rho\alpha$ ergo $\rho\alpha$ superat $\rho\alpha$ per $\rho\alpha$. ϵ Q.E.A. d sch. 12. 10.
 ϵ 27. 10.

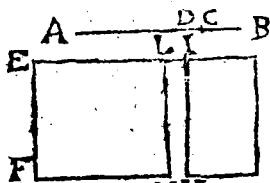
PROP. XLIV.

Quæ ex binis mediis primis AB ad unum duntaxat punctum D dividitur in nomina AD, DB.

Putat AB dividi in alia nomina AE, EB. quo
 posito, singula ADq, DBq, EBq, α sunt $\rho\alpha\varsigma$; α & α 38. 10.
 rectangula ADB, AEB, eorumque dupla, sunt ϵ fib. 27. 10.
 $\rho\alpha$. β ergo α AEB $\neq$ ADB, ϵ hoc est ADq d sch. 5. 2.
 + DEq $\neq$ AEq + EBq est $\rho\alpha$. ϵ Q.E.A. q 27. 10.

PROP. XLV.

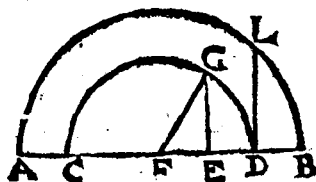
Quæ ex binis mediis secunda AB, ad unum duntaxat punctum C dividitur in nomina AC, CB.

Dic alia esse nomina AD, DB.

Ad expositam EF, fac rectang. EG = ABq. & EH = ACq + CBq; item EK = ADq + DBq.

Quoniam ACq, CBq sunt $\mu\alpha$ $\square$; ^b erit ACq + CBq (EH) $\mu\nu$. ^c ergo latitudo FH est ^p. ^a quin & rectang. ACB, ^d ideòq; ^a ACB (IG) est $\mu\nu$: ^e ergo HG, est etiam ^p. Cum igitur EH $\square$ IG, & atque EH. IG :: FH. HG; ^h erunt PH, HG $\square$. ^k ergo FG est binomium; cujus nomina FH, HG. Simili argumento FG est bin. cujus nomina FK, KG, contra 43 hujus.

PROP. XLVI.

Major AB ad unum duntaxat punctum D dividitur in nomina AD, DB.

Concipe alia nomina AE, EB. quo posito re-
ctangula ADB, AEB $\mu\alpha$; ^a & tam ADq + DBq, quàm AEq + EBq sunt ^{p\alpha}. ^b ergo ADq + DBq = AEq + EBq, ^c hoc est, ^a AEB = ADB est ^{p\gamma}. Q. F. N. Prop.

- a 40. 10.
b sch. 27. 10.
c sch. 5. 2.
d 27. 10.

PROP. XLVII.

Rationale ac medium potens

A — **F** **E** **D** **B** *AB, ad unum duntaxat punctum D dividitur in nomina AD, DB*

Dic alia nomina **AE**, **EB**. ^a ergò tam **AEq** ^a 41. 10.
⁺ **EBq**; quàm **ADq** ⁺ **DBq** sunt ^{μa}. ^a & re-
 ctangula **AEB**, **ADB**, sunt ^{ea}. ^b ergò 2 **AEB** ^b f. h. 27. 10.
 — 2 **ADB**, ^c hoc est, **ADq** ⁺ **DBq** : — **AEq** ^c f. c. 5. 2.
EBq est ^{pr.} **Q. E. A.** ^d 27. 10.

PROP. XLVIII.

A — **D** **C** **B**
E — **L** **I** **B**

Bina media potens AB ad unum duntaxat punctum C dividitur in nomina AC, CB.

*Vis AB dividi in alia nomina AD, DB: Ad expostam EF, fiant rectang. EG = ABq, & EH = ACq + CBq, & EK = ADq + DBq. Quoniam ACq + CBq, nempe EH ^a est ^{μv}, ^b erit 2 42. 10.
 latitudo FH ^c. Item quia 2 **ACB**, ^a hoc est, ^b 23. 10.
IG, est ^a ^{μv}, ^b erit **HG** etiam ^c. Ergò cum **EH** ^c 4. 2.
^a **IG**, sitque **EH. IG** ^d : : **FH. HG**, ^e erit ^d 1. 6.
FH **HG**. ^f ergò **FG** est bin. ^e ^f 10. 10.
 na **FH. HG**. Eodem modo ejusdem nomina e-
 runt **FK, KG**; contra 43 hujus. ^f 37. 10.*

Definitiones secunda.

Exposita rationali, & quæ ex binis nominibus, divisa in nomina; cujus majus nomen plus possit quàm minus, quadrato rectæ linæ sibi longitudine commensurabilis;

I. Siquidem majus nomen expositæ rationali

commensurabile sit longitudine; vocetur tota ex binis nominibus prima.

II. Si verò minus nomen exposita rationali longitudine sit commensurabile, vocetur ex binis nominibus secunda.

III. Quod si neutrum ipsorum nominum sit longitudine commensurabile exposita rationali, vocetur ex binis nominibus tertia.

Rursus, si majus nomen plus possit quam minus, quadrato recte lineae sibi longitudine incommensurabilis;

IV. Si quidem majus nomen exposita rationali commensurabile sit longitudine; vocetur ex binis nominibus quarta.

V. Si verò minus nomen; vocetur quinta.

VI. Quod si neutrum ipsorum nominum, vocetur sexta.

PROP. XLIX.

A ... 4 C ... 5 B

D —————

E —————

F

H —————

Invenire ex binis nominibus primam, E G.

* Sume AB, AC numeros quadra-

tos, quorum excessus CB non Q, exponatur D. ^a accipe quamvis EF $\square$ D. ^b fac AB: CB :: EFq. FGq. erit EG bin. 1.

Nam EF $\square$ D. ^c ergo EF $\square$ ^d item EFq $\square$ FGq. ^e ergo FG est etiam $\square$. item quia EFq. FGq :: AB. CB :: Q. non Q, ^f erit EF $\square$ FG. denique quia per conversionem rationis EFq. EFq — FGq :: AB. AC :: Q. Q. ^g erit EF $\square$ $\sqrt{EFq - FGq}$. ^h ergo EG est bin. 1. Q. E. F.

Explicatio per numeros.

Sit D, 2. EF, 6. AB, 9. CB, 5. quare cum

9. 5 :: 36. 20. erit FG, $\sqrt{20}$, proinde EG est
6 + $\sqrt{20}$.

PROP. L.

A 4 C 5 B

D —————

E —————

F —————

H —————

Invenire ex binis nomi-
nibus secundam, EG.

Accipe AB, & AC
numeros quadratos, quo-
rum excessus CB fit

non Q. Sit D exposita p. sume FG $\square$ D. Fac CB. AB :: FGq. EFq. Erit EG quaesita. Proba ut praecedentem.

Nam FG $\square$ D, quare FG est p. item EFq. $\square$ FGq. ergo EF est etiam p. item quia FGq. EFq :: CB. AB :: non Q. Q. est FG $\square$ EF. denique quia CB. AB :: FGq. EFq, inverséque AB. CB :: EFq. FGq, erit ut in praecedenti, EF $\square$ $\sqrt{EFq - FGq}$. ^{a 2 def. 48.} ^{10.} è quibus EG est bin. 2. Q. E. F.

In numeris, sit D, 8. FG, 10. AB, 9. CB, 5. erit EF, $\sqrt{180}$. quare EG est 10. + $\sqrt{180}$.

PROP. LI.

A 4 C 5 B

L 6

G —————

D —————

E —————

H —————

Invenire ex binis
nominibus tertiā, DF.

^a Sume numeros a fib. 29. 10.

AB, AC quadratos,
quorum excessus CB

non Q. Sitque L numerus non Q, proximè major quā CB, nempe unitate, vel binario. sit G exposita p. ^b Fac L. AB :: Gq. DEq. ^b & AB. b 3 lem 10.
CB :: DEq. EFq. erit DF bin. 3. 10.

Nam quia DEq, ^c $\square$ Gq, ^d est DE p, item c constr. 6.
Gq. DEq :: L. AB :: non Q. Q. ^e ergo G $\square$ 10.
DE. item quia DEq ^e $\square$ EFq, ^d etiam EF d fib. 12. 10.
est p. quinetiam quia DEq. EFq :: AB. CB :: e 6. 10.
Q. non Q. ^f est DE $\square$ EF. porro, quia per f 9. 10.

g sch. 27. 8. constr. & ex æquali $Gq \cdot EFq :: La \cdot CB ::$ non Q.
 h 9. 10. Q. (nam L , & CB non sunt similes plani numeri) ^a erit G etiam $\square$ EF , denique ut in
 k 3 def. 48. præced. $\sqrt{DEq - EFq} \square DE$. ^a ergò DF
 10. est bin. 3. Q. E. F.

In numeris, sit AB , 9; CB , 5; L , 6. G , 8. erit
 DE , $\sqrt{96}$ & EF , $\sqrt{\frac{480}{9}}$ quare $DF = \sqrt{96}$
 $+\sqrt{\frac{480}{9}}$.

PROP. LII.

A...3 C.....6 B

G ————— F

D ————— E

H —————

Invenire ex binis nominibus quartam DF .

^a Sume quemvis numerum quadratum AB , ^a quem divide in AC , CB non

quadratos. sit G exposita ^a accipe $DE \square$
 G . ^a Fac $AB \cdot CB :: DEq \cdot EFq$, erit DF bin. 4.

Nam ut in 49. hujus, DF ostenderetur bin. item, quia per constr. & conversionem rationis $DEq \cdot DEq - EFq :: AB \cdot AC :: Q$. non Q.

^a erit $DE \square \sqrt{DEq - EFq}$. ^a ergò DF est bin. 4. Q. E. F.

In numeris, sit G , 8. DE , 6. erit $EF \sqrt{24}$. ergò DF est $6 + \sqrt{24}$.

PROP. LIII.

A...3 C.....6 B

G ————— F

D ————— E

H —————

Invenire ex binis nominibus quintam, DF .

Accipe quemvis numerum quadratum AB , cujus segmenta AC , CB

sint non Q. sit G exposita ^a sume $EF \square$ G . fac $CB \cdot AB :: EFq \cdot DEq$, erit DF bin. 5.

Nam ut in 50 hujus, erit DF bin. & quia per constr. & invertendo $DEq \cdot EFq :: AB \cdot CB$, ideoque per conversionem rationis $DEq \cdot DEq - EFq :: AB \cdot AC :: Q$. non Q. ^a erit

DE .

DE $\sqrt{12}$ $\sqrt{DEq - EFq}$. $\therefore$ ergò DF est bin.

4. Q. E. F.

In numeris sit G, 7. EF, 6. erit DE $\sqrt{54}$.
quare DF est $6 + \sqrt{54}$.

PROP. LIV.

A 5 C 7 B

L 9

G F

D E

H I

Invenire ex binis nomi-
nibus sextam.

Accipe AC, CB pri-
mos numeros utcunque, sic

ut AC + CB (AB) sit
non Q. fume etiam quem-

vis L num. Q. sit G expol. $\therefore$ fiatque L. AB ::
Gq. DEq. atque AB. CB :: DEq. EFq. erit
DF. bin. 6.

Nam, ut in 51. hujus, DF ostendetur bin.
item quòd DE, & EF $\sqrt{12}$ G. denique igitur

quia per constr. & conversionem rationis DEq. $\therefore$ b sch. 27. 8. 3.

DEq. - EFq. :: AB. AC :: non Q. Q. (Nam c 9. 10.

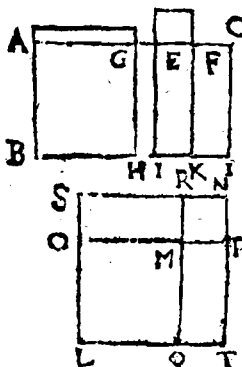
AB primus est ad AC, $\therefore$ ideòque ei dissimilis) c 6. def.

$\therefore$ ergò DE $\sqrt{12}$ $\sqrt{DEq - EFq}$. $\therefore$ ergò DF est

bin. 6. Q. E. F.

In numeris sit G, 6. DE $\sqrt{48}$. erit EF $\sqrt{28}$.
quare DF est $\sqrt{48} + \sqrt{28}$.

LEMMA.

Sit AD rectan-
gulum, cuius latus
AC secetur inaequa-
liter in E; bisectumq;
sit segmentum minus
EC in F; atque ad
AE, ^a fiat rectang.
AGE=EFq. perq;
G, E, F^b ducantur ad
AB parallela GH,
EI, FK. ^c Fiat autem
quadratum LM =
rectang AH, atq; ad
OMP productam ^c si-
at quadratum MN=
GI; rectaque LOS,

LQT, NRS, NPT producantur.

Dico L. MS, MT sunt rectangula. Nam ob
quadratorum angulos OMQ, RMR rectos,
^a erit QMR recta linea. ^b ergo anguli RMO,
QMP recti sunt. quare pgra MS, MT sunt re-
ctangula.

2. Hinc patet LS^c = LT; & proinde LN esse
quadratum.

3. Rectangula SM, MT, EK, FD aequalia
sunt. Nam quia rectang. AGE^d = EFq. ^e erit
AE, EF :: EF. GE. ^f ideoque AH. EK :: EK.
GI. hoc est per constr. LM. EK :: EK. MN.
^g verum LM. SM :: SM. MN. ergo EK^h =
SMⁱ = FD^j = MT.

4. Hinc LN^k = AD.

5. Quia EC bisecta est in E, ^a patet EF, FC,
EC TL esse.

6. Si AE TL EC; & AE TL √ AEq =
ECq, ^b erunt AG, GE, AE TL. item, quia
AG,

a 28. 6.

b 31. 1.

c 14. 2.

a 28. 15. 1.

b 13. 1.

c 2. ex. 1.

d hyp.

e 17. 6.

f 1. 6.

g 28. 22. 6.

h 9. 5.

i 36. 1.

j 43. 1.

k 2. ex. 1.

a 16. 10.

a 18. 8.

b 16. 10.

AG, GE :: AH. GI $\therefore$ erunt AH, GI; hoc est p 10. 10.
LM, MN $\square$. item iisdem positis.

7. OM $\square$ MP. Nam per Hyp. AE. $\square$
EC, $\therefore$ ergò EC $\square$ GE. $\therefore$ quare EF $\square$ GE, q 14. 10.
sed EF. GE :: EK. GI. $\therefore$ ergò EK. $\square$ GI, r 10. 10.
hoc est SM $\square$ MN. atqui SM. MN :: OM,
MP. $\therefore$ ergò OM $\square$ MP.

8. Sin ponatur AE $\square$ $\sqrt{AEq - ECq}$,
patet AG, GE, AE esse $\square$. unde LM $\square$ s 19. & 17.
MN. nam AG, GE :: AH. GI :: LM. MN. 10.

*His bene perspectis, facile sex sequentes Proposi-
tiones expediemus.*

PROP. LV.

*Si spatium AD contineatur sub rationali AB,
& ex binis nominibus primâ AC, (AE + EC)
recta linea OP spatium potens irrationalis est, quæ
ex binis nominibus appellatur.*

Suppositis iis, quæ in lemmate proximè præ-
cedenti descripta, & demonstrata sunt, liquet re-
ctam OP posse spatium AD. $\therefore$ item AG, GE, a hyp. & lem.
AE sunt $\square$ ergò cum AE $\therefore$ sit $\therefore$ $\square$ AB, 54. 10.
 $\therefore$ erunt AG, & GE, $\therefore$ $\square$ AB. $\therefore$ ergò rectan b hyp.
gula AH, GI, hoc est quadrata LM, MN sunt c scb. 12. 10.
eg. ergò OM, MP sunt $\therefore$ $\square$. $\therefore$ proinde OP d 20. 10.
est bin. Q. E. D. e lem. 54. 10.
f 37. 10.

*In numeris sit AB, 5. AC, 4 + $\sqrt{12}$. quare
rectang. AD = 20 + $\sqrt{300}$ = quadr. LN, er-
gò OP est $\sqrt{15} + \sqrt{5}$; nempe bin. 6.*

PROP. LVI.

Si spatium AD contineatur sub rationali AB, & ex binis nominibus secunda AC ($AE + EC$); recta linea OP spatium AD potens, irrationalis est, quæ ex binis mediis prima appellatur.

Rursus adhibito lemmate ad 54 hujus, erit $OP = \sqrt{AD}$, & item AE, AG, GE sunt $\perp$.

ergo quum AE sit ρ , $\perp$ AB, & erunt AG, GE

etiam ρ $\perp$ AB. ergo rectangula AH, GI;

hoc est OMq. MPq & sunt $\mu\alpha$. & quinetiam

OM $\perp$ MB. denique EF $\perp$ EC, & EC

$\perp$ AB, & quare EF est ρ $\perp$ AB. & ergo

EK; hoc est SM, vel OMP est ρ . Proinde

OP est 2μ prima. Q. E. D.

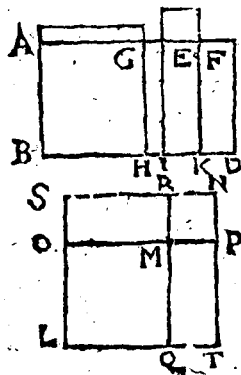
In numeris, sit AB, 5. & AC, $\sqrt{48} : + 6$. er-

gò rectang. AD $= \sqrt{1200} + 30 = OPq$.

ergo OP est $\sqrt{675} + \sqrt{75}$; nempe bimed. 1.

Vid. Schem. 57.

PROP. LVII.

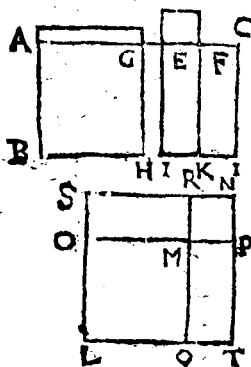
Si spatium AD contineatur sub rationali AB, & ex binis nominibus tertia AC ($AE + EC$); recta linea OP spatium AD potens, irrationalis est, quæ ex binis mediis secunda dicitur.

Ut prius, $OPq = AD$. item rectangula AH, GI, hoc est OMP, MPq sunt $\mu\alpha$. & item EK, vel OMP est μ . ergo OP est bimed. 2.

In

In numeris, fit AB, 5. AC, $\sqrt{32} + \sqrt{34}$. quare AD est $\sqrt{800} + \sqrt{600} = OPq$. proinde OP est $\sqrt{450} + \sqrt{50}$; hoc est bimed. 2.

PROP. LVIII.

Si spatium AD contineatur sub rationali AB, & ex binis nominibus quarta AC; (AE + EC) recta linea OP spatium potens, irrationalis est, qua vocatur major.

Nam iterum, OMq + MPq. aqlem. 54. 16. rectang. verò AI, hec est OMq + MPq. b est $\rho\nu$, & item EK, b hyp. & 20. 10. vel OMP est $\mu\nu$. c hyp. & 22. 10. ergò OP ($\sqrt{AD}$) est major. Q. E. D. d 40. 10.

In numeris fit AB, 5. & AC, $4 + \sqrt{8}$. ergò rectang. AD est $20 + \sqrt{200}$. quare OP est $\sqrt{20} + \sqrt{200}$.

PROP. LIX.

Si spatium AD contineatur sub rationali AB, & ex binis nominibus quinta AC; recta linea OP spatium AD potens, irrationalis est, qua rationale & medium potens appellatur.

Rursus OMP + MPq. rectang. verò AI, vel OMq + MPq est $\mu\nu$. & item rectang. EK, a ut in praed. vel OMP est $\rho\nu$. b ergò OP ($\sqrt{AD}$) est potens $\rho\nu$, & $\mu\nu$. Q. E. D.

In numeris, fit AB, 5. & AC, $1 + \sqrt{8}$. ergò rectang. AD = $10 + \sqrt{200} = OPq$. quare OP est $\sqrt{10} + \sqrt{200}$.

PROP. LX.

Si spatium AD continetur sub rationali AB, & ex binis nominibus sexta AC (AE + EC); recta linea OP spatium AD potens, irrationalis est, quæ bina media potens appellatur.

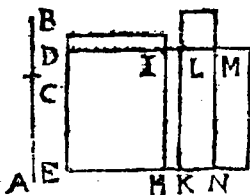
a 42. 10.

Ut sæpe prius, OMq $\perp$ MPq. & OMq + MPq est μ . & rectang. (EK) OMP etiam μ .² ergo OP = $\sqrt{AD}$ est potens 2 μ . Q.E.D.

In numeris, sit AB, 5. AC, $\sqrt{12} + \sqrt{8}$; ergo rectang.¹ AD, vel OPq est $\sqrt{300} + \sqrt{200}$. proinde OP est $\sqrt{\sqrt{300} + \sqrt{200}}$.

LEMMA.

Sit recta AB inaequaliter secta in C, sitque AC majus segmen unius; & cuius DE applicentur rectangula, DF = ABq, & DH = ACq, & IK = CBq. sitque LG bisecta in M, ducaturque MN. parall. GF.

Dico 1. Rectang. ACB = LN, vel MF.

a 4 2. & 3.
ac. 1.

² Nam 2 ACB = LF.

b 7. 2.

2. DL $\perp$ LG. nam DK (ACq + CBq) $\perp$ LF (2 ACB) ergo cum DK, LF sint æquæ alta, erit DL $\perp$ LG.

c 1. 6.

d 16. 10.

3. Si AC $\perp$ CB, ^d erit rectang. DK $\perp$ ACq, & CBq.

e lem. 26. 10.

4. Item, DL $\perp$ LG, nam ACq + CBq $\perp$ 2 ACB: hoc est DK $\perp$ LF. sed DK.

f 10. 10.

LF $\perp$ DL. LG. ^f ergo DL $\perp$ LG.

5. Ad hoc DL $\perp$ $\sqrt{DLq - LGq}$. Nam

g 1. 6.

ACq. ACB :: ACB. CBq. hoc est DH. LN::

LN :: LN. IK. ^cquare DL LM :: LM. IL.
^bergò DI x IL = LMq. ergò cum ACq ^k $\square$ ^h 17. 6.
 CBq. hoc est DH $\square$ IK, & ^l proinde DI $\square$ ^k ^{hyp.}
 IL, erit DL $\square$ $\sqrt{DLq - LGq}$. Q. E. D. ^l 10. 10.
 6. Sin ponatur ACq $\square$ CBq, ^a erit DL $\square$ ⁿ 19. 10.
 $\sqrt{DLq - LGq}$.

Hoc lemma præparationis vicem subeat pro 6 sequentibus propositionibus.

PROP. LXI.

Quadratum ejus quæ ex binis nominibus (AC + CB) ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG ex binis nominibus primam.

Suppositis iis, quæ in lemmate proximè antecedenti descripta & demonstrata sunt, Quoniam AC, CB ^a sunt ρ $\square$, ^b erit rectang. DK ^a ^{hyp.}
 $\square$ ACq; ^c ergò DK est ρ . ^d ergò DL $\square$ ^b ^{lem. 60. 10.}
 DE ρ . rectang. verò ACB, ideoque 2 ACB ^c ^{sch. 12. 10.}
 (LF) ^e est μ . ^f ergò latitudo LG est ρ $\square$ ^d ^{21. 10.}
 DE. ^e ergò etiam DL $\square$ LG. ^h item DL $\square$ ^e ^{22. 8.}
 $\sqrt{DLq - LGq}$. ex quibus, ^k sequitur DG ^f ^{24. 10.}
 esse bin. 1. Q. E. D. ^g ^{23. 10.}
^h ^{13. 10.}
^k ^{lem. 60. 10.}
^{48. 10.}

PROP. LXII.

Quadratum ejus, quæ ex binis mediis prima (AC + CB) ad rationalem DE applicatum facit latitudinem DG ex binis nominibus secundam.

Rursus adhibito lemmate proximè præcedenti; Rectang. DK $\square$ ACq. ^a ergò DK est ρ $\square$ DE. Quia verò rectang. ACB, ideoque LF (2 ACB) ^a ^{24. 10.}
^c est ρ , ^d erit LG ρ $\square$ DE. ^e ergò DL, ^b ^{23. 10.}
 LG sunt $\square$. ^f item DL $\square$ $\sqrt{DLq - LGq}$. ^c ^{hyp. &}
 LGq. ^d ex quibus patet DG esse bin. 2. Q. ^{sch. 12. 10.}
 E. D. ^e ^{21. 10.}
^f ^{13. 10.}
^g ^{lem. 60. 10.}
^{48. 10.}

PROP. LXIII.

Quadratum ejus, quæ ex binis mediis secunda (AC + CB), ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG ex binis nominibus tertiam.

Ut in præced. DL est ρ $\square$ DE. porro quia
 a hyp. & 24. rectang. ACB, ideoque LF (2 ACB) $\square$ est
 10. $\mu\nu$, $\square$ erit LG ρ $\square$ DE. $\square$ quinetiam DL $\square$
 b 23. 10. 3 LG. $\square$ itémque DL $\square$ $\sqrt{DLq - LGq}$. $\square$ er-
 c lem. 60. 10. gò DG est bin. 3. Q. E. D.
 d 3. def.
 48. 10.

PROP. LXIV.

Quadratum Majoris (AC + CB) ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG ex binis nominibus quartam.

Rursus ACq $\rightarrow$ CBq, hoc est DK $\square$ est $\rho\nu$.
 a hyp. & sch. 12. 10. $\square$ ergò DL est ρ $\square$ DE. itém ACB, ideoque
 b 21. 10. LF (2 ACB) $\square$ est $\mu\nu$. $\square$ ergò LG est ρ $\square$
 c hyp. & 24. 10. DE. $\square$ proinde etiam DL $\square$ LG. denique
 d 23. 10. quia AC $\square$ BC, $\square$ erit DL $\square$ $\sqrt{DLq - LGq}$.
 e 13. 10. LGq. $\square$ unde DG. est bin. 4. Q. E. D.
 f lem. 60. 10.
 g 4. def.
 48. 10.

PROP. LXV.

Quadratum ejus, quæ rationale ac medium ρ test, (AC + CB), ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG ex binis nominibus quintam.

Iterum, DK est $\mu\nu$. $\square$ ergò DL est ρ $\square$ DE.
 a 23. 10. itém LF est $\rho\nu$. $\square$ ergò LG est ρ $\square$ DE.
 b 21. 10. $\square$ ergò DL $\square$ LG. $\square$ itém DL $\square$ $\sqrt{DLq - LGq}$.
 c 13. 10. LGq. $\square$ proinde DG est bin. 5.
 d lem. 60. 10.
 e 5. def.
 48. 10.

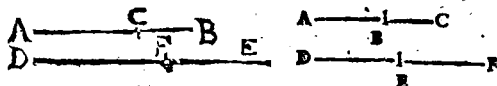
PROP. LXVI.

Quadratum ejus, quæ bina media potest (AC + CB), ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG ex binis nominibus sextam.

Ut prius, DL, & LG sunt $\perp$ DE:

Quia verò ACq + CBq (DK) $\perp$ ACB, ^{a hyp.}
^b ideoque DK $\perp$ LF (2 ACB) estque DK. ^{b 14. 10.}
 LF $\perp$ DL. LG. ^{c 1. 6.} erit DL $\perp$ LG. ^{d 10. 10.} e denique
 DL $\perp$ $\sqrt{DLq - LGq}$. ^{e lem. 60. 10.} f ex quibus liquet ^{f 6. def.}
 DG esse bin. 6. Q. E. D. ^{48. 10.}

LEMMA

Sint AB, DE $\perp$; fiatque AB. DE :: AC. DF.

Dico 1. AC $\perp$ DF. ut patet ex 10. 10.

item CB $\perp$ FE. ^a quia AB. DE :: CB. FE. ^{a 19. 9.}

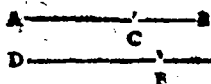
2. AC. CB :: DF. FE. Nam AC. DF :: AB. DE :: CB. FE. ergo permutando AC. CB :: DF. FE.

3. Rectang. ACB $\perp$ DFE. Nam ACq. ACB ^b :: AC. CB ^c :: DF. FE :: DFq. DFE. ^{b 1. 6.}
 quare permutando ACq. DFq :: ACB. DFE. ^{c prius.}
 ergo cum ACq $\perp$ DFq, ^d erit ACB $\perp$ DFE. ^{d 10. 10.}

4. ACq + CBq $\perp$ DFq + FEq. Nam
 quia ACq. CBq ^e :: DFq. FEq. erit componen-
 do ACq + CBq CBq :: DFq + FEq. FEq er- ^{e 22. 6.}
 go cum CBq $\perp$ FEq, ^f erit ACq + CBq $\perp$ DFq + FEq. ^{f 10. 10.}

5. Hinc, si AC $\perp$, vel $\perp$ CB, ^g erit pa- ^{g 10. 10.}
 titer DE $\perp$, vel $\perp$ EF.

PROP. LXVII.

Ei, quæ ex
binis nominibus
(AC + CB),
longitudine com-

mensurabilis DE, & ipsa ex binis nominibus est,
atque ordine eadem.

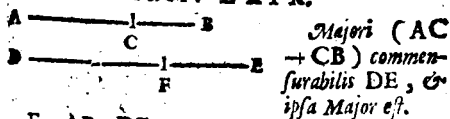
Fac AB. DE :: AC. DF. ^a sunt AC, DF
^a lem. 66. 10. $\square$; ^a & CB, FE $\square$ quare cum AC, & CB
^b hyp. ^b sint ^p $\square$, ^c erunt DF, FE ^p $\square$ ergo DE
^c lem. 66. 10. est etiam bin. Quia verò AC. CB ^a :: DF.
& sch. 11. 10. FE. Si AC $\square$, vel $\square \sqrt{ACq} = BCq$.
^d 15. 10. ^a etiam similiter DF $\square$, vel $\square \sqrt{DFq} =$
^e 12. 10. & FEq. item si AC $\square$, vel $\square$ ^p expof. ^e erit si-
14. 10. militer DF $\square$, vel $\square$ ^p expof. at si CB $\square$
vel $\square$ ^p ^e erit pariter FE $\square$ vel $\square$ ^p. Sini
^f 14. 10. verò utraque AC, CB $\square$ ^p, ^f erit utraq; etiam
^g Per def. DF, FE $\square$ ^p. ^g Hoc est quodcumque bino-
48. 10. mium fuerit AB, erit DE ejusdem ordinis.
Q. E. D.

PROP. LXVIII.

Ei, quæ ex binis mediis (AC + CB), longi-
tudine commensurabilis DE, & ipsa ex binis mediis
est, atq; ordine eadem.

^a 12. 6. ^a Fiat AB. DE :: AC. DF. ^p ergo AC $\square$
^b lem. 66. 10. DF. & CB $\square$ FE. ergo cum AC & CB
^c hyp. ^c sint μ . ^a etiam DF, & FE erunt μ . & cum
^d 24. 10. AC ^c $\square$ CB, ^e erit FD $\square$ FE. ^f ergo DE
^e 10. 10. est 2μ . Si igitur rectang. ACB sit ^{pv}, quia
^f 38. 10. DFE ^b $\square$ ACB, ^g etiam DFE est ^{pv}; et si
^g sch. 12. 10. illud $\mu\nu$, ^h hoc etiam erit $\mu\nu$. ^k Id est, si AB
^h 24. 10. sit bimed. 1. si bimed. 2. erit DE ejusdem or-
^k 38. vel dinis. Q. E. D.
39. 10.

PROP. LXIX.

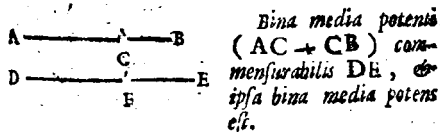
Fac AB. DE :: AC. DF. Quoniam AC
 $\square$ CB, ^b erit DF $\square$ FE. item ACq + ^a hyp.
 CBq² est ^c $\mu\nu$; proinde cum DFq + FEq ^b $\square$ ^b lem. 66. 10.
 ACq + CBq, ^c etiam DFq + FEq est ^c $\mu\nu$. de- ^c sch. 12. 10.
 nique rectang. ACB² est $\mu\nu$. ^d ergo rectang. ^d 24. 10.
 DFE est $\mu\nu$. (quia DFE ^b $\square$ ACB) ^e Quare ^c 40. 10.
 DE est major Q. E. D.

PROP. LXX.

Rationale ac medium potenti (AC + CB)
 commensurabilis DE. & ipsa rationale ac medium
 potens est.

Iterum. fac AB. DE :: AC. DF. Quia AC
 $\square$ CB; ^b etiam DF $\square$ FE. item quia ^a hyp.
 ACq + CBq² est $\mu\nu$, ^c erit DFq + FEq $\mu\nu$. ^b lem. 66. 10.
 denique quia rectang. ACB² est $\mu\nu$. ^c 24. 10.
 DFE est $\mu\nu$. ^d etiam ^d sch. 12. 10.
 DE est potens ^e $\mu\nu$, ac $\mu\nu$. ^e 41. 10.
 Q. E. D.

PROP. LXXI.

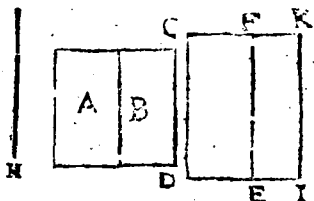

Divide DE, ut in præced. Quia ACq² $\square$ ^a hyp.
 CBq, ^b erit DFq $\square$ FEq. item quia ACq
 + CBq² est $\mu\nu$; ^c erit DFq + FEq etiam $\mu\nu$. ^b lem. 66. 10.
 pariterque quia ACB² est $\mu\nu$, ^d etiam DFE est $\mu\nu$. ^c 24. 10.
^d 24. 10.
 denique quia ACq + CBq $\square$ ACB,
^e erit

c 14. 10.
f 42. 10.

e erit $DFq + FEq \sqsupset DFE$.^f è quibus sequitur
DE esse potentem 2 μ x. Q. E. D.

PROP. LXXII.

Si rationale
A, & medium
B componen-
tur, quatuor
irrationales fi-
unt, vel ea quæ
ex binis nomi-
nibus, vel quæ
ex binis mediis

prima, vel major, vel rationale ac medium potens.

Nimirum si $Hq = A + B$, erit H una & line-
arum, quas theorema designat. Nam ad CD
expositam p ,^a fiat rectang. $CE = A$; item FI
 $= B$; ^b ideóque $CI = Hq$. Quoniam igitur A
est py , etiam CE est py ,^c ergò latitudo CF
est $p \sqsupset CD$. & quia B est py , erit FI μr .
^d ergò FK est $p \sqsupset CD$.^e ergò CF, FK sunt
 $p \sqsupset$. Tota igitur CK^f est bin. Si igitur A
 $\sqsupset B$, hoc est $CE \sqsupset FI$,^g erit CF $\sqsupset FK$. er-
gò si $CF \sqsupset \sqrt{CFq - FKq}$,^h erit CK bin.
1. & proinde $H = \sqrt{CI}$ ^k est bin. Si ponatur
 $CF \sqsupset \sqrt{CFq - FKq}$,^l erit CK bin. 4.
quare $H (\sqrt{CI})$ ^m est major. Sin A $\sqsupset B$;
erit CF $\sqsupset FK$; proinde si $FK \sqsupset \sqrt{FKq - CFq}$,ⁿ
erit CK bin. 2. quare H est 2 μ pri-
ma. denique si $FK \sqsupset \sqrt{FKq - CFq}$,^p erit
CK bin. 5. unde H erit potens py , ac μv .
Q. E. D.

a cor. 16. 6.

b 2. ax. 1.

c 21. 10.

d 23. 10.

e 13. 10.

f 37. 10.

g 1. 6.

h 1. def.

i 41. 10.

k 55. 10.

l 4. def.

m 48. 10.

n 58. 10.

o 2. def.

p 48. 10.

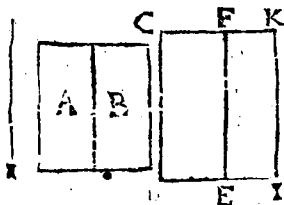
q 56. 10.

r 3. def.

s 48. 10.

t 59. ro.

PROP. LXXIII.

Si duo media A, B inter se incommensurabilia componantur, dua reliqua irrationalia fiunt, vel ex binis mediis secunda, vel bina media potens.

Nempe H potens $A + B$ est una dictarum irrationalium. Nam ad CD expof. ρ , fac re-
ctang. CE = A, & FI = B. unde Hq = CI.

Quoniam igitur CE, & FI μ sunt μ , μ erunt μ ^{a hyp.}
latitudines CF, FK ρ $\perp$ CD. item quia CE ^{b 23. 10.}
 μ $\perp$ FI; estque CE. FI μ :: CF. FK, ^{c 1. 6.} d erit ^{d 10. 10.}
CF $\perp$ FK. ^{e 3. def. 48.} ergo CK est bin 3. nempe, si ^{10.}
CF $\perp$ $\sqrt{CFq - FKq}$. unde H = $\sqrt{CI}$ ^{f 57. 10.}
erit 2μ . Sin verò CF $\perp$ $\sqrt{CFq - EKq}$, ^{g 6. def.}
erit CK bin. 6. & ^{48. 10.} proinde H est potens 2μ ^{h 60. 10.}
Q. E. D.

Principium Senariorum per
detractionem.

PROP. LXXIV.

Si à rationali DF rationalis DE auferatur potentia tantum commensurabilis existens toti DF: reliqua EF irrationalis est; vocetur autem apotome.

Nam EFq μ $\perp$ DEq; sed DEq μ est ρ . ^{a lem. 26. 10.}
^{b hyp.} ergo EF. est ρ . Q. E. D. ^{c 10. & 11.}

In numeris, sit DF, 2. DE, $\sqrt{3}$. EF erit $2 - \sqrt{3}$. ^{d 10. def. 10.}

PROP.

PROP. LXXV.

D B F Si à media DF media DE
 auferatur, potentia tantum
 commensurabilis existens toti DF, quæ cum tota
 DF rationale contineat; reliqua EF irrationalis est;
 vocetur autem media apotome prima.

a feb. 26. 10.

b hyp. 1

c 20. & 11.

def. 10.

Nam EFq^a = $\square$ rectang. FDE. ergò cum

FDE^b sit μ , erit EF^c p. Q. E. D.

In numeris, sit DF $\sqrt{54}$. & DE $\sqrt{24}$. ergò

EF est $\sqrt{54} - \sqrt{24}$.

PROP. LXXVI.

D B F Si à media DF media DE
 auferatur, potentia tantum
 commensurabilis existens toti DF, quæ cum tota
 DF medium contineat, reliqua EF irrationalis est:
 vocetur autem media apotome secunda.

a hyp.

b 16. 10.

c 24. 10.

d cor. 7. 2.

e 27. 10.

Quia DEq^a, & DEq^a sunt μ & $\square$,

b erit DFq^a + DEq^a = $\square$ DEq^a. c quare DFq^a

+ DEq^a est μ . item rectang. FDE, c ideoque

2 FDE^a est μ . ergò EFq^a (d DFq^a + DEq^a -
 2 FDE) e est p. quare EF est p. Q. E. D.

In numeris, sit DF, $\sqrt{18}$; & DE, $\sqrt{8}$. erit
 EF $\sqrt{18} - \sqrt{8}$.

PROP. LXXVII.

A B C Si à recta linea AC recta
 auferatur AB potentia incom-
 mensurabilis existens toti BC, quæ cum tota AC
 faciat compositum quidem ex ipsarum quadratis ra-
 tionale, quod autem sub ipsis continetur medium, re-
 liqua BC irrationalis est; vocetur autem minor.

a hyp.

b feb. 12. 10.

c 7. 2.

d 17. 10.

e 11. def. 10.

Nam Acq^a + ABq^a est p. at rectang. ACB

2 CAB^b = $\square$ ACq^a + ABq^a

(2^c CAB^a + BCq^a); d ergò ACq^a + ABq^a = $\square$

BCq^a. e ergò BC est p. Q. E. D.

In numeris, fit AC, $\sqrt{18} + \sqrt{108}$. AB $\sqrt{18} - \sqrt{108}$. ergo BC est $\sqrt{18} + \sqrt{108}$.
 $-\sqrt{18} - \sqrt{108}$.

PROP. LXXVIII.

D ——— E ——— F Si à recta linea DF re-
 cta auferatur } potentia
 incommensurabilis existens toti DF, } cum tota
 DF faciat compositum quidem ex ipsi } quadratis
 medium, quod autem sub ipsis continetur, rationales;
 reliqua EF irrationalis est: vocetur autem cum rati-
 onali medium totum efficiens.

Nam $2 FDE$ est pr. ^b & $DFq + DEq$ est a hyp. & sch. 1.
 12. 10.
 13. 10.
 14. ergo $2 FDE$ $DFq + DEq$ $(2 FDE$ b hyp.
 + $EFq)$ est ergo EF est p. Q. E. D. c sch. 12. 10.
 d 7. 2. 4

In numeris fit DF, $\sqrt{216} + \sqrt{72}$. DE,
 $\sqrt{216} - \sqrt{72}$. ergo EF est $\sqrt{216} + \sqrt{72}$
 $-\sqrt{216} - \sqrt{72}$. & 11. def. 10.

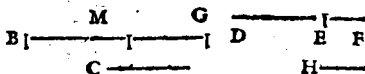
PROP. LXXIX.

D ——— E ——— F Si à recta DF recta au-
 feratur DE, potentia incom-
 mensurabilis existens toti DF,
 que cum tota faciat & compositum ex ipsarum qua-
 dratis, medium; & quod sub ipsis continetur, me-
 dium, incommensurableque composito ex quadratis
 ipsarum, reliqua irrationalis est: vocetur autem cum
 medio medium totum efficiens.

Nam $2 FDE$, & $DFq + DEq$ sunt $\mu\alpha$; a hyp. & 24.
 b ergo EFq ($DFq + DEq - 2 FDE$) est pr. 10.
 c cor. 7. 2.
 d 11. def. 10.
 proinde EF est p. Q. E. D.

Exempl. gr. fit DF, $\sqrt{180} + \sqrt{60}$. DE,
 $\sqrt{180} - \sqrt{60}$. EF erit $\sqrt{180} + \sqrt{60}$
 $-\sqrt{180} - \sqrt{60}$.

LEMMA.

Si idem sit excessus inter primam magnitudinem BG, & secundam C (MG) qui inter tertiam magnitudinē DF, & quartam H (EF); erit & vicissim idem excessus inter primam magnitudinem BG, & tertiam DF; qui inter secundam C, & quartam H.

a hyp.

b 15. ax. 1.

Nam quia ^a æqualibus BM, DE adjectæ sunt MG, EF, ^a hoc est C, H; erit excessus totorum BG, DF, ^b æqualis excessui adjectorum C, H. Q. E. D.

Coroll.

Hinc, quatuor magnitudines Arithmetice proportionales, vicissim erunt Arithmetice proportionales.

PROP. LXXX.

Apotome AB una tantum congruit recta lineæ rationalis BC potentiâ, tantum commensurabilis existens toti AB.

a 22. 10.

b 24. 10.

c cor. 7. 2.

d lem. 79. 10.

e hyp. &

27. 10.

f cor. 12. 10.

g 27. 10.

Si fieri potest, alia BD congruat. ^a ergò rectangula ACB, ADB; ^b ideóq; eorum dupla sunt μa . cum igitur $ACq + BCq - 2 ACB = ABq$; $= ADq + DBq - 2 ADB$. ergò vicissim $ACq + BCq = ADq + BDq$ ^d $= 2 ACB$. $\therefore 2 ADB$. Sed $ACq + BCq = ADq + BDq$ ^e est ^{pr.} ^f ergò $2 ACB = 2 ADB$ est ^{pr.} Q. E. A.

PROP.

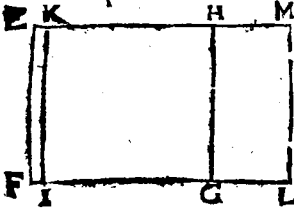
PROP. LXXXI.

Media Apotome
 $\overline{A \quad B \quad D \quad C}$
 prima AB una tantum congruit recta linea media BC, potentia solum commensurabilis existens toti, & cum tota rationale continens.

Dic etiam BD congruere, igitur quoniam a hyp. tam ACq, & BCq; quam ADq, & BDq ^a sunt b 16 & 24. $\mu\alpha$ $\square$. ^b etiam ACq + BCq, & ADq + BDq ¹⁰.
 erunt $\mu\alpha$. ^c sed rectangula ACB, ADB; ^d adeoque; d scb. 12. 10. ^c hyp. ^e 2 ACB, & 2 ADB sunt $\rho\alpha$. ^e ergo 2 ACB e scb. 27. 10. ^f 7. 2. & ^g 27. 10. ^f hoc est ACq + BCq — : ADq + BDq est $\rho\gamma$. ^g Q. E. A.

PROP. LXXXII.

Media Apotome
 $\overline{A \quad B \quad C \quad D}$
 secunda AB una tantum congruit recta linea media BC, potentia solum commensurabilis existens toti, & cum tota medium continens.

Si fieri potest, congruat alia BD. Ad EF ρ fiant rectang. EG = ACq + BCq; item rectang. EL = ADq + BDq. Item EI = ABq. Jam 2 ACB + ABq = ACq + BCq = EG, ergo cum EI = ABq; ^a erit KG = 2 a 4. 2. & ACB. porro ACq, & BCq ^b sunt $\mu\alpha$ $\square$. ^{ax. 1.}
 Ergo EG (ACq + BCq) est $\mu\gamma$. ^d ergo latitudo EH ρ $\square$ EF. ^e Quinetiam rectang. d 23. 10. ACB; ^f ideoque 2 ACB (KG) est $\rho\gamma$. ^d ergo e hyp. KH est etiam ρ $\square$ EF. denique quia ACq + f 24. 10. BCq, id est, EG, $\square$ 2 ACB (KG) estque km 26. 19

h 1. 6.
k 10. 10.
l 74. 10.

EG. KG ::^a EH. KH^k erit EH $\perp$ KH.
^l ergo EK est aptome, cujus congruens KH. si-
mili argumento erit KM ejusdem EK congru-
ens; contra 8° hujus.

PROP. LXXXIII.

$\overline{AB} \quad \overline{DC}$ *Minori AB, una tantum
congruit recta linea (BC)
potentiâ incommensurabilis existens toti, & cum tota
faciens compositum quidem ex ipsarum quadratis ra-
tionale; quod autem sub ipsis continetur medium.*

Puta alium BD congruere. Cum igitur ACq
^a hyp. + BCq, & ADq + BDq^b sint pz, eorum ex-
^b lem 97. 10. cessus (2^b ACB — 2^b ADB)^c est py, ^d Q. E. A;
^c sch. 27. 10. quia ACB, & ADB sunt pz per hypoth.

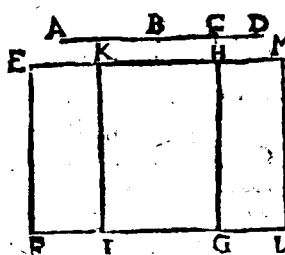
PROP. LXXXIV.

$\overline{AB} \quad \overline{DC}$ *Ei (AB), quæ cum
rationali medium totum
facit, una tantum congruit recta linea BC, potentiâ
incommensurabilis existens toti, & cum tota faciens
compositum quidem ex ipsarum quadratis medium;
quod autem sub ipsis continetur, rationale.*

Dic aliam BD etiam congruere. ^a ergo re-
^a hyp. ctangula A: B, ADB. ^b ideoque 2 ACB, & 2
^b sch. 12. 10. ADB sunt pz, ergo 2 ACB — 2 ADB; ^c hoc
^c lem. 79. 10. est, ACq + BCq — : ADq + BDq ^d est py.
^d sch. 27. 10. Q. E. A: quum ACq + BCq, & ADq +
BDq sint pz per hypoth.

PROP.

PROP. LXXXV.

Et (AB), quæ
cum medio medi-
um totum facit
una tantum con-
gruit recta linea
BC potentia in-
commensurabilis
existens toti, &
cum tota faciens
& compositum ex

ipsarum quadratis medium, & quod sub ipsis conti-
netur, medium, incommensurabileque composito ex
ipsarum quadratis.

Suppositis iis quæ facta & ostensa sunt in 82
hujus; liquet EH, & KH esse $\square$ EF. Porro
igitur quia ACq + CBq, hoc est, rectang. EG
 $\square$ ACB, ^b ideoque EG $\square$ 2 ACB (KG) ^{a hyp.}
estque EG. KG :: EH. KH; erit EH $\square$ ^{b 14. 10.}
KH, ergo EK est apotome, cujus congruens ^{c 1. 6.}
KH. Haud aliter KM eidem apotomæ EK
congruere ostendetur; contra 80 hujus-

Definitiones tertia.

EXpositâ rationali, & apotomâ, si tota plus
possit quam congruens quadrato rectæ li-
næ sibi longitudine commensurabilis;

I. Si quidem tota expositæ rationali longi-
tudine sit commensurabilis, vocetur apotome pri-
ma.

II. Si verò congruens expositæ rationali lon-
gitudine sit commensurabilis, vocetur apotome
secunda.

III. Quod si neque tota, neque congruens
expositæ rationali sit longitudine commensura-
bilis, vocetur apotome tertia.

Rursus si tota plus possit quàm congruens quadrato rectæ sibi longitudine incommensurabilis;

IV. Si quidem tota expositæ rationali sit longitudine commensurabilis, vocetur apotome quarta.

V. Si verò congruens expositæ rationali sit longitudine commensurabilis, vocetur apotome quinta.

VI. Quod si neque tota neque congruens expositæ rationali sit longitudine commensurabilis, vocetur apotome sexta.

PROP. LXXXVI, 87, 88, 89, 90, 91.

A 4 C ; B Invenire apotomen primam, secundam, tertiam, quartam, quintam, sextam.

D —————

E —————

G

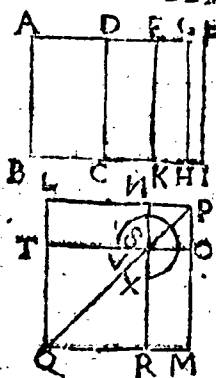
H —————

Apotomæ inveniuntur,

subductis minoribus binomiorum nominibus ex majoribus. Exemp.

gr. Sit $6 + \sqrt{20}$ bin. i. erit $6 - \sqrt{20}$ apot. i. &c. Quare de earum invenitione plura repetere nihil est necesse.

LEMMA.

Sit rectangulum AC sub rectis AB, AD. producatu AD ad E, & bisecetur DE in F. sitq; rectang. AGE = FEQ & compleantur rectangula AI, DK, FH. Fiant verò quadratum LM = AH; & quadratum NO = GI, producanturque NSR, OST.

Dico primò rectangul. AI = LM + NO = TOq + SOq. ut

patet ex constr.

Secun-

Secundò, *Rectang.* $DK = LO$. Nam quia
 rectang. $AGE^a = FEq^b$, sunt AG, FE, GE *a* *constr.*
 $\therefore$, *c* adeoque AH, FI, GI $\therefore$; *a* hoc est, LM , *b* 17. 6.
 FI, NO $\therefore$; atqui LM, LO, NO *d* sunt $\therefore$; *c* 1. 6.
 ergò $FI = LO = DK = NM$. *d* *sch.* 22. 6.

Tertio, *Hinc*, $AC = AI - DK - FI =$ *e* 9. 5.
 $LM + NO - LO - NM = TR$. *f* 36. 1.

Quarto, *Liquet* DF, FE, DE esse $\perp$. *g* 43. 1.

Quinto, *Si* $AE \perp DE$, & $AE \perp \sqrt{AEq - DEq}$, *k* 18. 10.
 $AEq - DEq$, *k* erunt AG, GE, AE $\perp$. *l* 10. 10.

Sexto, *Item*, quia $AE \perp DE$, *m* erunt AE, FE $\perp$. *l* *hyp.*
 $\therefore$ *m* adeoque AI, FI ; hoc est, $LM + NO$ & LO sunt $\perp$. *m* 13. 10.

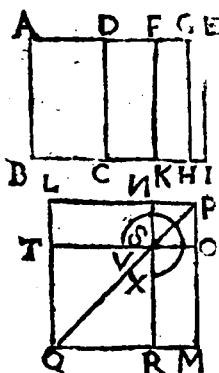
Septimo. *Item* quia $AG \perp GE$ erunt AH, GI , hoc est, LM, NO $\perp$. *n* 1. 6. & 10. 10.

Octavo, *Sed* quia $AE \perp DE$, *o* erunt FE, GE $\perp$, *o* *ideoque* rectang. $FI \perp GI$, hoc est
 $LO \perp NO$. quare cum LO, NO *p* $\therefore$ TS . *p* 2. 6.
 SO . *q* erunt TS, SO $\perp$. *q* 10. 10.

Nonò, *Si* ponatur $AE \perp \sqrt{AEq - DEq}$; *r* 19. 10.
 erunt AG, GE, AE $\perp$. *r* & 17. 10.

Decimo, *Quare* rectang. AH, GI , hoc est TO, SO erunt $\perp$. *s* 1. 6. & 10. 10.

PROP. XCII.

Si spatium AC contineatur sub rationali AB, & Apotoma prima AD ($AE - DE$); recta linea TS spatium AC potens, apotome est.

Adhibe lemma proximè antecedens pro præparatione ad demonstrationem hujus. Igitur $TS = \sqrt{AC}$. item AG, GE, AE sunt $\square$; ergò cum $AE \square^2 AB$ & $AE \square^2 AB$ & $GE \square^2 AB$

AB. ergò rectangula AH & GI, hoc est TOq & SOq sunt p. item TO, SO sunt p. $\square$, ergò TS est apotome. Q. E. D.

PROP. XCIII.

Vide Schem. præced.

Si spatium AC contineatur sub rationali AB, & apotoma secunda AD ($AE - DE$); recta linea TS spatium AC potens, media est apotome prima.

Rursus juxta lemma antecedens, AG, GE, AE sunt $\square$. cum igitur AE^2 sit p. $\square$ AB & AE^2 sit p. $\square$ AB. ergò rectangula AH, GI, hoc est TOq, SOq, sunt p. item TO $\square$ SO. Denique quia DE $\square$ AB p. erit rectang. DI, ejusque semissis DK, vel LO, hoc est TOS p. & e quibus sequitur TS ($\sqrt{AC}$) esse medix apot. i. Q. E. D.

PROP.

PROP. XCIV.

Vide idem.

Si spatium AC contineatur sub rationali AB, & apotoma tertia AD (AE — DE); recta linea TS spatium AC potens, media est apotome secunda.

Ut in præcedenti TO, & SO sunt μ . Quoniam igitur DB^a est ρ $\square$ AB, b erit rectang.

DI, c ideoque DK; vel TOS μ , d ergò TS = $\sqrt{AC}$ est media apot. 2. Q. E. D.

a hyp.
b 22. 10.
c 24. 10.
d 76. 10.

PROP. XCV.

Vide idem.

Si spatium AC contineatur sub rationali AB, & apotoma quarta AD (AE — DE) recta linea TS spatium AC potens, minor est.

Rursus TO^a $\square$ SO. Quoniam igitur AE b est ρ $\square$ AB, c erit AI, (TO^a + SO^a) ρ atqui ut prius rectang. TOS est μ , d ergò TS = $\sqrt{AC}$ est minor. Q. E. D.

a lem, 91. 10.
b hyp.
c 20. 10.
d 77. 10.

PROP. XCVI.

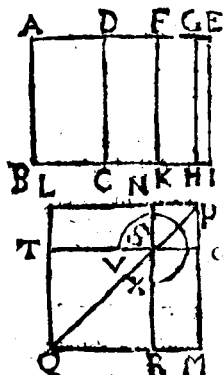
Vide idem.

Si spatium AC contineatur sub rationali AB, & apotoma quinta AD (AE — DE); recta linea TS spatium AC potens, est quæ cum rationali medium totum efficit.

Rursus enim TO^a $\square$ SO. itaque cum AE a sit ρ $\square$ AB, b erit AI, hoc est TO^a + SO^a μ . Sed prout in 93 rectang. TOS est ρ , c proinde TS = $\sqrt{AC}$ est quæ cum ρ facit totum μ . Q. E. D.

a hyp.
b 22. 10.
c 78. 10.

PROP. XCVII.

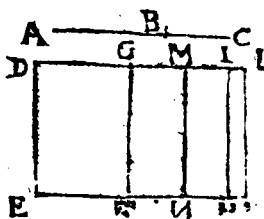

Si spatium AC continetur sub rationali AB, & apotoma sexta AD (AE — DE); recta linea TS spatium AC potens, est quæ cum medio medium totum efficit.

Idem, ut sæpe prius, TO $\square$ SO. item ut in 96, TOq + SOq est $\mu\nu$. rectang. verò TOS est $\rho\nu$, ut in 94. ^a deniq; TOq + SOq $\square$ TOS. ^b ergò TS

= $\sqrt{AC}$ est quæ cum $\mu\nu$ facit totum $\mu\nu$. Q. E. D.

LEMMA.

Ad rectâ quamvis DE ^a applicentur rectang. DF = ABq; & DH = ACq, & IK = BCq, & sit GL bisectâ in M; ductâque sit MN parall. GF.

Erit primò, Rectang. DK = ACq + BCq, ut constructio indicat.

Secundò, Rectang. ACB = GN, vel MK. Nam DK ^a = ACq + BCq ^b = 2 ACB + ABq; at ABq ^a = DF. ergò GK ^c = 2 ACB. & ^d p. inde GN, vel MK = ACB.

Tertiò, Rectang. DIL = MLq. Nam quia ACq, ACB $\therefore$ ACB. ECq; hoc est DH MK.

^a lem. 91. 10.

^b 79. 10.

^a cor. 16. 6.

^a const.

^b 7. 2.

^c 3. ax. 1.

^d 7. ax. 1.

^e 1. 6.

MK :: MK. IK, ^eerit DI. ML :: ML. IL.

^fergò DIL = MLq.

^f 17. 6.

Quartò, Si ponatur AC $\perp$ BC, erit DK $\perp$

ACq. Nam ACq + BCq (DK) = $\perp$ g 16. 10.

ACq.

Quintò, Item, DL $\perp$ $\sqrt{DLq - GLq}$.

Nam quia DH (ACq) $\perp$ IK (BCq) ^herit h 10. 10.

DI $\perp$ IL. ^kergò $\sqrt{DLq - GLq} \perp$ DL. ^k 18. 10.

Sextò, Item DL $\perp$ GL. Nam ACq +

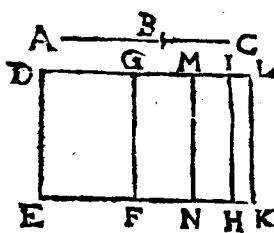
BCq $\perp$ ^l 2 ACB; hoc est DK $\perp$ GK. ^mer- ^llem. 26. 10.

gò DL $\perp$ GL. ^m 10. 10.

Septimò, Si ponatur AC $\perp$ BC, ⁿerit DL n 19. 10.

$\perp$ $\sqrt{DLq - GLq}$.

PROP. XCVIII.

Quadrati apotoma AB (AC-BC) ad rationalem DE applicatum; facit latitudinem DG apotomen primam.

Fac ut in

lemmate proxime præcedenti:

Quoniam igitur AC, EC ^a sunt ρ $\perp$.

^a hyp.

^b 97. 10.

^c sch. 12. 10.

^d 21. 10.

^e 22. &

^f 24. 10.

^g 23. 10.

^h 13. 10.

ⁱ sch. 12. 10.

^k 74. 10.

^l 1. def. 85.

^m 10.

ⁿ lem. 57. 10.

^b erit DK (ACq + BCq) $\perp$ ACq; ^e ergò

DK est ρ . ^dquare DL est ρ $\perp$ DE. ^e item

rectang. GK (2 ACB) est μ . ^fergò GL est ρ

$\perp$ DE. ^g proinde DL $\perp$ GL; ^h sed DLq

$\perp$ GLq. ^k ergò DG est apotome, & ^lquidem

prima (quia ^m AC $\perp$ BC, & propterea DL

$\perp$ $\sqrt{DLq - GLq}$) Q. E. D.

PROP. XCIX.

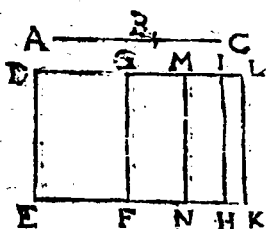
Vide Schema subsequens.

Quadratum mediae apotomae primae AB (AC — BC) ad rationalem DB applicatum, facit latitudinem DG apotomen secundam.

a hyp.
b lem. 97. 10.
c 24. 10.
d 23. 10.
e hyp. & sch.
12. 10.
f 21. 10.
g 13. 10.
h sch. 12. 10.
i 74. 10.
l lem. 97. 10.
m 2 def.
85. 10.

Rursum (supposito lenimate precedenti) quia AC, & BC^a sunt $\mu \sqcap^b$, erit DK (ACq + BCq) $\sqcap$ ACq; ^cquare DK est $\mu\nu$. ^dergò DL est $\rho \sqcap$ DE. ^eitem GK (2 ACB) est $\rho\nu$. ^fergò GL est $\rho \sqcap$ DE; ^gquare DL $\sqcap$ GL. ^hSed DLq $\sqcap$ GLq. ⁱergò DG est apotome. quia verò DL ^j $\sqcap$ $\sqrt{DLq - GLq}$, ^kerit DG apotome secunda. Q. E. D.

PROP. C.

Quadratum mediae apotomae secundae AB (AC — BC) ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG apotomen tertiam.

a 23. 10.
b km. 26. 10.
c 1. 6. & 10.
10.
d sch. 12. 10.
e 74. 10.
f 3. def.
85. 10.
g lem. 97. 10.

Iterum DK est $\mu\nu$. ^aquare DL est $\rho \sqcap$ DE. item GK est $\mu\nu$. ^aunde GL est $\rho \sqcap$ DE; ^bitem DK $\sqcap$ GK, ^cquare DL $\sqcap$ GL; ^dat DLq $\sqcap$ GLq. ^eergò DG est apot. & quidem ^f3^a. ^gquia DL $\sqcap$ $\sqrt{DLq - GLq}$. Q. E. D.

PROP. CIR

Vide Schema preced.

Quadratum minoris AB (AC — BC) ad rationalem

tionalem DE applicatum, facit latitudinem DG apotomen quartam.

Ut prius, ACq + BCq, hoc est DK est p^rs
 2 ergò DL est p^r □ DE. at rectang. ACB, ide- a 21. 10.
 óque GK (2 ACB) * est μν, b quare GL est p^r b 23. 10.
 □ DE. c ergò DL □ GL. d at DLq □ c 13. 10.
 GLq. quia verò * ACq □ BCq, e erit DL □ d sch. 12. 10.
 √ DLq — GLq: f ergò DG conditiones habet e lem. 97. 10.
 apotomæ quartæ. Q. E. D. f 4. def. 85. 10.

PROP. CII.

Vide Schem. praced.

Quadratum ejus AB (AC — BC), quæ cum rationali medium totum efficit, ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG apotomen quintam.

Rursus enim, DK est μν, a quare DL est p^r a 23. 10.
 □ DE. item GK est p^rν, b unde GL est p^r. □ b 21. 10.
 DE. c ergò DL □ GL, d sed DLq □ GLq. d sch. 12. 10.
 porrò, DL e □ √ DLq — GLq. ex quibus, e lem. 97. 10.
 DG f est apot. quinta. Q. E. D. f 5. def. 85. 10.

PROP. CIII.

Vide Schema idem.

Quadratum ejus AB (AC — BC), quæ cum medio medium totum efficit, ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG apotomen sextam.

Haud aliter, quàm antea, DK, & DK sunt a 23. 10.
 μa; a quare DL & GL sunt p^r □ □. item b hyp. & lem. 97. 10.
 DK b □ GK, c quare DL □ GL. c ergò c 19. 10.
 DG est apot. b cùm igitur ACq □ BCq, ide- d 74. 10.
 óq. LL □ √ DLq — GLq, e erit DG. e 6. def. 85. 10.
 apot. sexta. Q. E. D.

PROP. CIV.

 Recta linea DE apotome AB ($AC - BC$) longitudine commensurabilis; & ipsa apotome est, atque ordine eadem.

LEMMA

Sit AB. DE :: AC. DF. & AB $\perp$ DE.

Dico AC + BC $\perp$ DF + EF.

Nam AC. BC^a :: DF. EF. ergo componendo AC + BC. EC :: DF + EF. EF. ergo permutando AC + BC. DF + EF :: BC. EF.

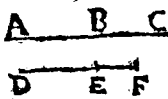
^a lem. 66. 10. ^a at BC $\perp$ EF. ^b ergo AC + BC $\perp$ DF + EF; Q. E. D.

^a 12. 6. ^a Fac AB. DE :: AC. DF. ^b igitur AC + BC $\perp$ DF + EF. ergo cum AC + BC ^c binomium sit, ^d erit DF + EF ejusdem ordinis binomium: ^e quare DF - EF ejusdem ordinis apotome est, cujus AC - BC. Q. E. D.

^c hyp. ^d 67. 10. ^e Per definitiones ad 85.

10.

PROP. CV.

 Recta linea DE medix apotomae AB ($AC - BC$) commensurabilis; & ipsa medix apotome est, atque ordine eadem.

Iterum ^a fac AB. DE :: AC. DF. ^b quare AC + BC $\perp$ DF + EF. ^c ergo DF + EF est bimed. ejusdem ordinis, cujus AC + BC. ^d proinde & DF - EF medix apotome erit ejusdem classis, cujus AC - BC. Q. E. D.

^a 12. 6. ^b lem. 403. ^c 10. ^d 68. 10. ^e 75. & 76. 10.

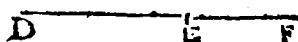
PROP.

PROP. CVI.

Recta linea

DE Minor

AB (AC —

BC) commensurabilis, & ipsa minor est.

Fiat AB. DE :: AC. DF. ^a estq; AC + BC ^a lem. 103.
 $\perp$ DF + EF. atq; AC + BC ^b est Major, ^b hyp.
^c ergo DF + EF quoq; Major est. ^d & proinde ^c 69. 10.
 DF — EF est Minor. Q. E. D. ^d 77. 10.

PROP. CVII.

Recta linea DE commensurabilis ei AB (AC —

BC) quæ cum rationali me-

dium totum efficit, & ipsa

cum rationali medium totum efficiens est.

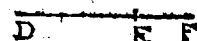
Nam ad modum præcedentium ostendimus
 DF + EF esse potentem ^{pr}, & ^{μr}. ^a ergo DF — ^a 78. 10.
 EF est ut dicitur.

PROP. CVIII.

Recta linea DE com-

mensurabilis ei AB (AC —

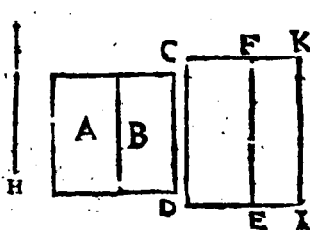
BC) quæ cum medio me-

dium totum efficit, &

ipsa cum medio medium totum efficiens est.

Nam, ad normam præcedentium, erit DF +
 EF potens ^{2μr}. ^a ergo DF — EF erit ut in ^a 79. 10.
 propos.

PROP. CIX.

Medio B à
rationali A →
B detracto, re-
cta linea H,
qua reliquum
spat. u A potest,
una ex duabus
irrationalibus
fit, vel apoto-
me, vel Minor.

- a 3. ax. 1.
b hyp. &
constr.
c 21. 10.
d 23. 10.
e 13. 10.
f 74. 10.
g 1 def.
h 93. 10.
k 4 def.
85. 10.
l 95. 10.

Ad CD^a, fac rectang. CI = A + B; & FI
= B. quare CE^a = A: (Hq) Quoniam igitur
CI^b est p^r,^c erit CK^p ⊥ CD. sed quia FI^b est
μν,^d erit FK^p ⊥ CD. e unde CK ⊥ FK
f ergo CF est apotome. Si igitur CK ⊥ √
CKq — FKq, g erit CF apot. prima; h quare √
CE (H) est apotome. sin CK ⊥ √ CKq —
FKq, k erit CF apot. quinta. & proinde H (√
CE)^l erit Minor. Q. E. D.

PROP. CX.

Vide Schem. preced.

Rationali B à medio A → B detracto; alia dua
irrationales fiunt, vel media apotome prima, vel
cum rationali medium totum efficiens.

- a 3. ax. 1.
b hyp. &
constr.
c 23. 10.
d 21. 10.
e 13. 10.
f 74. 10.
g 2 def.
h 93. 10.
k 5. def. 85.
l 96. 10.

Ad CD^a ex pos. p^r fiant rectang. CI = A
+ B; & FI = B, a unde CE = A =
Hq. Quoniam igitur CI^b est μν; c erit
CK^p ⊥ CD. sed quia FI^b est p^r, d erit
FK^p ⊥ CD. e unde CK ⊥ FK. f ergo CF
est apot. g namp. secunda; si CK ⊥ √ CKq
— FKq, h quare H (√ CE) est medix apot.
prima. Sin verò CK ⊥ √ CKq — FKq, k e-
rit CF apot. quinta. & proinde H (√ CE)
erit faciens μν cum p^r. Q. E. D. PROPR.

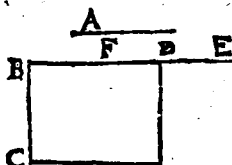
PROP. CXI.

Vide Schema idem.

Medio B à medio A + B detracto, quod sit incommensurable toti A + B; reliqua due irrationales sunt, vel media apotome secunda; vel cum medio medium totum efficiens.

Ad CD p̄ fiant rectang. CI = A + B; & FI = B, a quare CE = A = Hq. Quoniam a 3. ar. 1. igitur CI est μν. b erit CK p̄ ⊥ CD. eodem b 23. 10. modo erit FK p̄ ⊥ CD. item quia CI c hyp. d 10. 10. FI, d erit CK ⊥ FK; e quare CF est apotome, f tertia scilicet, si CK ⊥ √CKq - FKq, e 74. 10. unde H (√CE) erit mediz apot. secunda. f 3. def. 85. 10. verum si CK ⊥ √CKq - FKq, h erit CF h 94. 10. apot. sexta. k quare H erit faciens μν cum μ k 6. def. 85. 10. Q. E. D. k 97. 10.

PROP. CXII.

Apotome A non est eadem, quæ ex binis nominibus.

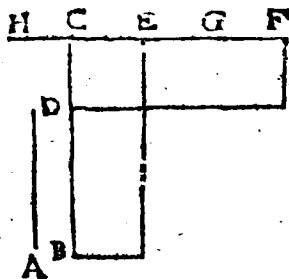
Ad expos. BC p̄, fiat rectang. CD = Aq. Ergo cum A sit apotome, a erit BD a 98. 10. apot. prima; ejus congruens sit DE. b quare BE, b 74. 10. DE sunt p̄ ⊥. c & BE ⊥ BC. Vis A esse c 1. def. bin. ergo BD est bin. r. ejus nomina sint BF, 85. 10. FD; sitque BF ⊥ FD; d ergo BF, FD sunt p̄ d 37. 10. ⊥; & BF e ⊥ BC. ergo cum BC ⊥ BE, e 1. def. f erit BE ⊥ BF & ergo BE ⊥ FE. h ergo f 12. 10. FF est p̄. item quia BE ⊥ DE, k erit FE ⊥ h cor. 16. 10. DE. l quare FD est apotome, l adeoque FD est h sch. 12. 10. p̄. sed ostensa est p̄. quæ repugnant. ergo A malè k 14. 10. dicitur binomium. l 74. 10. Q. E. D.

Nomina 13. linearum irrationalium inter se differentium.

1. Media
2. Ex binis nominibus, cujus 6 species
3. Ex binis mediis prima.
4. Ex binis mediis secunda.
5. Major.
6. Rationale ac medium potens.
7. Bina media potens.
8. Apotome, cujus etiam 6 species..
9. Mediæ apotome prima.
10. Mediæ apotome secunda.
11. Minor.
12. Cum rationali medium totum efficiens.
13. Cum medio medium totum efficiens.

Cum latitudinum differentia arguant differentias rectarum, quarum quadrata sunt applicata ad aliquam rationalem, sitque demonstratum in precedentibus, latitudines quæ oriuntur ex applicationibus quadratorum harum 13 linearum inter se differre, perspicue sequitur has 13 lineas inter se differre.

PROP. CXIII.

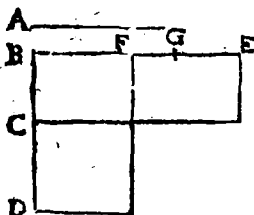
Quadratum rationale A ad eam, quæ ex binis nominibus BC (BD + DC) applicatum, latitudinem facit apotomen EC, cujus nomina EH, CH communisurabilia sunt

nominibus BD, DC ejus, quæ ex binis nominibus

in eadem proportionē (EH. BD :: CH. DC);
 & adhuc, apotome EC quæ sit, eundem habet or-
 dinem, quem ea BC, quæ ex binis nominibus.

Ad DC minus nomen ^a fac rectang. DF = ^a cor. 16. 6.
 Aq = BE. quare ^b EC. CD ^b :: FC. CE. ergo ^b 14. 6.
 dividendo BD. DC :: FE. EC. cum igitur BD
^c DC, ^d erit FE ^c EC. sume EG = EC; ^c hyp.
 fiatque FG. GE :: EC. CH. Erunt EH, CH ^d 14. 5.
 nomina apotomæ EC; quibus conveniunt ea,
 quæ in theoremate proposita sunt. Nam com-
 ponendo FE. GE. (EC) :: EH. CH. ergo
 FH. EH ^e :: EH. CH ^f :: FE. EC ^f :: BD. ^e 12. 5.
 DC. quare cum BD ^g DC, ^h erit EH ^f Prius.
 CH; ^h & FHq ^g EHq. ergo, quia FHq. ^g hyp.
 EHq ^h :: FH. CH. ^h erit FH ^h CH, ^h 10. 10.
 FC ^k CH. Porro CD ^k est ^k p, & DF (Aq)
^k est ^k p, ^m ergo FC est ^k p ^k CD. quare etiam CH ^m 21. 10.
 est ^k p ^k CD. ^a igitur EH CH sunt ^k p, ac ^k ut
 prius, ^a ergo EC est apotome; cui congruit CH.
 porro EH. CH ⁿ :: BD. DC, idcò permutando ⁿ sch. 12. 10.
 EH. BD :: CH. DC. unde quia CH ⁿ ^o 74. 10.
 DC, ⁿ erit EH ⁿ BD. quinimo pone BD ⁿ
 $\sqrt{BDq - DCq}$; ⁿ erit idcò EH ⁿ $\sqrt{EHq -$
 CHq. item si BD ^p ^p expof. erit EH ^p ei- ^p 10. 10.
 dem ^p; ^p hoc est si BC sit bin. 1. ^p erit EC apot. ^p 15. 10.
 prima. Similiter si DC ^p ^p expof. ^p erit CH
^p eidem ^p. ^a hoc est si BC sit bin. 2. ^a erit ^a 12. 10.
 EC apot. 2. & si hæc bin. 3. illa erit apot. 3, ^f 1. def.
 &c. Sin ED ^t $\sqrt{BDq - DCq}$, ^t erit EH ^t ^t 1. def.
 $\sqrt{EHq - CHq}$; si igitur BC sit bin. 4, vel 5, ^u 2 def.
 vel 6. erit EC similiter apot. 4, vel 5, vel 6. ^u 48. 10.
 Q. E. D. ^x 2 def. 85. 10. ^y 15. 10.

PROP. CXIV.

Quadratum rationalis A ad apotomen BC (BC — DC) applicatum, facit latitudinem BE eam, quæ ex binis nominibus; cuius nomina BE, GE commensurabilia sūt apotome

BC nominibus BD DC, & in eadem proportionē, & adhuc, quæ ex binis nominibus fit (BE), eundem habet ordinem, quem ipsa apotome BC.

a cor. 16. 6.

b 12. 6.

c 14. 6.

d 19. 5.

e hyp.

f 10. 10.

g cor. 20. 6.

h 10. 10.

k cor. 16. 10.

l 21. 10.

m 12. 10.

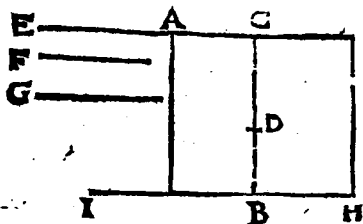
n sch. 12. 10.

o 37. 10.

p 10. 10.

* Fac rectang. $DF = Aq$; & $BE \cdot FE :: EG \cdot GF$. Quoniam igitur $DF = Aq = CE$, * erit $BD \cdot BC :: BE \cdot BF$. ergo per conversionem rationis $BD \cdot CD :: BE \cdot FE :: EG \cdot GF :: BG \cdot EG$. sed $BD \cdot CD$ * $\square$ CD . * ergo $BG \square GE$. ergo quia $BGq \cdot GEq :: BG \cdot GF$. * erit $BG \square GF$. * ideoque $BG \square BF$. porro BD * est ρ , & rectang. DF (Aq) * est ρ . * ergo BF est $\rho \square BD$. * ergo etiam BG est $\rho \square BD$. * ergo BG, GE sunt $\rho \square$. * quare BE est bin. denique igitur quia $BD \cdot CD :: BG \cdot GE$; & permutando $BD \cdot EG :: CD \cdot GE$; sitq; $BD \square BG$, * erit $CD \square GE$. ergo si CB sit apot. prima; erit BE bin. 1. &c. ut in antecedenti. ergo, &c.

PROP. CXV.

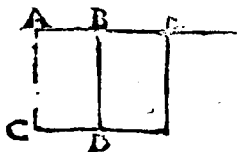
Si spatium AB contineatur sub apotoma AC (CE — AE), & ea, quæ ex binis nominibus CB; cujus nomina CD, DB commensurabilia sint apotoma nominibus CE, AE; & in eadem proportionem (CE. AE :: CD. DB.) ; recta linea F spatium AB potens, est rationalis.

Sit G quævis ^p, & fiat rectang. CH = Gq. ^a erit igitur BH (HI — IB) apotome; & HI ^a 113. 10. ^b $\perp$ CD ^b $\perp$ CE. ^a & BI $\perp$ DB; ^a atque HI. BI :: CD. DB ^b :: CE. EA. ergo permutando HI. CE :: BI. EA. ^c ergo BH. AC :: ^c 19. 5. HI. CE :: BI. EA. ergo cum HI ^d $\perp$ CE, ^d 12. 10. ^e erit BH $\perp$ AC. ^f ergo rectang. HC $\perp$ ^e 10. 10. ^f 1. 6. & BA. Sed HC (Gq) ^b est ^{pr.} ^g ergo BA (Fq) ^{10. 10.} est ^{pr.} proinde F est ^g ^{fib. 12. 10.} Q. E. D.

Coroll.

Hinc, fieri potest, ut spatium rationale contineatur sub duabus rectis irrationalibus.

PROP. CXVI.

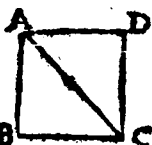

A media AE fiunt infinita irrationales BE, EF, &c. & nulla alicui antecedentium est eadem.

Sit AC expof.
^p. sitque

a Mem. 38. 10. ρ . sitque AD spatium sub AC, AB. $\therefore$ ergò AD
 b 11. 10. est ρ . Sume BE $= \sqrt{AD}$. $\therefore$ ergò BE est ρ , nulli
 priorum eadem. nullum enim quadratum alicu-
 jus priorum applicatum ad ρ , latitudinem efficit
 mediam. compleatur rectang. DE; $\therefore$ erit DE ρ ; &
 $\therefore$ proinde EF ($\sqrt{DE}$) erit ρ ; & nulli prio-
 rum eadem. nullum enim priorum quadratum
 ad ρ applicatum, latitudinem efficit ipsam BE.
 ergò, &c.

PROP. CXVII.

Propositum sit nobis ostende-
 re, in quadralis figuris BD,
 diametrum AC lateri AB in-
 commensurabilem esse.

a 47. 1.

b or. 24. 8.

c p. 10.

Nam ACq. ABq $\therefore$ 2.
 1 $\therefore$ non Q. Q. $\therefore$ ergò AC
 $\nparallel$ AB. Q. E. D.

Celebratissimum est hoc theorema apud vete-
 res philosophos, adeò ut qui hoc nesciret, cum
 Plato non hominem esse, sed pecudem diceret.

LIB. XI.

Definitiones.

I. Solidum est, quod longitudinem, latitudinem, & crassitudinem habet.

II. Solidi autem extremum est superficies.

III. Linea recta est ad planum recta, cum ad rectas omnes lineas, à quibus illa tangitur, quæque in proposito sunt plano, rectos angulos efficit.

IV. Planum ad planum rectum est, cum rectæ lineæ, quæ communi planorum sectioni ad rectos angulos in uno plano ducuntur, alteri plano ad rectos sunt angulos.

V. Rectæ lineæ ad planum inclinatio est, cum à sublimi termino rectæ illius lineæ ad planum deducta fuerit perpendicularis; atque à puncto quod perpendicularis in ipso plano effecerit, ad propositæ illius lineæ extremum, quod in eodem est plano, altera recta linea fuerit adjuncta; est, inquam, angulus acutus insistente lineâ, & adjunctâ comprehensus.

VI. Planum ad planum inclinatio, est angulus acutus rectis lineis contentus, quæ in utroque planorum ad idem communis sectionis punctum ductæ, rectos cum sectione angulos efficiunt.

VII. Planum ad planum similiter inclinatum esse dicitur, atque alterum ad alterum, cum dicti inclinationum anguli inter se fuerint æquales.

VIII. Parallela plana sunt, quæ inter se non conveniunt.

IX. Similes solidæ figuræ sunt, quæ similibus planis continentur, multitudine æqualibus.

X. Æquales & similes solidæ figuræ sunt, quæ

quæ similibus planis multitudinæ, & magnitudine æqualibus continentur.

X I. Solidus angulus est plurium quàm duarum linearum, quæ se mutuò contingunt, nec in eadem sunt superficie, ad omnes lineas inclinatio.

Aliter.

Solidus angulus est, qui pluribus quàm duobus planis angulis in eodem non consistentibus plano, sed ad unum punctum constitutis continetur.

X I I. Pyramis est figura solida, planis comprehensa, quæ ab uno plano ad unum punctum constituuntur.

X I I I. Prisma est figura solida, quæ planis continetur, quorum adversa duo sunt & æqualia, & similia, & parallela; alia verò parallelogramma.

X I V. Sphæra est, quando semicirculi manente diametro, circumductus semicirculus in seipsum rursus revolvitur unde moveri cœperat, circumassumpta figura.

Coroll.

Hinc radii omnes à centro ad superficiem sphæræ inter se sunt æquales.

X V. Axis autem sphæræ, est quiescens illa recta linea, circum quam semicirculus convertitur.

X V I. Centrum sphæræ est idem quod & semicirculi.

X V I I. Diameter autem sphæræ, est recta quædam linea per centrum ducta, & utrinque à sphæræ superficie terminata.

X V I I I. Conus est, quando rectanguli trianguli manente uno latere eorum, quæ circa rectum angulum, circumductum triangulum in seipsum rursus revolvitur, unde moveri cœperat, circumassumpta figura. Atque si quiescens recta
linea

linea æqualis sit reliquæ, quæ circa rectum angulum continetur, orthogonius erit conus: si verò minor, amblygonius: si verò major, oxygonius.

XIX. Axis autem coni, est quiescens illa linea, circa quam triangulum vertitur.

XX. Basis veri coni est circulus qui à circumducta recta linea describitur.

XXI. Cylindrus est, quando rectanguli parallelogrammi manente uno latere eorum, quæ circa rectum angulum, circumductum parallelogrammum in seipsum rursus revolvitur, unde coeperat moveri, circumassumpta figura.

XXII. Axis autem cylindri, est quiescens illa recta linea, circa quam parallelogrammum convertitur.

XXIII. Bases verò cylindri sunt circuli à duobus adversis lateribus, quæ circumaguntur, descripti.

XXIV. Similes coni & cylindri sunt, quorum & axes, & basium diametri proportionales sunt.

XXV. Cubus est figura solida sub sex quadratis æqualibus contenta.

XXVI. Tetraedrum est figura solida sub quatuor triangulis æqualibus & æquilateris contenta.

XXVII. Octaedrum est figura solida sub octo triangulis æqualibus & æquilateris contenta.

XXVIII. Dodecaedrum est figura solida sub duodecim pentagonis æqualibus, & æquilateris, & æquiangulis contenta.

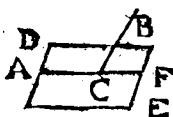
XXIX. Icosaedrum est figura solida sub viginti triangulis æqualibus & æquilateris contenta.

XXX. Parallelepipedum est figura solida sex figuris quadrilateris, quarum quæ ex adverso parallelæ sunt, contenta.

XXXI. Solida figura in solida figura dicitur inscribi, quando omnes anguli figuræ inscriptæ constituuntur vel in angulis, vel in lateribus, vel denique in planis figuræ, cui inscribitur.

XXXII. Solida figura solidæ figuræ vicissim circumscribi dicitur, quando vel anguli, vel latera, vel denique plana figuræ circumscriptæ tangunt omnes angulos figuræ, circum quam describitur.

PROP. I.

Rectæ lineæ pars quædam AC non est in subiecto plano, quædam verò CB in sublimi.

Producatur AC in subiecto plano usque ad F, vis CB esse in directum ipsi AC; ergo duæ rectæ AB, AF habent commune segmentum AC.

2. 10. ax. 1. ² Q. F. N.

PROP. II.

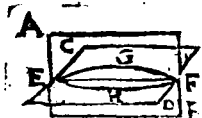

Si duæ rectæ lineæ AB, CD se mutuo secant, in uno sunt plano: atque triangulum omne DEB in uno est plano.

Putæ enim trianguli DEB partem EFG esse in uno plano, partem verò FGB in altero, ergo rectæ ED pars EF est in subiecto plano, pars verò FD in sublimi, ² Q. E. A. ergo triangulum EDB in uno est plano, proinde & rectæ ED, EB, ² quare & totæ AB, DC in uno plano existunt. Q. E. D.

PROP.

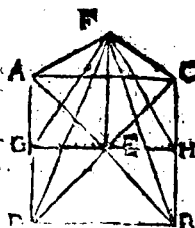
PROP. III.

Si duo plana AB, CD se mutuò secant, communis eorum sectio EF est recta linea.

Si EF communis sectio non est recta linea, ^a ducatur in plano AB recta a 1. post. 1. EGF, ^a & in plano CD recta EHF. duæ igitur rectæ EGF, EHF claudunt spatium. ^b Q. E. A. ^b 14. ax. 1.

PROP. IV.

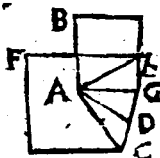
Si recta linea EF rectis duabus lineis AB, CD se mutuò secantibus in communi sectione E ad rectos angulos insistat: illa ducto etiam per ipsas plano ACBD ad angulos rectos erit.

Accipe EA, EC, EB, ED æquales, & junge rectas AC, CB, BD, AD. per E ducatur quævis recta GH; junganturque FA, FC, FD, FE, FG, FH. Quoniam AE ^a = EB; & DE ^a = EC; & ang. AED ^b = ^a const. CEB, ^c erit AD = CB. ^c pariterque AC = DB. ^d ergò AD. parall. CB. ^d & AC parall. DB. ^e quare ang. GAE = EBH. ^e & ang. AGE = EHB. sed & AE ^f = EB ^f ergò GE = EH, & AG = BH. quare ob angulos rectos, ex hyp. & proinde pares ad E, ^g bases FA, FC, FB, FD æquantur. Triangula igitur ADF, FBC sibi mutuò æquilatera sunt, ^h quare ang. DAF = CBF. ergò in triangulis AGF, FBH latera FG, FH æquantur; & proinde etiam triangula FEG, FEH sibi mutuò æquilatera sunt. ^m ergò anguli FEG, FEH æquales ac ⁿ propterea recti sunt. Eodem modo FE cum

omnibus in plano ADBC per E ductis rectis lineis rectos angulos constituit^a, ideoque eidem plano recta est. Q. E. D.

^a 3. def. 11.

PROP. V.

Si recta linea AB rectis tribus lineis AC, AD, AE se mutuo tangentibus in communi sectione ad rectos angulos insistat; illae tres rectae in uno sunt plano.

Nam AC, AD^a sunt in uno plano FC. ^a item AD, AE sunt in uno plano BE. vis diversa esse hæc plana; sit igitur eorum intersectio^b recta AG. Quoniam igitur BA ex hypoth. perpendicularis est rectis AC, AD, eadem^c plano FC; ^d ideoque rectæ AG perpendicularis est. ergo (siquidem &^e AB est in eodem cum AG, AE plano) anguli BAG, BAE recti, & proinde pares sunt, pars & totum. Q. E. A.

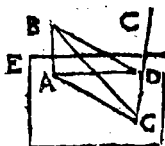
^a 2. 11.

^b 3. 11.

^c 4. 11.

^d 3. def. 11.

PROP. VI.

Si duæ rectæ lineæ AB, DC eidem plano EF ad rectos sint angulos; parallelæ erunt illæ rectæ lineæ AB, DC.

Ducatur AD, cui in plano EF perpendicularis sit DG = AB; junganturq; BD, BG, AG. Quia in triangulis BAD, ADG anguli DAB, ADG^a recti sunt; atque AB^b = DG, & AD communis est, ^c erit BD = AG; quare in triangulis AGB, BGD sibi mutuo æquilateris ang. BAG^d = BDG; quorum BAG rectus cum sit, erit BDG etiam rectus. atqui ang. GDC rectus positus; ergo recta GD tribus DA, DB, CD recta est; ^e quæ ideo in uno sunt plano; ^f in quo AB existit; cum

^a hyp.

^b constr.

^c 4. 1.

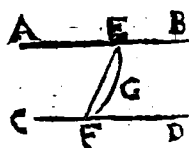
^d 8. 1.

^e 5. 11.

^f 2. 11.

cum igitur AB , & CD sint in uno plano, & anguli interni BAD , CDA recti sint, erunt AB , & CD parallelæ. Q. E. D.

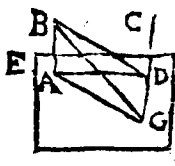
PROP. VII.

Si due sint parallelæ rectæ lineæ AB , CD , in quarum utraque sumpta sint qualibet puncta E , F ; illa lineæ EF , quæ ad hæc puncta adiungitur, in eodem est cum parallelis plano $ABCD$.

Planum in quo AB , CD secet aliud planum per puncta E , F . si jam EF non est in plano $ABCD$, illa communis sectio non erit. Sit ergo EGF . hæc igitur recta est lineæ. dux ergo rectæ EF , EGF spatium claudunt. Q. E. A.

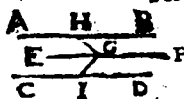
PROP. VIII.

Si due sint parallelæ rectæ lineæ AB , CD , quarum altera AB ad rectos cuidam plano EF sit angulos; & reliqua CD eidem plano EF ad rectos angulos erit.

Adscitâ præparatione & demonstratione sextæ hujus; anguli GDA , & GDB recti sunt, ergo GD recta est plano per AD , DB (in quo etiam AB , CD existunt). ergo GD ipsi CD est perpendicularis; atqui ang. CDA etiam rectus est. ergo CD plano EF recta est. Q. E. D.

PROP. IX.

Qua (AB, CD) eidem recta linea EF sunt parallela, sed non in eodem cum illa plano, ha quoq; sunt inter se parallela.

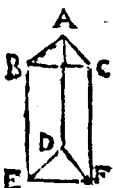
In plano parallelarum AB, EF duc HG perpendiculararem ad EF. item in plano parallelarum EF, CD duc IG perpendiculararem ad EF. ^a ergo EG recta est plano per HG, GI; eidemque plano ^b rectae sunt AH, & CI. ^c ergo AH, & CI parallelae sunt. Q.E.D.

a 4. 11.

b 2. 11.

c 6. 11.

PROP. X.

Si duae rectae lineae AB, AC se mutuo tangentes ad duas rectas ED, DF se mutuo tangentes sint parallela, non autem in eodem plano, illae angulos aequales (BAC, EDF) comprehendunt.

Sint AB, AC, DE, DF aequales inter se, & ducantur AD, BC, EF, BE, CF. Cum AB, DE ^a sint parallelae & aequales, ^b etiam BE, AD parallelae sunt, & aequales. Eodem modo CF, AD parallelae sunt, & aequales. ^c ergo etiam BE, FC sunt parallelae & aequales. Aequantur ergo BC, EF. Cum igitur triangula BAC, EDF sibi mutuo aequilatera sint, anguli BAC, EDF ^e aequales erunt. Q. E. D.

a b p. &

constr.

b 33. 1.

c 1. ax. 1.

& 30. 1.

d 33. 1.

e 8. 1.

PROP. XI.

A dato puncto A in sublimi ad subiectum planum BC perpendicularem rectam lineam AI ducere.

In plano BC duc quamvis DE, ad quam ex A ^a duc perpendicularem AF. ad eandem per F in

F in plano BC^b duc normalem FH. tum ad FH a 12. 1.
 • demitte perpendicularem AI. erit AI recta b 11. 1.
 plano BC.

Nam per I^a duc KIL parall. DE. Quia DE c 37. 1.
 • recta est ad AF, & FH, • erit DE recta plano d confir.
 IFA; adeoque & KL eidem plano f recta est. e 4. 11.
 • ergo ang. KIA rectus est. atqui ang. AIF f 8. 11.
 etiam • rectus est. • ergo AI plano BC recta g 3. def. 11.
 est. Q. E. D. h confir.
 l 4. 11.

PROP. XII.

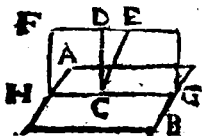

Dato plano BC à puncto
 A, quod in illo datum est, ad
 rectos angulos rectam lineam
 AF excitare.

A quovis extra planum
 puncto D^a duc DE rectam plano BC; & junctâ a 11. 11.
 EA^b duc AF parall. DE. • perspicuum est AF b 31. 11.
 plano BC rectam esse. Q. E. F. c 8. 11.

Practicè perficiuntur hoc, & præcedens pro-
 blema, si duæ normæ ad datum punctum appli-
 centur, ut patet ex 4. 11.

PROP. XIII.

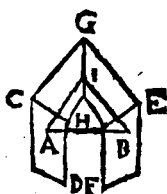

Dato plano AB, à pun-
 cto D, quod in illo datum
 est, duæ rectæ lineæ CD,
 CE ad rectos angulos
 non excitabuntur, ab ea-
 dem parte.

Nam utraque CD, CE plano AB^a recta es- a 6. 11.
 set, exdémque adeò parallelæ forent, quod pa-
 rallelarum definitioni repugnat.

PROP. XIV.

valet hæc
conversa.

Ad quæ plana CD, FE , eadem recta linea AB recta est; illa sunt parallela.

Si negas, plana CD, FE concurrant, ita ut communis sectio sit recta GH ; sume in hac quodvis punctum I , ad quod in propositis planis ducantur rectæ

a hyp. & 3.
def. 11.
b 17. 1.

IA, IB . unde in triangulo IAB , duo anguli IAB, IBA recti sunt. ^b Q. E. A.

PROP. XV.

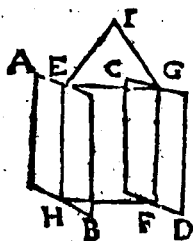
Si due rectæ lineæ AB, AC se mutuo tangentes ad duas rectas DE, DF se mutuo tangentes sint parallela, non in eodem consistentes plano, parallela sunt, quæ per illa ducuntur, plana BAC, EDF .

a 11. 11.
b 31. 1.
c 30. 1.
d 3. def. 11.
e 29. 1.
f 4. 11.
g constr.
h 14. 11.

Ex A duc AG rectam plano EF . ^b Sintq; GH, GI parallelæ ad DE, DF . ^c erunt hæc parallelæ etiam ad AB, AC . Cum igitur anguli IGA, HGA ^d sint recti, ^e erunt etiam CAG, BAG recti. ^f ergo GA recta est plano BC ; atqui eadem recta est, plano EF . ^h ergo plana BC, EF sunt parallela. Q. E. D.

PROP.

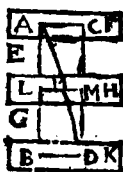
PROP. XVI.

Si duo plana parallela
AB, CD plano quopiam
HEIGF secentur, com-
munes illorum sectiones
EH, GF sunt parallelae.

Nam si dicantur non
esse parallelae, cum sint
in eodem plano secanti,
convenient alicubi, puta
in I. quare cum totae
HEI, FGI^a sint in planis AB, CD productis, a 1. in.
etiam haec convenient, contra hypoth.

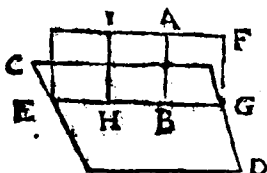
PROP. XVII.

Si dua rectae linea ALB,
CMD parallelis planis EF,
GH, IK secantur, in easdem
rationes secabuntur (AL. LB
:: CM. MD).

Ducantur in planis EF, IK
rectae AC, BD. item AD
occurrentis plano GH in N;
junganturque NL, NM. Pla-
na triangulorum ADC, ADB faciunt sectio-
nes BD, LN; & AC, NM^a parallelas. ergo a 16. in.
AL. LB^b :: AN. ND^b :: CM. MD. Q.E.D. b 2. a

PROP. XVIII.

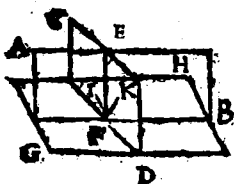

Si recta linea
AB plano cuiuspi-
am CD ad rectos
sit angulos; &
omnia, quae per
ipsam AB plana
(EF &c), ei-
dem plano CD
ad rectos angulos erunt.

Ductum sit per AB planum aliquod EF, fa-
ciens cum plano CD sectionem EG; è cuius
aliquo puncto H, in plano EF^a ducatur HI pa-
rall. AB.^b erit HI recta plano CD; pariterque
aliquae quaevis ad EG perpendiculares. ^cergo pla-
num EF plano CD rectum est; eademque ra-
tione quaevis alia plana per AB ducta plano EF
recta erunt. Q. E. D.

a. 31. I.
b. 8. II.
c. 4. def. II.

PROP. XIX.

Si duo plana AB,
CD se mutuò secan-
tia plano cuidam GH
ad rectos sint angu-
los, communis etiam
illorum sectio EF ad
rectos eidem plano
(GH) angulos erit.

Quoniam plana AB, CD ponuntur recta
plano GH; patet ex 4. def. II. quod ex puncto
F in utroque plano AB, CD duci possit per-
pendicularis plano GH; quæ^a unica erit, &
propterea eorundem planorum communis sectio.
Q. E. D.

Fig. II.

PROP. XX.

Si solidus angulus ABCD tribus angulis planis BAD, DAC, BAC combineatur, ex his duo quilibet, ut ut assumpti, tertio sunt majores.

Si tres anguli sunt æquales, patet assertio; si inæquales, maximus esto BAC. ex quo ^a aufer a 23. 1. BAE = BAD; & fac AD = AE; ducanturque BEC, BD, DC.

Quoniam latus BA communè est, & AD^b = AE; & ang. BAE^b = BAD; ^c erit BE = BD. ^c 4. 1. sed BD + DC^d < BC. ^e ergò DC < EC cum d 20. 1. igitur AD^b = AE, & latus AC commune est, ^e 5. ax. 1. ac DC < BC^f, erit ang. CAD < EAC. ^e ex-f 25. 1. gò ang. BAD + CAD < BAC. Q. E. D. ^g 4. ax. 1.

PROP. XXI.

Omnis solidus angulus sub minoribus, quàm quatuor rectis angulis planis, continetur.

Esto solidus angulus A; planis angulis illum componentibus subtendantur rectæ BC, CD, DE, EF, FB in uno plano existentes. Quo facto constituitur pyramis, cujus basis est polygonum BCDEF; vertex A, tótque cincta triangulis, quot plani anguli componunt solidum A. Jam verò quia duo anguli ABF, ABC^a majores sunt uno FBC, ^a 20. 1. & duo ACB, ACD majores uno BCD, & sic deinceps, erunt triangulorum G, H, I, K, L circa basim anguli simul sumpti omnibus simul angulis basis B, C, D, E, F majores. ^b sed anguli ^b soli 32. 1. li baseos unà cum quatuor rectis faciunt bis tot rectos, quot sunt latera, sive quot triangula. ^c Ex- ^c 4. ax. 1. gò omnes triangulorum circa basim anguli unà cum

d 32. 1.

cum 4 rectis conficiunt ampliùs, quàm bis tot rectos, quot sunt triangula. sed iidem anguli circa basim unà cum angulis, qui componunt solidum, componunt ^d bis tot rectos quot sunt triangula. liquet ergò angulos solidum angulum A componentes quatuor rectis esse minores. Q. E. D.

PROP. XXII.

Si fuerint tres anguli plani A, B, HCI, quorum duo utlibet assumpti reliquo sint majores; comprehendant autem ipsos recta linea aequales AD, AE, FB &c. fieri potest, ut ex rectis lineis DE, FG, HI aequales illas rectas connectentibus triangulum constituatur.

a 22. 1.

b 23. 1.

c 4. 1.

d hyp.

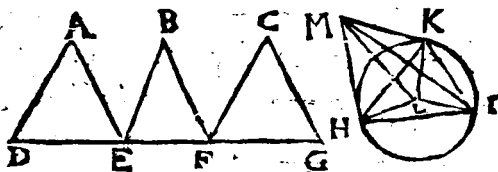
e 24. 1.

f 29. 1.

Ex iis ^a constitui potest triangulum; si duæ quælibet reliquæ majores existant; sed ita se res habet. Nam ^b fac ang. HCK=B, & CK=CH, ducanturque HK, IK. ^c ergò KH=FG. & quia ang. KCI ^d $\simeq$ A; erit KI $\simeq$ DE. sed KI $\simeq$ HI $\rightarrow$ KH (FG); ergò DE $\simeq$ HI $\rightarrow$ FG. Simili argumento quævis duæ reliquæ majores ostendentur, & proinde ex iis triangulum ^a constitui potest. Q. E. D.

PROP.

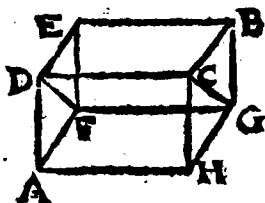
PROP. XXIII.

Ex tribus angulis planis A, B, C quorum duo quomodocunque assumpti reliquo sunt majores, sed etiam angulum MHIK constituere. * Oportet autem illos tres angulos quatuor rectis minores esse. * 21. 11.

Fac AD, AE, BE, BF, CF, CG æquales inter se. Ex subtenfis DE, EF, FG (hoc est ex æqualibus HI, IK, KH) ^a fac triang. HKI. ^a 22. 11. & circa quod ^b describatur circulus LHKI. ^b 22. 1. Quoniam verò AD = HL; ^c sit ADq = HLq + LMq. ^c 5. 4. sitque LM recta plano circuli HKI; & ducantur HM, KM, IM. Quoniam igitur ang. HLM ^d rectus est, ^e erit MHq = HLq + LMq = ADq. ergò MH = AD. simili argumentò MK, MI, AD (id est AE, EB &c.) æquantur. ergò cum HM = AD, & MI = AE; & DE = HI, ^f erit ang. A = HMI; ^f 12. 11. similiter ang. IMK = B. & ang. HMK = C. Factus est igitur angulus solidus ad M ex tribus planis datis. Q. E. F. Brevitatis causâ assumptum est, esse AD = HL, id quod in variis casibus demonstratum vide apud Claviū. g 47. 1. constr.

PROP. XXIV.

Si solidum AB
parallelis planis con-
tineatur, aduersa
illius plana (AG,
DB &c.) paralle-
logramma sunt si-
milis & equalia.

Planum AC se-
cans plana paral-

a 16. 11.

lela AG, DB^a facit sectiones AH, DC paral-
las. Eadem ratione AD, HC parallelæ sunt.
Ergo ADCH est parallelogrammum. Simili
argumento reliqua parallelepipedum plana sunt
b parallelogramma. Quum igitur AF ad HG, &
AD ad HC parallelæ sint, c erit ang. FAD =
CHG; ergo ob AF^d = HG, & AD^d = HC,
ac e propterea AF. AD:: HG. HC, triangu-
la FAD, GAH^e similia sunt & h equalia; proinde
& parallelogramma AE, HB similia sunt, &
h equalia. idemque de reliquis oppositis planis
ostenderetur. ergo &c.

b 35. def. 1.

c 10. 11.

d 34. 1.

e 7. 5.

g 6. 6.

h 4. 1.

k 6. ax. 1.

PROP. XXV.

Si solidum
parallelepipe-
dum AFCD
plano BF se-
cetur aduersis
planis AD,
BC parallelo,
erit quemad-

modum basis AH ad basim BH, ita solidum
AHD ad solidum BHC.

Concipe Ppp. ABCD produci utrinque. ac-
cipe AI=AE, & BK=EB, & pone plana
IQ, KP planis AD, BC parallela. parallelo-
gramma.

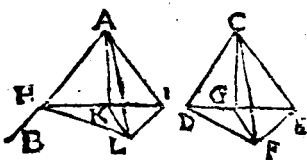
gramma IM, AH; & DL, DG, & IQ, a 36. 1 &
AD, EF, &c. ^a similia ac æqualia sunt; ^c quare
Ppp. AQ = AF; atque eadem ratione Ppp.
BP = BF. ergò solida IF, EP solidorum AF,
EC æquemultiplicia sunt, ac bases IH, KH ba-
sium AH, BH. Quòd si basis IH $\square$, =, $\square$ KH,
erit similiter solidum IF $\square$, =, $\square$ EP. ^c pro- d 24. 11. &
inde AH. BH :: AF. EC. Q E. D. 9. def. 11.
c 6. def. 5.

Hæc eadem omni prismati accommodari possunt;
unde

Coroll.

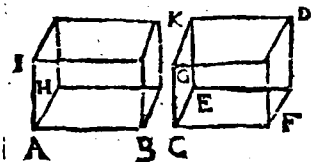
Si prisma quodcunque secetur plano oppositis
planis parallelo, sectio erit figura æqualis, & si-
milis planis oppositis.

PROP. XXVI.

Ad datam
rectam lineam
AB, ejusq; pun-
ctum A constitu-
ere angulum so-
lidum AHIL,
æqualem solido
angulo dato CDEF.

A puncto quovis F ^a demitte FG plano a 11. 11.
DCF rectam; ducanturque rectæ DF, FE, EG,
GD, CG. Fac AH = CD, & ang. HAI =
DCE. & AI = CE; atque in plano HAI, fac
ang. HAK = DCG, & AK = CG. Tum
erige KL rectam plano HAI, & sit KL = GF.
ducanturque AL. erit angulus solidus AHIL
par dato CDEF. Nam hujus constructio illius
constitutionem penitus æmulatur, ut facile pa-
tebit examinanti. ergò factum.

A data recta linea AB, dato solido parallelepipedo CD simile & similiter positum parallelepipedum AK describere.

Ex angulis planis BAH, HAI, BAI, qui æquales sint ipsis FCE, ECG, FCG, ^a fac angulum solidum A solido C parem. item ^b fac FC. CE :: BA. AH. ^b ac CE. CG :: AH, AI (^c unde erit ex æquali FC. CG :: BA. AI); & perficiatur Ppp. AK. erit hoc simile dato.

^a 26. 11.

^b 12. 6.

^c 22. 5.

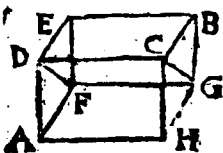
^d 1. def. 6.

^e 24. 11.

^f 9. def. 11.

Nam per constr. pgr^a. ^d BH, FE; ^d & HI, EG; & ^d BL, FG similia sunt, & ^e horum ideo opposita illorum oppositis. ergo sex plana solidi AK similia sunt sex planis solidi CD, ^f proinde AK, CD similia solida existunt. Q. E. D.

PROP. XXVIII.

Si solidum parallelepipedum AB plano FGCD secetur per diagonos DF, CG aduersorum planorum AE, HB, bisariam secabitur solidum AB ab ipso plano FGCD.

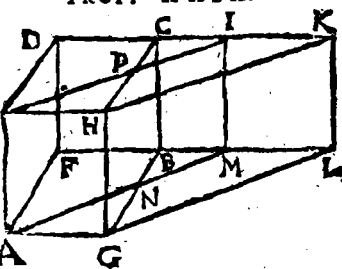
^a 24. 11.

^b 34. 1.

Nam quia DC, FG ^a æquales & parallele sunt, ^b planum FGCD est pgr. & propter ^a pgr^a AE, HB æqualia, & similia, ^b etiam triangula AFD, HGC, CGB, DFE æqualia & similia sunt. Atqui Pgr^a AC, AG ipsis FB, FD ^a etiam æqualia & similia sunt. ergo prismatis FGCDAB omnia plana æqualia sunt, & similia planis omnibus prismatis FGCDAB, & proinde hoc prisma illi æquatur. Q. E. D. PROP.

^c 2. def. 11.

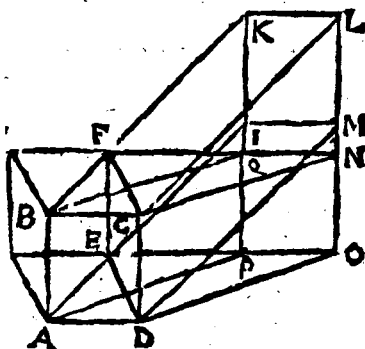
PROP. XXIX.

la parallelepipedum AGHEFB CD,
EMLKI super eandem basim AGHE
ta, & * in eadem altitudine; quorum insi-
lineae AF, AM in iisdem collocantur rectis
AG, FL, sunt inter se aequalia.
n si ex² aequalibus prismatis AFMEDI,
HCK commune auferatur. prisma
1 PCI, addaturque utrinque solidum
EHP, b erit Ppp. AGHEFB CD =
EMLKI. Q. E. D.

* Id est, inter
parallela pla-
na AGHE,
FLKD, &
sic intellige
in sequent.
a 10. def. 11.
& 35. 1.
b 3, & 2,
ax. 1.

PROP. XXX.

la parallelepipedum AD B C H E F G,
B b 3 AD-

ADCBIMLK super eandem basim ADCB constituta, & in eadem altitudine, quorum insistentes lineæ AH, AI non in iisdem collocantur rectis lineis, inter se sunt æqualia.

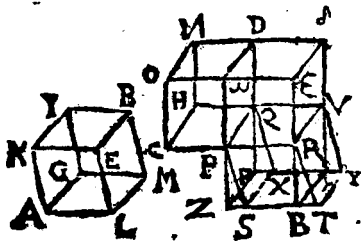
a 34. L

b 29. II.

c 1. 22. I.

Nam produc rectas HEO, GFN; & LMO, KIP; & duc AP, DO, BQ, CN. ^a erunt tam DC, AB, HG, EF, PQ, ON; quàm AD, HB, GF, BC, KL, IM, QN, PO æquales inter se, & parallelæ. ^b Quare Ppp. ADCBPONQ utrique Ppp°. ADOBHEFG, ADCBIMLK æquale est; & ^c proinde hæc ipsa inter se æqualia sunt. Q.E.D.

PROP. XXXI.

Solida parallelepipeda ALEKGMBI, CPWOHQDN super æquales bases ALEK, CPWO constituta, & ^a in eadem altitudine, æqualia sunt inter se.

^a Altitudo, est perpendicularis à plano basim ad planum oppositum.

a 18. 6. I.

b 27. II. &

30. def. II.

Habeant primò parallelepipeda AB, CD latera ad bases recta; & ad latus CP productum ^a fiat pgr. PRTS æq. & simile pgr° KELA; ^b adeoque Ppp. PRTSQVYX æq. & sim. Ppp° AB. Producantur OWE, ND, WPZ, DQE, ERB, PV, TSZ, YXF; & duc ES, BY, ZF.

c 30. def. II.

d hyp. &

35. I.

Plana OWE, ND, CRVH, ZTYF ^c parallela sunt inter se; ^d & pgr° ALEK, CPWO, PRTS, PRBZ æqualia sunt. Cum igitur Ppp. CD.

$\text{V}\delta\omega, \bar{e} :: \text{pgr. } C\omega \text{ (PRBZ). } P\bar{e} \bar{e} :: \text{Ppp. } e \text{ 25. 11.}$
 $\text{ZQV}_2\text{F. } \text{PV}\delta\omega, \bar{e} \text{ erat Ppp. } CD \bar{e} = \bar{e} \text{ 9. 5.}$
 $\text{ZQV}_2\text{F} \bar{e} = \text{PRVQSTYX} \bar{e} = \text{AB. } \bar{e} \text{ 29. 11.}$
 $D: \text{ } \bar{e} \text{ constr}$

e 31. 1.

d hyp.

e 1. 6.

f 32. 11.

g constr.

h ro. def. 5.

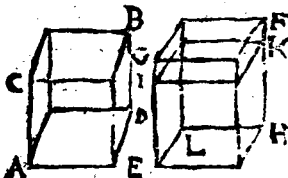
k t. 6.

& Ppp. IXMT æq. & sim. Ppp^o EFGH.
 e Perficiantur Ppp^a IXPB, DLYQ. Itaque d e-
 rit AI. IL. (EK) :: DI. IO (HK) :: BI. IN.
 (KF); e hoc est pgr. AD. DL :: DL. IX ::
 BO. IT; f id est Ppp. ABCD. DLQY ::
 DLQY. IXPB :: IXPB. IXMT. (g EFGH).
 h ergo ratio ABCD ad EFGH triplicata est
 rationis ABCD ad DLQY, k vel AI ad EK.
 Q. E. D.

Coroll.

Hinc si fuerint quatuor lineæ rectæ continuè
 proportionales, ut est prima ad quartam, ita est
 parallelepipedum super primam descriptum ad
 parallelepipedum simile, similiterque descriptum
 super secundam.

PROP. XXXIV.

Aequalium so-
 lidorū parallele-
 pipedorū ADCB
 EHGF bases,
 & altitudines re-
 ciprocantur (AD.
 EH :: EG.
 AC) : Et quo-

rum solidorum parallelepipedorum ADCB, EHGF
 bases, & altitudines reciprocantur, illa sunt æ-
 qualia.

Sint primò latera CA, GE ad bases recta, si
 jam solidorum altitudines sint pares, etiam
 bases æquales erunt, & res clara est. Sin altitu-
 dines inæquales sint, à majori EG a detrahe EI
 = AC. & per I b duc planum IK parallelum
 basi EH, itaque

1. Hyp. AD.EH c :: Ppp. ADCB:EHIK d ::
 Ppp. EHGF. EHIK c :: GL. IL e :: GE. IE.
 (f AC) g liquet igitur esse AD.EH :: GE.AC.
 Q. E. D.

2. Hyp.

a 3. 1.

b 31. 1.

c 32. 11.

d 17. 5.

e 1. 6.

f constr.

g 11. 5.

2. Hyp. ADCB. EHIK $\therefore$ AD. EH $\therefore$ h 32. 11.
EG. EI $\therefore$ GL. IL $\therefore$ Ppp. BHGF. EHIK, k hyp.
quare Ppp. ADCB = BHGF. Q. E. D. l 1. 6.

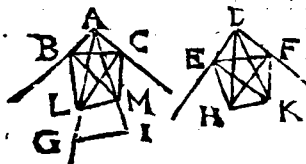
Sint deinde latera ad bases obliqua. Erigan- m 32. 11.
tur super iisdem basibus, in altitudine eadem pa- n 9. 5.
rallelepipedata recta. Erunt obliqua parallelepi-
peda his æqualia. Quare cum hæc per 1. partem
reciprocent bases & altitudines, etiam illa reci-
procabunt. Q. E. D.

Coroll.

Quæ de parallelepipedis demonstrata sunt Prop.
29, 30, 31, 32, 33, 34. etiam conveniunt prismat-
is triangularibus, quæ sunt dimidia parallelepipedata,
ut patet ex Pr. 28. Igitur,

1. Prismata triangularia æquæ alta sunt ut bases.
2. Si eandem vel æquales habeant bases, & eandem altitudinem, æqualia sunt.
3. Si similia fuerint, eorum proportio tripli- cata est proportionis homologorum laterum.
4. Si æqualia sunt, reciprocant bases, & alti- tudines; & si reciprocant bases & altitudines, æqualia erunt.

PROP. XXXV.

Si fuerint duo
plani anguli
BAC, EDF
æquales, quorum
verticibus A, D
sublimas recta
lineæ AG, DH

insistant, quæ cum lineis primò positis angulis conti-
neant æquales, utrumq; utriq; (ang. GAB = HDE;
& GAC = HDF) in sublimibus autem lineis
AG, DH qualibet sumpta fuerint puncta G, H;
Q

Et ab his ad plana BAC, EDF, in quibus consistunt anguli primùm positi BAC, EDF, ductæ fuerint perpendiculares GI, HK; à punctis vero I, K quæ in planis à perpendicularibus fiunt, ad angulos primùm positos adjunctæ fuerint rectæ lineæ AI, DK, hæc cum sublimibus AG, DH æquales angulos GAM, HDK comprehendunt.

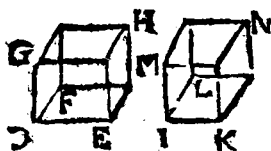
Fiant DH, AL æquales, & GI, LM parallelæ; & MC ad AC, MB ad AB, KF ad DE, KE ad DB perpendiculares, ducanturque rectæ BC, LB, LC, atq; EF, HF, HE; ^a estq; LM recta plano BAC; ^b quare anguli LMC, LMA, LMB; eadēque ratione anguli HKF, HKD, HKE recti sunt. Ergo $ALq^c = LMq + AMq^c = LMq + CMq + ACq^c = LCq + ACq$; ergo ang. ACL rectus est. Rursus $ALq^c = LMq + MAq^c = LMq + BMq + BAq^c = BLq + BAq$. ^d ergo ang. ABL etiam rectus est. Simili discursu anguli DFH, DEH recti sunt; ^e ergo $AB = DE$; ^f & $BL = EH$; ^g & $AC = DF$; & $CL = FH$. ^h quare etiam $BC = EF$. ⁱ & ang. ABC = DEF, ^j & ang. ACB = DFE. unde reliqui ^k rectis anguli CBM, BCM reliquis FBK, EFK æquantur. ^l ergo $CM = FK$, ^m ideoque & $AM = DK$. ergo si ex $LAq^m = HDq$. auferatur $AMq = DKq$, ⁿ remanet $LMq = HKq$. quare trigona LAM, HDK sibi mutuo æquilatera sunt. ^o ergo ang. LAM = HDK. Q. E. D.

Coroll.

Itaque si fuerint duo anguli plani æquales, quorum verticibus sublimes rectæ lineæ æquales insistant, quæ cum lineis primò positis angulos contineant æquales, utrumque utriusque erunt à punctis extremis linearum sublimium ad plana angulorum primò positorum demissæ perpendiculares inter se æquales; nempe $LM = HK$.

PROP.

PROP. XXXVI.

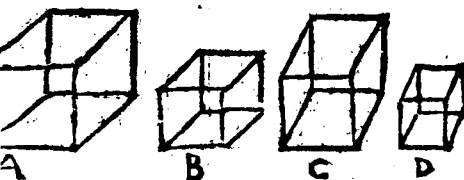

Si tres rectæ
lineæ DE, DG,
DF proportiona-
les fuerint, quod
ex his tribus fit so-
lidum parallelepi-
pedum DH, æqua-

le est descripto à media lineâ DG (IL) solido pa-
rallelepipedo IN, quod æquilaterum quidem sit, æ-
quiangulum verò prædicto DH.

Quoniam DE. IK^a :: IL. DF, ^b erit pgr. a byp.
LK = FE. & propter angulorum planorum ad b 14. 6.
, & I, ac linearum GD, IM æqualitatem,
iam altitudines parallelepipedorum æquales
sunt, ex coroll. præced. ^b ergo ipsa inter se æqua- h 31. 11.
sunt. Q. E. D.

PROP. XXXVII.

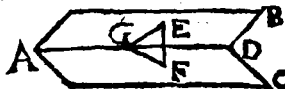

quatuor rectæ lineæ A, B, C, D proportiona-
les fuerint, & solida parallelepipeda A, B, C, D
ab ipsis & similia, & similiter describuntur,
proportionalia erunt. Et si solida parallelepipeda, quæ
similia, & similiter describuntur, fuerint pro-
portionalia (A.B :: C.D.) & ipsæ rectæ lineæ
A, B, C, D proportionales erunt.

nam rationes parallelepipedorum^a triplicatæ 27 33. 11.
rationum, quas habent lineæ. ergo si A. B b sch. 23. 5.
D. ^b erit Ppp. A. Ppp. B. :: Ppp. C. Ppp.
vice versâ.

PROP.

PROP. XXXVIII.

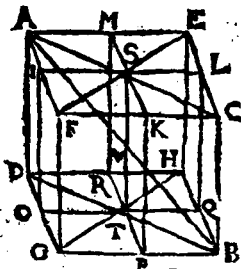
Si planum AB
ad planum AC
rectum fuerit, &
ab aliquo puncto
E eorum, qua

sunt in uno planorum (AB) ad alterum planum
AC perpendicularis EF ducta fuerit, in planorum
communem sectionem AD cadet ducta perpendicu-
laris EF.

Si fieri potest, cadat F extra intersectionem
AD. In plano AC^a ducatur FG perpendicu-
laris ad AD, jungaturque EG. Angulus FGE
^b rectus est; & EFG rectus ponitur. ergo in tri-
angulo EFG sunt duo anguli recti. Q. E. A.

a 12. 1.
b 4. & 3.
def. 11.
c 17. 1.

PROP. XXXIX.

Si solidi parallele-
pipedum AB, eorum
que ex adverso plano-
rum AC, DE latera
(AE, FC, AF, EC,
& DH, GB, DG,
HB) bisariam secta
sint; per sectiones au-
tem plana ILQO,
PKMR sint extensa.

planorum communis sectio ST, & solidi parallelepi-
pedi diameter AB, bisariam se mutuo secabunt.

Ducantur rectæ SA, SC, TD, TB. Propter
^a latera DO, OT lateribus BQ, QT, ^b angu-
losque alternos TOD, TQB æquales, ^c etiam
bases DT, TB, & anguli DTO, BTQ æquan-
tur. ^d ergo DTB est recta linea eodem modo
ASC recta est linea. Porro ^e tam AD ad FG,
^e quam FG ad CB; ^f ideoque AD ad CB, ^g ac
proinde AC ad DB parallelæ, & æquales sunt,
^h quare

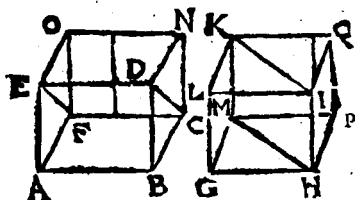
a 34. 1.
b 29. 1.
c 4. 1.
d feb. 15. 1.
e 34. 1.
f 9. 11. & 1. ax
g 33. 1.

are AB, & ST in eodem plano ABCD ex h 7. 11.
ant. Itaque cum anguli AVS, BVT ad ver-
m, & alterni ASV, BTV æquantur; ^k & AS ^k 7. ax. 1.
BT; erit $AV = BV$, ^l & $SV = VT$. ^l 16. 1.
E. D.

Coroll.

Hinc, In omni parallelepipedo diametri omne
se mutuò bisecant in uno puncto, V.

PROP. XL.

fuerint duo prismata ABCFED, GHMLIK
æqualis altitudinis, quorum hoc quidem habeat basim
CF parallelogrammum; illud vero GHM tri-
angulum; duplum autem fuerit parallelogrammum
CF trianguli GHM, æqualia erunt ipsa pri-
ma ABCFED, GHMLIK.

Nam si perficiantur parallelepipeda AN, GQ,
erunt hæc æqualia ob ^b basium AC, GP, &
æqualitatem; ^e ergò etiam prisma-
horum dimidia, æqualia erunt. Q. E. D.

a 31. 15.

b 34. 1.

& 7. ax.

c hyp.

d 28. 11.

e 7. ax. 1.

Schol.

ex hæcenus demonstratis habetur dimensio pri-
mum triangularium, & quadrangularium, seu
parallelepipedorum, si nimirum altitudo ducatur in

Andr. Tacq

et si altitudo sit 10 pedum, basis verò pedum
ratorum 100 (mensurabitur autem basis per
35. 1. vel per 41. 1.) multiplica 100 per 10;

Cc

pro-

proveniunt 1000 pedes cubici pro soliditate prismatis dati.

Vide Schol. § 5. 1.

Nam quemadmodum rectangulum, ita & parallelepipedum rectum producitur ex altitudine ducta in basim. Ergo quodvis parallelepipedum producitur ex altitudine in basim ducta, ut patet ex 3.1 hujus.

Deinde cum totum parallelepipedum producat ex altitudine in totam basim, semisus ejus (hoc est prisma triangulare) producet ex altitudine ducta in dimidiam basim, nempe triangulum.

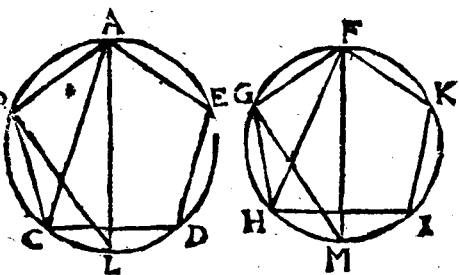
Monitum.

Nota, litterarum quæ designant angulum solidum primam esse semper ad punctum, in quo est angulus, Litterarum verò quæ denotant pyramidem, ultimam esse ad verticem pyramidis.

Ex. gr. Angulus solidus ABCD est ad punctum A, pyramidis quoque BCDA, vertex est ad punctum A, & basis triangulum BCD.

LIB. XII.

PROP. I.

Qua sunt in circulis ABD, FGI polygona similia ABCDE, FGHIK inter se sunt, ut quadrata à diametris AL, FM.

Ducantur AC, BL, FH, GM.

Quoniam ^a ang. ABC = FGH, ^a 1. def. 6.

que AB. BC :: FG. GH, ^b erit ang. ACB ^b 6. 6.

ALB) = FHG (^c FMG). anguli autem ^c 21. 3.

L, FGM ^d recti, ac proinde æquales sunt. ^d 31. 3.

ergo triangu^a ABL, FGM æquiangula sunt. ^e 32. 3.

are AB. FG :: AL. FM. ^f ergo ABCDE. ^f cor. 4. 6.

HIK :: ALq. FMq. ^g 22. 6.

Coroll.

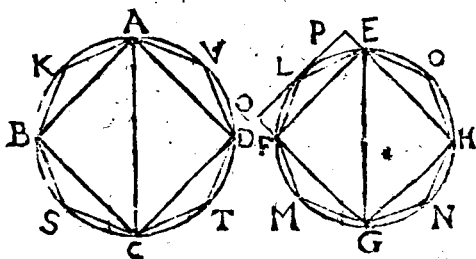
Hinc, quia (AB. FG :: AL. FM :: BC. GH

) polygonorum similium circulo inscripto-

^b ambitus sunt ut diametri.

^h 1. 12 &
12. 5.

PROP. II.

Circuli ABT, EFN inter se sunt, quemadmodum quadrata à diametris AC, EG.

Ponatur ACq. EGq :: circ. ABT. I. Dico I = circ. EFN.

Nam primò, si fieri potest, sit I = circ. EFN, sitque excessus K. Circulo EFN inscribatur quadratum EFGH, ^a quod dimidium est circumscripti quadrati, adeoque semicirculo majus. ^b Biseca arcus EF, FG, GH, HE, & ad puncta bisectionum junge rectas EL, LF &c. per L ^c duc tangentem PQ (quæ ad EF parallela est), & produc HEP, GFQ, sitque triangulum ELF ^d dimidium parallelogrammi EPQF, adeoque majus dimidio segmenti ELF; pariterque reliqua triacula ejusmodi reliquorum segmentorum dimidia superant. Et si iterum bisecentur arcus EL, LF, FM &c. rectæque adjungantur, eodem modo triacula segmentorum semilites excedent. Quare si quadratum EFGH è circulo EFN, & è reliquis segmentis triacula detrahantur, & hoc fiat continuò, tandem ^e restabit magnitudo aliqua minor quàm K. Eo usque perventum sit, nempe ad segmenta EL, LF, FM &c. minora quàm K, simul sumpta.

^a sch. 7. 4.]

^b 30. 3.

^c sch. 27. 3.

^d 41. 1.

^e 1. 10.

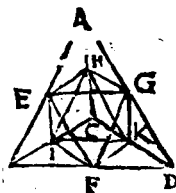
ergo I (f circ. EFN — K) $\rightarrow$ polyg. f hyp. &
 FMGNHO (circ. EFN — segm. EL + LF 3. ar.
) Circulo ABT inscriptum & puta simile po- g 30. 3. &
 num AKBSCTDV. itaque quum 1. post. 1.
 BSCTDV. ELMGNHO $\therefore$ ACq. h 1. 12.
 q $\therefore$ circ. ABT. I. ac polyg. AKBSCTDV k hyp.
 circ. ABT. $\therefore$ erit polyg. ELMGNHO l 9. ar. 1.
 . sed prius erat I $\rightarrow$ ELMGNHO. quæ m 14 5.
 gnant.

ursus, si fieri potest, sit I $\equiv$ circ. EFN.
 oniam igitur ACq. EGq $\therefore$ circ. ABT. I; n hyp.
 erséque I. circ. ABT $\therefore$ EGq. ACq. pone I.
 . ABT $\therefore$ circ. EFN. K. $\therefore$ ergo ABT o 14. 5.
 K. $\therefore$ atque EGq. ACq $\therefore$ circ. I. K. Quæ p 11. 5.
 gnare modò ostensum est.
 ergo concludendum est, quòd I $\equiv$ circ. EFN.
 E. D.

Coroll.

Hinc, ut circulus est ad circulum, ita polyge-
 n in illo descriptum ad simile polygonum in
 descriptum.

PROP. III.

Omnis pyramis ABDC
 triangularem habens ba-
 sim, dividitur in duas py-
 ramides AEGH, HIKC
 æquales & similes inter
 se, triangulares habentes
 bases, & similes toti
 ABDC; & in duo pris-
 ma æqualia BFGEIH, EGDHK; quæ duo
 mata majora sunt dimidio totius pyramidis
 BDC.

latera pyramidis bisecentur in punctis E, F,
 H, I, K; junganturque rectæ EF, FG, GE,
 IF, FK, KG, GH, HE. Quoniam latera
 C c 3 ; pyra-

a 2. 6.

c 2.

b 29. 1.

c 26. 1.

d 15. 11.

e 10. def. 11.

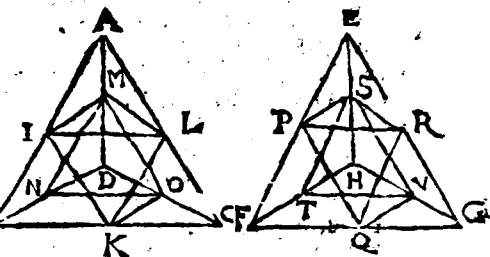
f 2. ex. 1.

g 40. 11.

pyramidis proportionaliter secta sunt, ^a erant
 HI, AB ; & GF, AB ; & IF, DC , atque HG ,
 DO & c. parallelæ; proinde & HI, FG , & GH ,
 FI parallelæ sunt. liquet igitur triangula ABD ,
 AEG, EBF, FDG, HIK ^b æquiangula esse; &
quatuor ultima ^c æquari; eodem modo triangula
 ACB, AHE, BIB, HIC, FGK æquiangula
sunt, & quatuor postrema inter se æqualia; simi-
liter triangula BFI, FDK, IKC, EGH ; & de-
nuò triangula AHG, GDK, HKC, EFI , si-
milis sunt & æqualia. Quinetiam triang. HIK
ad ADB , & EGH ad BDC , & EFI ad ADC ,
& FGH ^d ABC ^e parallelæ sunt. Ex quibus
perspicitur primum, pyramides $AEGH$,
 HIK ^f æquales esse; totique $ABDC$, & inter
se ^g similes. deinde solida $BFGEIH, FGDIHK$
prismata esse, & quidem æquè alta, nempe sita
inter parallela plana ABD, HIK . verùm basis
 $BFGE$ basis FDG ^h duplex est. quare dicta
prismata æqualia sunt, quorū alterum $BFGEIH$
pyramide $BEFI$, hoc est $AEGH$ majus est,
totum suâ parte; proinde duo prismata majora
sunt duabus pyramidibus, totiusque adeò pyra-
midis $ABDC$, dimidium excedunt. Q. E. D.

PROP.

PROP. IV.

suerint duae pyramides ABCD, EFGH
 em altitudinis, triangulares habentes bases
 C, EFG; sit autem illarum utraque diuisa &
 as pyramides (AILM, MNOD; & EPRS,
 H) aequales inter se, & similes toti; & in
 ismata aequalia (IBKLMN, KLCNMO;
 FQRST, QRGTSV); ac eodem modo di-
 sit utraque pyramidum, quae ex superiore di-
 natae sunt, idque semper fiat; erit ut unius
 idis basis ad alterius pyramidis basim; ita
 nia, quae in una pyramide, prismata ad omnia,
 n altera pyramide prismata, multitudine a-
 2.

am (adhibendo constructionem praecedentem)
 BC. KC^a :: FG. QG.^b ergo triang. ABC
 l simile triang. LKC, ut EFG ad^c simile
 i. ergo permutando ABC.EFG^d :: LKC.
 e :: Prism.KLCNMO. QRGTSV (nam
 quae alta sunt)^e :: IBKLMN. PFQRST.
 e triang. ABC. EFG :: Prism.KLCNMO
 KLMN.Prism. QRGTSV + PFQRST.
 D.

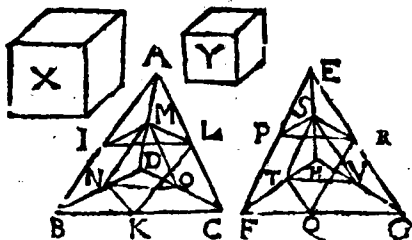
ulterius simili pacto dividantur pyrami-
 INOD, AILM; & EPRS, STVH, erunt
 or nova prismata hic effecta ad quatuor

a 15. 5.
 b 22. 6.
 c 2. 6. &c.
 d 16. 5.
 e sch. 34. 115.
 f 7. 5.
 g 12. 5.

h 12. 5.

isthic producta, ut bases MNO, & AIL ad bases STV, & EPR, hoc est ut LKE ad RQG, vel ut ABC ad EFG. ^a quare omnia prismata pyramidis ABCD ad omnia ipsius EFGH ita se habent, ut basis ABC ad basim EFG. Q. E. D.

PROP. V.

Sub eadem altitudine existentes pyramides ABCD, EFGH triangulares habentes bases ABC, EFG, inter se sunt ut bases ABC, EFG.

Sit triang. ABC. EFG :: ABCD. X. Dico $X = \text{pyr. EFGH}$. Nam, si possibile est, sit $X \supset \text{EFGH}$; sitque Y excessus. Dividatur pyramis EFGH in prismata & pyramides, & reliquæ pyramides similiter, ^a donec restetæ pyramides EPRS, STVH minores evadant solido Y. Quum igitur $\text{pyr. EFGH} = X + Y$; liquet reliqua prismata PFQRST, QRGTSV solido X majora esse. Pyramidem ABCD similiter divisam concipe; ^b Eruntq; prism. IBKLMN + KLCNMO. PFQRST + QRGTSV :: A + C. EFG. ^c :: pyr. ABCD. X. ^d ergo $X \supset \text{prism. PFQRST} + \text{QRGTSV}$; quod repugnat prius affirmatis.

Rursus, dic $X \supset \text{pyr. EFGH}$. pone pyr. EFGH. Y :: X. pyr. ABCD ^e :: EFG. ABC. quia EFGH ^f $\supset X$, ^g erit Y $\supset \text{pyr. ABCD}$, quod fieri nequit, ex jam dictis. Concludo igitur, quod $X = \text{pyr. EFGH}$. Q. E. D.

a 1. 10.

b 4. 12.

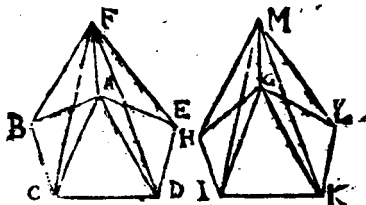
c hyp.

d 14. 5.

e hyp. & cor. 4. 5.

f suppos. g 14. 5.

PROP. VI.

Sub eadem altitudine existentes pyramides
BCDEF, GHIKLM, & polygonas habent. s
es ABCDE, GHIKL, inter se sunt ut bas s
BCDE, GHIKL.

Hinc rectas AC, AD, GI, GK. Est bas.
C. $ACD^a :: \text{pyr. } ABCF. ACDF.$ ^b ergò
compositè ABCD. $ACD :: \text{pyr. } ABCDF.$
CDF. ^a atqui etiam $ACD. ADE :: \text{pyr.}$
CDF. ADEF. ^c ergò ex æquali $ALCD.$
DE :: ABCDF. ADEF. ^b ergò componendo
CDB. $ADE :: \text{pyr. } ABCDEF. ADEF.$ ^a 5. 12.
rò ADE. $GKL^d :: \text{pyr. } ADEF. GKLM;$ ^b 18. 5.
ut priùs, atque inversè $GKL. GHIKL :: \text{pyr.}$ ^c 22. 5.
LM. GHIKLM. ^a ergò iterum ex æquali-
BCDE. $GHIKL :: \text{Pyr. } ABCDEF.$
HIKLM. Q. E. D.

Si bases non ha- d 5. 12.

bent latera æque
multa, demonstra-
tio sic procedet.

Bas. ABC. GHI

^e :: pyr. ABCF.

GHIK. ^e atque

$ACD. GHI :: \text{pyr.}$ ^e 5. 12.

$ACDF. GHIK.$ ^f 24. 5.

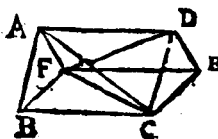
ò bas. ABCD. GHI :: pyr. ABCDF. GHIK.

uinetiam bas. ADE. GHI :: pyr. ADEF.

HIK. ^f ergò bas. ABCDE. GHI :: pyr.

CDEF. GHIK.

PROP. VII.

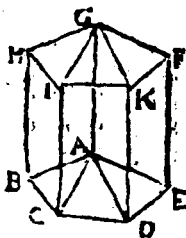
Omne prisma ABC-DEF triangularem habens basim, dividitur in tres pyramides ACBF, ACDF, CDFE aequales inter se, triangulares bases habentes.

a. 34. 1.
b. 5. 12.

c. 1. ex. 1.

Ducantur parallelogrammorum diametri AC, CF, FD. Triang. $ACB = ACD$. ^aergo æque altæ pyramides ACBF, ACDF æquantur. eodem modo pyr. DFAC = pyr. DFEC. atqui ACDF, & DFAC una eademque sunt pyramis. ^cergo tres pyramides ACBF, ACDF, DFEC, in quos divisum est prisma, inter se æquales sunt, Q. E. D.

Coroll.

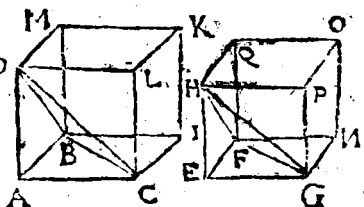
Hinc, quælibet pyramis tertia est pars prismatis eandem cum illa habentis & basim & altitudinem: siue prisma quodlibet triplum est pyramidis, eandem cum ipso habentis basim, & altitudinem.

a. 7. 12.

b. 1. 5.

Nam resolve prisma polygonum ABCDEGHIKF in trigona prismata; & pyramidem ABCDEH in trigonas pyramides. ^aErunt singulæ partes prismatis triplæ singularum partium pyramidis, ^bproinde totum prisma ABCDEGHIKF totius pyramidis ABCDEH triplum est Q. E. D.

PROP. VIII.

Similes pyramides $ABCD$, $EFGH$, quæ trian-
gulares habent bases ABC , EFG , in triplicata sunt
ratione homologorum laterum AC , EG .

Perficiantur parallelepipeda $ABICDMKL$, $ENGHQOP$; quæ^a similia sunt & pyrami-
des $ABCD$, $EFGH$ sextupla; ^b ideóq; in ea-
rum cum ipsis ratione ad se invicem, ^c hoc est in
triplicata homologorum laterum. Q , E , D .

Coroll.

inc, etiam similes polygonæ pyramides rati-
onem habent laterum homologorum triplica-
tam; ut faciliè probabitur resolvendo has in tri-
angulares pyramides.

PROP. IX.

Vide Schema præced.

Equalium pyramidum $ABCD$, $EFGH$, &
triangulares bases ABC , EFG habentium, recipro-
cantur bases, & altitudines. & quarum pyramidum
triangulares bases habentium reciprocantur bases &
altitudines, illæ sunt æquales.

1. Hyp. Perfecta parallelepipeda $ABICDMKL$, $ENGHQOP$ æqualium pyramidum
 $ABCD$, $EFGH$ (utrumque utriusque) sextu-
pula sunt, ac æqualia ideo inter se, ergò alt. (H.)
alt.

b 34. 11.
c 15. 5.

alt. (D) ^b :: ABIC. EFNG ^c :: ABC. EFG.
Q. E. D.

d hyp.
e 15. 5.
f 34. 11.
g 6. ax. 1.

2. Hyp. Alt. (H) alt. (D) ^d :: ABC. EFG ^e ::
ABIC. EFNG. ergo parallelepipeda ABIC-
BMKL, EFNGHQOP æquatur; & proinde
& pyramides ABCD, EFGH horum subscru-
plæ pares sunt. Q. E. D.

Eadem polygonis pyramidibus conveniunt: nam hæc
ad trigonas reduci possunt.

Coroll.

Quæ de pyramidibus demonstrata sunt, Prop. 6;
8, 9. etiam conveniunt quibuscunque prismatis, cum
hæc tripla sint pyramidum eandem basim & alti-
tudinem habentium. itaque 1. prismaticum æquæ al-
terum eadem est proportio, quæ basium.

2. Similium prismaticum proportio triplicata
est proportionis laterum homologorum.

3. Æqualia prismata reciprocant bases & al-
titudines, & quæ reciprocant, sunt æquales.

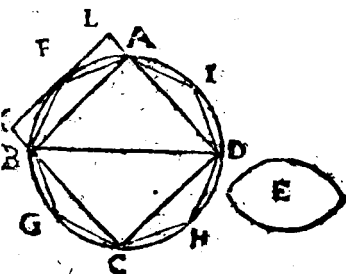
Schol.

Ex hæcenus demonstratis elicitur dimensio
quorumcunque prismatum & pyramidum.

^a Prismatis soliditas producitur ex altitudine
in basim ducta; ^b itaq; & pyramidis ex tertia al-
titudinis parte ducta in basim.

a cor. 1. hæ-
jm; & sch.
40. 11.
b 7. 12.

PROP. X.

nis comas tertia pars est cylindri habentis eam-
um ipso basim ABCD, & altitudinem aqua-

negas, primò Cylindrus triplum coni supe- *Vide fig. 2d*
xcessu E. Prisma super quadratum circulo *bujm.*
CD inscriptum ^a subduplum est. prismatis su- *a sch. 7. 4.*
uadratum eidem circulo circumscriptum si- *& cor. 9. 12.*
cylindro æquè alti. ergò prisma super qua-
m ABCD superat cylindri semissem. eo-
modo prisma super basim AFB cylindro æ-
altum segmenti cylindrici AFB ^b dimidio *b sch. 27. 3.*
s est. Continuetur bisectio arcuum, & de- *& cor. 9. 12.*
ntur prismata, donec segmenta cylindri re-
nempe ad AF, FB, &c. minora evadant
E. Itaque cylind. — segment. AF, FB, &c.
ma ad basim AFBGCHDI.) ^c majus est, *c 5. ax. 1.*
a cylind. — E (^d triplum coni). ergò py- *d hyp.*
e dicti prismatis ^e pars tertia (ad eandem *e cor. 7. 12.*
fita, ejusdémque altitudinis) cono æquè
ad basim ABCD. circulum major est, pars
Q. E. A.

n conus tertiâ parte cylindri major dicatur,
dem excessus E. Ex cono detrahe pyrami-
ut in priori parte prismata ex cylindro, do-
essent coni segmenta aliqua, puta ad AF,

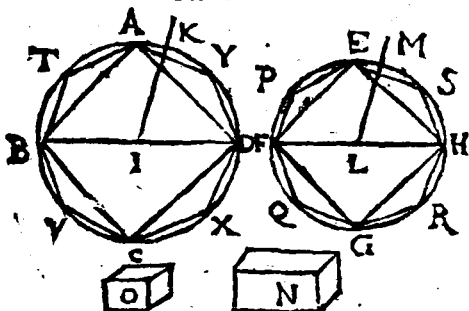
D. A.

FB.

S hyp.

FB, BG, &c. minora solido E. ergò con. — E
 ($\frac{1}{2}$ cylindr.) $\supset$ pyr. AFBGCHDI (con. —
 segment. AF, FB, &c.); ergò prisma pyramidis
 triplum (æquè altum scilicet atque ad eandem
 basim) cylindro ad basim ABCD majus est,
 pars toto. Q. E. A. Quare fatendum est, quòd
 cylindrus triplo cono æquatur. Q. E. D.

PROP. XI.

Sub eadem altitudine existentes cylindrì, & conì
 ABCDK, EFGHM inter se sunt ut basès
 ABCD, EFGH.

Sit circ. ABCD. circ. EFGH :: con. ABC-
 DK. N. Dico N = con. EFGHM.

Nam si fieri potest, sit N $\supset$ con. EFGHM,
 sitque excessus O: Supposità præparatione, &
 argumentatione præcedentis; erit O majus se-
 gmentis conicis EP, PF, FQ, &c. ideòque so-
 lidum N $\supset$ pyr. EPFQGRHSM. ^a Fiat in cir-
 culo ABCD simile polygonum ATBV CXDY.
 Quia pyr. ABVYK. pyr. EFQSM ^b :: polyg.
 ATBVY. polyg. EPFQS ^c :: circ. ABCD. circ.
 EFGH ^d :: con. ABCDK. N. ^e erit pyr.
 EPFQGRHSM $\supset$ N, contra modò dicta.

Rursus dic N $\sqsubset$ con. EFGHM. pone con.
 EFGHM. O :: N. con. ABCDK ^f :: circ.
 EFGH. ABCD. ^g ergò O $\supset$ con. ABCDK

a 30. 3. &

1. post.

b 6. 12.

c cor. 2. 12.

d hyp.

e 14. 5.

absurdum est, ex ostensis in priori parte.
 a que potius dic, ABCD. EFGH :: con.
 DK. EFGHM. Q. E. D.
 em-demonstrabitur de cylindris, si cono-
 & pyramidum loco concipiantur cylindri
 ismata. ergo, &c.

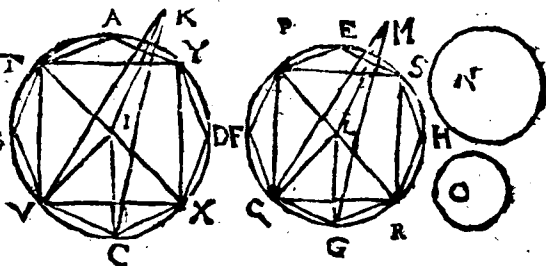
f hyp. & in-
 versendo.
 § 14. 5.

SCHOL.

ex his habetur dimensio cylindrorum, & conorum
 rumcunque. Cylindri rectæ soliditas produ-
 ur ex base circulari (^a pro cuius dimensione
 sulendus est Archimedes) ductâ in altitudi-
 n, ^b igitur & cuiuscunq; cylindri.
 Itaq; conî soliditas producit ex tertia par-
 altitudinis ducta in basim.

a 1. Prop.
 de dimens.
 cir.
 b 11. 12.
 c 10. 12.

PROP. XII.

Similes conî & cylindri ABCDK, EFGHM
 n triplicata ratione sunt diametrorum TX, PR,
 quæ in basibus ABCD, EFGH.

Habeat conus A ad aliquod N rationem tri-
 plicatam TX ad PR. dico N = con. EFGHM:
 Nam si fieri potest, sit N > EFGHM;
 sitque excessus O. ergo ut in Prioribus, N >
 pyr. EPEQGRHSM. Sint axes conorum IK
 LM, ad ducanturque rectæ VK, CK, VI, CI;
 & QM, GM, QL, GL. Quoniam conî similes
 sunt, ^a est VI. IK :: QL. LM. anguli verò
 VIK, QLM, recti sunt. ^c ergo trigona VIK,
 QLM.

a 24. def. 11.
 b 18. def. 12.
 c 6. 6.

D. d. 2.

Q. L. M.

- d 4. 6. QLM æquiangula sunt; unde VC. VI :: QG. QL. item VI. VK :: QL. QM. ergo ex æquali VC. VK :: QG. QM. quoniam VK. CK :: QM. MG. ergo rursus ex æquo VC. CM :: QG. GM. ergo triangula VKG, QMG similia sunt; similique argumento relique hujus pyramidis triangula reliquis illius. quare pyramides ipsæ similes sunt. sunt verò hæc in triplicata ratione VC ad QG, hoc est VI ad RL, vel TX ad PR. ergo Pyr. AIBVC. XDYK. pyr. EPFQGRHSM :: con. ABCDK. N. unde pyr. EPFQGRHSM ∇ N; quod repugnat prius dictis.

- Rursus, dic N con. EFGHM. sit con. EFGHM. O :: N. con ABCDK :: pyr. EPRM. ATCK P :: GQ. VC ter :: 9. PR. TX ter. verum O ∇ ABCDK. quod modo repugnare ostensum est. Proinde N = con. EFGHM. Q. E. D.

Quoniam verò quam proportionem habent coni, eandem quoque obtinent cylindri, eorum tripli, habebit quoque cylindrus ad cylindrum proportionem diametrorum in basibus triplicatam.

PROP. XIII.

Si cylindrus ABCD plano EF secetur aduersis planis BC, AD parallelo: erit ut cylindrus AEFD ad cylindrum EBCF, ita axis GI ad axem IH.

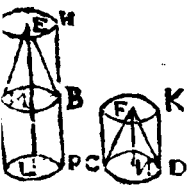
Producto axe, sume GK = GI, & HL = IH = LM. & concipe per puncta K, L, M plana duci circulis AD, PC parallela. ergo cylind. ED = cyl. AN. & cyl. EC = BO = OP. itaque cylindrus

a 3. 1.

b 12. 12.

¶ N cylindri ED æquè multiplex est, ac
IK axis IG. paritèrque cylindrus FP æquè
plex est cylindri BF, ac axis IM axis IH.
verò IK =, $\square$, $\sqsupset$ IM, * sic cylindr. ^{c 11. 12.}
=, $\square$, $\sqsupset$ FP. ^{d 6. def. 3.} ergò cyl. AEFD. cyl.
BF :: GI. IH. Q. E. D.

PROP. XIV.

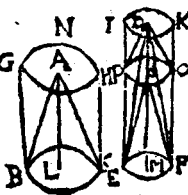

Super equalibus basi-
bus AB, CD existentes
coni AEB, CFD, & cy-
lindri AH, CK, inter
se sunt ut altitudines ME,
NF.

Productis cylindro
HA, & axe EM, sume
ML = FN; & per
nctum L ducatur planum basi AB paralle-
m. ^a erit cyl. AP = CK. ^b atqui cyl. AH.
P. (CK) :: ME. ML (NF) Q. E. D.
tem de conis cylindrorum subtriplicis dictum
uta. * Imò de prismatis & pyramidibus.

^a 11. 12. ^b 13. 12.
* Adhibe 9.
& 7. 12.

PROP. XV.

Equalium conorū BAC,
EDF, & cylindrorum
BH, EK reciprocantur ba-
ses, & altitudines (BC.
EF :: MD. LA); &
quorum conorum, & cylin-
dorum reciprocantur bases
& altitudines, illi sunt
æquales.

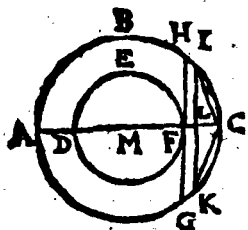
Si altitudines pares sint, etiam bases pares
erunt, & res clara est. Sin altitudines sint im-
pares, aufer MO = LA.

1. Hyp. Estque MD. MO (^b LA) ^a :: cyl.
EK (^c BH) EQ ^d :: circ. BC. EF. Q. E. D. ^c 14. 12.
D d 3. ^b constr. ^c hyp. ^d 11. 12.
2. Hyp.

e hyp.
f 11. 12.
g 11. 5.
h 11. 12.
i 9. 5.

2. Hyp. BC.EF^e :: DM. OM (LA)^f ::
Cyl. EK. EQ^g :: BC. EF^h :: BH. EQ.
^k Ergo cylind. EK = BH. Q. E. D.
Simili argumento utere de conis.

PROP. XVI.

Duobus circulis AB-
CG, DEF circa idem
centrum M existentibus, in majori circulo
ABCG polygonum æ-
quilaterum, & parium
lateralum inscribere,
quod non tangat mi-
norem circulum DEF.

Per centrum M
extendatur recta AC secans circulum DEF in
F. ex quo erige perpendicularem FH. ^a Bifeca
semicirculum ABC, ejusque semissem AC, atq;
itâ continuò, ^b donec arcus IC minor evadat ar-
cu HC. ab I demitte perpendicularem IL. Li-
quet arcum IC totum circulum metiri, nume-
rûmque arcuum esse parem, adeoque subtensam
IC latus esse ^c polygoni inscriptibilis, quod cir-
culum DEF minimè ^d continget. Nam HG
^e tangit circulum DEF; ^e cui parallela est IK,
extrâque sita, ^f quare IK circulum non tangit,
multoque magis CI, CK, & reliqua polygoni
lateralia, longius à centro distantia, circulum DEF
non tangunt. Q. E. F. Coroll. Nota, quod
IK non tangit circulum DEF.

a 30. 3.

b 1. 10.

c sch. 16. 4.

d cor. 16. 3.

e 28. 1.

f 34. def. 1.

d 4. 1.

efficient DOC, DON. in quibus ^d aptentur rectæ CP, PQ, QR, RO, NS, ST, T₂, ^γO
 ipsis CN, NL &c. pares, & æquæ multæ. In reliquis quadrantibus OL, OM, &c. inque tota sphaera eadem constructio fiat. Dico factum.

e 38. 31.

f 12. ex.

g 27. 3.

h 32. 1.

k const.

l 26. 1.

m 3. ex. 1.

n 7. 5.

o 2. 6.

p 6. 11.

q 33. 1.

r 9. 11.

s 7. 11.

t 2. 11.

A punctis P, S ad planum ABCV demitte perpendiculares PX, SY, ^o quæ in sectiones AC Næ cadent. Quoniam igitur tam ^f anguli recti PXC, SYN, ^s quàm PCX SNY ^h æqualibus peripheriis insistentes, ^f pares sunt, triacula PCX, SNY ^h æquiangula sunt. Cum igitur PC ^h = SN, ⁱ etiam PX = SY, ⁱ & XC = YN; ^o quare DX = DY. ^o ergò DX. XC :: DY. YN. ^o ergò parallelæ sunt YX, NC. quia verò PX. SY pares, & cum eodem plano ABCV rectæ, etiam ^p parallelæ sunt, ^q erunt YX, SP etiam pares & parallelæ. ⁱ ergò, SP, NC inter se parallelæ sunt. ergò ⁱ quadrilaterum NCPS, eademque ratione SPQT, TQRG, sed & ⁱ triangulum ^γRO totidē sunt plana. Eodem modo tota sphaera ejusmodi quadrilateris & triangularis repleta ostendetur. quare inscriptum est polyedrum.

u 11. 11.

x 4. 6.

y 14. 5.

z 3. def. 11.

a 15. def. 1.

b 47. 1.

c 15. def. 1.

d const.

e 28. 3.

f 33. 6.

g 12. 2.

h 32. 2.

k 9. ex. 1.

l 5. 1.

A centro D ^a duc DZ rectum plano NCPS; & junge ZN, ZC, ZS, ZP. Quoniam DN. NC ^a :: DY. YX; est NC ⁱ = YX (SP); pariterque SP = TQ, & TQ = ^γR. Et quia anguli DZC, DZN, DZS, DZP, ^a recti sunt, latera verò DC, DN, DS, DP ^a æqualia, & DZ commune, ^b erunt ZC, ZN, ZS, ZP æquales inter se; proinde circa quadrilaterum NCPS ^a describi potest circulus, in quo (ob NS, NC, CP ^a æquales, & NC = SP) NC ^a plusquam quadrantem subtendit. ⁱ ergò ang. NZC ad centrum obtusus est. ^s ergò NCq = ² ZCq (ZCq + ZNq). Sit NI ad AC normalis. ergò cum ang. ADN (^a DNC + DCN) sit ^a obtusus, ⁱ erit semisilis ejus DCN recti

recti semisse major; proptereaque eo minor est
 reliquus è recto ang. CNI. ^a unde IN $\sqsubset$ IC.
 ergò NCq (NIq + ICq) $\cdot$ $\sqsupset$ 2 INq. itaq; ⁿ 19. 1.
 IN $\sqsubset$ ZC. & consequenter DZ ^p $\sqsubset$ DI. atqui ^o 47. 1.
 punctum I est ^q extra sphæram EFGH. ergò ^p 47. 1.
 punctum Z potiori jure est extra ipsam. adeoq;
 planum NCPS (cujus ^t proximum centro pun- ^r 47. 1.
 ctum est Z) sphæram EFGH non contingit. Et
 si ad planum SPQT demittatur perpendicularis
 DS, punctum S, adeoque & planum SPQT
 adhuc ulteriùs à centro elongatur, idémque est
 de reliquis polyedri plantis. ergò polyedrum
 ORQPCN &c. majori sphæraz inscriptum, mi-
 norem non contingit. Q. E. F.

Coroll.

Hinc sequitur, Si in quavis alia sphaera descri-
 batur solidum polyedrum simile prædicto solido poly-
 edro, proportionem polyedri in una sphaera ad poly-
 edrum in altera esse triplicatam ejus, quam habent
 sphaerarum diametri.

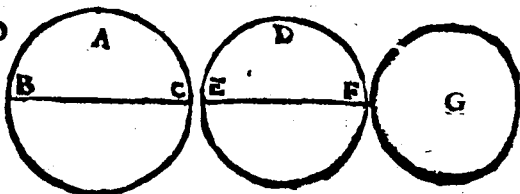
Nam si ex centris sphaerarum ad omnes angu-
 los basium dictorum polyedrorum rectæ lineæ
 ducantur, distribuentur polyedra in pyramides
 numero æquales & similes, quarum homologa
 latera sunt semidiametri sphaerarum, ut constat,
 si intelligatur harum sphaerarum minor intra
 majorem circa idem centrum descripta. congru-
 ent enim sibi mutuò lineæ rectæ ductæ à centro
 sphaeræ ad basium angulos, ob similitudinem ba-
 sium, ac propterea pyramides efficiuntur similes.
 Quare cùm singulæ pyramides in una sphaera, ad
 singulas pyramides illis similes in altera sphaera
^a habeant proportionem triplicatam laterum ho- ^a cor. 8. 12.
 mologorum, hoc est, semidiametrorum sphaera-
 rum: sint autem ^b ut una pyramis ad unam pyra- ^b 12. 5.
 midem, ità omnes pyramides, hoc est, solidum
 polyedrum ex his compositum, ad omnes pyra-
 mides,

e 15. 5.

mides, id est, ad solidum polyedrum ex illis constitutum; habebit quoque polyedrum unius sphaerae ad polyedrum alterius sphaerae proportionem triplicatam semidiametrorum, ^e atque adeo diametrorum.

• PROP. XVIII.

H O

Sphaera BAC, EDF sunt in triplicata ratione suarum diametrorum BC, EF.

a 17. 12.

b cor. 17. 12.

c hyp.

d 14. 5.

Sit sphaera BAC ad sphaeram G in triplicata ratione diametri BC ad diametrum EF. Dico $G = EDF$. Nam si fieri potest sit $G \supset EDF$. & cogita sphaeram G concentricam esse ipsi EDF. Sphaerae EDF ^a polyedrum sphaeram G non tangens, sphaeraeque BAC simile polyedrum inscribatur. ^b Haec polyedra sunt in triplicata ratione diametrorum BC, EF, ^c id est, sphaerae BAC ad G. ^d Proinde sphaera G major est polyedro sphaerae EDF inscripto, pars toto.

Rursus, si fieri potest, sit sphaera $G \subset EDF$. Sitque ut sphaera EDF ad aliam sphaeram H, ita ^e hyp. invers. G ad BAC, ^e hoc est in triplicata ratione diametri EF ad BC; cum igitur BAC ^f $\subset H$, incurrimus absurditatem prioris partis. Quia

f 14. 5.

potius sphaera $G = EDF$, Q. E. D.

Coroll.

Hinc, ut sphaera ad sphaeram, ita est polyedrum in illa descriptum ad polyedrum simile in hac descriptum.

L I B.

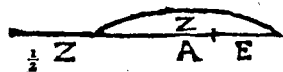
LIB. XIII.

PROP. I.

Si recta linea z secundum extremam
& mediam rationem secetur ($z. a$
 $:: a. c$), majus segmentum a assu-
mens dimidium totius z , quintu-
plum potest ejus, quod à dimidia to-
tius z describitur, quadrati.

Dico Q. a

$+ \frac{1}{2} z = 5$ Q. a 4. 2.
 $\frac{1}{2} z. a$ hoc est b 3. ax. 1.
 $aa + \frac{1}{2} zz + c$ 2. 2.
d hyp. &
16. 6.
e 2. ax. &
1. ax.

$za = zz + \frac{1}{2} zz.$ b vel $aa + za = zz.$ Nam d hyp. &
 $ze + za = zz.$ & $ze = aa.$ c ergo $aa + za =$ 16. 6.
 $zz.$ Q. E. D. e 2. ax. &
1. ax.

PROP. II.

Si recta linea $\frac{1}{2} z + a$ sui ipsius segmenti $\frac{1}{2} z$
quintuplum possit, dupla prædicti segmenti (z)
extrema ac media ratione secta majus segmentum
est a ; reliqua pars ejus quæ à principio rectæ $\frac{1}{2} z + a$.

Dico $z. a :: a. c.$ Nam quia per hyp. * $aa +$ * 4. 2.
 $\frac{1}{2} zz + za = zz + \frac{1}{4} zz;$ vel $aa + za = zz +$ a 2. 2.
 $ze + za.$ b erit $aa = ze.$ c quare $z. a :: a. c.$ b 3. ax. 1.
c 17. 6.
Q. E. D.

Vid. fig. præced.

PROP. III.

Si recta linea z secundum extremam ac mediam
rationem secetur ($z. a :: a. c$); minus segmentum
 c assumens dimidiam majoris segmenti a , quintu-
plum potest ejus, quod à dimidia majoris segmenti a
describitur, quadrati.

Dico Q. $c + \frac{1}{2} a$
 $= 5$ Q. $\frac{1}{2} a. a$ hoc est a 4. 2.
 $cc + \frac{1}{4} aa + ca = aa$ b 3. ax.
 $+ \frac{1}{4} aa.$ b vel $cc + ca =$ c 3. 2.
d hyp. &
17. 6.

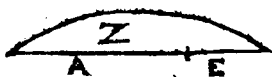
$= aa.$ Nam $cc + ca = ze = aa.$ Q. E. D.

PROP.

PROP. IV.

Si recta linea z secundum extremam ac mediam rationem secetur ($z. a :: a. c$), quod à tota z , quodque à minori segmento c utraque sunt quadrata, tripla sunt ejus, quod à majori segmento a describitur, quadrati.

a 4. 2.

b 3. 2.

c 17. 6.

d 2. ex.

$ze^2 = az.$ d ergò $aa + 2ac + cc = 3az.$
Q. E. D.

Dico $zz + cc =$
 $3aa.$ vel $aa + cc$
 $= 2ac + cc = 3aa.$
Nam $ae + ce = z$

PROP. V.

Si recta linea AB secundum extremam & mediam rationem secetur in C, apponaturque ei AD aequalis majori segmento AC, tota recta linea DB secundum extremam ac mediam rationem secatur, & majus segmentum est quae à principio recta linea AB.

a hyp.

Nam quia $AB. AD :: AC. CB$, invertendoque $AD. AB :: CB. AC$, erit componendo $DB. AB :: AB. AC. (AD).$ Q. E. D.

PROP. VI.

Si recta linea rationalis AB extrema ac media ratione secetur in C, utrumque segmentorum (AC, CB) irrationalis est linea, quae vocatur apotome.

a 3. 1.

b 1. 13.

c 6. 10.

d hyp.

e sch. 12. 10.

f 9. 20.

g 74. 10.

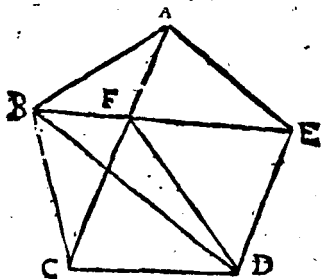
h 17. 6.

k 98. 10.

Majori segmento AC ^a adde $AD = \frac{1}{2} AB$;
^b ergò $DCq = 5 DAq.$ ^c ergò $DCq \text{ TL } DAq.$
proinde cum AB , ^e ideoque ejus semissis DA
sint ρ . etiam DC est ρ . Quia verò $5. 1 ::$ non
 $Q. Q.$ ^f est $DC \text{ TL } DA.$ ^g ergò $DC - AD$, id
est AC est apotome. Insuper quia $ACq^2 = AB$
 $\times BC.$ & AB est ρ , ^h etiam BC est apotome.
Q. E. D.

PROP.

PROP. VII.

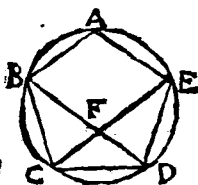
Si pentagoni æquilateri ABCDE tres anguli, sive qui deinceps EAB, ABC, BCD, sive EAB, BCD, CDE qui non deinceps sint, æquales fuerint, æquiangulum erit ipsum pentagonum ABCDE.

Paribus deinceps angulis subiendantur rectæ BE, AC, BD.

Quoniam latera EA, AB, BC, CD, angulique inclusi^a æquantur, b erunt bases BE, AC, BD, c angulique AEB, ABE, BAC, BCA pares. d quare BF=FA, & e proinde FC=FE. ergo triangula FCD, FED sibi mutuo æquilatera sunt; f unde ang. FCD=FED, g proinde ang. AED=BCD. Eodem pacto ang. CDE reliquis æquatur. quare pentagonum æquiangulum est. Q. E. D.

Sin anguli EAB, BCD, CDE, qui non deinceps, statuuntur pares, h erit ang. AEB=BDC. & BE=BD, i ideoque ang. BED=BDE; k totus proinde ang. AED=CDB. ergo propter angulos A, E, D deinceps æquales, ut prius, pentagonum æquiangulum erit. Q. E. D.

PROP. VIII.

Si pentagoni æquilateri
 & æquianguli ABCDE
 duos angulos BCD, CDE,
 qui deinceps sint, subtendant
 rectæ lineæ BD, CE: hæ
 extremâ ac mediâ ratione
 se mutuo secant, & majora
 ipsarum segmenta BF, ut

EF æqualia sunt pentagoni lateri BC.

Circa pentagonum^a describe circumulum ABD.

^b Arcus ED = BC, ^c ergò ang. FCD = FDC.

^d ergò ang. BFC = 2 FCD (FCD + FDC).

Atqui arcus BAE^b = 2 ED, proinde ang.

BCF^c = 2 FCD = BFC. ^f quare BF = BC.

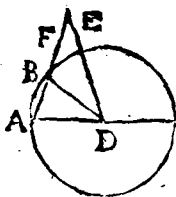
Q. E. D. Porro quia triângula BCD, FCD

æquiangula sunt,^h erit BD. DC. (BE) :: CD.

(BE) FD. pariterque EC. EF :: EF. FC

Q. E. D.

PROP. IX.

Si hexagoni latus BE, &
 decagoni AB in eodem cir-
 culo ABC descriptorum com-
 ponantur, tota recta linea
 AE extremâ ac mediâ rati-
 one secatur, (AE. BE :: BE.
 AB.) & majus ejus segmen-
 tum est hexagoni latus BE.

Duc diametrum ADC,

& junge rectas DB, DE. Quoniam ang. BDC

= 4 BDA, estque ang. BDC^b = 2 DBA

(DAB + DBA), erit DBA (^b BDE + BED)

= 2 BDA^d = 2 BDE. proinde ang. DBA, vel

DAB^c = ADE. Itaque trigona ADE; ADB

æquiangula sunt, ^f quare AE. AD. (^g BE).

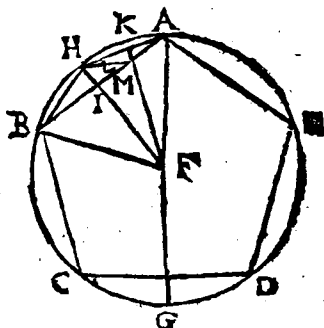
Q. E. D.

Coroll.

Coroll.

Hinc, si latus hexagoni alicujus circuli secetur extremâ ac mediâ ratione; majus illius segmentum erit latus decagoni ejusdem circuli.

PROP. X.

Si in circulo ABCE pentagonum æquilaterum ABCDE describatur; pentagoni latus AB potest & hexagoni latus FB, & decagoni latus AH, in eodem circulo descriptorum.

Duc diametrum AG. Bifeca arcum AH in K. Et duc FK, FH, FB, BH, HM.

Semicirc. AG — arc. AC ^a = AG — AD. hoc est, arc. CG = GD ^b = AH = HB. ergò arc. BCG = 2 BHK; ^c adeoque ang. BFG = 2 BFK. ^d sed ang. BFG = 2 BAG. ^e ergò ang. BFK = BAG. Trigona igitur BFM, FAB ^f æquiangula sunt. ^g quare AB. BF :: BF. BM. ^h ergò AB x BM = BFq. Rursus ang. AFK ^k = HFK; & FA = FH; ^m quare AL = LH, ⁿ & anguli FLA, FLH pares ac proinde recti sunt. ergò ang. LHM ^m = LAM ⁿ = HBA. Trigona igitur AHB, AMH ^o æquiangula sunt, ^p quare

a 28. 3. ^o
3. ax.
b hyp. &
7. ax.
c 33. 6.
d 20. 3.
e 1. ax. 1.
f 32. 1.
g 4. 6.
h 17. 6.
k 27. 3.
m 4. 1.
n 27. 3.
o 32. 1.
p 4. 6.

q. 17. 6.
r. 2. 2.
s. 3. 4x.

re AB . $AH :: AH$. AM ergo $AB \times AM = AHq$. Quum igitur $ABq = AB \times BM + AB \times AM$, erit $ABq = BFq + AHq$. Q. E. D.

Coroll.

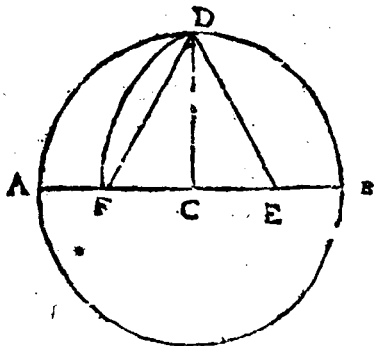
1. Hinc, linea recta, (FK) quæ ex centro (F) arcum quempiam (HA) bifecat, etiam rectam (HA) illi arcui subtensam bifecat, ad angulos rectos.

2. Diameter circuli (AG) ex angulo quovis (A) pentagoni ducta bifecat & arcum (CD), quem latus pentagoni illi angulo oppositum subtendit, & latus ipsum (CD) oppositum, idque ad angulos rectos.

Schol.

Hic, ut promisimus, praxim trademus expeditam problematis 11. 4.

Problema.

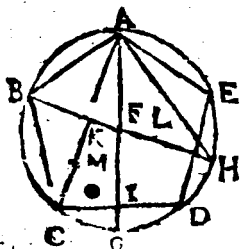
Invenire latus pentagoni circuli ADB inscripti.

Duc diametrum AB cui perpendicularem CD .

CD ex centro C erige. Bifeca CB in E. Fac EF=ED. Erit DF pentagoni latus.

Nam $BF \times FC + ECq. = EFq. = EDq.$ a 6. 2.
 $= DCq. + ECq.$ ergo $BF \times FC = DCq.$ vel b const.
 $BCq.$ quare $BF. BC :: BC. FC.$ ergo quum c 47. 1.
 BC sit latus hexagoni, f erit FC latus decage- d 3. ax.
 ni. proinde $DF = \sqrt{DCq. + FCq.}$ e 17. 6.
 est latus f 9. 13.
 pentagoni. Q. E. F. g 10. 13.
 h 47. 1.

PROP. XI.

Si in circulo ABCD rationali in habente diametrum AG, pentagonum aequilaterum ABCDE describatur, pentagoni latus AB irrationalis est linea, quae vocatur minor.

Duc diametrum

BFH, rectasque AC, AH, & fac $FL = \frac{1}{4} CA$ * 10. 6;
 dii FH, & $CM = \frac{1}{4} CA$.

Ob angulos AKF, AIC rectos, & communem CAI, trigona AKF, AIC æquiangula sunt; ergo $CI. FK :: CA. FA (FB)^d :: CM. FL.$ ergo permutando $FK. FL :: CI. CM^d :: CD. CK (2 CM).$ componendo igitur $CD + CK. CK :: KL. FL.$ f proinde Q: $CD + EK. (85 CKq.) CKq :: KLq. FLq.$ ergo $KLq = 5 FLq.$ Itaque si BH (p) ponatur 8, erit FH, 4; FL, 1, & FLq, 1. BL, 5, & BLq, 25. KLq, 5. è quibus liquet BL, & KL esse p^h q. k ideoque BK esse Apotomen; cuius congruens KL cum verò BLq — $KLq = 20,$ erit BL $\sqrt{BLq - KLq}.$ m unde de BK erit apotome quarta. Quoniam igitur $ABq = \sqrt{HB \times BK},$ n erit AB minor. Q. E. D. n 95. 10.

AB potentia sit sesquialtera lateris **EF** ipsius pyramidis **EFGI**.

Circa **AB** describe semicirculum **ADB**.
 a sitque $AC = 2 CB$. ex puncto **C** erige perpendicularem **CD**; & jungo **AD**, **DB**. Tum radio $HE = CD$ describe circulum **HEFG**; cui b inscribe triangulum æquilaterum **EFG**. b cor. 15 4.
 ex **H** c erige $IH = CA$ rectum plano **EFG**. c 12. 11.
 produc **IH** ad **K**; d ita ut $IK = AB$, rectasque d 3. 1.
 adijunge **IE**, **IF**, **IG**. erit **EFGI** pyramis expectita.

Nam quia anguli **ACD**, **IHE**, **IHF**, **IHG**
 • recti sunt; & **CD**, **HE**, **HF**, **HG** e pares, e atq; e conf.
IH = **AC**; f erunt **AD**, **IE**, **IF**, **IG** æquales in- f 41. 1.
 ter se. Quia verò $AC. (2 CB) CB :: ACq. g 20. 6.$
CDq. erit $ACq = 2. CDq$. itaque $ADq^f =$
 $ACq + CDq^h = 3 CDq = 3 HEq^k = EFq$. h 2. ax.
 i ergo **AD**, **EF**, **IE**, **IF**, **IG** pares sunt, adeo- k 12. 13.
 óque pyramis **EFGI** est æquilatera. Quod si l 1. ax 1.
 punctum **C** super **H** collocetur, & **AC** super
HI, rectæ **AB**, **IH** m congruent, utpote æqua- m 8. ax.
 les. quare semicirculus **ADB** axi **AB**, vel **IK**
 circumductus n transibit per puncta, **E**, **F**, **G**; n 15. def. 1.
 * adeoque pyramis **EFGI** sphaeræ inscripta erit. * 31. def. 11.

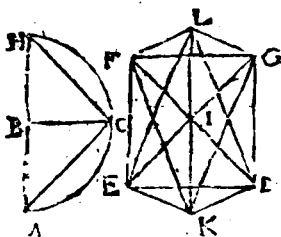
Q. E. F.

liquet verò esse **BAq.** $ADq^o :: BA. AC^p ::$ o cor 8. 6.
 3. 2. Q. E. D. p const.

Corollaria.

1. **ABq.** $HEq :: 9. 2.$ Nam si **ABq** ponatur 9, erit **ACq** (**EFq**) 6. q proinde **HEq** erit 2. q 12. 13.
2. **AB.** $LC :: 6. 1.$ Nam si **AB** ponatur 6, erit **AL**, 3; r ideoque **AC** 4; quare **LC** erit 1, r const.
- Hinc
3. **AB.** $HI :: 6. 4 :: 3. 2.$ unde
4. **ABq.** $HIq :: 9. 4.$

PROP. XIV.

Oc̃taedrum K-
EFGDL consti-
tuere, & datā
sphaerā completi,
quā & pyrami-
dem; & demon-
strare, quā sphae-
rae diameter AH
potentiā sit dupla
lateralis AC ipsius
Oc̃taedri.

Circa AH describe semicirculum ACH. ex
centro B erige perpendicularem BC. duc AC,
HC. Super $ED = AC^2$ fac quadratum EFGD,
cujus diametri DF, EG secantes in centro I. ex
I duc $IL = AB^b$ rectam plano EFGD. produ-
g IL, c donec $IK = IL$. Connexis KE, KF,
KG, KD, LE, LF, LG, LD; erit KEFGDL
oc̃taedrum quæsitum.

Nam AB, BH, FI, IE, &c. æqualium qua-
dratorum semidiametri æquales sunt inter se.
quare triangulorum rectangulorum LIE, LIF,
FIE, &c. bases LF, LE, FE, &c. æquantur.
proinde octo triangula LFE, LFG, LGD,
LDE, KEF, KFG, KGD, KDE æquilatera
sunt, & atque oc̃taedrum constituunt, quod sphae-
ræ. cujus centrum I, radius IL, vel AB inscribi
potest. (quoniam AB, IL, IF, IK, &c. æqua-
les sunt) Q. E. F. porro, liquet AHq. (LKq)
 $= 2 ACq (2 LDq)$. Q. E. D.

Corollaria.

1. Hinc manifestum est, in Oc̃taedro tres
diametros EG, FD, LK se mutuò ad angulos
rectos secare in centro sphaeræ.

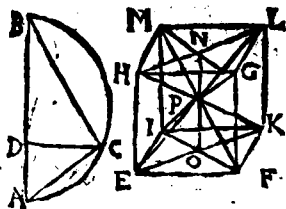
2. Item, tria plana EFGD, LEKG, LFKD
esse quadrata, se mutuò ad angulos rectos se-
cantia.

3. Oc̃ta-

3. Octaedrum dividitur in duas pyramides similes & æquales $EFGDL$, & $EFGDK$, quarum basis communis est quadratum $EFGD$.

4. Denique, bases octaedri oppositæ inter se parallelæ sunt.

PROP. XV.

Cubum $EFGHIKLM$ constituere, & sphaerâ completi, quâ & priores figuras, & demonstrare, quod sphaerae diameter AB

potentiâ sit tripla lateris EF ipsius cubi.

Super AB describe semicirculum ACB ; & fac $AB = 3 DA$. ex D erige perpendicularem DC , & iunge BC ac AC . Tum super $EF = AC$ construe quadratum $EFGH$, cuius plano $rectæ$ insistant EI , FK , HM , GL ipsi EF pares, quas connecte rectis IK , KL , LM , IM . Solidum $EFGHIKLM$ cubus est, ut satis constat ex constructione.

In quadratis oppositis $EFKI$, $HGLM$ duc diametros EK , FI , HL , MG , per quas ducta planâ $EKLH$, $FIMG$ se intersecant in rectâ NO . Hæc diametros cubi EL , FM , GI , HK

bisecabit in P , centro cubi. ergo P centrum erit sphaeræ per puncta cubi angularia transeuntis. Porro $ELq = BKq + KLq = 3 KLq$, vel $3 ACq$ atqui $ABq = ACq :: BA. DA :: 3. 1.$ ergo $AB = EL$. Quare cubum fecimus, &c. $Q. E. F.$

Coroll.

1. Hinc, omnes diametri cubi inter se æquales sunt, secæque mutuò in centro sphaeræ bisecant. Et æque ratione rectæ quæ quadratorum oppositorum centra coniungunt, bisecantur in eodem centro.

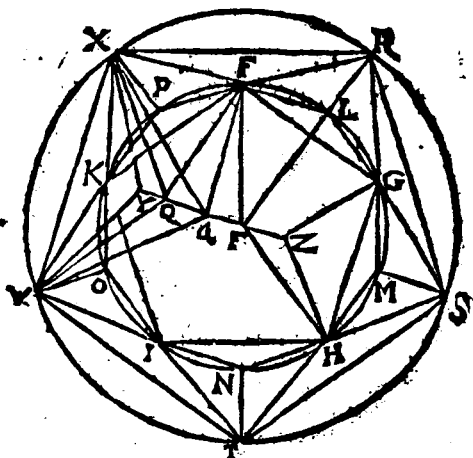
E c s.

2. Dia-

k 47. 1.
l 13. 15.
m 15. 13.

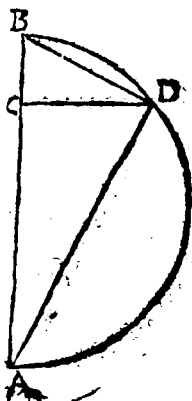
2. Diameter sphaerae potest latus tetraedri, & cubi, nempe $ABq^k = {}^lBCq + {}^mACq$.

PROP. XVI.

Icosaedrum ZGHKE-
YVXRST constituere,
& sphaera complecti, qua
& antedictas figuras, &
demonstrare, quod icosae-
dri latus FG irrationalis
est linea, quae vocatur mi-
nor.

Super AB diametrum
sphaerae describe semicir-
culum ADB; & fac AB
= 5; BC. ex C erige
normalem CD, & duc
AD, ac BD. Ad inter-
vallum EF = BD de-
scribe circulum FEKNG;

bui inscribere pentagonum æquilaterum FKIHG b 11. 4.
 Bifecta arcus FG, GH &c. ac connecte rectas
 FL, LG, &c. latera nempe decagoni. Tunc
 erige EQ, LR, MS, NT, OV, PX ipsi EF c 12. 11.
 æquales, rectasque plano FKNG. & connecte
 RS, ST, TV, VX, XR; item FX, FR, GR,
 GS, HS, ST, HT, IT, IV, KV, KX. De-
 nique producta EQ, sume QY = FL; & EZ
 = FL; rectasque duci concipe ZG, ZH, ZI,
 ZK, ZF; ac YV, YX, YR, YS, YT. Dico fa-
 ctum.

Nam ob EQ, LR, MS, NT, OV, PX d æ- d constr.
 quales e & parallelas; etiam quæ illas jungunt, e 6. 11.
 EL, QR, EM, QS, EN, QT; EO, QV, EP,
 QX f pares & parallelæ sunt. Item ideò LM f 33. 1.
 (vel FG), RS, MN, ST, &c. æquales sunt in-
 ter se. Ergo planum per EL, EM &c. plano g 15. 11. 2
 per QR, QS, &c. æquidistans, h & circulus h 1. 49. 3.
 QXRSTV è centro Q, circulo EPLMNO æ-
 qualis est; atque RSTVX est pentagonum æqui-
 laterum. Duci verò intellectis EF, EG, EH,
 &c. ac QX, QR, QS, &c. quia FRQ k = k 47. 1.
 FLq + LRq l vel EFq m = FGq, n erunt FR, *Ecce fr.*
 FG, adeoque omnes RS, FG, FR, RG, GS, *m 10. 13.*
 GH, &c. æquales inter se. Proinde 10 triangu- *n scb. 48. 1.*
 la RFX, RFG, RGS, &c. æquilatera sunt &
 æqualia. Rursus ob ang. XQY rectum, erit *o cor. 14. 11.*
 XYq p = QXq + QYq q = VXq vel FGq. *p 47. 1.*
 quare XY, VX, hisque similiter YV, YT, YS, *q 10. 13.*
 YR, ZG, ZH, &c. æquantur: Ergo alia de-
 cem trigona constituta sunt æquilatera, & æ-
 qualia tam sibi mutuo, quàm decem prioribus;
 ac proinde factum est Icosædrum.

Porrò, bifecti EQ in a, duc rectas a F, a X,
 a V; & propter QX t = QV, & commune latus r 15. def 1.
 a Q, angulosq; EQX, EQV rectos; t erit a X = f 4. 1.
 a V, similique argumento omnes, a X, a R, a S,
 a T, a V, a F, a G, a H, a I, a K æquantur.

Quæ

t 9. 13.
u 3. 13.
x 4. 2.
y 47. 1.

Quoniam autem $ZQ, QE^e :: QE, ZE$, erit
 $Zxq^a = Eaq^2 = EQq(EFq) + Eaq^2 = aFq$.
 ergo $Zx = aF$, pari pacto $aF = Ya$. ergo
 sphaera, cujus Centrum a radius aF per 12 pun-
 cta icosaedri angularia transibit.

z 15. 5.
1 22. 6.
2 14. 5.
3 cor. 8. 6.
4 1. ax. 1.
5 feb. 12. 10.
6 11. 13.

Denique, quia $Zx.aE :: ZY.QE$; ^a ideoq;
 $Zxq, aEq :: ZYq.QEq$. ^b erit $ZYq =$
 QEq , vel $BDq =$ atqui ABq . $BDq^c :: AB$
 $BC :: 5. 1.$ ^d ergo $ZY = AB$. $Q.E.F.$
 Itaque si AB ponatur ρ , ^e erit $EF = \sqrt{ABq}$
 etiam ρ ; proinde FG pentagoni, idemque Ico-
 saedri 5 latus, ^f est minor. $Q.E.D.$

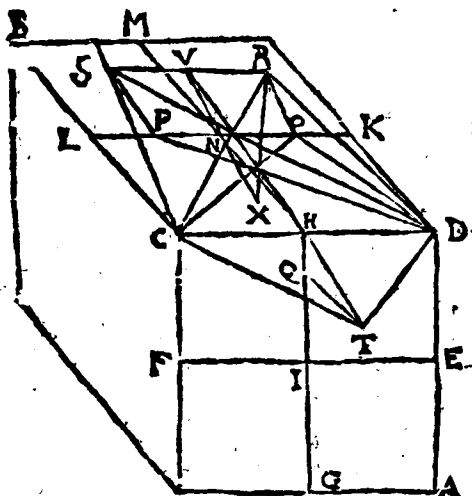
Coroll.

1. Ex dictis infertur, sphaerae diametrum esse
 potentia quintuplum semidiametri circuli quinq;
 latera icosaedri ambientis.

2. Item manifestum est, sphaerae diametrum
 esse compositam ex latere hexagoni, hoc est, ex
 semidiametro, & duobus lateribus decagoni cir-
 culi ambientis quinque latera icosaedri.

3. Constat denique latera icosaedri opposita,
 qualia sunt RX, HI esse parallela. Nam RX^a pa-
 rall. LP . ^b parall. HI .

PROP.

Dodecaedrum. constituere, & sphaerâ completti,
quâ & prædictas figuras; & demonstrare, quod
dodecaedri latus RS irrationalis est linea, quæ vocat-
ur apotome.

Sit AB cubus datæ sphaeræ inscriptus, cujus
latera omnia bisecentur in punctis E, H, F, G,
K, L, &c. rectæque adjungantur KL, MH,
HG, EF. ^a Fac HI. IQ :: IQ. QH; & sume ^a 30. 6.
NO, NP pares ipsi IQ. Erige OR, PS rectas
plano DB, & QT plano AC, sintque OR, PS,
QT ipsis IQ, NO, NP æquales. Connexis DR,
RS, SC, CT, DT, erit DRSCCT pentagonum
Dodecaedri expetiti. Nam duc NV parall. OR,
& protractâ NV ad occursum cum cubi centro
X, connecte rectas DS, DO; DP, CR, CP, ^a 47. 1.
HV, HT RX. Quia DO¹ = DKQ (^bKN¹) ^b 7. 22. 1.
KO¹ =; ON¹ (3 OR¹) ^c 4. 13. ^d 47. 14.
erit DR¹ ^d 47. 14.

- e 4. 2. $\equiv 4 \text{ ORq}^e = \text{OPq}$, vel RSq . ergò $\text{DR} = \text{RS}$.
 Simili argumento DR , RS , SC , CT , TP pa-
 f *constr.* 9. 6. res sunt. Quia verò $\text{OR}^f = \text{S}$ & parall. PS ,
 i i. S erunt RS , OP , & h consequenter RS , DC er-
 g 33. i. iam parallelæ; h ergò hæc cum suis conjungen-
 h 9. i. tibus DK , CS , VH in uno sunt plano. quine iam
 k 7. i i. quia HI . $\text{IQ}^k :: \text{IQ}$ (TQ). $\text{QH}^k :: \text{HN}$.
 k *constr.* NV ; & tam TQ , HV , quàm QH , NV^k re-
 l 6. i i. ctæ eidem plano, l adeòq; & parallelæ existant,
 m 32. 6. m erit THV recta linea. n ergò Trapezium
 n 1. & 2. i i. DRSC , & triang. DTS in uno sunt plano per
 rectas DC , TV extenso. ergò DTCSR est
 pentagonum, & quidem æquilaterum ex antedi-
 ctis. Porro, quia PK . $\text{KN} :: \text{KN}$. NP ; &
 o 5. 13. $\text{DSq}^p = \text{DPq} + \text{PSq}$ (PNQ) $=^p \text{DKq} + \text{PKq}$
 p 47. i. $+ \text{NPq}$, q erit $\text{DSq} = \text{DKq} + 3 \text{KNq} = 4 \text{DKq}$
 q 1. 4x 2. (4DHq) $=^r \text{DCq}$. ergò $\text{DS} = \text{DC}$; unde tri-
 & 4. 13. gona DKS , DCT sibi mutuò æquilatera sunt.
 r 4. 2. r ergò ang. $\text{DRS} = \text{DTC}$; & eodem pacto ang.
 f 8. i. $\text{CSR} = \text{DCT}$. ergò pentagonum DTCSR
 etiam æquiangulum est. Ad hæc, quia AX , DX ,
 t 15. 13. CX &c sunt cubi semidiametri, t erit $\text{XN} =$
 u 1. 4x. i. IH , vel KN , u adeòq; $\text{XV} = \text{KP}$, unde ob angu-
 x 29. i. lum x rectum RVX , z erit $\text{RXq} = \text{XVq} + \text{RVq}$.
 z 47. i. (NPq) $= \text{KPq} + \text{NPq}^z = 3 \text{KNq}^z =$
 a 4. 13. AXq , vel DXq &c. ergò RX , AX , DX , & ca-
 b 15. 13. dem ratione XS XT , AX æquales sunt inter se.
 Et si eadem methodo, quâ constructum est pen-
 tagonum DTCSR , fabricentur 12 similia pen-
 tagona tangentiæ duodecim cubi latera, ea Do-
 decaedrum constituent; ac per eorum puncta an-
 gularia transiens sphaera, cujus radius AX , vel RX
 Dodæcaedrum complectetur. Q. E. F.
 Denique, quia KN . $\text{NO}^e :: \text{NO}$. OK , d
 d 15. 5. erit KL . $\text{OP} :: \text{OP}$. $\text{OK} + \text{PL}$. Itaque si
 e 15. 13. sphaeræ diameter AB ponatur d , erit $\text{KL}^e = \sqrt{}$
 f *sch.* 12. 10. AB f etiam δ . g unde OP , vel RS latus dodæca-
 g 6. 13. edri appropinque erit. Q. E. D.

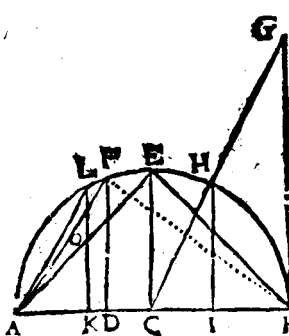
Coroll.

1. Hinc, si latus cubi secetur extremâ ac mediâ ratione, majus segmentum erit latus dodecaedri in eadem sphæra descripti.

2. Si rectæ lineæ sectæ extremâ ac mediâ ratione, minus segmentum sit latus dodecaedri, majus segmentum erit latus cubi ejusdem sphærae.

3. Liquet etiam latus cubi æquale esse lineæ rectæ subtendenti angulum pentagoni dodecaedri eadem sphæra comprehensi.

PROP. XVIII.

Latera quinque figurarum exponere, & inter se comparare.

Sit AB diameter sphærae, ac AEB semicirculus, sitq;

$$AC^a = \frac{1}{2} AB \quad a \text{ 10. 1.}$$

$$\& AD^b = \frac{1}{3} AB \quad b \text{ 10. 6.}$$

AB. Erige perpendiculares

CE, DF, &

BG = AB. junge AF, AE, BE, BF, CG ex H demitte perpendicularem HI, & sumptâ CK = CI, ex K erige perpendicularem KL, & connecte AL. Denique fac AF. AO :: AO. OF.

Itaque 3. 2^d :: AB. BD^e :: ABq. BFq, latus Tetraedri. & 2. 1 :: AB AC :: ABq. BEq latus Octaedri.

Item 3. 1. d :: AB. AD^e :: ABq. AFq. latus Hexaedri.

c 30. 6.

d constr.

e cor. 8. 6.

f 14. 13.

g 15. 13.

h constr.

k cor. 17. 13.

Porro quia AF. AQ^h :: AO. OF. k erit AQ.

AQ.

l 4. 6.
 m 14. 5.
 n conj. r.
 o 4. 2.
 p 47. 1.
 q 15. 5.
 r cor. 16. 13.
 s 10. 13.
 t 16. 13.

AO latus Dodecaedri. denique BG (2 BC).
 BC¹ :: HI. IC. ^m ergò HI = 2 CI ⁿ = K.
 ergò HIq^o = 4 CIq. proinde CHq^p = 5
 CIq. ^a ergò ABq = 5 KIq. ^r itaque KI, vel HI
 est radius circuli circumscribentis pentagonum
 icosaedri, & AK, vel IB ^t est latus decagoni ei-
 dem circulo inscripti. unde AL erit latus pen-
 tagoni, ^s idé. nque Icosaedri latus. Ex quibus li-
 quet BF, BE, AF esse $\sqrt{3}$. & AL, AO esse $\sqrt{5}$.
 $\sqrt{3}$, atque BE $\sqsubset$ BE; & BE $\sqsubset$ AF; ac AF $\sqsubset$
 AO. Quia verò 3 AFq = ABq = 5 KLq. &
 AF x AO $\sqsubset$ AF x OF, ^r ideoque AF x AO
 + AF x OF $\sqsubset$ 2 AF x OF, ^y hoc est AFq
 $\sqsubset$ 2 AOq. ^a erit 3 AFq (5 KLq) $\sqsubset$ 6 AOq.
 proinde KL $\sqsubset$ AO; & fortius AL $\sqsubset$ AO.

Jam verò ut hæc latera numeris exprimamus,
 Si AB ponatur $\sqrt{60}$, erit ex jam dictis ad calcul-
 lam exactis. BF = $\sqrt{40}$. & BE = $\sqrt{30}$. & AF
 = $\sqrt{20}$. item AL = $\sqrt{30}$ - $\sqrt{120}$ (nam
 AK = $\sqrt{15}$ - $\sqrt{3}$. & KL (HI) = $\sqrt{12}$)
 denique AO = $\sqrt{30}$ - $\sqrt{500}$ ($\sqrt{25}$ -
 $\sqrt{5}$).

SCHOL.

SCHOL.

Præter jam dictas figuras nullam dari posse figuram solidam regularem (nempe qua figuris planis ordinatis & aequalibus contineatur) admodum perspicuum est. Nam ad anguli solidi constitutionem requiruntur ad minimum tres anguli plani; ^a hîq; omnes simul 4 rectis minores esse debent. ^b Atqui 6 anguli trigoni æquilateri, 4 quadratici, & 3 hexagonici sigillatim 4 rectos exæquant; quatuor verò pentagonici, 3 heptagonici, 3 octagonici, &c. 4 rectos excedunt. ergò solummodo ex 3 4, vel 5 triangulis æquilateris, ex 3 quadratis, vel 3 pentagonis effici potest angulus solidus. Proinde præter quinque prædicta, nulla existere possunt corpora regularia.

^a 21. 11.
^b Vid. schol.
32. 1.

Ex P. Herigonio.

Proportiones sphaerae, & 5 figurarum regularium eidem inscriptarum.

Sit diameter sphaerae 2, Erunt

Area circuli majoris, 6. $\lfloor 28318.$

Superficies circuli majoris, 3 $\lfloor 14159.$

Superficies sphaerae, 12 $\lfloor 56637.$

Soliditas sphaerae, 4 $\lfloor 1879.$

Latus tetraedri, 1 $\lfloor 62299.$

Superficies tetraedri, 4 $\lfloor 6188$.

Soliditas tetraedri, 0 $\lfloor 15132$.

Latus hexaedri, 1 $\lfloor 1547$.

Superficies hexaedri, 8.

Soliditas hexaedri, 1 $\lfloor 5396$.

Latus octaedri, 1 $\lfloor 41421$.

Superficies octaedri, 6 $\lfloor 9282$.

Soliditas octaedri, 1 $\lfloor 33333$.

Latus dodecaedri, 0 $\lfloor 71364$.

Superficies dodecaedri, 10 $\lfloor 51462$.

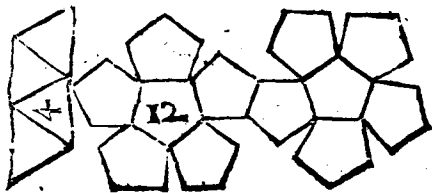
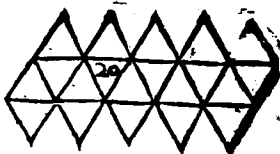
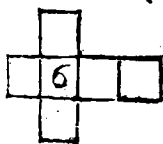
Soliditas dodecaedri, 2 $\lfloor 78516$.

Latus Icosaedri, 1 $\lfloor 05146$.

Superficies Icosaedri, 9 $\lfloor 57454$.

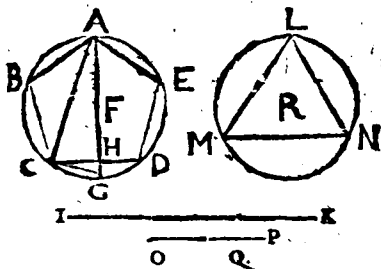
Soliditas Icosaedri, 2 $\lfloor 53613$.

Quod si ex charta conficiantur quinque figura
equilatera & equiangulara similes his, que sunt in
projecta figura, componentur quinque figura soli-
da, si rite complicantur.

DH. hoc est $2 AB. AG :: 2 DE. DH.$ $\therefore$ pro^a e 22. 5.
inde $AB. AG :: DE. DH.$ unde $\therefore$ dividendo $\therefore$ 17. 5.
 $AG. GB :: DH. HE. Q. E. D.$

PROP. III.

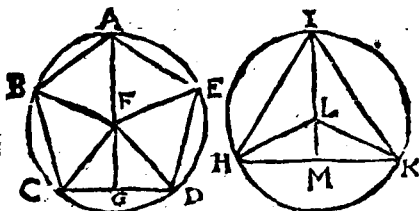

Idem circulus ABD comprehendit & Dodecaedri pentagonum ABCDE, & Icosuedri triangulum LMN, eidem sphaera inscriptorum.

Duc diametrum AG, rectasque AC, CG. Sitque IK diameter sphaerae, & IKq = 5 OPq. fiatque OP. OQ :: OQ. QP. Quia ACq + CGq = AGq = 4 FGq; & ABq = FGq + CGq. $\therefore$ erit ACq + ABq = 5 FGq. porro, quia CA. AB :: AB. CA - AB; ac OP. OQ :: OQ. QP. $\therefore$ ideoque CA. OP :: AB. OQ. $\therefore$ erit 3 ACq (1 IKq). 5 OPq (1 IKq) :: 3 ABq. 5 OQq. ergo 3 ABq = 5 OQq. Verum ob ML $\therefore$ latus pentagoni circulo inscripti, cujus radius OP, erunt 15 RMq = 5 MLq = 5 OPq + 5 OQq = 3 ACq + 3 ABq = 15 FGq. $\therefore$ ergo RM = FG. $\therefore$ proinde circ. ABD = circ. LMN. Q. E. D.

a feb. 47. 1.
b 30. 6.
c 47. 1.
d 4. 2.
e 10. 13.
f 2. & 3. ar.
g 8. 13.
h 2. 13. &
16. 5.
k 22. 6. & 4. 5.
l 15. 13.
m const.
n cor. 16. 13.
o 12. 13.
p 10. 13.
q 19. 5. 1.
r 1. ar. 1.
& feb. 48. 1.
f 1. def. 3.

PROP. IV.

Si ex F centro circuli pentagonum dodecaedri ABCDE circumscribentis ducatur perpendicularis FG ad pentagoni unum latus CD; Erit quod sub dicto latere CD, & perpendiculari FG comprehenditur rectangulum trigesies sumptum, icosaedri superficiei aequale. item,

Si ex centro L circuli triangulum icosaedri HIK circumscribentis, perpendicularis LM ducatur ad trianguli unum latus HK, erit quod sub dicto latere HK, & perpendiculari LM comprehenditur rectangulum trigesies sumptum, icosaedri superficiei aequale.

a 8. 1.

b 41. 1.

c 15. 5.

d 6. ax.

e 17. 3.

f 41. 1.

g 15. 5.

h 16. 13.

Duc FA, FB, FC, FD, FE. ^a Erunt triangu-
gula CFD, DFE, EFA, AEB, BFC æqualia.
atqui $CD \times FG$ ^b = 2 triang. CFD. ergò 30
 $CD \times GF$ ^c = 60 CFD ^d = 12 pentag. ABCDE ^e =
superf. dodecaedri. Q. E. D.

Duc LI, LH, LK. estque $HK \times LM$ ^f = 2
triang. LHK. ergò 30 $HK \times LM$ ^g = 60 HLK
^h = 20 HIK ^h = superf. icosaedri. Q. E. D.

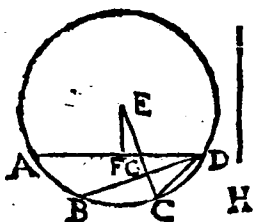
Coroll.

k 15. 5.

$CD \times FG \cdot HK \times LM$ ^k :: superf. dodecaed. ad
superf. icosaedri.

PROP. V.

Superficies dodecaedri ad superficiem icosaedri in eadem sphæra descripti eandem proportionem habet, quam H latus cubi ad AD latus icosaedri.

Circulus ABCD

^a circumscribat tam dodecaedri pentagonum, quàm icosaedri triangulum; quorum latera BD, AD; ad quæ demittantur ex E centro perpendiculares EF, EGC. & connectantur CD.

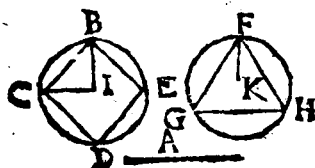
Quoniam $EC + CD$. $EC^b :: EC.CD$. erit EG ($^c \frac{1}{2} EC + CD$). EF . ($^d \frac{1}{2} EC$) $^e :: EF$. $EG - EF$ ($^f \frac{1}{2} CD$). atqui H . $BD^f :: BD.H$ BD . ergò H . $BD :: EG.EF$. proinde $H \times EF = BD \times EG$. quum igitur H . $AD^h :: H \times EF$. $AD \times EF$. erit H . $AD :: BD \times EG$. $AD \times EF ::$ ¹ *superfic. dodecaedri ad superfic. icosaedri.* $Q.E.D.$

^b 9. 13.
^c 1. 14.
^d cor. 12. 13.
^e 15. 5.
^f cor. 17. 13.
^g 2. 14.
^h 1. 6.
^k 7. 5.
^l cor. 4. 14.

PROP.

erit dodecaedrum ad icosaedrum, ut superficies
dodecaedri ad superficiem icosaedri, ^d hoc est, ut ^d 5. 14.
latus cubi ad latus icosaedri.

PROP. VIII.

*Idem circulus BCDE
comprehendit
cubi quadratū BCDE
et octaedri triangulū FGH,
eiusdem sphaera.*

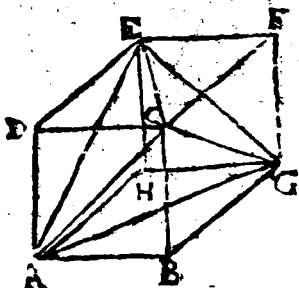
Sit A diameter sphaerae. Quoniam $Aq^a = 3$ ^{a 15. 13.}
 $BCq^b = 6$ ^{b 47. 1.} BIq ; itémque $Aq^c = 2$ ^{c 14. 13.} GFq . ^{d 12. 13.}
^d $= 6$ KFq ; erit $BI = KF$. ^{e 2. def. 2.} ergo circulus
 $CBED = GFH$. Q. E. D.

G g

L I B.

LIB. XV.

PROP. I

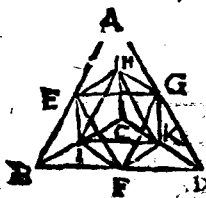

N. dato cubo ABGHDCFE pyramidem AGEC describere.

Ab angulo C duc diametros CA, CG, CE; Easque connecte diametris AG, GE, EA. Hæ omnes inter se ² æquales sunt, ut-

pote æqualium quadratorum diametri. ergo tri-
angula CAG, CGE, CEA, BAG æquilatera
sunt, ac æqualia: proinde AGEC est pyramis,
b 31. def. 11. quæ cubi angulis insistit, eique idcirco ^b inscri-
bitur. Q. E. F.

PROP. II.

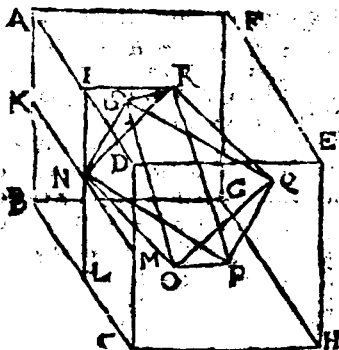
In data pyramide
ABDC octaedrum
EGKIFH describere.

^a Biseca latera pyramidis in punctis E, I, F, K, G, H quæ connecte 12 rectis EF, FG, GE &c. Hæ om-

nes ^b æquales sunt inter se. proinde 8 triangula ^b 4. 1. EHI, IHK, &c. æquilatera sunt & æqualia, adeoque continent ^c octaedrum ^d in data pyramide descriptum. Q. E. F.

^a 10. 11.
^c 27. def. 11.
^d 31. def. 11.

PROP. III.

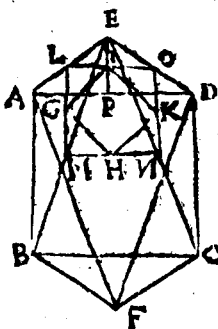

In dato cubo CHGDEEA octaedrum
NPQSOR describere.

Connecte quadratorum ^a centra N, P, Q, S, O, R, 12 rectis NP, PQ, QS &c. quæ ^a æqualia sunt inter se, ideoque 8 triangula efficiunt æquilatera & æqualia. proinde ^b inscriptum est cubo ^b octaedrum NPQSOR. Q. E. F.

^a 4. 11.
^b 31. & 27;
def. 11.

PROP. IV.

In dato Octaedro AB-
CDEF cubum inscribere.

Latera pyramidis E-
ABCD, cujus basis
quadratum ABCD, bi-
secentur rectis LM, MN
NO, OL; quæ ^a æqua-
les sunt, & ^b parallelæ la-
teribus quadrati ABCD.
^c ergo quadrilaterum L-
MNO est quadratum.

Eodem modo, si latera
quadrati LMNO bise-

centur in punctis G, H, K, I, & connectantur
GH, HK, KI, IG, erit GHKI quadratum. Quod
si eadem arte in reliquis 5 pyramidibus octaedri
centra triangulorum rectis jungantur, descri-
bentur quadrata similia & æqualia quadrato
GHKI. quare sex hujusmodi quadrata cubum
constituent, qui quidem intra octaedrum descri-
pius erit, ^d cum octo ejus anguli tangerent octo
octaedri bases in earum centrīs. Q. E. F.

a 4. 1.

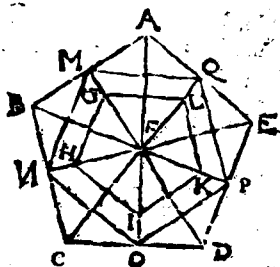
b 2. 6.

c 29. def. 1.

d 31. def. 11.

PROP.

PROP. V.

In dato Icosaedro Octaedrum inscribere.

Sit $ABCDEF$ pyramis Icosaedri, cujus
 basis pentagonum $ABCDE$; centra autem tri- * 5. 4.
 angulorum G, H, I, K, L ; quæ con-
 nectantur rectis GH, HI, IK, KL, LG .
 Erit $GHIKL$ pentagonum dodecaedri inscri-
 bendi.

Nam rectæ FM, FN, FO, FP, FQ
 per centra triangulorum transeuntes ^a bise- a cor. 3. 3.
 cant bases. ^b ergo rectæ $MN, NO, OP,$ b 4. 1.
 PQ, QM æquales sunt inter se. quinetiam
 FM, FN, FO, FP, FQ ^c pares sunt. c 4. 1.
^d ergo anguli $MFN, NEO, OFP,$ d 8. 1.
 PFQ, QFM æquantur. pentagonum igitur
 $GHIKL$ æquiangulum est; ^e proinde &
 æquilaterum, cum EG, FH, FI, FK, FL ^f pares f 4. 1.
 sint. Quod si eadem arte in reliquis undecim
 pyramidibus icosaedri, centra triangulorum re-
 ctis lineis connectantur, describentur pentagona
 æqualia & similia pentagono $GHIKL$. quam-
 obrem 12. hujusmodi pentagona dodecaedrum

constituent; quod quidem in icosaedro erit descriptum, cum viginti anguli dodecaedri in centris viginti basium icosaedri consistant. Quapropter in dato icosaedro dodecaedrum descripsimus. Q. E. F.

FINIS.

